AGATOS KRISTI kolekcija

AGATHA CHRISTIE

NUSIKALTIMO BENDRININKAI

AGATHA CHRISTIE

NUSIKALTIMO BENDRININKAI

LEIDYKLA

VILNIUS

UDK 820-3
CH 525

AGATHA CHRISTIE

PARTNERS AT CRYME

Iš anglų kalbos vertė
Irma GOŠTAUTAITĖ

ISBN 9986-833-19-1

Bylos, kurias atskleidė pati šauniausia pasaulyje detektyvų agentūra.

Turinys

1. Fėja bute

Ponia Tomi Beresford pasimuistė ant sofos ir liūdnai pasižiūrėjo pro buto langą, tačiau nieko įdomaus nepamatė; pro jį matėsi tik kitoje gatvės pusėje stovintys gyvenamieji namai. Ponia Beresford atsiduso ir nusižiovavo.

– Aš norėčiau, – tarė ji, – kad kas nors atsitiktų.

Vyras priekaištingai į ją pažvelgė.

– Atsargiai, Tapens, man kelia nerimą toks vulgarių sensacijų troškimas.

Tapens atsiduso ir užsisvajojusi užsimerkė.

– Taigi Tomis ir Tapens susituokė, – pradėjo ji, – ir laimingai gyveno. Net ir po šešerių metų jie vis dar laimingai gyveno kartu. Tiesiog neįtikėtina, – tarė ji, – kaip realybė skiriasi nuo to, apie ką buvo svajota.

– Labai įžvalgiai pastebėta, Tapens. Bet tu ne originali. Garsūs poetai ir dar garsesni pranašai jau seniai dvildeno šią problemą ir, jei man atleisi už pastabą, apie tai jie yra gražiau pasakę.

– Prieš šešerius metus, -- tęsė Tapens, – aš buvau įsitikinusi, kad kai ištekėsiu už tavęs ir turėsiu pakankamai pinigų įvairiems daiktams įsigyti, visas gyvenimas bus nesibaigianti daina, kaip sako vienas tu poetų, kurių eiles tu taip gerai pažįsti.

– Kas tavęs nebedomina – aš ar pinigai? – šaltai pasiteiravo Tomis.

– „Nedomina" nėra tinkamas žodis, – švelniai paaiškino Tapens. – Aš pripratau prie savo laimės, tik tiek. Juk niekas nesuvokia, koks malonumas yra kvėpuoti pro nosį, kol

neperšąla.

– Gal man vertėtų mažiau tavimi rūpintis, – pasiūlė Tomis. – Gal pradėti vedžiotis kitas moteris į naktinius klubus ar nuveikti dar ką panašaus?

– Jokios iš to naudos, – atsakė Tapens. – Tu tik sutiktum mane ten su kitais vyrais. Ir aš puikiai žinau, kad tu nesidomi kitomis moterimis, o tuo tarpu tu niekada nesi visiškai tikras, ar man nerūpi kiti vyrai. Moterys meilės reikalams labiau pasišvenčia.

– Tik iš padorumo vyrai neleidžia sau per daug, – sumurmėjo Tapens sutuoktinis. – Tačiau kas tau darosi, Tapens? Kuo tu nepatenkinta?

– Nežinau. Aš noriu, kad kas nors įvyktų. Kas nors, kas sujaudintų. Ar nenorėtum vėl vaikytis vokiečių šnipų, Tomi? Tik prisimink tas beprotiškai pavojingas akimirkas, kurias kažkada išgyvenome. Žinoma, tu tarnauji slaptojoje tarnyboje, tačiau tu tik tarnautojas.

– O tu norėtum, jog mane išsiųstų į Rusijos gilumą persirengusį bolševiku, kad turėčiau prekiauti kontrabandiniu alkoholiu ar dar blogiau?

– Tai jau ne, – pasakė Tapens. – Man neleistų vykti kartu su tavimi, o aš kaip tik ir esu tas asmuo, kuris be galo trokšta ką nors nuveikti. Taip, nuveikti! Štai ką aš tau bandau pasakyti.

– Dirbk kokį nors moterišką darbą, – pasiūlė Tomis mostelėjęs ranka.

– Man pakanka kiekvieną rytą paplušėti po pusryčių dvidešimt minučių, kad butas būtų idealiai tvarkingas. Tu juk negali to paneigti, ar ne?

– Tavo sukurta tvarka namuose yra tokia ideali, Tapens, kad net darosi nuobodu.

– Norėčiau, kad būtumei dėkingesnis, – pasakė Tapens. – Tu, aišku, užimtas savo darbu, bet pasakyk man, Tomi, negi tu niekada slapčia netrokšti, kad nutiktų kas nors nepaprasto?

– Ne, – pasakė Tomis, – puiku trokšti, kad kas nors įvyktų, tačiau gali įvykti ir nelabai malonių dalykų.

– Kokie tie vyrai atsargūs, – atsiduso Tapens. – Negi tu niekada slapčia karštai netrokšti ko nors romantiško, kokių nors nuotykių?

– Ką skaitai, Tapens? – pasiteiravo Tomis.

– Tik pagalvok, kaip būtų nuostabu, – tęsė Tapens, – jei mes išgirstumėme pašėlusį beldimą į duris, nubėgtumėme jų atidaryti ir pamatytumėme svirduliuojantį negyvėlį.

– Jei tai būtų lavonas, jis nesvirduliuotų, – kritiškai tarė Tomis.

– Tu žinai, ką aš norėjau pasakyti, – tarė Tapens. – Jie visada prieš mirdami svirduliuoja, o tada susmunka prie kojų, spėję sušnabždėti kelis paslaptingus žodžius. Na, pavyzdžiui, kaip „taškuotas leopardas" arba kas nors panašaus.

– Aš siūlau tau pasiskaityti Šopenhauerį arba Emanuelį Kantą, – pasakė Tomis.

– Tau tai labiau tiktų, – atsakė Tapens. – Tu tunki ir esi viskuo patenkintas.

– Visai ne, – pasipiktinęs atšovė Tomis. – Šiaip ar taip, tikiuosi, kad bent tu mankštiniesi.

– Visi mankštinasi, – pasakė Tapens. – Kai pasakiau, kad tu tunki, aš kalbėjau perkeltine prasme. Tau gerai, tu ramus ir viskuo patenkintas.

– Nesuprantu, kas tau darosi, – tarė Tomis.

– Aš trokštu nuotykių, – sumurmėjo Tapens. – Beje, tai geriau, nei trokšti ko nors romantiško. Kartais man to taip pat trūksta. Aš svajoju sutikti vyrą, labai žavingą vyrą...

– Tu gi sutikai mane, – pasakė Tomis, – argi to negana?

– ... nudegusį, liekną, nepaprastai stiprų, tokį, kuris galėtų pažaboti laukinį arklį...

– Ir dėvėtų odines kelnes bei kaubojišką skrybėlę, – sarkastiškai įsiterpė Tomis.

– ... kuris gyvena laukiniuose kraštuose, – toliau kalbėjo

Tapens. – Aš norėčiau, kad jis beprotiškai mane įsimylėtų. Aš, savaime suprantama, jį atstumčiau ir likčiau ištikima vedybų priesaikai, tačiau slapčia mano širdis jo trokštų.

– Na, – tarė Tomis, – aš dažnai svajoju, kad susitiksiu gražuolę. Javų spalvos plaukais, tokią, kuri beviltiškai mane pamiltų. Tik manau, kad aš jos neatstumčiau, tiesą sakant, esu tikras, kad neatstumčiau.

– Tai jau nepadoru, – pasakė Tapens.

– Kas tau iš tikrųjų darosi, Tapens? – paklausė Tomis. – Tu anksčiau niekada taip nekalbėjai.

– Ne, tačiau aš jau seniai netveriu kailyje, – atsakė Tapens. – Supranti, labai pavojinga turėti viską, ko trokšti. Aš turiu pakankamai pinigų įvairiems daiktams... Man tik trūksta kelių skrybėlaičių...

– Tu jų turi jau beveik keturiasdešimt, – pasakėTomis, – ir jos visos atrodo vienodos.

– Tokios jau tos skrybėlaitės, – atsakė Tapens. – Iš tikrųjų jos nėra vienodos, turi šiokių tokių skirtumų. Šį rytą pas Violetą mačiau vieną visai neblogą.

– Jei nesugalvoji nieko geresnio kaip tik pirkti skrybėles, kurių tau visai nereikia...

– Na, va, – pasakė Tapens, – kaip tik taip. Jei tik turėčiau galimybę nuveikti ką nors geresnio! Manau, kad man reikėtų imtis naudingo darbo. Ak, Tomi, aš tikrai trokštu, kad kas nors įvyktų. Aš jaučiu, aš tikrai jaučiu, kad mums tai būtų naudinga. Jei tik mes sutiktumėme fėją...

– O! – tarė Tomis. – Tu keistai kalbi.

Jis pakilo ir perėjo per kambarį. Atsidaręs rašomojo stalo stalčių jis išėmė nuotraukas ir nunešė jas Tapens.

– Ak! – tarė ji, – vadinasi, tu jas išryškinai. Kas čia per nuotrauka? Ar ta, kur kambarį fotografavai tu?

– Aš. Tavo daryta nuotrauka neišėjo. Tu per ilgai taikeisi. Visada taip darai.

– Kaip gerai, – pasakė Tapens,– jog yra nors vienas dalykas, kurį tu darai geriau nei aš.

– Kvaila pastaba, – tarė Tomis, – tačiau aš praleisiu ją pro ausis. Štai ką aš tau norėjau parodyti.

Jis parodė mažą baltą taškelį fotografijoje.

– Tai tik įbrėžimas juostoje, – pasakė Tapens.

– Visai ne, – paaiškino Tomis. – Tai fėja.

– Tomi, idiote tu!

– Pasižiūrėk pati.

Jis padavė jai padidinamąjį stiklą. Tapens pro jį atidžiai apžiūrėjo nuotrauką. Pasitelkus vaizduotę, galima buvo įžvelgti, kad įbrėžimas juostoje tikrai panašus į mažą sparnuotą būtybę, tupinčią ant židinio grotelių.

– Ji turi sparnus, – sušuko Tapens. – Kaip puiku, tikra fėja gyvena mūsų namuose! Ar nevertėtų apie tai parašyti Konan Doiliui? Ak, Tomi! Kaip manai, ar ji išpildys mūsų norus?

– Greitai sužinosi, – atsakė Tomis. – Visą popietę tu labai troškai, kad kas nors nutiktų.

Tą akimirką atsidarė durys ir aukštas penkiolikos metų jaunuolis, kuris, atrodė, pats nežino, kuo dedasi – liokajumi ar pažu, oriai pasiteiravo:

– Ar jūs namie, ponia? Ką tik paskambino prie paradinių durų.

Tapens linktelėjo.

– Norėčiau, kad Albertas liautųsi vaikščiojęs į kiną, – atsiduso Tapens, kai Albertas išėjo.– Šiuo metu jis vaidina liokajų iš Long Ailendo. Dėkui Dievui, jau išgydžiau jį nuo įpročio reikalauti iš žmonių vizitinių kortelių ir nešti jas man ant sidabrinio padėklo.

Durys vėl atsidarė ir Albertas pristatė svečią tarsi karalių:

– Ponas Karteris.

– Šefas, – labai nustebęs suniurnėjo Tomis.

Tapens, džiaugsmingai šūktelėjusi, pašoko ir pasisveikino su aukštu pražilusiu vyru skvarbiu žvilgsniu ir pavargusia šypsena.

– Pone Karteri, labai malonu jus matyti!

– Puiku, ponia Tomi. Norėčiau, kad man atsakytumėte į vieną klausimą. Kaip apskritai jūs gyvenate?

– Neblogai, tačiau nuobodžiai, – mirktelėjusi atsakė Tapens.

– Nuostabu, – pasakė ponas Karteris. – Akivaizdu, kad užklupau jus puikios nuotaikos.

– Skamba viliojančiai, – atsakė Tapens.

Albertas, vis dar apsimesdamas liokajumi iš Long Ailendo, atnešė arbatos. Kai jis, atlikęs šį ritualą, išėjo, Tapens vėl prabilo:

– Jūs atrodote paslaptingai, pone Karteri. Ar ruošiatės mus išsiųsti į Rusijos glūdumą?

– Ne visai taip, – atsakė ponas Karteris.

– Tačiau jūs atėjote su kažkokiu tikslu.

– Taip, tikrai. Man atrodo, kad jūs ne iš tų, kurie bijo rizikuoti, ponia Tomi?

Tapens akys net sublizgėjo iš susijaudinimo.

– Yra tam tikra užduotis, kurią reikia atlikti mūsų departamento labui, ir aš spėju, aš tik spėju, kad ji jums abiem tiktų.

– Tęskite, – pasakė Tapens.

– Kaip matau, jūs skaitote „Daily Leader", – tarė ponas Karteris, pakelęs žurnalą nuo statelio.

Jis atsivertė skelbimų puslapį ir, pirštu dūręs į vieną jų, pastūmė žurnalą Tomiui.

– Perskaitykite, – tarė jis.

Tomis įvykdė prašymą.

„Tarptautinė detektyvų agentūra, vadovas – Teodoras Blantas. Privatūs tyrimai. Daug patikimų ir aukštos kvalifikacijos agentų. Garantuojamas visiškas diskretiškumas. Teikiamos nemokamos konsultacijos. Londonas, Heilham gatvė, 118. W.C.*"

Jis pasižiūrėjo į poną Karterį tarsi norėdamas kažko

---

* W.C. – centrinės Londono dalies vakarai

paklausti. Šis linktelėjo galva.

– Tai detektyvų agentūrai pastaruoju metu ne kaip sekėsi, – sumurmėjo jis. – Mano draugas įsigijo ją už skatikus. Mes ketiname ją vėl atidaryti, tarkime, šešių mėnesių bandomajam laikotarpiui. Ir, suprantama, jai turės kas nors vadovauti.

– O kas nutiko ponui Teodorui Blantui? – pasiteiravo Tomis.

– Nors ir gaila, tačiau ponas Blantas elgėsi labai nediskretiškai. Tiesą sakant, turėjo įsikišti Skotlend Jardas. Jos Didenybės labui jis yra sulaikytas, tačiau nenori suteikti nė pusės mums reikalingos informacijos.

– Supratau, sere, – pasakė Tomis. – Bent jau manau, kad supratau.

– Aš siūlau jums atseit dėl prastos sveikatos išeiti šešių mėnesių atostogų. Ir, suprantama, aš neprieštarausiu, jei norėsite vadovauti agentūrai prisidengęs Teodoro Blanto vardu.

Tomis rimtai pažvelgė į šefą.

– Ar turite kokių ypatingų nurodymų, sere?

– Mūsų žiniomis, ponas Blantas turėjo kažkokių reikalų užsienyje. Ieškokite laiškų mėlynais vokais su rusiškais pašto ženklais. Juos greičiausiai siunčia prekiautojas kumpiu, ieškantis savo žmonos, kuri prieš keletą metų kaip pabėgėlė atvyko į mūsų šalį. Atsargiai nuėmę pašto ženklą rasite užrašytą skaičių 16. Pasidarykite tų laiškų kopijas, o originalus atsiųskite man. Jei kas nors užeis į agentūrą ir užsimins apie šį skaičių, nedelsdami man praneškite.

– Viskas aišku, sere, – pasakė Tomis. – Ar dar bus nurodymų?

Ponas Karteris pasiėmė nuo stalo pirštines ir susiruošė eiti.

– Agentūroje tvarkykitės savo nuožiūra. Esu tikras, – jo akys sublizgėjo, – kad poniai Tomi bus tikra pramoga išbandyti savo jėgas kaip detektyvei.

2. Arbatinukas

Po kelių dienų ponas ir ponia Beresfordai perėmė tarptautinę detektyvų agentūrą. Agentūra buvo įsikūrusi antrame gerokai nutriušusio pastato aukšte Blumsberyje.

Albertas įsikūrė ankštame priimamajame ir, atsisakęs Long Ailendo liokajaus vaidmens, pradėjo vaidinti pasiuntinuką. Jam gerai sekėsi tai daryti. Jo manymu, pasiuntinukas turėjo būti rašaluotais pirštais, sutaršytais plaukais bei turėti popierinį pakelį ledinukų.

Iš priimamojo buvo galima patekti į du kabinetus. Ant vienų durų buvo užrašyta „Tarnautojai", ant kitų – „Asmeninis". Už pastarųjų durų buvo nedidelis jaukus kambarys, kuriame stovėjo didelis praktiškas rašomasis stalas bei keli tvirti, oda aptraukti krėslai, lentynose puikavosi daugybė segtuvų su skoningomis etiketėmis (visi buvo tušti). Už stalo sedėjo naujasis „ponas Blantas", kuris stengėsi sudaryti įspūdį, kad vadovauja agentūrai visą gyvenimą. Ant stalo, savaime suprantama, stovėjo ir telefonas. Jie abu su Tapens buvo sugalvoję ir surepetavę keletą triukų su telefonu; Albertui taip pat buvo duoti tam tikri nurodymai.

Gretimame kabinete įsikūrė Tapens. Jame buvo rašomoji mašinėlė, keli stalai bei kėdės. Baldai buvo gerokai prastesni nei „didžiojo boso" kabinete. Čia pat buvo ir nedidelė dujinė viryklė arbatai virti.

Tiesą pasakius, klientai buvo aptarnaujami nepriekaištingai.

Tapens buvo kupina entuziazmo. Ji labai daug tikėjosi iš šio sumanymo.

– Bus nuostabu, – tarė ji. – Mums pavyks susekti žmogžudžius, rasti prapuolusias šeimos brangenybes, dingusius asmenis bei pagauti išeikvotojus.

Tomis pajuto, kad privalo numalšinti žmonos įkarštį.

– Nurimk, Tapens, ir pasistenk pamiršti niekam tikusią literatūrą, kurią tu taip mėgsti skaitinėti. Mūsų klientūrą, jei mes ją iš viso turėsime, sudarys vyrai, norintys susekti savo žmonas, ir žmonos, norinčios pasekti savo vyrus. Vienintelis darbas, kurį atlieka privačios tyrimų agentūros – renka įrodymus, reikalingus skyryboms.

– Fui! – tarė Tapens ir įnoringai suraukė nosytę. – Mes neužsiimsime skyrybų bylomis. Mes privalome rūpintis savo naujosios profesijos prestižu.

– Tai jau taip, – tarė Tomis abejodamas.

Praėjus savaitei nuo įsikūrimo dienos jie nusiminę paskaičiavo, kiek gavo užsakymų.

– Trys apykvailės moteriškės, ieškančios vyrų, kurie išvažiavo savaitgaliui, – atsiduso Tomis. – Gal kas buvo užsukęs, kol aš buvau išėjęs pavalgyti?

– Nutukęs senas vyras su kaprizinga žmona, – atsiduso nuliūdusi Tapens. – Metų metus skaičiau laikraščiuose, kad daugėja skyrybų, tačiau, atrodo, iki šios savaitės nesuvokiau, kokia tai problema. Man iki gyvo kaulo pabodo aiškinti, kad mes nesiimame skyrybų bylų.

– Apie tai jau parašėme skelbime, – priminė Tomis. – Tikiuosi, kad tokių lankytojų nebesulauksime.

– Esu tikra, kad mūsų reklaminis skelbimas skamba labai viliojančiai, – melancholišku balsu tarė Tapens. – Šiaip ar taip, aš nesiruošiu pasiduoti. Jei prireiks, aš pati įvykdysiu nusikaltimą, o tu jį atskleisi.

– Ir kokia iš to nauda? Pagalvok apie mano jausmus, kai reiks atsisveikinti su tavimi. O gal tai atsitiks Vain gatvėje?

– Svajoji apie viengungiškas dieneles, – reikšmingai pasakė Tapens.

– Omenyje turėjau Londono centrinį teismą, – atsakė

Tomis.

– Na, – pasakė Tapens, – reikia ko nors imtis. Mes kupini talentų, kurių nenaudojame.

– Man visada patiko tavo optimizmas, Tapens. Atrodo, tau nekyla net menkiausios abejonės, kad turi daugybę neišnaudotų talentų.

– Žinoma, – išplėtusi akis pasakė Tapens.

– Tačiau tu neturi reikalingo išsilavinimo.

– Na, aš perskaičiau visus detektyvinius romanus, kurie buvo išleisti per pastaruosius dešimt metų.

– Aš taip pat, – pasakė Tomis, – tačiau jaučiu, jog tai nelabai mums pravers.

– Tu visada buvai pesimistas, Tomi. Labai svarbu savimi pasitikėti.

– Na, iš tavęs to neatimsi, – atsakė Tomis.

– Aišku, detektyviniuose apsakymuose viskas yra papraščiau, – susimąsčiusi pasakė Tapens, – nes dažniausiai istorija pasakojama nuo pabaigos. Aš turiu galvoje, kad paslaptį išsiaiškinti paprasta, jei žinai sprendimą. Kažin...

Ji nutilo ir suraukė antakius.

– Ką? – pasiteiravo Tomis.

– Man kilo kelios idėjos, – pasakė Tapens. – Dar nežinau, kaip jas įgyvendinti, tačiau jau greitai žinosiu. – Ji ryžtingai atsistojo. – Manau, kad eisiu ir nusipirksiu tą skrybėlaitę, apie kurią tau pasakojau.

– O Dieve! – tarė Tomis, – dar viena skrybėlaitė!

– Ta tikrai graži, – oriai pasakė Tapens.

Ji išėjo ryžtingai nusiteikusi.

Vėliau Tomis kartą ar du pasiteiravo apie tas idėjas, tačiau Tapens tik papurtė galvą ir paprašė dar palaukti.

Ir štai vieną nuostabų rytą pasirodė pirmasis „rimtas" klientas ir visa kita buvo pamiršta.

Į duris pasibeldė, kai Albertas į burną įsidėjo rūgštų ledinuką. Jis nerišliai suriaumojo: „Įeikite". Tai, ką jis netrukus išvydo, buvo tikras puikumėlis. Iš nuostabos ir

pasitenkinimo jis prarijo visą ledinuką... Tarpduryje, nedrįsdamas įeiti, stovėjo aukštas jaunas vyras, gražiai ir rafinuotai apsirengęs.

„Tikras dabita," – pagalvojo Albertas. Dažniausiai jis neklysdavo vertindamas tokius žmonės.

Jaunuolis buvo kokių dvidešimt ketverių metų, gražiai sušukuotais juodais plaukais. Jo akių krašteliai buvo linkę rausti, be to, jaunuolis praktiškai neturėjo smakro.

Sužavėtas Albertas paspaudė po stalu esantį mygtuką. Tuoj pat iš pusės, kur ant durų parašyta „Tarnautojai", pasigirdo tobulas rašomosios mašinėles klavišų stuksenimas – Tapens atsisėdo į savo darbo vietą. Šis triukšmas turėjo dar labiau išgąsdinti jaunuolį.

– Ar čia, – tarė jis, – detektyvų agentūra „Nuostabieji Blanto detektyvai"? Na, jūs suprantate, ko aš ieškau, tiesa?

– Ar jūs, sere, pageidautumėte pasikalbėti su pačiu ponu Blantu? – pasiteiravo Albertas tokiu tonu, lyg nebūtų tikras, jog tai yra įmanoma.

– Na, taip, – tarė jaunuolis, – dėl to ir atėjau. Ar tai įmanoma?

– Jūs nebuvote iš anksto susitarę?

Lankytojas tapo dar nuolankesnis.

– Apgailestauju.

– Visada derėtų paskambinti telefonu ir susitarti iš anksto, sere. Ponas Blantas yra labai užimtas. Šiuo metu jis kalba telefonu. Jam paskambino iš Skotlend Jardo, nori pasitarti.

Atrodė, kad jaunuoliui šie žodžiai padarė įspūdį.

Albertas tyliai, tačiau draugiškai pasakė:

– Labai svarbi byla – pavogti vyriausybės dokumentai! Policija nori, kad jos imtųsi ponas Blantas.

– Ak! Iš tikrųjų. Atrodo, kad šis vaikinas yra nepakeičiamas.

– Bosas, sere, tikrai toks, – tarė Albertas.

Jaunuolis atsisėdo ant kėdės. Jis visiškai neįtarė, kad

yra stebimas dviejų akių porų. Kartkarčiais Tapens liaudavosi beprotiškai spausdinti, kad galėtų apžiūrėti svečią. Tomis stebėjo jį laukdamas tinkamo momento.

Netrukus ant Alberto stalo šaižiai nuskambėjo skambutis.

– Bosas laisvas. Sužinosiu, ar jis gali jus priimti, – pasakė Albertas ir išnyko už durų, su užrašu „Asmeninis„.

Netrukus jis vėl pasirodė.

– Prašom paskui mane, sere.

Lankytojas buvo palydėtas į asmeninį kabinetą, kuriame jį pasitikdamas atsistojo judrus, malonaus veido, rudaplaukis jaunas vyras.

– Prisėskite. Ar norite su manimi pasitarti? Aš – ponas Blantas.

– Ak! Tikrai. Sakyčiau, kad jūs labai jaunas, ar ne?

– Senių laikai jau praėjo, – mostelėjęs ranka pasakė Tomis. – Kas sukėlė karą? Seniai. Kas atsakingas už dabartinį nedarbingumo lygį? Seniai. Kas kaltas dėl visų tų bjaurių dalykų, kurie nutiko? Ir vėl sakau jums – seniai!

– Manau, jūs teisus, – tarė klientas. – Pažįstu vieną vaikiną, jis yra poetas, bent jau pats taip sako, tai jis kalba lygiai taip pat.

– Štai ką jums pasakysiu, sere. Ne vienam iš mano kvalifikuotų tarnautojų nėra daugiau nei dvidešimt penkeri. Tai tiesa.

Kadangi kvalifikuotą personalą sudarė Tapens ir Albertas, tai buvo gryna tiesa.

– O dabar – prie reikalo, – pasakė ponas Blantas.

– Norėčiau, kad surastumėte dingusį asmenį, – išpyškino jaunuolis.

– Puiku. Ar pateiksite man daugiau informacijos?

– Na, suprantate, tai gana sudėtinga. Turiu omenyje, kad tai labai delikatus reikalas. Ji gali dėl to siaubingai įniršti. Na, aš noriu pasakyti, kad visa tai labai sunku paaiškinti.

Jis bejėgišku žvilgsniu pažvelgė į Tomį. Tomis susierzino. Jis buvo planavo eiti pavalgyti, tačiau jo planai

žlugo. Buvo akivaizdu, kad norint išgauti informaciją prireiks daug laiko ir kad tai bus velniškai nuobodu.

– Ar ji dingo savo valia, ar jūs įtariate, kad buvo pagrobta? – ryžtingai pareikalavo atsakymo Tomis.

– Nežinau, – pasakė jaunuolis. – Aš nieko nežinau.

Tomis paėmė bloknotą ir rašiklį.

– Pirmiausiai, – tarė jis, – gal pasakysite savo pavardę? Mano pasiuntinukui nurodyta niekada neklausinėti. Taigi konsultacijos būna visiškai konfidencialios.

– Ak! Tikrai, – pasakė jaunuolis. – Puiki mintis! Mano pavardė... hm, mano pavardė – Smitas.

– Prašyčiau pasakyti man savo tikrąją pavardę, – tarė Tomis.

Lankytojas pažvelgė į jį su pagarbia baime.

– Hm, Vincentas, – pasakė jis. – Lorencas Vincentas.

– Įdomus dalykas, – pasakė Tomis, – kiek nedaug yra žmonių pavarde Smitas. Asmeniškai aš nepažįstu ne vieno. Tačiau devyni iš dešimties, norintys nuslėpti savo pavardę, prisistato Smitu. Šia tema rašau monografiją.

Tuo metu nuskambėjo telefonas. Tai reiškė, kad Tapens nori perimti šį reikalą. Tomis buvo daugiau nei laimingas galėdamas jo atsikratyti, nes labai norėjo valgyti, be to, nejautė jokios užuojautos ponui Vincentui.

– Atleiskite, – tarė jis ir pakėlė telefono ragelį.

Jo veide atsispindėjo įvairūs jausmai: nuostaba, siaubas ir galiausiai pakilimas.

– Nekalbėkite taip, – pasakė jis. – Pats Ministras Pirmininkas? Tuomet aš nedelsdamas atvyksiu.

Jis padėjo ragelį ir pasisuko į savo klientą.

– Brangus sere, prašyčiau man atleisti. Neatidėliotini reikalai. Jei sutiksite pasikalbėti su mano patikima sekretore, ji pasistengs jums padėti.

Jis pasuko į duris.

– Panele Robinson.

Į kabinetą lengva eisena įėjo Tapens. Ji atrodė labai kukli

ir rimta, tvarkingai sušukuotais juodais plaukais, buvo elegantiškai apsirengusi. Tomis davė būtinų nurodymų ir pasišalino.

Tapens atsisėdo ir paėmė į rankas pono Blanto bloknotą ir rašiklį.

– Ar, pone Vincentai, pradingo dama, kuria jūs domitės? – švelniu balsu prabilo ji. – Ar ji jauna?

– Ak! Ji jauna, – pasakė ponas Vincentas. – Jauna ir... ir, be to, pašėlusiai graži.

Tapens veidas apsiniaukė.

– Vaje, – sumurmėjo ji. – Tikiuosi...

– Juk nemanote, kad jai nutiko kas nors blogo? – susirūpinęs pasiteiravo ponas Vincentas.

– Ak! Mums telieka tikėtis, – apsimestinai linksmai pasakė Tapens. Poną Vincentą jos tonas labai nuliūdino.

– Klausykite, panele Robinson, jūs turite ką nors daryti. Pinigais nesirūpinkite. Negaliu leisti, kad jai kas nors nutiktų. Jūs atrodote kupina užuojautos, todėl nedvejodamas konfidencialiai galiu jums pasakyti, kad dievinu žemę, kuria ji vaikšo. Ji yra puiki mergina, pati nuostabiausia!

– Prašom pasakyti jos pavardę ir viską, ką apie ją žinote.

– Jos vardas – Žaneta, bet jos pavardės nežinau. Ji dirba skrybėlaičių parduotuvėje, esančioje Bruk gatvėje, pas madam Violetą. Ji labai dora. Ne kartą buvo mane išbarusi. Vakar aš laukiau prie parduotuvės, kol ji baigs darbą. Visos ten dirbančios merginos išėjo, o jos vis nebuvo. Kai pasiteiravau, sužinojau, kad ji tą dieną iš viso neatėjo į darbą, be to, net neperspėjo apie tai šeimininkės. Senoji ponia tiesiog įsiuto. Man pavyko sužinoti jos adresą ir aš nuvykau pas ją į namus. Tačiau vakare ji negrįžo namo, ir niekas nežinojo, kur ji. Buvau sukrėstas. Ketinau kreiptis į policiją, tačiau bijojau, kad Žaneta labai supyks, kai sužinos, kad aš taip pasielgiau, juo labiau, jei ji yra išvykusi savo noru. Tada prisiminiau, jog vieną dieną ji pati man parodė jūsų

skelbimą laikraštyje ir pasakė, kad viena pirkėja žavėjosi jūsų agentūros darbu. Todėl aš atėjau pas jus.

– Supratau, – ištarė Tapens. – Koks jos adresas?

Jaunuolis pasakė.

– Manau, tai viskas, – susimąsčiusi pasakė Tapens. – Ar turiu suprasti, kad jūs esate susižadėję?

Ponas Vincentas išraudo kaip vėžys.

– Na, ne. Ne visai taip. Aš niekada jai apie tai neužsiminiau, tačiau jums galiu pasakyti, kad ruošiuosi paprašyti jos tekėti už manęs, kai tik pamatysiu... Jei iš viso ją dar kada nors pamatysiu.

Tapens padėjo į šalį bloknotą.

– Ar pageidausite mūsų specialios paslaugos, kurią suteikiame per dvidešimt keturias valandas? – dalykiškai pasiteiravo ji.

– Ką tai reiškia?

– Kaina dvigubai didesnė, tačiau visi neužimti tarnautojai tirs bylą. Pone Vincentai, jei dama yra gyva, lygiai po paros aš pasakysiu jums, kur ji.

– Tikrai? Sakyčiau, kad tai puiku.

– Mums dirba geri ekspertai, todėl mes garantuojame puikius rezultatus, – pasakė Tapens su pasididžiavimu.

– Žinote, noriu pasakyti, kad jūs tikrai turite pačius geriausius darbuotojus.

– Ak, tikrai taip, – pasakė Tapens. – Tarp kitko, jūs nepasakėte man, kaip atrodo jaunoji ledi.

– Jos plaukai patys nuostabiausi! Jie auksiniai – tokios sodrios spalvos kaip saulėlydis. Taip, lyg saulėlydis. Žinote, aš niekada iki šiol nekreipdavau dėmesio į tokius dalykus kaip saulėlydis. Taip pat ir į poeziją. Tačiau joje galima atrasti daug daugiau, nei aš maniau.

– Raudoni plaukai, – tarė Tapens be emocijų ir užsiašė į bloknotą. – Kokio ūgio galėtų būti ledi?

– Ak! Ji tikrai aukšta. Jos labai puikios akys, man atrodo, tamsiai mėlynos spalvos. Ji ryžtinga, kartais net per daug.

Tapens užsirašė dar keletą pastabų ir, užvertusi bloknotą, atsistojo.

– Jei užeisite rytoj antrą valandą po pietų, manau, kad galėsiu pranešti jums gerų naujienų, – pasakė ji. – Geros dienos, pone Vincentai!

Kai Tomis grįžo, Tapens skaitė kilmingųjų žinyną.

– Aš viską apie jį sužinojau, – trumpai pasakė ji. – Lorencas Vincentas yra Čeritono grafo sūnėnas ir titulo paveldėtojas. Jei mums pavyks išnarplioti šią bylą, apie mus sužinos aukštuomenė.

Tomis perskaitė pastabas bloknote.

– Kaip tu manai, kas iš tikrųjų nutiko tai merginai? – paklausė jis.

– Aš manau, – pasakė Tapens, – kad ji išvyko klausydamasi širdies balso. Ji jautė, kad per daug myli tą jaunuolį ir norėjo atgauti pusiausvyrą.

Tomis pažvelgė į ją abejodamas.

– Žinau, kad merginos taip elgiasi romanuose, – pasakė jis, – tačiau aš nepažįstu nė vienos, kuri taip elgtųsi gyvenime.

– Tikrai? – tarė Tapens. – Na, gal tu ir teisus. Tačiau drįstu teigti, kad ponas Lorencas Vincentas šia istorija patikės. Dabar jis apimtas romantiškos nuotaikos. Beje, aš jį užtikrinau, kad mes rasime merginą po dvidešimt keturių valandų.

– Tapens, tu visiška idiotė! Kodėl taip pasielgei?

– Man į galvą šovė tokia mintis, ir ji man pasirodė labai patraukli. Nesijaudink! Palik tai man. Aš viską sutvarkysiu!

Ji išėjo. Tomis sėdėjo visiškai suirzęs. Po kurio laiko jis atsistojo, atsiduso ir išėjo daryti tai, kas įmanoma, kad išgelbėtų padėtį, keiksnodamas Tapens polinkį fantazuoti.

Kai jis pusę penkių grįžo pavargęs ir išsekęs, rado Tapens betraukiančią dėžutę sausainių iš slaptavietės, įrengtos viename iš bylų aplankų.

– Atrodai sukaitęs ir susijaudinęs, – tarė ji. – Ką veikei?

– Apėjau visas ligonines ir pateikiau tos merginos išvaizdos aprašą! – suriaumojo Tomis.

– Ar nesakiau, kad paliktum tai man? – griežtai pasiteiravo Tapens.

– Tu viena nerasi tos merginos iki rytdienos antros valandos!

– Rasiu! Dar daugiau, aš jau ją radau!

– Radai? Ką čia kalbi?

– Tai elementaru, Vatsonai! Elementaru.

– Kur ji dabar?

Tapens ranka mostelėjo į duris.

– Ji mano kabinete.

– Ką ji ten veikia?

Tapens nusijuokė.

– Na, – pasakė ji, – tuoj sužinosi – ji turi arbatinį, dujinę viryklę ir arbatžolių, – gali atspėti pats, ką ji veikia.

– Supranti, – švelniai tęsė Tapens, – madam Violetai priklauso parduotuvė, kurioje aš perku skrybėlaites, ir vieną dieną sutikau ten seną draugę, su kuria dirbau ligoninėje. Iš karto po karo ji metė seselės darbą ir atidarė skrybėlaičių parduotuvę, tačiau jai nepasisekė. Uždariusi parduotuvę, ji įsidarbino pas madam Violetą. Susitikusios mes sugalvojome planą. Ji parodė jaunajam Vincentui mūsų skelbimą, o po to dingo, kad ją „radę", įrodytume, kad „Blanto nuostabieji detektyvai" dirba puikiai. Po šios bylos apie mus visi sužinos! O jaunasis Vincentas bus padrąsintas pasipiršti. Žaneta buvo jau beprarandanti viltį.

– Tapens, – tarė Tomis. – Aš tavimi stebiuosi! Pasielgei nedorai! Sukurstei tą jaunuolį vesti žemesnės klasės moterį...

– Niekai, – pasakė Tapens. – Žaneta nuostabiausia mergina, o keisčiausias dalykas, kad ją žavi tas silpnavalis jaunuolis. Iš pirmo žvilgsnio matyti, ko trūksta jo šeimai – šiek tiek gero kraujo! Žaneta padarys jį tikru vyru. Ji prižiūrės jį kaip motina, atpratins nuo naktinių klubų ir

kokteilių, privers gyventi sveiką kaimo džentelmeno gyvenimą. Eikš, susipažink su ja.

Tapens atidarė gretimo kabineto duris. Tomis nusekė paskui ją.

Aukšta mergina, puikiais kaštonų spalvos plaukais ir mielu veidu padėjo garuojantį arbatinį ir atsigręžė į juos šypsodamasi. Jie pamatė, kokie gražūs jos balti dantys.

– Tikiuosi, kad atleisite man, sesele Kauli, tai yra ponia Beresford. Man atrodo, kad pats metas išgerti puodelį arbatos. Kai dirbome ligoninėje, jūs man dažnai išvirdavote arbatos trečią valandą ryto.

– Tomi, – tarė Tapens, – leisk supažindinti tave su mano sena drauge, sesele Smit.

– Smit? Ar teisingai išgirdau? Kaip įdomu, – pasakė Tomis spausdamas jai ranką.– Hm, tikrai, kodėl gi neparašius monografijos?

– Susiimk, Tomi, – tarė Tapens.

Ji įpylė jam arbatos.

– Na, išgerkime visi kartu. Už tarptautinės detektyvų agentūros sėkmę! „Blanto nuostabiuosius detektyvus"! Tebūnie jiems nežinomas pralaimėjimas!

3. Rausvojo perlo istorija

– Ką, po paraliais, tu čia veiki? – paklausė Tapens, įėjusi į tarptautinės detektyvų agentūros „Blanto nuostabieji detektyvai" boso kabinetą ir radusi savo poną išsitiesusi ant grindų tarp išmėtytų knygų.

Tomis atsistojo.

– Aš norėjau sutvarkyti knygas ant viršutinės lentynos, – pasiskundė jis, – o ta prakeikta kėdė sulūžo.

– Kas čia per knygos?– pasiteiravo Tapens. Ji pakelė vieną. – *„Baskervilių šuo".* Neatsisakyčiau kada nors dar kartą ją perskaityti.

– Ar supratai, ką norėjau pasakyti? – paklausė Tomis, atsargiai valydamasis dulkes. – Turime praleisti nors pusvalandį per dieną su didžiaisiais detektyvų kūrėjais – štai ką turėjau omenyje. Supranti, Tapens, manęs neapleidžia mintis, kad mes esame diletantai. Jei mums ir nepavyks pasiekti profesionalumo viršūnės, turime mokytis. Čia yra geriausių rašytojų detektyviniai romanai. Ketinu pabandyti dirbti įvairiais stiliais ir palyginti gautus rezultatus.

– Hm, – tarė Tapens. – Man visada buvo smalsu sužinoti, kaip tie detektyvai elgtųsi realiame gyvenime. – Ji pakėlė kitą knygą. – Gana sudėtinga bus apsimesti Torndaiku. Tu neturi medicininio išsilavinimo, nekalbant apie juridinį. Be to, nepastebėjau, kad išmanytumei tiksliuosius mokslus.

– Gal ir ne, – pasakė Tomis. – Tačiau aš įsigijau labai gerą fotoaparatą ir ruošiuosi fotografuoti pirštų atspaudus,

ryškinti negatyvus ir užsiimti panašiais dalykais. Na, *mon ami**, pajudink pilkąsias ląsteles, – ar šie daiktai tau ką nors primena?

Jis parodė į apatinę knygų spintos lentyną. Joje buvo įlūštas kažkoks futuristinis chalatas, turkiškos šlepetės ir smuikas.

– Akivaizdu, mano mielasis Vatsonai, – pasakė Tapens.

– Teisingai, – tarė Tomis. – Šerlokas Holmsas.

Jis išsitraukė smuiką ir smičiumi perbraukė per stygas. Tapens sudejavo.

Tuo metu pasigirdo skambutis, kas reiškė, kad priimamajame pasirodė klientas. Su juo dabar kalbėjosi Albertas.

Tomis skubiai padėjo smuiką į vietą ir paspyrė knygas už stalo.

– Nors ir nereikia skubėti, – pasakė jis. – Albertas jiems pasakys, kad šiuo metu aš užsiėmęs – kalbu telefonu su Skotlend Jardu, tačiau eik į savo kabinetą, Tapens, ir pradėk spausdinti. Rašomosios mašinėlės garsai sudaro įspūdį, kad daug dirbama. Ne, verčiau stenografuok tai, ką liepsiu. Pasižiūrėkime, kas mus aplankė, prieš tai, kai Albertas atsiųs auką vidun.

Priėję prie plyšio sienoje, pro kurį matėsi priimamasis, jie pamatė aukšta, tamsiaplaukę, Tapens amžiaus merginą pavargusiu veidu. Žvelgdama su panieka ji dairėsi priimamajame.

– Drabužiai pigūs, tačiau įspūdingi, – pastebėjo Tapens. – Kviesk ją į vidų, Tomi.

Po minutėlės mergina jau spaudė ranką žymiajam ponui Blantui, tuo tarpu Tapens atsisėdo ant kėdės, kukliai nuleidusi akis, laikydama rankose bloknotą ir rašiklį.

– Mano patikimoji sekretorė, panelė Robinson, – parodė ranka ponas Blantas. – Jūs nesivaržydama galite kalbėti

* Mano drauge *(pranc.)*

prie jos.

Jis atsilošė kėdėje, primerkė akis ir pavargusiu balsu pastebėjo:

– Važiuoti autobusais šiuo dienos metu labai nemalonu, nes jie labai perpildyti.

– Aš atvažiavau taksi, – pasakė mergina.

– Tikrai, – tarė Tomis susierzinęs. Jis su priekaištu pažvelgė į mėlyną autobuso bilietą, kyšantį iš merginos pirštinės.

Mergina suprato, į ką jis žiūri. Ji nusišypsojo ir išsitraukė bilietą.

– Jūs kalbate apie jį? Aš jį radau ant šaligatvio. Mūsų kaimynų mažylis juos renka.

Tapens kostelėjo, o Tomis sviedė į ją grėsmingą žvilgsnį.

– Eikime prie reikalo, – atkirto jis. – Jums reikia mūsų paslaugų, panele...

– Kingston Brus, – pasakė mergina. – Mes gyvename Vimbldone. Praėjusį vakarą dingo vertingas rausvasis perlas, priklausantis pas mus apsistojusiai poniai. Ponas Vincentas taip pat svečiavosi pas mus. Per vakarienę jis užsiminė apie jūsų firmą. Mama šį rytą atsiuntė mane pasiteirauti, ar imsitės šio reikalo.

Mergina kalbėjo nemaloniai, beveik piktai. Buvo akivaizdu, kad ji su mama nesutarė, kaip spręsti šį reikalą. Ji atvyko čia, nors nesutiko su mamos nuomone.

– Supratau, – pasakė Tomis truputį nustebęs. – Jūs nesikreipėte į policiją?

– Ne, – atsakė panelė Kingston Brus, – į policiją mes nesikreipėme. Būtų labai neprotinga iškviesti policiją, o vėliau rasti tą kvailą daikčiuką besivoliojantį prie židinio ar dar kur nors.

– Ak!– ištarė Tomis. – Vadinasi, brangakmenis gali būti tiesiog pamestas?

Panelė Kingston Bus patraukė pečiais.

– Žmonės mėgsta kelti triukšmą dėl niekų, – sumurmėjo ji.

Tomis krenkštelėjo.
– Žinoma, – pasakė jis abejodamas. – Šiuo metu aš esu labai užsiėmęs...
– Puikiai jus suprantu, – tarė mergina atsistojusi. Jos akys net nušvito iš pasitenkinimo. Tapens tuoj pat tai pastebėjo.
–Tačiau, – tęsė Tomis, – manau, kad rasiu laiko nuvykti į Vimbldoną. Gal galėtumėte man pasakyti savo adresą?
– „Lorels" namas, Edžvort Roudas.
– Prašau užsirašyti, panele Robinson.
Panelė Kingston Brus minutėlę dvejojo, po to šiurkščiai tarė:
– Tada mes lauksime jūsų. Viso gero.
– Keista mergina, – pasakė Tomis jai išėjus. – Negaliu jos perprasti.
– Įdomu, ar ji pati nebus pavogusi to brangakmenio? – tarstelėjo Tapens susimąsčiusi. – Gerai, Tomi, sudėkime tas knygas į lentyną ir važiuokime apžiūrėti to namo. Tarp kitko, kuo ruošiesi būti? Vis dar Šerloku Holmsu?
– Manau, man dar reikia mokytis, – pasakė Tomis. – Man nelabai pavyko su tuo autobuso bilietu, ar ne?
– Tikrai, – tarė Tapens. – Tavim dėta nebandyčiau žaisti su ta mergina. Ji per daug gudri, be to, vargšelė labai nusiminusi.
– Atrodo, tarsi tu viską apie ją sužinojai tik apžiūrėjusi jos nosies formą, – sarkastiškai pasakė Tomis.
– Iš karto galiu tau pasakyti, ką, mano nuomone, ten rasime, – tarė visiškai nesutrikusi Tapens. – Pilnus snobų namus, kurių pagrindinis gyvenimo tikslas yra patekti į aukštuomenę. Tėvas, jei toks yra, būtinai turės karinį laipsnį. O mergina gyvena taip, kaip nori tėvai, ir pati save už tai niekina.
Tomis paskutinį kartą apžvelgė knygas, kuriuos dabar jau buvo tvarkingai surikiuotos lentynoje.
– Manau, – tarė jis susimąstęs, – kad šiandien būsiu

Torndaiku.

– Nemanau, kad šioje byloje galima rasti ką nors, kas susiję su teise ar medicina, – pasakė Tapens.

– Gal ir ne, – atsakė Tomis, – tačiau labai noriu išbandyti savo naują fotoaparatą! Jis turi patį geriausią objektyvą iš visų kada nors pagamintų fotoaparatų.

– Žinau aš tuos objektyvus, – pasakė Tapens. – Kol tu jį sureguliuosi, nustatysi atstumą ir stebėsi spirito stulpelį, pradėsi trokši paprasčiausio šokoladinio pyragėlio.

– Tik jokių ambicijų neturinti asmenybė gali pasitenkinti paprasčiausiu šokoladiniu pyragėliu.

– Na gerai, lažinuosi, kad man pasieksiu geresnių rezultatų nei tu.

Šį iššūkį Tomis ignoravo.

– Man būtinai reikia rūkaliaus daikčiukų komplekto, – pasakė Tomis. – Įdomu, kur tokį būtų galima gauti?

– Visada gali pasinaudoti tuo naujamadišku kamščiatraukiu, kurį per praėjusias Kalėdas gavai dovanų iš tetos Aramintos, – tarė Tapens norėdama padėti.

– Teisingai, – pasakė Tomis. – Keistai atrodantis naikinimo įrankis – toks jis man tada pasirodė. Ir šiaip jau juokinga, kad teta blaivininkė padovanojo tokią dovaną.

– O aš būsiu Poltonu, – pasakė Tapens.

Tomis pažvelgė į ją su panieka.

– Poltonu? Tikrai! Tu nesugebėsi dirbti kaip jis.

– Ot ir sugebėsiu! – atkirto Tapens. – Aš taip pat trinu rankas, kai esu patenkinta. Pradžiai to pakaks. Tikiuosi, tu pasidarysi plastikines batų pėdsakų kopijas?

Tomiui beliko nutylėti. Jie pasiėmę kamščiatraukį ir nuėjo į garažą. Automobiliu išvažiavo į Vimbldoną.

„Lorels" buvo didelis namas, įspūdingu frontonu su daugybe bokštelių. Jis atrodė neseniai perdažytas. Namą supo tvarkingi gėlynai, kur augo daugybė ryškiai raudonų geranijų.

Tomiui dar nespėjus paskambinti, duris atidarė aukštas

vyras žilais, trumpai kirptais ūsais ir perdėtomis kariškomis manieromis.

– Aš laukiau jūsų, – paaiškino jis nervingai.– Ponas Blantas, ar ne? Aš – pulkininkas Kingstonas Brusas. Gal eikime į mano kabinetą.

Jis nusivedė juos į nedidelį kambarį kitame namo gale.

– Jaunasis Vincentas papasakojo daug nuostabių dalykų apie jūsų firmą. Aš ir pats buvau pastebėjęs jūsų skelbimą. Toji paslauga, kurią teikiate per dvidešimt ketures valandas – puikus dalykas. Kaip tik to man ir reikia.

– Sutinku su jumis, – atsakė Tomis, mintyse keiksnodamas Tapens, kad ji taip neatsargiai sugalvojo šią paslaugą.

– Aš labai sielvartauju dėl to, kas įvyko, sere.

– Gal malonėsite smulkiau viską papasakoti? – paklausė Tomis nekantraudamas.

– Žinoma, tuoj pat. Šiuo metu pas mus yra apsistojusi labai gera ir sena šeimos draugė ledi Lora Barton, velionio Kerouvėjaus grafo dukra. Gal girdėjote, kaip jos brolis, grafas, puikiai kalbėjo Lordų rūmuose? Kaip jau minėjau, ji gera ir sena mūsų draugė. Mano draugai iš Amerikos, Hamilton Betsai, kurie ką tik atvyko, nekantravo susipažinti su ja. „Nėra nieko paprasčiau, – pasakiau. – Ji kaip tik apsistojusi mano namuose. Kviečiu jus šį savaitgalį į svečius”. Juk žinote, kaip amerikiečiai pamišę dėl titulų, pone Blantai.

– Kartais ir kiti, pulkininke Kingston Brusai.

– Deja! Tikra tiesa, mielas sere. Labiausiai nekenčiu snobų. Na, kaip ir sakiau, Betsai atvyko savaitgalį. Praėjusį vakarą, kai žaidėme bridžą, sulūžo ponios Hamilton Bets papuošalo segtukas ir ji, nusiėmusi jį, pasidėjo ant stalelio, kad vėliau, eidama miegoti, galėtų pasiimti. Tačiau ji pamiršo tai padaryti. Turiu jums paaiškinti, pone Blantai, kad tas papuošalas buvo deimantų vėrinys su dideliu rausvu perlu. Vėrinys šį rytą gulėjo ten, kur ponia Bets jį paliko,

tačiau perlas, neįkainojamas perlas, buvo nutrauktas!

– Kas rado vėrinį?

– Kambarinė – Gladisė Hil.

– Ar yra kokių priežasčių ją įtarti?

– Ji tarnauja pas mus jau keletą metų ir yra labai dora. Tačiau, žinoma, niekada negali būti tikras...

– Tikrai taip. Gal galėtumėte papasakoti apie savo tarnus ir pasakyti, kas vakar dalyvavo vakarienėje.

– Mes samdome virėją, ji tarnauja tik du mėnesius, tačiau vakar neturėjo progos būti netoli svetainės; tą patį galiu pasakyti ir apie virtuvės tarnaitę. Taip pat pas mus dirba dar viena kambarinė – Alisa Kamings. Ji irgi pas mus dirba keletą metų. Ledi Lora taip pat turi tarnaitę. Ji prancūzė.

Pulkininkas Kingston Brusas tai ištarė ypatingu balsu. Tomis, kurio nesudomino informacija apie tarnaitės tautybę, paklausė:

– Gerai. O kas pas jus vakarieniavo?

– Ponas ir ponia Betsai, mes – mano žmona ir duktė, ir ledi Lora. Taip pat jaunasis Vincentas, o po vakarienės trumpam užsuko ponas Reni.

– Kas tas ponas Reni?

– Šlykštus tipas – tikras socialistas. Žinoma, neprastai gerai atrodantis, mokantis diskutuoti. Tačiau nedvejodamas galiu jums pasakyti, kad juo negalima pasitikėti. Pavojingas jaunikaitis.

– Iš tikrųjų, – sausai tarė Tomis, – jūs jį ir įtariate?

– Taip, pone Blantai. Esu tikras, kad žmogus, kuris turi tokias pažiūras, neturi jokių skrupulų. Jis visiškai lengvai galėjo nutraukti perlą, kai mes buvome įsitraukę į žaidimą? Kai žaidėme, patyrėme keletą dramatiškų akimirkų – aš neturėjau kozirių, o paskui, atsimenu, kilo ginčas, kai mano žmona turėjo paskelbti renonsą.

– Štai kaip, – tarė Tomis. – Aš norėčiau žinoti vieną dalyką – ką apie visa tai mano ponia Bets?

– Ji norėjo iškviesti policiją, – nenoriai pranešė

pulkininkas Kingston Brusas. – Mes apieškojome visus namus. Manėme, kad perlas kur nors nuriedėjo.

– Tačiau jūs ją atkalbėjote?

– Aš nelinkęs kelti tai viešumon, žmona ir dukra mano taip pat. Tada mano žmona prisiminė, kaip jaunasis Vincentas per vakarienę pasakojo apie jūsų firmą ir tą specialią dvidešimt keturių valandų paslaugą.

– Taip, – pritarė Tomis sunkia širdimi.

– Suprantate, bet kokiu atveju nieko neprarasime, jei iškviesime policiją rytoj. Pasakysime, kad galvojome, jog perlas paprasčiausiai buvo pamestas ir mes visur jo ieškojome. Tarp kitko, šiandien ryte niekam nebuvo leista išeiti iš namų.

– Išskyrus jūsų dukrą, aišku, – įsiterpė Tapens.

– Išskyrus mano dukrą, – sutiko pulkininkas. – Ji pati pasisiūlė nuvykti pas jus ir viską papasakoti.

Tomis atsistojo.

– Padarysime viską, ką galime, pulkininke, kad jums padėtumėme, – pasakė jis. – Norėčiau apžiūrėti svetainę ir stalelį, ant kurio gulėjo vėrinys. Taip pat norėčiau užduoti keletą klausimų poniai Bets. Vėliau apklausiu tarnus, o gal verčiau pavesiu tai padaryti mano asistentei, panelei Robinson.

Jis išsigando, pagalvojęs, kad teks apklausinėti tarnus.

Pulkininkas Kingston Brusas atidarė duris ir juos palydėjo. Jiems beeinant pro praviras kambario, prie kurio jie artėjo, duris pasigirdo aiškūs merginos, kuri šiandien ryte lankėsi agentūroje, žodžiai.

– Jūs puikiai žinote, mama, – pasakė ji, – kad ji *tikrai* parsinešė šaukštelį namo savo movoje.

Po minutėlės jie buvo pristatyti poniai Kingston Brus, gedulingos išvaizdos, apatiškai damai. Panelė Kingston Brus pasisveikindama tik vos linktelėjo galva. Jos veidas atrodė dar liūdnesnis.

Ponia Kingston Brus buvo plepi.

– ... tačiau aš žinau, kas, *mano* manymu, paėmė perlą, – baigdama pasakė ji. – Tas pasibaisėtinas jaunas socialistas. Jis dievina rusus ir vokiečius, o nekenčia anglų – ko galima iš jo tikėtis?

– Jis nė neprisilietė prie to perlo, – karštai užprotestavo panelė Kingston Brus. – Aš visą laiką jį stebėjau. Būčiau pastebėjusi, jei jis būtų paėmęs tą perlą.

Ji išdidžiai į visus pasižiūrėjo aukštai iškėlusi smakrą.

Tomis paprašė leisti jam pasikalbėti su ponia Bets. Kai ponia Kingston Brus, lydima vyro ir dukters, išėjo ieškoti ponios Bets, Tomis susimąstęs pradėjo švilpauti.

– Įdomu, – atsargiai paklausė jis, – kas gi parsinešė šaukštelį savo movoje?

– Aš kaip tik apie tai galvoju, – atsakė Tapens.

Ponia Bets, lydima vyro, įsiveržė į kambarį. Tai buvo stambi moteris, kalbanti ryžtingu balsu. Ponas Hamiltonas Betsas atrodė nugalėtas ir prislėgtas.

– Kaip suprantu, pone Blantai, jūs esate privatus detektyvas, greitai ir energingai sprendžiantis reikalus.

– Energija, – pasakė Tomis, – yra mano antrasis vardas, ponia Bets. Dabar leiskite man užduoti jums keletą klausimų.

Dabar viskas vyko greičiau. Tomiui parodė vėrinį ir stalelį, ant kurio jis buvo padėtas, o ponas Betsas atgavęs kalbos dovaną, užsiminė, kokia yra pavogtojo perlo vertė doleriais.

Tačiau, nors ir nemalonu tai buvo pripažinti, Tomis jautė, kad jam niekas nepaaiškėjo.

– Manau, tam kartui pakaks, – pagaliau tarė jis. – Panele Robinson, gal malonėsite atnešti iš prieškambario mano specialiuosius prietaisus?

Panelė Robinson atnešė, kas buvo paprašyta.

– Mano nedidelis išradimas, – paaiškino Tomis. – Jis šiek tiek panašus į paprastą fotoaparatą.

Jis pajuto pasitenkinimą, pastebėjęs, kad Betsams tai

padarė įspūdį.

Jis nufotografavo vėrinį ir stalelį, ant kurio jis buvo padėtas, ir padarė kelias kambario nuotraukas. Tada panelė Robinson buvo išsiųsta apklausti tarnų, o Tomis, stebimas nekantrių pulkininko Kingstono Bruso ir ponios Bets akių, nutarė tarti keletą svarių žodžių.

– Faktai byloja apie tai, – pasakė jis, – kad perlas arba vis dar yra namuose, arba jo čia nėra.

– Visiškai teisingai, – tarė pulkininkas, jo balse girdėjosi daugiau pagarbos nei šie žodžiai buvo verti.

– Jei perlo nėra namie, jis gali būti bet kur, tačiau jei jis vis dar yra namuose, jis, aišku, yra kur nors paslėptas...

– Reikia viską apieškoti, – nutraukė jo kalbą pulkininkas Kingstonas Brusas. – Būtinai! Aš leidžiu jums visiškai laisvai šeimininkauti mano namuose, pone Blantai. Apieškokite namus nuo palėpės iki rūsio.

– Ak! Čarlzai, – suniurnėjo ponia Kingston Brus išsigandusi, – ar manai, kad tai būtina? Tai nepatiks tarnams. Esu tikra, kad jie išeis iš darbo.

– Jų kambarius apieškosime vėliausiai, – nuramino ją Tomis. – Akivaizdu, kad vagis paslėpė perlą pačioje netikėčiausioje vietoje.

– Atrodo, kad apie tai esu skaitęs knygose, – sutiko pulkininkas.

– Visiškai teisingai, – pasakė Tomis. – Jūs turbūt prisimenate bylą „Reksas prieš Beilį"; ji ir yra precedentas.

– Na taip, o kaip gi, – pasakė sutrikęs pulkininkas.

– Mano manymu, pati netikėčiausia vieta yra ponios Bets kambarys, – tęsė Tomis.

– Vaje! Argi tai ne sąmojinga? – susižavėjusi pasakė ponia Bets.

Negaišdama daugiau laiko, ji nuvedė Tomį į savo kambarį. Ten jis vėl pasinaudojo savo specialiuoju fotoaparatu.

Netrukus prie jų prisijungė ir Tapens.

– Tikiuosi jūs neprieštarausite, pone Bets, jei mano asistentė apžiūrės jūsų drabužius?

– Ne, kodėl turėčiau? Ar jums manęs dar reikia?

Tomiui užtikrinus, jog nėra jokio reikalo jos ilgiau gaišinti, ji išėjo.

– Mes ir toliau galime blefuoti, – pasakė Tomis, – tačiau man atrodo, kad neturime jokios galimybės surasti perlą. Prakeikiu tave ir tą tavo dvidešimt keturių valandų triuką, Tapens!

– Klausyk, – tarė Tapens. – Esu tikra, kad tarnai čia niekuo dėti, bet man pavyko šį tą išpešti iš tos prancūzės. Kai ledi Lora čia svečiavosi prieš metus, ji lankėsi pas kažkokius Kingston Brusų draugus, o kai ji grįžo namo, iš jos movos iškrito šaukštelis. Visi pagalvojo, kad jis ten papuolė atsitiktinai. Tačiau, jei jau prakalbome apie tokias vagystes, aš sužinojau kai ką daugiau. Ledi Lora visą laiką pas ką nors svečiuojasi. Kaip suprantu, ji neturi nė skatiko ir ieško patogios vietelės pas žmones, kuriems titulai vis dar šį tą reiškia. Tai gali būti sutapimas, o gali būti ir kas nors daugiau, tačiau tuo metu, kai ji svečiavosi pas įvairius žmones, buvo įvykdytos penkios vagystės. Kartais dingdavo smulkmenos, o kartais – vertingos brangenybės.

– Štai tau! – pasakė Tomis ir net švilptelėjo. – Ar sužinojai, kur tos paukštytės kambarys?

– Kaip tik priešais.

– Tada, man atrodo, vertėtų ten nueiti ir gerai jį apžiūrėti.

Priešais esančio kambario durys buvo praviros. Tai buvo didelis kambarys, apstatytas baltais baldais, su rožinėmis užuolaidomis ant langų ir vonios kambariu. Staiga jo durys atsidarė ir pasirodė liekna, tamsiaplaukė, labai tvarkingai apsirengusi mergina. Tapens pastebėjo, kad ji vos susilaikė nesušukusi iš nustabos.

– Čia Eliza, pone Blantai, – pasakė ji. – Ledi Loros tarnaitė.

Tomis, peržengęs vonios kambario slenkstį, pamatė,

kaip ištaigingai ir moderniai jis įrengtas. Jis ėmėsi darbo, kad išsklaidytų tarnaitės veide ryškiai atsispindėjusius įtarimus.

– Jūs užsiėmusi, madmuazele Eliza?

– Taip, monsinjore, aš tvarkau miledi vonią.

– Na, gal verčiau jūs padėtumėte padaryti man keletą nuotraukų. Aš turiu specialųjį fotoaparatą ir fotografuoju visus šio namo kambarius.

Jo kalbą nutraukė staiga trinktelėjusių miegamojo kambario durų garsas. Eliza net pašoko, išgirdusi tą trenksmą.

– Kas tai padarė?

– Greičiausiai vėjas, – pasakė Tapens.

Eliza nuėjo atidaryti durų, tačiau apvali durų rankena tik sukinėjosi.

– Kas atsitiko? – griežtai pasiteiravo Tomis.

– Ak! Monsinjore, turbūt kažkas užrakino duris iš kitos pusės. Ji pasiėmė rankšluostį ir pabandė dar kartą jas atidaryti. Šį kartą durų rankena be vargo pasisuko ir durys atsidarė.

– *Voila ce quit est curieux**. Jos turbūt buvo užsikirtusios, – pasakė Eliza.

Miegamajame nieko nebuvo.

Tomis vėl ėmė fotografuoti. Tapens ir Eliza jam padėjo. Tačiau vėl ir vėl Tomio žvilgsnis nukrypdavo į duris.

– Įdomu, –iškošė jis pro dantis, – įdomu, kodėl tos durys užsikirto?

Kas minutę jis vis prieidavo jų patikrinti, bet jos puikiai atsidarinėjo.

– Padarykime dar vieną nuotrauką, – atsiduses pasakė jis. – Gal galėtumėte prilaikyti tą rausvą užuolaidą, madmuazele Eliza? Dėkoju. Taip ir laikykite.

Fotoaparatas spragtelėjo. Jis davė palaikyti Elizai

* Štai (pranc.).

stiklinę skaidrę, padavė Tapens trikojį ir vėl atsargiai nustatė bei uždarė fotoaparatą.

Jis kažką sumurmėjo Elizai, kad galėtų ja atsikratyti ir, kai tik ji išėjo iš kambario, stvėrė Tapens už rankos ir greitakalbe išpylė:

– Klausyk, man kilo viena mintis. Ar galėtumei šiuose namuose dar pabūti viena? Apieškok visus kambarius, tai užims šiek tiek laiko. Pasistenk pasikalbėti su ta paukštyte, ledi Lora, tačiau neišgąsdink jos. Pasakyk jai, kad mes įtariame kambarinę. Tačiau kad ir ką bedarytum, neleisk jai išeiti iš namų. Aš išvažiuoju automobiliu. Grįšiu, kai tik galėsiu.

– Gerai, – pasakė Tapens. – Tačiau nebūk toks užtikrintas. Tu pamiršai vieną dalyką.

– Ta mergina kažkokia keista. Klausyk, aš sužinojau, kokiu metu ji šį rytą išėjo iš namų. Jai prireikė dviejų valandų, kol pasiekė mūsų biurą. Tai absurdas! Kur ji buvo prieš ateidama pas mus?

– Kažkas čia ne taip, – pripažino Tomis. – Gerai, nieko nepražiopsok ir neleisk ledi Lorai išeiti iš namų. Kas čia buvo?

Jo jautrios ausys išgirdo kažkokį šlamesį už durų ant laiptų. Jis išėjo iš kambario, tačiau nieko nepamatė.

– Ką gi, iki, – tarė Tomis. – Grįšiu, kai tik galėsiu.

4. Rausvojo perlo istorija (tęsinys)

Tapens nerimaudama žiūrėjo, kaip Tomis nuvažiuoja automobiliu. Tomis atrodė labai užtikrintas, tačiau ji taip nesijautė. Buvo keli dalykai, kuriuos jai sunkiai sekėsi suvokti.

Ji vis dar stovėjo prie lango žiūrėdama į kelią, kai pastebėjo kažkokį vyrą, išėjusi iš priešingoje gatvės pusėje esančios tarpuvartės. Jis perėjo gatvę ir paskambino į namo duris.

Akimirksniu Tapens atsidūrė ant laiptų. Iš kitos namo dalies prie paradinių durų ėjo kambarinė Gledisė Hill, tačiau Tapens ryžtingai liepė jai nesiartinti. Ji pati nuėjo prie durų ir jas atidarė.

Ant laiptelių stovėjo aukštas, liesas, nevykusiai apsirengęs jaunuolis tamsiomis, nekantriai žvelgiančiomis akimis.

Minutėlę patylėjęs, jis tarė:

– Ar panelė Kingston Brus namie?

– Gal užeisite į vidų? – pakvietė Tapens.

Ji pasitraukė, kad jaunuolis galėtų įeiti, ir uždarė duris.

– Ponas Reni, tiesa? – meiliai paklausė ji.

Jis žvilgtelėjo į ją.

– Hm... taip.

– Prašau eiti su manimi.

Ji atidarė kabineto duris. Kambaryje nieko nebuvo. Tapens leido įeiti vaikinui, po to įėjo pati ir uždarė duris. Jis atsisuko ir nužvelgė ją piktu žvilgsniu.

– Aš noriu pasikalbėti su panele Kingston Brus.

– Nesu tikra, jog tai įmanoma, – santūriai tarė Tapens.

– Klausykit, kas, po velnių, jūs tokia? – šiurkščiai pasiteiravo ponas Reni.

– Aš dirbu tarptautinėje detektyvų agentūroje, – trumpai paaiškino Tapens. Ji pastebėjo, kad ponas Reni, tai išgirdęs, sunerimo.

– Prašau prisėsti, pone Reni, – tęsė ji. – Iš karto norėčiau pasakyti, kad mes viską žinome apie panelės Kingston Brus šio ryto vizitą pas jus.

Nors Tapens tik spėjo, tačiau neapsiriko. Pamačiusi, kad jis nustebo, Tapens neleido jaunuoliui atsikvėpti.

– Mums svarbiausia – atgauti perlą, pone Reni. Nė vienas asmuo šiuose namuose netrokšta viešumo. Galbūt mes galime susitarti?

Jaunuolis nužvelgė Tapens skvarbiu žvilgsniu.

– Įdomu, kiek daug jūs žinote, – susimąstęs ištarė jis. – Leiskite man pagalvoti.

Jis prisidengė veidą rankomis, paskui visiškai netikėtai paklausė:

– Sakykite, ar tiesa, kad jaunasis Vincentas susižadėjęs ir ruošiasi vesti?

– Tiesa, – pasakė Tapens. – Aš pažįstu jo sužadėtinę.

Ponas Reni staiga konfidencialiai viską papasakojo.

– Tai buvo tikras pragaras, – pradėjo jis patikėdamas savo paslaptį. – Visi taikėsi jam pripiršti Beatričę. Ir vien dėl to, kad jis titulo paveldėtojas. Jei man kas leistų...

– Nekalbėkime apie politiką, – skubiai nutraukė jį Tapens. – Gal galėtumėte pasakyti, pone Reni, kodėl, jūsų manymu, panelė Kingston Brus paėmė perlą?

– Aš... aš negalėčiau.

– Dar ir kaip galėtumėte! – šaltai tarė Tapens. – Jūs palaukėte, kol detektyvas – jūs taip galvojote – išvažiuos ir

nutarėte, kad dabar jau galite užeiti su ja pasišnekėti. Jei jūs pats būtumėte paėmęs perlą, nebūtumėte toks prislėgtas.

– Ji labai keistai elgėsi, – pasakė jaunuolis. – Atėjusi ryte papasakojo man apie vagystę ir paaiškino, kad važiuoja į privatų detektyvų biurą. Atrodė, kad ji norėjo dar kažką pasakyti, tačiau taip ir nesugebėjo ištarti nė žodžio.

– Na gerai, – pasakė Tapens. – Man reikalingas perlas, daugiau nieko. Verčiau jau eikite ir pasišnekėkite su ja.

Tuo metu pulkininkas Kingston Brusas atidarė kabineto duris.

– Pietūs paruošti, panele Robinson. Tikiuosi, kad sutiksite kartu paietauti. Visi...

Jis nutilo ir pažvelgė į svečią.

– Viskas aišku, – ištarė ponas Reni, – jūs nenorite pakviesti manęs pietų. Gerai, aš išeisiu.

– Ateikite vėliau, – jam einant pro šalį sušnabždėjo Tapens.

Tapens nusekė paskui pulkininką Kingstoną Brusą, kuris vis dar niurnėjo sau po nosimi apie bjaurų kai kurių žmonių įžūlumą, į didžiulį valgomąjį, kuriame šeimyna jau buvo susirinkusi. Tapens buvo nepažįstama tik viena iš prie stalo sėdinčių asmenybių.

– Ledi Lora, tai panelė Robinson. Ji mielai sutiko mums padėti.

Ledi Lora linktelėjo galva ir toliau pro pensnė spoksojo į Tapens. Ji buvo aukšta, liesa, liūdnai besišypsanti moteris švelniu balsu bei gudriomis rūsčiomis akimis. Tapens atrėmė jos žvilgsnį, ir ledi Lora nuleido akis.

Po pietų ledi Lora, negalėdama nuslėpti smalsumo, užkalbino Tapens. Tapens užtikrino ją, kad jie įtaria kambarinę. Ji jau nemanė, kad ledi Lora susijusi su šia vagyste. Ledi Lora galėjo slėpti šaukštelius ar kokius nors

kitokius menkniekius, tačiau Tapens buvo visiškai tikra, kad rausvojo perlo ji nepaėmė.

Netrukus Tapens ėmėsi namo apžiūros. Laikas bėgo. Tomis vis nesirodė ir, deja, nesirodė ir ponas Reni, kas buvo dar svarbiau. Išėjusi iš miegamojo, Tapens staiga susidūrė su Beatriče Kingston Brus, kuri ruošėsi leistis į apačią. Ji buvo susiruošusi išeiti iš namų.

– Bijau, – pasakė Tapens, – kad dabar jūs negalite išeiti iš namų.

Mergina išdidžiai ją nužvelgė.

– Tai ne jūsų reikalas, – šaltai atšovė ji.

– Tačiau mano reikalas pranešti policijai apie vagystę, ar ne? – atsakė Tapens.

Akimirksniu mergina išbalo kaip popieriaus lapas.

– Nereikia ... nedarykite to. Aš niekur neisiu, tik nepraneškite policijai. Maldaudama ji puolė į Tapens glėbį.

– Brangi panele Kingston Brus, – šypsodamasi prabilo Tapens, – man viskas buvo aišku iš pat pradžių. Aš...

Tačiau ją nutraukė. Dėl įtampos Tapens neišgirdo durų skambučio. Didžiai nustebusi ji pamatė Tomį, kuris pasišokinėdamas lipo laiptais. Pasižiūrėjusi į apačią pastebėjo prieškambaryje stovintį apkūnų vyriškį su katiliuku rankoje.

– Skotlend Jardo detektyvas inspektorius Mariotas, – šyptelėjęs prisistatė jis.

Šūktelėjusi Beatričė Kingston Brus išsiveržė iš Tapens glėbio ir nubėgo laiptais žemyn, o kaip tik tuo metu dar kartą atsidarė paradinės durys ir į vidų įėjo ponas Reni.

– Na, dabar tai jau *tikrai* viską sugadinai, – karčiai ištarė Tapens.

– Ką? – paklausė Tomis, skubėdamas į ledi Loros kambarį. Jis nuėjo tiesiai į vonios kambarį ir paėmė didelį

muilo gabalą. Inspektorius taip pat pakilo į viršų.

– Ji greitai pasidavė, – pranešė jis.– Ji sumani ir supranta, kad žaidimas baigtas. O kur perlas?

– Manau, kad rasite jį čia. – pasakė Tomis ir įteikė jam muilo gabalą.

Inspektoriaus pagarbiai pažvelgė į Tomį .

– Senas triukas ir visai neblogas. Tereikia muilo gabalą perpjauti per pusę, padaryti viduje vietą brangakmeniui, vėl jį sulipinti ir karštu vandeniu išlyginti sudūrimą. Labai sumaniai padirbėta, sere.

Tomis mandagiai priėmė komplimentą. Jis su Tapens nuėjo prie laiptų. Prie Tomio atskubėjo pulkininkas Kingston Brusas ir šiltai paspaudė ranką.

– Brangusis sere, neturiu žodžių išreikšti dėkingumui. Ledi Lora taip pat norėtų jums padėkoti...

– Aš laimingas, kad galėjau padėti, – pasakė Tomis. – Apgailestauju, tačiau nebegaliu ilgiau užtrukti. Nedelsdamas turiu vykti į susitikimą. Manęs laukia Vyriausybės narys.

Jis išskubėjo ir įšoko į automobilį. Tapens nusekė paskui jį.

– Tomi,– sušuko ji, – negi po visko, kas nutiko, jie nesuėmė ledi Loros?

– Ak! – ištarė Tomis. – Negi nepasakiau tau? Jie nesuėmė ledi Loros. Jie suėmė Elizą.

– Supranti, – kalbėjo jis toliau, Tapens nespėjus atsipeikėti, – aš ir pats ne kartą bandžiau atidaryti duris muilinomis rankomis. To neįmanoma padaryti – rankos slysta. Man buvo įdomu sužinoti, kokiu būdu Eliza taip išsimuilavo rankas. Atsimeni, ji vėliau nusišluostė rankas į rankšluostį, ir ant rankenos neliko jokių muilo žymių. Man į galvą šovė mintis, kad vagiui profesionalui visai paranku

tarnauti poniai, įtariamai kleptomanija, kuri dažnai apsistoja turtinguose namuose. Taigi aš nufotografavau ją kambaryje, priverčiau ją palaikyti stiklinę skaidrę ir nuskubėjau į senąjį gerąjį Skotlend Jardą. Mes išryškinome nuotraukas ir identifikavome pirštų atspaudus. Policijai Eliza – sena gera pažįstama. Tas Skotlend Jardas – naudinga vietelė.

– Tik pagalvok, – pagaliau atgavusi žadą tarė Tapens, – o tie du jauni idiotai įtarinėjo vienas kitą visai taip, kaip rašoma romanuose. Tačiau kodėl man nieko nepasakei prieš išvažiuodamas?

– Aš įtariau, kad Eliza klausėsi mūsų pokalbio, be to...

– Na?

– Mano mielas mokslinčius pamiršo, – pasakė Tomis, – kad Torndaikas nieko nepasakoja iki paskutinės akimirkos. Be to, Tapens, praėjusį kartą tu apmovei mane su savo draugužė Žaneta Smit. Dabar – lygiosios.

5. Nuotykis su nelemtu svetimšaliu

– Be galo nuobodi diena, – pasakė Tomis plačiai nusižiovaudamas.

– Laikas gerti arbatą, – ištarė Tapens ir taip pat nusižiovavo.

Tarptautinėje detektyvų agentūroje nieko nevyko. Taip nekantriai laukiamo laiško iš prekiautojo kumpiu jie negavo, o *bona fide** bylų taip pat nenusimatė.

Pasiuntinukas Albertas įėjo į kabinetą ir ant stalo padėjo antspauduotą paketą.

– „Antspauduotojo paketo paslaptis", – sumurmėjo Tomis. – Gal jame yra legendiniai Didžiosios Rusijos Kunigaikštienės perlai? O gal tai pragaro mašina, susprogdinsianti „Blanto nuostabiųjų detektyvų" agentūrą?

– Tiesą sakant, – tarė Tapens atplėšdama paketą, – tai mano dovana Frensiui Havilendui. Jis ruošiasi susituokti. Graži, ar ne?

Tomis paėmė grakštų sidabrinį portsigarą ir apžiūrėjo užrašą „Frensiui nuo Tapens", išgraviruotą Tapens rašysena, atidarė jį ir vėl uždarė. Tai atlikęs pritarė galvos linktelėjimu.

– Tu švaistai pinigus, Tapens, – pasakė jis. – Aš norėčiau gauti panašų, tik auksinį, savo gimtadienio proga, kuris bus ateinantį mėnesį. Neverta dovanoti tokį gražų daiktą Fransiui Havilendui, kuris buvo ir visada liks didžiausias kvailys, kokį sukūrė Viešpats!

---

* Tikros (*lot.*)

– Pamiršai, kad aš jį vežiojau karo metu, kai jis buvo generolas. Ak! Kur dingos tos senos, geros dienelės.

– Tikrai, tada buvo smagu, – sutiko Tomis. – Atsimenu, kaip gražuolės ligoninėje spausdavo man ranką. Bet aš gi nesiunčiu joms visoms dovanų vestuvių proga. Netikiu, kad jaunajai labai patiktų tavo dovana, Tapens.

– Tačiau jis gražus ir patogus nešioti kišenėje, ar ne? – paklausė Tapens, nekreipdama dėmesio į jo pastabą.

Tomis įsidėjo portsigarą į kišenę.

– Kaip tik, – pritarė jis. –Štai ir Albertas su popietės paštu. Gal Pertšyro kunigaikštienė šaukiasi mūsų pagalbos – ieško savo kilmingojo šunėko.·

Jie kartu peržiūrėjo laiškus. Staiga Tomis švilptelėjo ir suspaudė vieną jų rankoje.

– Mėlynas laiškas su rusišku ženklu. Atsimeni, ką sakė šefas? Mes turim tokių ieškoti.

– Nuostabu, – pasakė Tapens, – pagaliau šis tas nutiko. Atplėšk jį ir pažiūrėk, ar laiško turinys irgi tinka. Turi parašyti prekiautojas kumpiu, ar ne? Minutėlę. Mes neturime pieno arbatai. Pamiršo atvežti šį rytą. Pasiųsiu Albertą jo parnešti.

Sugrįžusi iš priimamojo, ji rado Tomį laikantį rankoje mėlyną popieriaus lapą.

– Taip, kaip mes ir galvojome, Tapens, – tarė jis. – Beveik žodis į žodį, kaip sakė šefas.

Tapens paėmė laišką ir perskaitė.

Jis buvo parašytas pompastiška anglų kalba tokio Gregorio Fiodorovskio, kuris nekantravo išgirsti naujienas apie savo žmoną. Jis ragino tarptautinę detektyvų agentūrą negailėti lėšų, kad tik ji būtų surasta. Pats Fiodorovskis negalėjo išvykti iš Rusijos dėl krizės.

– Įdomu, ką tai iš tikrųjų reiškia, – susimąsčiusi pasakė Tapens.

– Manau, kad tai koks nors šifras, – pasakė Tomis. – Tai

ne mūsų reikalas. Mums reikia jį kuo skubiausiai įteikti šefui. Geriau nuimk pašto ženklą ir patikrink, ar po juo yra skaičius 16.

– Gerai, – pasakė Tapens. – Tačiau man atrodo...

Staiga ji nutilo. Tomis, nustebintas netikėtos pauzės, pakėlė akis ir pamatė stambų vyriškį, užėmusį visą tarpdurį.

Įsibrovėlis atrodė įspūdingai. Jis buvo stambaus kūno sudėjimo, visiškai apvalia galva ir galingu žandikauliu. Jam galėjo būti keturiasdešimt penkeri metai.

– Prašau man atleisti, – pasakė nepažįstamasis įeidamas į kabinetą su skrybėle rankoje.– Priimamajame nieko nebuvo, o šios durys buvo atviros ir aš išdrįsau užeiti. Juk čia yra tarptautinė Blanto detektyvų agentūra?

– Žinoma.

– O jūs turbūt esate ponas Blantas? Ponas Teodoras Blantas?

– Taip. Ar norite pasitarti su manimi? Čia – mano sekretorė, panelė Robinson.

Tapens grakščiai linktelėjo galva, tačiau pro nuleistas blakstienas ir toliau įdėmiai stebėjo nepažįstamąjį. Ji svarstė, kiek laiko jis jau stovi tarpduryje ir kiek spėjo nugirsti bei pamatyti. Pro jos akis nepraslydo ir tai, kad jis, kalbėdamas su Tomiu, vis akimis nužvelgdavo mėlyną lapą, kurį ji laikė rankoje.

Įsakmus Tomio balsas privertė ją suklusti.

– Panele Robinson, prašau viską užsirašyti. O jūs, sere, išdėstykite reikalą, dėl kurio norite gauti mano patarimą.

Tapens pasiėmė bloknotą ir rašiklį.

Vyras pradėjo kalbėti. Jo balsas buvo labai nemalonus.

– Mano vardas – Baueris. Daktaras Čarlzas Baueris. Aš gyvenu Hampstede, ten pat ir dirbu. Atėjau pas jus, pone Blantai, nes pastaruoju metu įvyko keletas keistų dalykų.

– Klausau jūsų, pone Baueri.

– Praėjusią savaitę aš du kartus buvau iškviestas skubiu

reikalu ir abiem atvejais pasirodė, kad kvietimai buvo melagingi. Pirmą kartą pamaniau, kad kas nors sumanė pajuokauti, tačiau antrą kartą grįžęs namo pastebėjau, kad kai kurie mano asmeniniai dokumentai yra sujaukti ir perkelti į kitą vietą, o dabar man atrodo, kad taip buvo ir pirmą kartą. Įdėmiai viską apžiūrėjęs, pamačiau, kad visas mano rašomasis stalas buvo apieškotas.

Ponas Baueris nutilo ir pažvelgė į Tomį.

– Na, pone Blantai.

– Na, pone Baueri, – atsakė Tomis šypsodamasis.

– Tai ką jūs apie tai galvojate?

– Na, pirmiausiai aš norėčiau patikslinti faktus. Ką jūs laikote savo rašomojo stalo stalčiuose?

– Savo asmeninius dokumentus.

– Aišku. Kokio pobūdžio tie asmeniniai dokumentai? Kam jie gali būti vertingi – paprastam vagišiui ar kokiam nors konkrečiam asmeniui?

– Nemanau, kad jie būtų svarbūs paprastam vagišiui, tačiau mano užrašai apie tam tikrus nežinomus alkaloidus būtų įdomūs tam, kas domisi šiuo dalyku. Aš jau keletą metų juos studijuoju. Tie alkaloidai yra mirtinai pavojingi nuodai, be to, jie praktiškai neatpažįstami. Jų negalima nustatyti jokiais žinomais metodais.

– Vadinasi, šie tyrimai verti didelių pinigų?

– Tik asmenims, neturintiems skrupulų.

– Ar jūs ką nors įtariate?

Daktaras gūžtelėjo galingais pečiais.

– Mano nuomone, į namus nebuvo įsiveržta jėga. Atrodo, kad tai galėjo padaryti kas nors iš namiškių, tačiau negaliu tuo patikėti...

Jis netikėtai nutilo, o kai vėl prabilo, jo balsas skambėjo labai liūdnai:

– Pone Blantai, atsiduodu jūsų malonei. Šiuo klausimu nedrįstu kreiptis į policiją. Aš visiškai pasitikiu savo trim

tarnais. Jie man ilgai ir ištikimai tarnauja. Tačiau niekada negali būti tikras. Su manimi kartu gyvena du mano sūnėnai, Bertramas ir Henris. Henris – geras vaikis, labai geras, jis niekada nekelia jokių rūpesčių, tiesiog puikus, daug dirbantis jaunuolis. Bertramas, turiu pasakyti apgailestaudamas, visiškai kitokio būdo – laukinis, ekstravagantiškas ir užsispyręs dykinėtojas.

– Suprantu, – susimąstęs tarė Tomis. – Jūs įtariate, kad jūsų sūnėnas Bertramas yra įsivėlęs į šį reikalą. Štai čia aš su jumis nesutinku. Man labiau įtartinas gerasis – Henris.

– Bet kodėl?

– Tradicija. Precedentas. – Tomis mostelėjo ranka. – Mano patirtis byloja, kad įtartinieji visada yra nekalti ir atvirkščiai, brangusis sere. Taip, neabejodamas įtariu Henrį.

– Atleiskite, pone Blantai, – įsiterpė Tapens nutaisiusi pagarbų balsą. – Ar aš teisingai supratau, kad daktaras Baueris sakė, jog savo užrašus apie... apie tuos nežinomus alkaloidus laiko kartu su kitais dokumentais?

– Jie laikomi rašomajame stale, mieloji ledi, tačiau slaptame stalčiuje, apie kurį žinau tik aš vienas. Todėl juos rasti sunkiau.

– Tai ką gi konkrečiai aš turėčiau padaryti, daktare Baueri? – pasiteiravo Tomis. – Ar jūs manote, kad jūsų dokumentai ir vėl bus tikrinami?

– Tikrai taip, pone Blantai. Aš turiu priežasčių taip manyti. Šią popietę gavau telegramą iš paciento, kurį prieš kelias savaite išsiunčiau gydytis į Bornmutą. Telegramoje parašyta, kad pacientas yra kritiškos būklės ir maldauja, kad nedelsiant atvykčiau. Po įvykių, apie kuriuos jums jau pasakojau, aš tapau įtaresnis, todėl pats išsiunčiau telegramą tam pacientui. Sužinojau, kad jis jaučiasi gerai ir nesiuntė man jokios žinutės. Man į galvą šovė mintis, kad jei apsimesiu išvykstąs į Bornmutą, turėsime puikią galimybę sučiupti nenaudėlius nusikaltimo vietoje. Jie ar jis, be

abejonės, palauks, kol namiškiai sumigs, kad galėtų pradėti veikti. Aš siūlau susitikti prie mano namų vienuoliktą valandą vakare, ir mes kartu galėsime išsiaiškinti šį reikalą.

– Tikėdamiesi, savaime suprantama, pagauti niekšus, – tarė užsigalvojęs Tomis, belsdamas į stalą peiliu popieriui pjaustyti. – Jūsų planas atrodo puikus, daktare Baueri. Nematau jokių kliūčių. Koks jūsų adresas?

– *„Lartšes*"* namas, *Hangmano*** skersgatvis. Ši vieta gana nuošali. Tačiau iš ten atsiveria nuostabus vaizdas į Hytą.

– Puiku, – pasakė Tomis.

Lankytojas atsistojo.

– Vadinasi, pasimatysime šį vakarą, pone Blantai. Atvykite prie mano namų, tarkim, hm, be penkių vienuolika.

– Žinoma. Be penkių vienuolika. Viso geriausio, daktare Baueri.

Tomis atsistojo ir paspaudė skambutį – tarpduryje išdygo Albertas, pasiruošęs išlydėti klientą. Daktaras šlubavo, tačiau nepaisant to, jis tiesiog spinduliavo fizine jėga.

– Bjaurus klientas, – pats sau sumurmėjo Tomis. – Na, Tapens, ką manai apie šį reikalą?

– Pasakysiu tau tik vieną žodį, – pasakė Tapens. – Šleivas!

– Ką?

– Aš pasakiau „šleivas"! Ne be reikalo studijavau klasiką. Tomi, visas šis reikalas yra išgalvota istorija. Kurgi ne, kažkokie nežinomi alkaloidai. Dar neteko girdėti prastesnės pasakos.

– Net ir man ji neatrodo labai įtikinama, – pripažino Tomis.

---

* Larch – Maumedis *(angl.)*

** Hangman – budelis *(angl.)*

– Ar pastebėjai, Tomi, kad jis nenuleido akių nuo laiško? Jis priklauso tai gaujai. Jie sužinojo, kad tu nesi tikrasis ponas Blantas, ir dabar trokšta tavo kraujo.

– Tokiu atveju, – tarė Tomis ir, atidaręs šone stovinčią knygų spintą, su meile pasižiūrėjo į knygų eiles, – mums bus lengva pasirinkti vaidmenį. Mes būsime broliais Oukvudais! Aš būsiu Desmondas, – nusprendė jis.

Tapens gūžtelėjo pečiais.

– Gerai. Kaip tu nori. Aš galiu būti ir Frensiu. Frensis buvo protingesnis. Desmondas visą laiką kur nors įsivelia, o Frensis, apsirengęs kaip sodininkas ar kas nors panašaus, pasirodo pačiu laiku ir viską sutvarko.

– Na, – pasakė Tomis, – bet aš būsiu apdairus Desmondas. Kai tik pasirodysiu prie to namo...

Tapens be jokių ceremonijų jį nutraukė.

– Tu juk nesiruoši vykti į Hampstedą šį vakarą?

– Kodėl ne?

– Nori aklai pakliūti į spąstus!

– Ne, mano mieloji, aš būsiu budrus. Mano manymu mūsų draugužis, daktaras Baueris, nustebs.

– Man tai nepatinka, – pasakė Tapens. – Juk žinai, kas nutinka, kai Desmondas neklauso šefo nurodymų ir elgiasi savo nuožiūra. Mums duoti visiškai aiškūs nurodymai – iš karto perduoti laišką ir pranešti apie viską, kas įvyko.

– Tu ne visai teisingai supratai, – pasakė Tomis. – Mes nedelsdami turime pranešti, jei kas nors užeis ir užsimins apie skaičių 16. O juk apie tai niekas neužsiminė.

– Tu išsisukinėji, – tarė Tapens.

– Na, gerai. Aš pats norėčiau viską išnarplioti. Nebijok, mieloji Tapens, man nieko neatsitiks. Apsiginkluosiu iki dantų. Būsiu viskam pasirengęs, o jie apie tai nieko nenutuoks. Šefas paplos man per nugarą už gerai atliktą darbą.

– Na, – tarė Tapens, – man vis tiek tai nepatinka. Tas

vyras stiprus kaip gorila.

– Aha! – pasakė Tomis. – Tačiau prisimink mano automatinį pistoletą.

Atsidarė durys ir pasirodė Albertas. Uždaręs paskui save duris, jis priėjo prie jų su voku rankoje.

– Kažkoks džentelmenas norėtų pasikalbėti su jumis, – pasakė Albertas. – Kai aš pradėjau įprastą dainelę apie tai, kad jūs šiuo metu esate užsiėmęs, nes šnekatės telefonu su Skotlend Jardu, jis pasakė, kad viską supranta, nes pats yra iš Skotlend Jardo! Jis kažką užrašė ant kortelės ir įdėjo į voką.

Tomis paėmė voką ir išėmė kortelę. Ją beskaitant, jo veidą nušvietė šypsena.

– Džentelmenas pasijuokė iš mūsų, Albertai, – pastebėjo jis. – Kviesk jį į vidų.

Jis padavė kortelę Tapens. Joje buvo parašyta: „Detektyvas inspektorius Daimšeršas, o viršuje pieštuku – „Marioto draugas".

Po minutės Skotlend Jardo detektyvas sėdėjo kabinete. Inspektorius Daimšeršas buvo panašus į inspektorių Mariotą – žemaūgis ir kresnas, gudriomis akimis.

– Laba diena, – gyvai pasisveikino detektyvas. – Mariotas išvyko į pietų Velsą. Prieš išvykdamas jis paprašė manęs prižiūrėti judu ir jūsų agentūrą. Ak, dievaži, sere, – tęsė jis, pamatęs, kad Tomis nori įsiterpti, – mes viską žinome. Tai ne mūsų sritis ir mes nenorime kištis. Tačiau visai nesenai paaiškėjo, kad viskas yra ne taip, kaip atrodo. Šią popietę pas jus apsilankė džentelmenas. Aš nežinau, kaip jis prisistatė, taip pat nežinau jo tikrojo vardo, tačiau šį tą apie jį sužinojau. Ir tos informacijo pakanka, kad norėčiau išsiaiškinti daugiau. Spėju, kad šį vakarą jis paskyrė jums susitikimą tam tikroje vietoje?

– Jūs teisus.

– Taip ir galvojau. Vesterham Roudas 16, Finsberi Parkas, tiesa?

– Štai čia jūs klystate, – šypsodamasis tarė Tomis. – Visiškai klystate. Jis nurodė adresą Hampstede.

Daimšeršas atrodė nuoširdžiai nustebęs. Akivaizdu, kad jis šito nesitikėjo.

– Nieko nesuprantu, – suniurnėjo jis. – Matyt, jie parengė naują planą. Tai, sakote, Hampstedas?

– Taip. Mes turime susitikti šįvakar vienuoliktą valandą.

– Nedarykite to, sere.

– Sakiau! – pratrūko Tapens.

Tomis išraudo.

– Jei jūs, inspektoriau, manote... – užsidegęs pradėjo jis.

Inspektorius pakėlė ranką.

– Pasakysiu, ką aš galvoju, pone Blantai. Vieta, kurioje jūs norite būti vienuoliktą valandą vakare, yra jūsų biuras.

– Ką? – apstulbusi šūktelėjo Tapens.

– Čia, šiame biure. Nesukite galvos, iš kur aš tai žinau – kartais susipina įvairių departamentų veikla. Ar jūs šiandien gavote vieną tų žymiųjų mėlynųjų laiškų? Seniui, koks jo vardas bebūtų, reikia to laiško. Jis nuvilios jus į Hampstedą, kad biure nieko nebūtų, ir atėjęs čia vėlai vakare, kai pastatas bus ištuštėjęs, neskubėdamas nuodugniai apieškos jūsų darbo vietą.

– Tačiau, kodėl jis turi manyti, kad laiškas vis dar bus čia? Jis gali galvoti, kad laišką aš turiu su savimi, o jei jo neturiu, vadinasi, jau perdaviau jį.

– Atleiskite, sere, bet kaip tik to jis ir negali žinoti. Gabūt jis jau išsiaiškino, kad jūs nesate tikrasis ponas Blantas, tačiau greičiausiai jis galvoja, kad perpirkote šį verslą. Tokiu atveju laiškas bus užregistruotas ir padėtas į tam tikrą aplanką.

– Supratau, – pratarė Tapens.

– Mes leisime jam ir toliau taip galvoti. O šį vakarą sučiupsime jį nusikaltimo vietoje.

– Vadinasi, planas yra toks?

– Taip. Tokia galimybė pasitaiko tik kartą gyvenime.

Kiek dabar valandų? Šešios. Kada jūs išeinate paprastai iš darbo?

– Apie šeštą.

– Turi atrodyti, kad jūs iš darbo išėjote kaip visada. O iš tikrųjų mes prasmuksime atgal, kai tik galėsime. Netikiu, kad jie pasirodys čia anksčiau nei vienuoliktą valandą, tačiau, žinoma, visaip gali būti. Jei galėčiau atsiprašyti minutėlei, išeičiau į lauką ir apsidairyčiau, ar niekas nestebi jūsų biuro.

Daimšeršas išėjo, o Tomis pradėjo ginčytis su Tapens.

Kurį laiką truko įnirtingas ir piktas ginčas. Galų gale Tapens staiga pasidavė.

– Gerai, – pasakė ji, – aš pasiduodu. Eisiu namo ir lauksiu tavęs kaip gera mergaitė, o tu vaikykis niekadėjus ir draugauk su tikrais detektyvais. Tačiau turėk omeny – aš atsigriebsiu už tai, kad neleidi man patirti viso smagumo.

Tą akimirką grįžo Daimšeršas.

– Atrodo, viskas ramu, – pranešė jis. – Tačiau visko gali būti. Geriau apsimeskite, kad kaip įprasta išeinate iš darbo. Jie liausis stebėję biurą, kai pamatys, kad jūs išėjote.

Tomis pakvietė Albertą ir liepė jam užrakinti biurą.

Tada visi keturi nuėjo į netoliese esantį garažą, kur stovėjo jų automobilis. Tapens sėdo už vairo, Albertas šalia, o inspektorius su Tomiu atsisėdo ant galinės sėdynės.

Netrukus jie pakliuvo į automobilių kamštį. Tapens, pažvelgusi per petį į vyrus, linktelėjo. Tomis ir detektyvas atsidarė dešines dureles ir išlipo Oksfordo gatvėje. Po minutėlės Tapens nuvažiavo toliau.

6. Nuotykis su nelemtu svetimšaliu (tęsinys)

– Geriau dar truputį palaukime, – pasakė Daimšeršas, kai jie su Tomiu pasiekė Haliham gatvę. – Jūs turite raktą?

Tomis linktelėjo.

– Gal užkąskime? Dar ankstoka, netoliese yra nedidelė kavinukė. Atsisėsime prie lango, kad visą laiką galėtumėme matyti jūsų biurą.

Jiems skaniai pavalgius, Tomis pradėjo mąstyti, koks malonus kompanionas yra inspektorius Daimšeršas. Jo darbas buvo susijęs su tarptautiniu šnipinėjimu. Jis papasakojo daugybę istorijų, kurios Tomį sužavėjo.

Kavinukėje jie prabuvo iki aštuntos valandos. Pagaliau Daimšeršas pasiūlė eiti.

– Jau pakankamai tamsu, – paaiškino jis. – Mes galėsime prasmukti nepastebėti.

Kaip jis ir sakė, buvo pakankamai tamsu. Jie perėjo gatvę, apsižvalgė ir įėjo į pastatą. Tada užlipo laiptais aukštyn, ir Tomis įkišo raktą į priimamojo durų spyną.

Tuo metu jam pasirodė, kad Daimšeršas švilptelėjo.

– Kodėl jūs švilptelėjote? – griežtai pasiteiravo Tomis.

– Aš nešvilpiau, – labai nustebęs atsakė Daimšeršas. – Man pasirodė, kad tai jūs švilpėte.

– Na, kažkas... – pradėjo Tomis.

Jis nebegalėjo tęsti, nes kažkieno stiprios rankos sugriebė jį iš už nugaros ir, jam dar nespėjus sušukti, prie jo burnos buvo prispausta saldi ir lipni servetėlė.

Jis narsiai grūmėsi, tačiau veltui. Chloroformas pradėjo veikti. Tomiui pradėjo suktis galva, grindys

subangavo. Springdamas jis prarado sąmonę...

Pagaliau jis atsipeikėjo, nors labai sunkiai ir skausmingai. Chloroformas veikė tik akimirką, tačiau to pakako burnai užkimšti.

Visiškai atsigavęs jis suprato esąs savo kabinete, pusiau gulom atremtas į sieną. Du vyrai naršė rašomąjį stalą, kraustė stalčius, vertė viską iš knygų spintos ir visą laiką keikėsi.

– Po velnių, – kimiai pasakė aukštesnysis, – mes apvertėme aukštyn kojom visą prakeiktą biurą. Jo čia nėra.

– Jis turi čia būti, – suurzgė kitas. – Nes jis neturi jo su savimi.

Bekalbėdamas jis atsigręžė į Tomį, kuris, visiškai apstulbęs, pamatė, kad pastarasis buvo ne kas kitas, o inspektorius Daimšeršas. Tas šyptelėjo, pamatęs nustebusį Tomio veidą.

– Mūsų jaunasis draugas atsigavo, – pranešė jis. – Ir yra truputį nustebęs. Taip, truputį nustebęs. O viskas buvo taip paprasta. Mes įtarėme, kad tarptautinėje detektyvų agentūroje kažkas ne taip. Aš pasisiūliau sužinoti, kas ten vyksta. Jei naujasis "ponas Blantas" yra šnipas, jis bus įtarus. Taigi pirmiausiai aš atsiunčiau savo seną bičiulį Karlą Bauerį. Karlui buvo įsakyta elgtis įtartinai ir papasakoti neįtikėtiną istoriją. Jis taip ir padarė. Tada pasirodžiau aš. Pasinaudojau inspektoriaus Marioto vardu, kad pelnyčiau jūsų pasitikėjimą. Visa kita jūs žinote.

Jis nusijuokė.

Tomis labai norėjo pasakyti keletą dalykų, tačiau burnoje esantis kamštis jam to neleido. Jis taip pat labai norėjo šį tą nuveikti, labiausiai – pasinaudoti savo rankomis ir kojomis, deja, jis buvo surištas.

Labiausiai jį nustebino tai, kaip pasikeitė šalia jo stovintis vyras. Kai jis apsimetinėjo inspektoriumi Daimšeršu, buvo panašus į tipišką anglą. Dabar jis atrodė

kaip užsienietis, nors angliškai kalbėjo puikiai, be akcento.

– Koginsai, drauguži, – tarė buvęs inspektorius, kreipdamasis į savo šiurkščiai atrodantį bendrą, – griebk savo lazdą ir atsistok prie belaisvio. Aš ištrauksiu kamštį iš jo burnos. Jūs suprantate, mielasis pone Blantai, kad būtų nedovanotinai kvaila pradėti šaukti, ar ne? Esu tikras, kad suprantate. Nepaisant jauno amžiaus, jūs esate gana supratingas.

Jis sumaniai ištraukė kamštį iš Tomio burnos ir pasitraukė į šalį.

Tomis tylėdamas pramankštino sustingusį žandikaulį, apsilaižė ir nurijo seiles.

– Jūs tikrai mokate slopinti savo susierzinimą, – pasakė svetimšalis. – Kaip matau, supratote savo padėtį. Ar tikrai neturite ką pasakyti?

– Verčiau pasilaikysiu savo mintis sau, – pasakė Tomis. – Nuo to blogiau nebus.

– Štai kaip! O aš pasakysiu, ką galvoju. Prašau jus, pone Blantai, suprantama anglų kalba pasakyti, kur yra laiškas?

– Brangusis drauge, aš nežinau, – linksmai pasakė Tomis. – Aš jo neturiu. Tačiau jūs tai žinote geriau už mane. Jumis dėtas aš ir toliau ieškočiau. Man smagu matyti jus ir jūsų draugužį Koginsą kartu čia žaidžiančius.

Svetimšalio veidas paniuro.

– Jūs elgiatės lengvabūdiškai, pone Blantai. Ar matote tą kvadratinę dėžę? Tai Koginso įrankiai. Joje yra sieros rūgšties... Teisingai supratote, sieros rūgšties, o taip pat keletas geležinių virbų, kuriuos galima pakaitinti ant ugnies iki raudonumo...

– Blogai nustatyta diagnozė, – sumurmėjo Tomis. – Mes su Tapens neteisingai pavadinome šį nuotykį. Tai – ne „Šlubio" istorija. Tai – „Buldogo Dramando" istorija, o jūs esate neprilygstamasis Karlas Petersonas.

– Kokias nesąmones čia pliurpiate? – suniurzgė įsibrovėlis.

– Na, va! – pasakė Tomis. – Matau, kad jūs neskaitėte klasikos. Kaip gaila.

– Kvailas neišmanėli! Ar darysi, kas tau liepta, ar ne? O gal man liepti Koginsui išsitraukti savo įrankius ir pradėti?

– Nebūkite toks nekantrus, – tarė Tomis. – Žinoma, kad padarysiu viską, ką man liepsite, tik pasakykite. Nemanau, jog norėtumėte pamatyti mane išdarinėtą ir iškeptą ant keptuvės. Be to, aš bijau skausmo.

Daimšeršas pažvelgė į jį patenkintas.

– *Gott!** Na ir bailiai tie anglai.

– Sveikas protas, mielas drauge, tai tiesiog sveikas protas. Nereikia sieros rūgšties, iš karto imkimės vinių.

– Man reikia tik laiško.

– Aš juk jau sakiau, kad neturiu jo.

– Mes tai žinome. Bet mes taip pat žinome, kas gali jį turėti – mergina.

– Galimas daiktas, kad jūs teisūs, – pasakė Tomis. – Ji galėjo įsidėti jį į rankinę, kai jūsų dràugužis Karlas mus išgąsdino.

– Vadinasi jūs to neneigiate. Labai protinga. Puiku, jūs parašysite tai Tapens – juk jūs taip ją vadinate? Jūs liepsite jai nedelsiant atnešti laišką.

– Aš negaliu to padaryti... – pradėjo Tomis.

Jam dar nespėjus užbaigti sakinio, įsiterpė Daimšeršas:

– O! Negalite? Gerai, tuoj pamatysime. Koginsai!

– Neskubėkite, – pasakė Tomis. – Bent jau išklausykite sakinio pabaigą. Ruošiausi pasakyti, kad negaliu to padaryti, nes mano rankos surištos. Pagalvokite pats – negi

* Dieve! *(vok.)*

aš panašus į kokį nors keistuolį, mokantį rašyti nosimi ar alkūnėmis?

– Vadinasi, jūs nusiteikęs parašyti laišką?

– Žinoma, visą laiką gi tai kartoju. Aš nusiteikęs maloniai ir paslaugiai. Jūs, aišku, nieko blogo nedarysite Tapens. Esu tikras, kad ne. Ji tokia šauni mergina.

– Mums tereikia laiško, – pasakė Daimšeršas, tačiau jo šypsena buvo labai nemaloni.

Jam linktelėjus, šiurkštusis Koginsas priklaupė ir atpalaidavo Tomio rankas. Pastarasis pradėjo jas mankštinti.

– Taip jau daug geriau, – džiugiai ištarė jis. – Gal Koginsas malonėtų paduoti man parkerį? Man atrodo, jis turėtų būti ant stalo.

Susiraukęs Koginsas nuėjo atnešti parkerio, o kartu paėmė ir popieriaus lapą.

– Atsargiai rinkitės žodžius, – tarė Daimšeršas grasindamas. – Leidžiame jums pačiam prašyti laišką, tačiau net viena klaida jums kainuos gyvybę. Pasistengsime, kad numirtumėte lėta mirtimi.

– Tokiu atveju aš stengsiuosi kiek galėdamas, – pasakė Tomis.

Minutėlę jis mąstė, o tada skubiai ėmėsi rašyti.

– Ar tiks? – pasiteiravo jis, įteikdamas savo kūrinį.

„Brangioji Tapens,

gal galėtumėte nedelsdama ateiti ir atsinešti su savimi mėlynąjį laišką? Mes norime jį kuo skubiau iššifruoti.

Tai skubu.

Francis"

– Francis? – suabejojo apsimetėlis inspektorius, kilstelėdamas antakius. – Ar tokiu vardu ji jus vadina?

– Kadangi jūs nedalyvavote mano krikštynose, – prakalbo Tomis, – nemanau, kad galėtumėte žinoti, ar tai mano vardas. Bet portsigaras, kurį rasite mano kišenėje, bus puikus įrodymas, kad aš sakau tiesą.

Vyras priėjo prie Tomio ir ištraukė iš jo kišenės

portsigarą, ant kurio buvo išgraviruota „Franciui nuo Tapens" ir, vos vos šyptelėjęs, įkišo jį atgal.

– Man patinka, kad jūs taip protingai elgiates, – pasakė jis. – Koginsai, perduok tą raštelį Vasilijui. Jis lauke saugo pastatą. Liepk jam tuoj pat jį nunešti.

Labai lėtai praslinko dvidešimt minučių, kitos dešimt buvo dar ilgesnės. Daimšeršas vaikštinėjo pirmyn ir atgal, o jo veidas vis labiau niaukėsi. Jis atsisuko į Tomį ir grasinančiu balsu tarė:

– Jei drįsote mus pergudrauti...

– Jei turėtumėme kortas, galėtumėme pažaisti ir laikas bėgtų greičiau, – tingiai pasakė Tomis. – Moterys visą laiką verčia laukti. Tikiuosi, kad jūs gražiai elgsitės su Tapens, kai ji ateis?

– Nesitikėkite, – pasakė Daimšeršas. – Mes jus abu nugabensime į tą pačią vietą.

– Nejaugi, tu kiaule, – tyliai ištarė Tomis.

Staiga priimamajame pasigirdo bruzdesys. Vyras, kurio Tomis dar nebuvo matęs, iškišo galvą pro duris ir kažką rusiškai suniurzgėjo.

– Gerai, – pasakė Daimšeršas. – Ji ateina viena.

Akimirką Tomį apėmė nerimas.

Kitą akimirką jis išgirdo Tapens balsą.

– Ak! Štai kur jūs, inspektoriau Daimšeršai. Aš atnešiau laišką. Kur Francis?

Tardama paskutinius žodžius ji įėjo į kabinetą, o Vasilijus, prišokęs iš už nugaros, užspaudė jai burną. Daimšeršas išplėšė iš rankų rankinę, išvertė visą jos turinį ir ėmė karštligiškai raustis.

Staiga jis patenkintas šūktelėjo ir paėmė mėlyną voką su rusišku pašto ženklu. Koginsas taip pat kimiai šūktelėjo.

Triumfo akimirką be garso atsidarė Tapens kabineto durys ir pro jas įėjo inspektorius Mariotas, lydimas dviejų vyrų su revolveriais. Jie griežtai liepė:

– Rankas aukštyn!

Niekas nesipriešino. Įsibrovėliai buvo užklupti labai netikėtai. Automatinis Daimšeršo ginklas gulėjo ant stalo, o kiti du buvo neginkluoti.

– Puikus laimikis, – patenkintas tarė inspektorius Mariotas, kai uždėjo paskutinius antrankius. – Tikiuosi, kad laikui bėgant sulaikysime ir daugiau jūsų bičiulių.

Daimšeršas žvelgė į Tapens pabalęs iš įniršio.

– Mažoji nenaudėle, – suurzgė jis, – tai tu juos užsiundei.

Tapens nusijuokė.

– Prisipažįstu. Turėjau numanyti, kai užsiminėte apie skaičių 16. Tačiau galutinai mane įtikino Tomio raštelis. Aš paskambinau inspektoriui Mariotui, liepiau Albertui su juo susitikti ir paduoti jam kitą raktą nuo biuro, o aš atėjau viena, su tuščiu voku rankinėje. Vykdydama gautas instrukcijas, laišką buvau perdavusi, kai tik su jumis atsisveikinau.

Vienas žodis nepraslydo pro Daimšeršo ausis.

– „Tomis?" – nepatikliai paklausė jis.

Tomis, kuris ką tik buvo išvaduotas iš virvių, priėjo prie žmonos.

– Neblogai padirbėjai, broleli Franci, – tarė jis Tapens ir paimė ją už rankų. Tada jis pasisuko į Daimšeršą:

– Kaip jau sakiau, mielas drauge, jums tikrai vertėtų pradėti skaityti klasiką.

7. Karalių reikia sulaikyti

Lietingą treiadienį Tapens ir Tomis sėdėjo tarptautinės detektyvų agentūros biure. Iš Tapens rankų išslydo „Daily Leader" žurnalas.

– Ar žinai, apie ką aš galvojau, Tomi?

– To atspėti neįmanoma, – atsakė jos vyras. – Tu galvoji apie daugybę dalykų ir, be to, apie visus vienu metu.

– Aš galvoju apie tai, kad mums laikas nueiti kur nors pašokti.

Tomis paskubomis čiupo „Daily Leader".

– Mūsų reklama atrodo puikiai, – pasakė jis grožėdamasis skelbimu. – „Blanto nuostabieji detektyvai". Ar suvoki, Tapens, kad tu viena atstovauji visiems „Blanto nuostabiesiems detektyvams"? Garbė ir šlovė tau, kaip pasakytų Kliunkis Pliumpis.

– Aš galvoju apie šokius.

– Pastebėjau vieną įdomų dalyką. Įdomu, ar tu tai taip pat pastebėjai? Paimk tris „Daily Leader" egzempliorius. Ar gali pasakyti, kuo jie skiriasi?

Tapens, nelabai sudominta, paėmė juos į rankas.

– Tai visai paprasta, – atsakė ji susigėdusi. – Vienas jų yra šios dienos, kitas – vakar, o trečias – užvakarykščios dienos.

– Tiesiog nuostabu, brangusis Vatsonai, tačiau ne tai turėjau omeny. Įdėmiai pažiūrėk į pavadinimą – „Daily Leader". Palygink visus tris. Ar pastebi, kuo jie skiriasi?

– Ne, nieko nematau, – tarė Tapens. – Be to, ir nemanau,

kad jie gali kuo nors skirtis.

Tomis atsiduso ir susidėjo rankas kaip Šerlokas Holmsas.

– Taigi. Tu skaitai laikraščius kaip ir aš. Nors ne – tu juos skaitai net dažniau. Tačiau aš pastebėjau skirtumus, o tu – ne. Jei pasižiūrėsi į šios dienos „Daily Leader", tai pamatysi, kad vertikaliame D raidės brūkšnyje yra mažas baltas taškelis. Dar vienas taškelis to paties žodžio L raidėje. Tačiau vakarykščio laikraščio žodyje „Daily" nerasi nė vieno balto taško. Žodžio „Leader" L raidėje yra du balti taškeliai. Užvakarykščiame laikraštyje, žodyje „Daily", D raidėje taip pat yra du balti taškeliai. Tiesą sakant, taškas ar keli taškai kiekvieną dieną būna vis kitose vietose.

– Kodėl? – pasiteiravo Tapens.

– Tai žurnalistų paslaptis.

– Nori pasakyti, kad nežinai ir net nenumanai?

– Pasakysiu tik tiek, kad tai būdinga visiems laikraščiams.

– Na ir gudruolis! – pasakė Tapens. – Tau sekasi nukreipti kalbą kitur. Grįžkime prie mūsų ankstesnio pokalbio.

– O apie ką mes kalbėjome?

– „Trijų meno šakų" pokylį.

Tomis sudejavo.

– Ne, ne, Tapens. Tik ne „Trijų meno šakų" pokylis. Aš jau nebe toks jaunas. Užtikrinu tave, aš nesu tam pakankamai jaunas.

– Kai buvau jauna, – pradėjo Tapens, – man sakė, kad vyrai, o ypa

sutuoktiniai, yra baisūs lengvabūdžiai, jie mėgsta išgerti, šokti ir namo grįžta vėlai vakare. Man aiškino, kad reikia būti itin gražiai ir protingai, kad išlaikytumei vyrą namuose. Deja, tai tik iliuzijos! Visos žmonos, kurias pažįstu, trokšte trokšta išeiti pašokti ar į restoraną. Jos skundžiasi, kad jų vyrai avi šlepetes ir pusę dešimtos eina miegoti. Tomi, brangusis, juk tu taip puikiai šoki!

– Nepersistenk girdama, Tapens.

– Jei jau nori žinoti tiesą, – pasakė Tapens, – į šokius noriu eiti ne vien dėl malonumo. Mane suintrigavo vienas skelbimas.

Ji vėl pasiėmė „Daily Leader" ir garsiai perskaitė:

– „Eisiu čirvų trejuke. 12 kirčių. Pikų tūzas. Karalių reikia sulaikyti."

– Gana neįprastas būdas mokytis žaisti bridžą, – pasigirdo Tomio komentaras.

– Nebūk kvailas. Tai neturi nieko bendra su bridžu. Supranti, vakar aš pietavau „Pikų Tūze"su viena drauge. Tai – ekstravagantiškas rūselis Čelsyje. Ji man pasakė, kad šiuo metu madinga po kokio nors renginio nuvykti ten suvalgyti kiaušinienės su kumpiu ir Velso skrebučių su sūriu. Na, tai kažkas bohemiško. Tame rūsyje yra atskiros kabinos. Gana pikantiška vietelė.

– Tu nori pasakyti...

– Čirvų trejukė reiškia „Trijų meno šakų" pokylį, kuris vyks rytoj vakare. 12 kirčių – dvyliktą valandą, o pikų tūzas reiškia „Pikų tūze".

– O ką galėtų reikšti, kad „Karalių reikia sulaikyti"?

– Kaip tik tai aš ir noriu išsiaiškinti.

– Nenustebčiau, jei būtumei teisi, Tapens, – kilniai pasakė Tomis. – Tačiau man visiškai neaišku, kodėl tu nori kištis į kitų žmonių meilės reikalus.

– Aš nesikišiu. Siūlau tau įdomų detektyvinį eksperimentą. Mums juk taip trūksta praktikos.

– Na, mes lyg ir nelabai užsiėmę šiuo metu, – sutiko Tomis. – Vis dėlto tu nori, kad mes eitumėme į „Trijų meno šakų" pokylį. O dar sakai, kad aš tauškiu niekus.

Tapens begėdiškai nusijuokė.

– Būk draugas, Tomi. Pasistenk pamiršti, kad tau trisdešimt dveji ir kad turi vieną žilą plauką kairiame antakyje.

– Negaliu atsakyti moteriai, – sumurmėjo vyras. – Ar

būtinai turėsiu kaip kvailys vilkėti maskaradinį kostiumą?

– Žinoma, bet palik tai man. Aš turiu puikių idėjų.

Tomis pažvelgė į Tapens nuogąstaudamas. Jis žinojo, kad negalima pasikliauti jos puikiomis idėjomis.

Kai kitą vakarą jis grįžo namo, Tapens bėgte atbėgo jo pasitikti.

– Jis jau čia, – pranešė ji.

– Kas?

– Kostiumas. Eikš ir pasižiūrėk.

Tomis nusekė paskui ją. Ant lovos gulėjo išskleista gaisrininko apranga, o šalia jos – blizgantis šalmas.

– Gerasis Dieve! – suniurzgė Tomis. – Ar aš įsidarbinau Vemblio gaisrinėje?

– Spėk dar kartą, – pasakė Tapens. – Tu vis dar nesupranti. Naudokis pilkosiomis ląstelėmis, *mon ami*. Pasitelk protą, Vatsonai. Elkis kaip bulius, praleidęs arenoje daugiau nei dešimt minučių.

– Minutėlę, – pasakė Tomis. – Pradedu suvokti. Tu kažką rezgi. Ką tu pati ketini apsivilkti, Tapens?

– Vieną iš tavo senų kostiumų, amerikietišką skrybėlę ir užsidėsiu raginius akinius.

– Tai kris į akis, – tarė Tomis, – tačiau supratau, ką rezgi. Makartis inkognito. O aš būsiu Riordanas.

– Teisingai. Pagalvojau, kad būtų gerai išbandyti ir amerikietiškus metodus. Nors kartą aš pabūsiu žvaigždė, o tu – kuklus asistentas.

– Nepamiršk, – įspėjo Tomis, – kad Makarčiui visada padeda nekalta Denio pastaba.

Tačiau Tapens tik nusijuokė. Ji buvo puikiai nusiteikusi.

Vakaras buvo puikus. Jaunajai sutuoktinių porai viskas teikė džiaugsmo. Susirinko daugybė žmonių fantastiškais kostiumais, grojo smagi muzika. Tomis pamiršo, kad buvo prieš savo valią ištrauktas viešumon.

Be dešimties dvylika jie privažiavo prie garsiojo, o gal blogai pagarsėjusio „Pikų tūzo". Kaip Tapens ir sakė, tai

buvo prastas ir neskoningas rūsys, tačiau, nepaisant to, jis buvo pilnas žmonių, apsirengusių karnavalo kostiumais. Palei sienas buvo įrengtos uždaros kabinos, ir Tomiui su Tapens pavyko vieną gauti. Jie specialiai paliko praviras duris, kad galėtų matyti, kas vyksta salėje.

– Įdomu, kurie yra mūsiškiai, – pasakė Tapens.– Ką manai apie tą Kolombiną ir Mefistofelį?

– O gal tai nedorasis Mandarinas ir ledi, persirengusi laivu, nors man ji labiau primena kreiserį.

– Argi jis ne panašus? – paklausė Tapens. – Man ji atrodo kaip tikras laivas! O kas čia ateina, persirengusi čirvų dama? Puikus stilius.

Mergina, kurią jie aptarė, nuėjo į šalia esančią kabiną. Ją lydėjęs vyras buvo apsirengęs laikraščiais kaip herojus iš „Alisos stebuklų šalyje". Jie abu buvo su kaukėmis. Atrodė, jog tai – „Pikų tūzo" tradicija.

– Įsitikinusi, kad esame tikrojo blogio rūsyje, – tarė Tapens patenkinta. – Užuodžiu skandalą. Kokį triukšmą jie visi kelia!

Iš gretimos kabinos pasigirdo protesto šūksnis, tačiau jį iš karto nustelbė vyriškas juokas. Visi juokėsi ir dainavo. Bendrame šurmulyje vis pasigirsdavo spiegiančių merginų balsai.

– Ką manai apie tą piemenaitę? – pasiteiravo Tomis. – Tą, kurią lydi juokingas prancūzas. Tai galėtų būti mūsų porelė.

– Bet kas galėtų būti mūsų porele, – pripažino Tapens. – Aš nesiruošiu dėl to per daug sukti galvos. Man smagu, kad taip puikiai leidžiame laiką.

– Man būtų buvę smagiau su kitokiu kostiumu, – pasiskundė Tomis. – Tu net neįsivaizduoji, kaip su juo karšta.

– Pralinksmėk, – pasakė Tapens. – Tu atrodai žavingai.

– Džiaugiuosi, – atsakė Tomis. – O tu visai tokia nesi. Tu pats juokingiausias kada mano matytas mažas jaunuolis.

– Deni, berneli, prikąsk liežuvį. Na, o čia gi kas dabar?

Laikraščių džentelmenas palieko savo damą. Kaip manai, kur jis eina?

– Manau, jis eina paskubinti padavėjų, – pasakė Tomis, – aš pats irgi juos paskubinčiau.

– Jis per ilgai užtruko, – pasakė Tapens, praėjus keturioms penkioms minutėms. – Tomi, ar pagalvotum, kad aš paskutinė kvailė, jei....

Ji nutilo ir staiga pašoko.

– Jei nori, vadink mane kvaile. Aš einu į tą kabiną.

– Klausyk, Tapens, tu negali...

– Jaučiu, kad ten kažkas atsitiko. Aš žinau. Net nebandyk manęs sulaikyti.

Ji skubėdama išėjo iš savo kabinos, o Tomis nusekė iš paskos. Gretimos kabinos durys buvo uždarytos. Tapens pastūmė jas ir įėjo į vidų.

Mergina, persirengusi čirvų dama, sėdėjo kampe keistai susmukusi. Pro kaukę matėsi, kad jos akys juos pastebėjo, tačiau ji net nekrustelėjo. Jos suknelė buvo išpuošta ryškiu raudonai baltu ornamentu, tačiau kairėje pusėje piešinys atrodė kitoks. Ten buvo daugiau raudonos spalvos...

– Paskubėk, Tomi. Ji dar gyva. Surask rūsio šeimininką ir liepk jam tučtuojau iškviesti gydytoją.

– Gerai. Tik neliesk durklo rankenos, Tapens.

– Aš būsiu atsargi. Paskubėk.

Tomis išskubėjo paskui save uždarydamas duris. Tapens apkabino merginą, kuri neaiškiai mostelėjo ranka, ir Tapens suprato, kad ji nori nusiimti kaukę. Tapens atsargiai ją atrišo ir pamatė žavų veidą plačiai išplėstomis, kupinomis siaubo akimis. Mergina buvo apsvaigusi ir sumišusi. Ji kentėjo didelį skausmą.

– Brangioji, – labai švelniai tarė Tapens. – Ar jūs galite kalbėti? Ar pasakysite, jei galite, kas tai padarė?

Ji pamatė, kad mergina stengiasi žiūrėti jai į akis. Ji duso, o jos širdis vos plakė. Ji vis dar stengėsi žiūrėti į Tapens. Pagaliau jos lūpos prasivėrė:

– Bingo, – iškošė ji pro dantis.

Tada jos rankos atsipalaidavo, atrodė, kad ji užsnūdo ant Tapens peties.

Į vidų įėjo Tomis kartu su dviem vyrais. Aukštesnysis ryžtingai žengė į priekį. Buvo akivaizdu, kad tai gydytojas.

Tapens paleido merginą.

– Bijau, kad ji jau mirė, – trūkčiojančiu balsu pasakė ji.

Gydytojas skubiai ją apžiūrėjo.

– Taip, – pasakė jis. – Niekuo negaliu padėti. Geriau palikime viską kaip buvo, kol atvažiuos policija. Kaip tai įvyko?

Užsikirsdama Tapens paaiškino, nutylėdama priežastis, dėl kurių ji įėjo į kabiną.

– Įdomu, – pasakė daktaras. – Ar jūs nieko negirdėjote?

– Girdėjau, kaip ji šūktelėjo, tačiau paskui pasigirdo vyro juokas. Savaime suprantama, aš nepagalvojau...

– Žinoma ne, – sutiko daktaras. – Tai sakote, kad vyras buvo su kauke. Jūs nepažintumėte jo?

– Bijau, kad ne. O tu, Tomi?

– Ne. Tačiau mes žinome, kokiu kostiumu jis buvo apsirengęs.

– Pirmiausiai reikia nustatyti šios ledi asmenybę, – pasakė daktaras. – Vėliau policininkai greitai viską išsiaiškins. Neturėtų būti sunku. Štai ir jie.

8. Džentelmenas laikraščio kostiumu

Jau buvo po trijų, kai vyras su žmona, pavargę ir liūdni, pasiekė namus. Dar kelias valandas Tapens negalėjo užmigti. Ji vartėsi nuo šono ant šono, vis prisimindama tą žavų veidelį ir kupina siaubo žvilgsnį.

Pirmieji saulės spinduliai jau skverbėsi pro užuolaidas, kai Tapens pagaliau užsnūdo. Po jaudinančios nakties miegojo lyg užmušta ir nieko nesapnavo. Buvo jau visiškai šviesu, kai ji prabudo ir pamatė šalia stovintį Tomį ir švelniai laikantį ją už rankos. Jis jau buvo apsirengęs.

– Prabusk. Inspektorius Mariotas ir dar vienas vyras nori su tavimi pasišnekėti.

– Kiek dabar valandų?

– Vienuolika. Liepsiu Alisai atnešti tau arbatos.

– Taip ir padaryk. Pasakyk inspektoriui Mariotui, kad ateisiu po dešimties minučių.

Po ketvirčio valandos Tapens įėjo į svetainę. Inspektorius Mariotas, orus ir formaliai nusiteikęs, atsistojo su ja pasisveikinti.

– Labas rytas, ponia Beresford. Leiskite jums pristatyti serą Artūrą Meriveilą.

Tapens paspaudė aukšto džentelmenopražilusiais plaukais ir pavargusiomis akimis, ranką.

– Mes čia dėl liūdnų vakar vakaro įvykių, – pasakė inspektorius Mariotas. – Noriu, kad seras Artūras iš jūsų išgirstų viską, ką pasakojote, ypač tuos žodžius, kuriuos vargšė ledi ištarė prieš mirtį. Seras Artūras niekaip negali

tuo patikėti.

– Aš negaliu patikėti, – pasakė seras Artūras, – ir nepatikėsiu, kad Bingo Heilas leistų nors plaukui nukristi nuo Veros galvos.

Inspektorius Mariotas tęsė savo kalbą:

– Mes jau daug ką išsiaiškinome, ponia Beresford. Pirmiausiai mes sugebėjome nustatyti ledi asmenybę. Paaiškėjo, jog tai ledi Meriveil. Tuomet susisiekėme su seru Artūru. Jis iš karto atpažino kūną ir, žinoma, buvo sukrėstas. Tada aš pasiteiravau, ar jis pažįsta kokį nors Bingo.

– Noriu jums paaiškinti, ponia Beresford, – pasakė seras Artūras, – kad kapitonas Heilas, visų pažįstamų vadinamas Bingo, yra mano artimas bičiulis. Jis dažnai pas mus apsistoja. Jis buvo mano namuose, kai šį rytą policija atvyko jo suimti. Man belieka tikėtis, kad jūs suklydote. Mano žmona tikrai ištarė ne jo vardą.

– Aš tikrai nesuklydau, – švelniai pasakė Tapens. – Jūsų žmona pasakė „Bingo".

Nelaimingas vyras susmuko į krėslą ir rankomis užsidengė veidą.

– Neįtikėtina. Kokie, po galais, galėjo būti jo motyvai? Ak, žinau, ką galvojate, inspektoriau Mariotai. Manote, kad Heilas buvo mano žmonos meilužis, tačiau jei taip ir būtų buvę, nors nė už ką to negaliu patikėti, kam jam reikėjo ją žudyti?

Inspektorius Mariotas krenkštelėjo.

– Man nelabai malonu jums apie tai pasakoti, sere. Pastaruoju metu kapitonas Heilas labai daug dėmesio skyrė vienai amerikietei, labai turtingai jaunai ledi. Ledi Meriveil galėjo pasielgti niekšiškai ir bandyti sugriauti jo planus vesti šią moterį.

– Jūs tyčiojatės, inspektoriau! – įsiutęs pašoko seras Artūras. Inspektorius pradėjo jį raminti.

– Nuoširdžiausiai prašau man dovanoti, sere Artūrai.

Jūs sakėte, kad kartu su kapitonu Heilu ruošėtės dalyvauti šiame renginyje. Tuo metu jūsų žmonos nebuvo, nes ji svečiavosi pas draugus. Ar jūs nežinojote, kad ji taip pat rengiasi ten eiti?

– Neturėjau nė menkiausio supratimo.

– Ponia Beresford, parodykite jam tą skelbimą, apie kurį man pasakojote.

Tapens pakluso.

– Man daugiau nekyla abejonių. Skelbimą parašė kapitonas Heilas; jis buvo skirtas jūsų žmonai. Jie jau buvo susitarę ten susitikti, tačiau jūs apsisprendėte tik prieš dieną. Vadinasi, jam reikėjo ją įspėti. Tada tampa aišku, ką reiškė frazė „Karalių reikia sulaikyti". Jūs užsisakėte savo kostiumą specialioje firmoje paskutinę akimirką, tačiau kapitono Heilo kostiumas buvo sumeistrautas namuose. Jis pasirodė kaip „laikraščiu apsirengęs džentelmenas". Ar žinote, sere Artūrai, kas buvo suspaustoje ledi rankoje? Laikraščio skiautelė. Mano vyrai gavo nurodymą iš jūsų namų paimti kapitono Heilo kostiumą. Grįžęs turėčiau jį rasti Skotlend Jarde. Jei kostiumui trūks dalies, atitinkančios tą, kurią radome ledi rankoje, netruksime užbaigti bylą.

– Jam nieko netrūks, – pasakė seras Artūras. – Aš pažįstu Bingo Heilą.

Atsiprašę Tapens už sutrukdymą, jie išėjo.

Vėlai vakare prie durų pasigirdo skambutis ir, didžiam jaunosios poros nustebimui, į vidų dar kartą įžengė inspektorius Mariotas.

– Pagalvojau, kad „Blanto nuostabieji detektyvai" norėtų išgirsti naujienas, – pasakė jis truputį šyptelėjęs.

– Tikrai norėtų, – pasakė Tomis. – Gal taurelę?

Jis arčiau atnešė gėrimus.

– Byla visiškai aiški, – tarė inspektorius po kelių minučių. – Durklas priklausė ledi. Buvo bandyta

inscenizuoti savižudybę, tačiau dėl jūsų įsikišimo tai nepavyko. Radome daugybę laiškų, iš kurių supratome, kad jie jau senokai bendravo. Jų ryšiai buvo akivaizdūs, o seras Artūras nieko apie tai nežinojo. Tada mes radome trūkstamą grandį...

– Trūkstamą ką? – griežtai pasiteiravo Tapens.

– Trūkstamą grandį – „Daily Leader" fragmentą. Skiautelė buvo atplėšta nuo kostiumo, kurį jis dėvėjo. Ji idealiai tinka. Byla baigta. Tarp kitko, atnešiau jums tų dviejų pavyzdžių nuotraukas, pagalvojau, kad tai jus sudomins. Labai retai pasitaiko tokių paprastų bylų.

– Tomi, – paklausė Tapens savo vyro, kai jis sugrįžo išlydėjęs Skotlend Jardo inspektorių, – kodėl, tavo manymu, jis vis kartojo, kad tai labai aiški byla?

– Nežinau. Įtariu, kad jis tiesiog patenkintas savimi.

– Nė trupučio. Jis stengėsi mus suerzinti. Pavyzdžiui, mėsininkai, jie juk tikrai nusimano apie mėsą, ar ne?

– Sakyčiau, taip, tačiau kodėl, po paraliais...

– Taip pat ir tie, kurie pardavinėja daržoves, išmano apie jas, o žvejai išmano apie žuvis. Profesionalūs detektyvai privalo viską žinoti apie nusikaltėlius. Jie atpažįsta, kuris dalykas tikras, o kuris – ne. Marioto patirtis kužda jam, kad kapitonas Heilas nėra nusikaltėlis, tačiau prieš jį byloja visi faktai. Jis pas mus ateina tarsi ieškodamas pagalbos, nori paskatinti mus susimąstyti. Jis vis dar nepraranda vilties, kad mes atsiminsime kokią smulkmeną – ką nors, kas nutiko tą naktį – ir kuri leis pažvelgti į bylą kitaip. Tomi, o galbūt vis dėlto tai buvo savižudybė?

– Prisimink, ką ji tau pasakė.

– Žinau, bet, antra vertus, gal ji norėjo pasakyti, kad tai padarė dėl Bingo. Jo elgesys privertė ją nusižudyti. Juk tai įmanoma.

– Įmanoma. Tačiau kaip tada paaiškinti laikraščio skiautę?

– Apžiūrėkime Marioto paliktas nuotraukas. Pamiršau paklausti, kaip Heilas sureagavo apkaltintas žmogžudyste.

– Pasiteiravau apie tai prieškambaryje. Heilas tvirtina, kad jis nesikalbėjo su ledi Meriveil tame rūsyje. Sakė, kad kažkas jam į ranką įbruko raštelį, kuriame buvo parašyta: „Nesistenk pasikalbėti su manimi šį vakarą. Artūras įtaria". Deja, jis negalėjo parodyti to raštelio, be to, ši istorija nelabai įtikinama. Šiaip ar taip, tu ir aš žinome, kad jis buvo su ja „Pikų tūze", nes mes jį matėme.

Tapens linktelėjo ir susimąsčiusi palinko prie nuotraukų.

Vienoje matėsi mažytis fragmentas su užrašu „Daily Le", likusi dalis buvo nuplėšta. Kitoje – titulinis „Daily Leader" puslapis, kurio viršuje trūko nedidelio gabalėlio. Jie abu puikiai tiko.

– Kokios čia žymės? – pasiteiravo Tomis.

– Dygsniai, – atsakė Tapens.

– O aš pagalvojau, kad tai nauja taškų schema, – pasakė Tomis. Jis krūptelėjo. – Dievaži, Tapens, tai kelia šiurpą. Tik pagalvok, mes su tavimi aptarinėjome tuos taškus, sprendėme, ką galėtų reikšti tas skelbimas ir viską darėme lengva širdimi.

Tapens neatsakė. Tomis pažvelgė į ją ir nustebęs pastebėjo, kad ji pravėrusi burną ir visiškai suglumusi spoksojo priešais save.

– Tapens, – švelniai pasakė jis, papurtęs jos ranką, – kas tau? Ar tave ištiko priepuolis?

Tapens nė nekrustelėjo. Netrukus, lyg sugrįžusi iš toli, ji tarė:

– Denisas Riordanas.

– Kas? – paklausė Tomis, nenuleisdamas nuo jos akių.

– Viskas, kaip tu ir sakei. Viena nekalta pastaba! Surask visus šios savaitės „Daily Leader" laikraščius.

– Ką tu sugalvojai?

– Aš esu Makartis. Tūpčiojau vietoje, tačiau tavo dėka

pagaliau kai ką supratau. Čia yra titulinis antradienio laikraščio puslapis. Man atrodo, kad žodžio „Leader" L raidėje buvo du taškai. O nuotraukoje žodžio „Daily" D raidėje yra vienas taškas, o L raidėje – taip pat vienas. Duok man laikraščius, kad galėčiau įsitikinti.

Jie nekantriai pradėjo juos lyginti. Tapens atmintis neapgavo.

– Matai? Ši skiautė nuplėšta ne nuo antradienio laikraščio.

– Tačiau, Tapens, mes negalime to garantuoti. Galbūt kopijos skiriasi.

– Gali būti, tačiau bet kokiu atveju, man kilo idėja. Tai negali būti sutapimas, tikrai ne. Manau, kad neklystu. Paskambink serui Artūrui, Tomi. Paprašyk jo nedelsiant pas mus atvykti. Pasakyk, kad turime jam svarbios informacijos. Tada surask Mariotą. Skotlend Jardas turi žinoti jo adresą, jei jis jau išėjęs namo.

Seras Artūras Meriveilas, labai suintriguotas kvietimo, atvyko po pusvalandžio. Tapens nuėjo jo pasitikti.

– Privalau atsiprašyti jūsų, kad taip griežtai pareikalavau atvykti, – prabilo ji. – Mudu su vyru kai ką išsiaiškinome ir pamanėme, kad jūs būtinai norėsite apie tai sužinoti. Prašom sėsti.

Seras Artūras atsisėdo, ir Tapens kalbėjo toliau:

– Kiek man žinoma, jūs nekantraujate, kad būtų paneigti visi įtarimai, jog jūsų draugas nužudė jūsų žmoną.

Seras Artūras liūdnai linktelėjo galva.

– Aš labai to troškau, tačiau ir man teko pasiduoti, kai sužinojau faktus.

– Ką pasakytumėte, jei aš įrodyčiau, kad jūsų draugas nekaltas?

– Ponia Beresford, aš būčiau neišpasakytai laimingas.

– Tarkime, – tęsė ji, – kad suradau merginą, kuri tikrai šoko su kapitonu Heilu praėjusią naktį dvyliktą valandą,

tuo metu, kai jis tariamai buvo „Pikų tūze".

– Nuostabu! – sušuko seras Artūras. – Aš žinojau, kad įvyko kažkoks nesusipratimas. Vargšelė Vera greičiausiai nusižudė.

– Vargu, – pasakė Tapens. – Jūs užmiršote kitą vyrą.

– Kokį kitą vyrą?

– Tą, kurį mes su vyru matėme išeinantį iš kabinos. Suprantate, sere Artūrai, pokylyje turėjo būti dar vienas vyras, laikraščio kostiumu. Tarp kitko, koks buvo jūsų kostiumas?

– Mano? Aš buvau persirengęs septynioliktojo amžiaus budeliu.

– Kaip tinkamai, – švelniai ištarė Tapens.

– Tinkamai, ponia Beresford? Ką norite pasakyti?

– Tai tiko vaidmeniui, kurį atlikote. Ar norėtumėte išgirsti, ką aš apie tai manau, sere Artūrai? Apdarą iš laikraščio lengvai galima apsivikti ant budelio kostiumo. Kapitonui Heilui buvo įteiktas raštelis, kuriame buvo prašoma nesikalbėti su tam tikra dama. Tačiau dama nieko apie tai nežinojo. Sutartą valandą ji atėjo į „Pikų tūzą" ir pamatė asmenį, su kuriuo buvo susitarusi susitikti. Jie nueina į kabiną. Jis apkabina ją ir, aš manau, pabučiuoja. Judo bučinys. Bebučiuodamas jis smeigia durklu. Ji trumpai šūkteli, bet jis pradeda juoktis. Netrukus jis išeina, o ji – išsigandusi ir apstulbusi, mano, kad ją nužudė jos meilužis.

Tačiau ji nuplėšė kostiumo skiautę. Žmogžudys tai pastebėjo; tai toks žmogus, kuris nieko nepraleidžia pro akis. Kad byla būtų visiškai aiški ir visi faktai bylotų aukos nenaudai, reikia, kad atrodytų, jog nuplėšta skiautė priklausė kapitono Heilo kostiumui. Tai būtų labai sudėtinga, jei abu vyrai negyventų po tuo pačiu stogu. Tačiau jie gyvena kartu ir viskas yra be galo paprasta. Žmogžudys padaro tikslią nuplėštos skiautės kopiją ir sudegina savo kostiumą. Policijos klausinėjamas vaidina ištikimą draugą.

Tapens nutilo.

– Na, sere Artūrai?

Seras Artūras pakilo ir nusilenkė jai.

– Gana laki žavios damos, skaitančios per daug detektyvinių romanų, vaizduotė.

– Jūs taip manote? – pasiteiravo Tomis.

– Ir vyras, kuriam vadovauja žmona, – pasakė seras Artūras. – Nemanau, kad kas nors rimtai patikės jūsų istorija.

Jis garsiai nusijuokė, ir Tapens sustingo krėsle.

– Prisiekiu, tai tas pats juokas, – pasakė ji. – Paskutinį kartą girdėjau jį „Pikų tūze". O jūs blogai apie mus galvojate. Mūsų tikroji pavardė yra Beresfordai, tačiau mus galima vadinti ir kitaip.

Nuo stalelio ji paėmė vizitinę kortelę ir įteikė ją serui Artūrui. Jis garsiai perskaitė:

– Tarptautinė detektyvų agentūra... – jis sunkiai atsiduso. – Tai štai, kas jūs iš tikrųjų esate! Tai dėl to Mariotas atsivedė mane čia šį rytą. Tai buvo spąstai...

Jis nuėjo prie lango.

– Iš čia atsiveria nuostabus vaizdas, – pasakė jis. – Visas Londonas.

– Inspektoriau Mariotai, – sušuko Tomis.

Akimirksniu inspektorius Mariotas pasirodė prie gretimo kambario durų.

Seras Artūras linksmai nusišypsojo.

– Apie tai aš pagalvojau, – pasakė jis. – Apgailestauju, bet šį kartą jūs nelaimėsite, inspektoriau. Aš verčiau pats išeisiu.

Atsirėmęs rankomis į palangę jis iššoko pro langą.

Tapens suriko ir rankomis užsidengė ausis, kad negirdėtų garso, kurį ji jau įsivaizdavo, – duslaus bumbtelėjimo apačioje. Inspektorius Mariotas tyliai nusikeikė.

– Mums derėjo pagalvoti apie langą, – pasakė jis. – Tačiau viską įrodyti būtų buvę sunku. Aš leisiuosi žemyn ir viską sutvarkysiu.

– Vargšelis, – lėtai tarė Tomis. – Jei jis mylėjo savo žmoną...

Inspektorius Mariotas nutraukė jį prunkštelėjęs:

– Mylėjo? Gal. Jis nežinojo, iš kur gauti pinigų. Ledi Meriveil turėjo didelį asmeninį turtą, kuris visas po jos mirties atiteko jam. Tačiau jei ji būtų pabėgusi su jaunuoju Heilu, jis nebūtų gavęs nė skatiko.

– Taigi viskas dėl pinigų?

– Iš pat pradžių jaučiau, kad čia kažkas ne taip. Žinojau, kad kapitonas Heilas nekaltas. Skotlend Jarde atskiriame tokius dalykus. Tačiau faktai sakė ką kitą. Dabar jau tikrai lipsiu žemyn. Jumis dėtas, pone Beresfordai, aš įpilčiau žmonai taurelę brendžio. Ją ši istorija ne juokais prislėgė.

– Daržovių pardavėjai, – tyliai prakalbo Tapens, kai šaltakraujis inspektorius uždarė duris, – mėsininkai, žvejai, detektyvai. Aš buvau teisi, ar ne? Jie žino savo darbą.

Tomis priėjo prie jos su pilna taure.

– Štai, išgerk.

– Kas tai? Brendis?

– Ne, tai kokteilis, kaip tik tinkamas triumfuojančiam Makarčiui. Tikrai, Mariotas viską nujautė. Seras Artūras lošė drąsiai.

Tapens linktelėjo.

– Tačiau išmetė ne tą kortą.

– Taigi, – pasakė Tomis, – karalius kirstas.

9. Pradingusios ledi byla

Ant pono Teodoro Blanto – tarptautinės detektyvų agentūros vadovo – stalo įspėjamai nuskambėjo skambutis. Tomis ir Tapens nuskubėjo prie savo stebėjimo punkto, iš kurio matėsi priimamasis. Ten tvarkėsi Albertas, kuriam tekdavo išgalvoti įvairių istorijų, kad pageidaujamus klientus būtų galima kaip reikiant apžiūrėti.

– Aš pasistengsiu, sere, – sakė jis. – Tačiau, bijau, kad ponas Blantas yra labai užsiėmęs. Kaip tik dabar jis kalbasi telefonu su Skotlend Jardu.

– Aš palauksiu, – pasakė lankytojas. – Dabar neturiu savo vizitinės, bet mano pavardė – Gabrielis Stavansonas.

Klientas buvo tikras vyriškumo etalonas. Aukštas – aukštesnis nei šešių pėdų, nudegusiu ir nugairintu vėjo veidu. Jo žydros akys atrodė dar įspūdingiau nudegusiame veide.

Tomis akimirksniu apsisprendė. Jis užsidėjo skrybėlę, pasiėmė pirštines ir atidarė duris. Sustojo ant slenksčio.

– Šis džentelmenas nori pasikalbėti su jumis, pone Blantai, – pranešė Albertas.

Tomis suraukė antakius ir išsiėmė laikrodį.

– Turiu būti pas kunigaikštį be ketvirčio vienuoliktą, – pasakė jis ir skvarbiu žvilgsniu nužvelgė lankytoją. – Galėčiau skirti jums kelias minutes, jei malonėtumėte eiti paskui mane.

Pastarasis klusniai nusekė iš paskos į kabinetą, kuriame su blonknotu ir rašikliu rankoje santūriai sėdėjo Tapens.

– Mano patikimoji sekretorė, panelė Robinson, –

pristatė Tomis. – Na, sere, gal išdėstysite savo reikalą? Aš nieko apie jus nežinau, išskyrus, kad jūsų reikalas skubus, kad atvykote čia su taksi ir kad pastaruoju metu lanketės Arktikoje ar Antarktidoje.

Lankytojas spoksojo į jį susižavėjęs.

– Tai tiesiog nuostabu, – sušuko jis. – O aš maniau, kad taip detektyvai elgiasi tik romanuose! Jūsų pasiuntinukas net nepranešė jums mano pavardės!

Tomis protestuodamas atsiduso.

– Na, jau na, tai buvo visai paprasta, – pasakė jis. – Arkties saulės spinduliai ypatingai veikia odą, jie turi tam tikrų savybių. Šiuo metu kaip tik apie tai rašau monografiją. Tačiau mes nukrypome nuo temos. Kodėl atėjote pas mane?

– Iš pradžių, pone Blantai, norėčiau prisistatyti. Esu Gabrielis Stavansonas...

– Ak! Na žinoma, – pasakė Tomis. – Garsusis tyrinėtojas. Kiek žinau, jūs ką tik sugrįžote iš šiaurės poliaus, ar ne?

– Į Angliją grįžau prieš tris dienas. Mane paėmė draugas, plaukiojęs šiauriniuose vandenyse su savo jachta. Kitaip dar nebūčiau grįžęs dvi savaites. Turiu pasakyti, pone Blantai, kad prieš leidžiantis į šią ekspediciją, prieš dvejus metus, man nusišypsojo nepaprasta laimė, ir aš susižadėjau su ponia Moris Li Gordon...

Tomis jį nutraukė:

– Kuri prieš ištekėdama buvo...

– Garbingoji Hermiona Krein, antroji lordo Lančesterio dukra, – greitai išpyškino Tapens.

Tomis metė į ją pasigėrėjimo kupiną žvilgsnį.

– Jos pirmasis vyras žuvo kare, – pridūrė ji.

Gabrielis Stavansonas linktelėjo.

– Visiškai teisingai. Kaip ir sakiau, mes su Hermiona susižadėjome. Aš pasakiau, kad galiu nevykti į ekspediciją, tačiau ji nenorėjo apie tai nė girdėti, tebūnie ji palaiminta. Ji tinka tyrinėtojui į žmonas. Kai tik atplaukiau į Angliją, iš

karto norėjau ją aplankyti. Aš išsiunčiau telegramą iš Sauthemptono ir išskubėjau pirmu traukiniu. Žinojau, kad kurį laiką ji buvo apsistojusi pas savo tetą, ledi Siuzaną Klonrei, gyvenančią Ponto gatvėje, ir nuėjau tiesiai tenai. Didžiam nusivylimui, aš sužinojau, kad Hermi yra išvykusi pas draugus į Nortumberlendą. Teta Siuzana buvo man labai maloni. Ji atsipeikėjo iš nustebimo mane išvydusi. Kaip minėjau, manęs nelaukė dar dvi savaites. Ji pasakė, kad Hermi grįš po kelių dienų. Tada paprašiau draugų adreso, tačiau senikė kažką vapėjo ir niurnėjo apie tai, kad Hermi ruošiasi apsistoti keliose vietose ir kad ji nesanti tikra, kur ją dabar galima rasti. Galiu jums pasakyti, pone Blantai, kad su ledi Siuzana aš nelabai gerai sutariu. Ji – vieną iš tų storų moterų su dvigubu pagurkliu. Aš nekenčiu storų moterų, visada jų nekenčiau. Storos moterys ir nutukę šunys – pasibjaurėtinas reginys! Deja, juos taip dažnai galima pamatyti kartu! Tai viena iš mano keistenybių, tačiau taip jau yra – negaliu sutarti su stora moterimi.

– Dabartinė mada yra tokios pat nuomonės, pone Stavansonai, – sausai pasakė Tomis. – Be to, kiekvienas turi savų keistenybių. Pavyzdžiui, velioniui lordui Robertsui patiko katės.

– Atsiminkite, aš nesakiau, kad ledi Siuzana nėra žavinga moteris. Tačiau man ji niekada nepatiko. Aš visada giliai širdyje jaučiau, kad jai nepatinka mūsų sužadėtuvės, ir neabejoju, kad ji visaip stengėsi Hermi prieš mane nuteikti išnaudodama tam kiekvieną galimybę. Sakau jums tikrą tiesą. Jei jums patinka, manykite, kad tai mano išankstinė nuomonė apie ją. Tęsdamas savo pasakojimą galiu pasakyti, kad kartais aš būnu neprotingai užsispyręs ir pasiekiu savo. Aš neišėjau iš tetos namų, kol negavau žmonių, pas kuriuos Hermi galėjo svečiuotis, adresų ir pavardžių. Tada pašto traukiniu išvažiavau į šiaurę.

– Matau, kad esate veiklus žmogus, pone Stavansonai, –

šypsodamasis tarė Tomis.

– Ten manęs laukė daug staigmenų, Pone Blantai. Nė vienas iš tų žmonių, kuriuos aplankiau, nebuvo matęs Hermi. Tik vienuose iš trijų namų žinojo, kad ji turi atvykti. Ledi Siuzana, matyt, labai apsiriko dėl kitų dviejų šeimų, nes Hermi jiems pasiuntė telegramas, kad neatvyks. Aš, žinoma, kuo skubiausiai grįžau į Londoną ir nuėjau tiesiai pas ledi Siuzaną. Tiesą sakant, ji atrodė nusiminusi. Ji pasakė, kad nė nenumano, kur Hermi galėtų būti. Tačiau, nepaisant to, ji labai priešinosi, kai pasiūliau kreiptis į policiją. Ji pabrėžė, kad Hermi nėra jauna kvaila mergaičiukė, o nepriklausoma moteris, pripratusi savarankiškai planuoti savo gyvenimą. Galimas daiktas, ji turėjo kokių nors savo planų. Pamąsčiau, kad galbūt Hermi nenorėjo, kad teta Siuzana žinotų visus jos planus. Tačiau vis tiek nerimavau. Mane kamavo tas keistas jausmas, kai įtariame ką nors negero. Ruošiausi išeiti, kai ledi Siuzana gavo telegramą. Ji perskaitė ją ir, lengviau atsidususi, įteikė man. Telegramoje buvo rašoma: „Pakeičiau planus. Savaitei važiuoju į Monte Karlo. Hermi".

Tomis ištiesė ranką.

– Ar turite su savim telegramą?

– Ne, neturiu. Tačiau ji buvo išsiųsta Maldone, Saryje. Man pasirodė tai keista. Ką Hermi galėtų veikti Maldone? Ji neturi ten draugų, bent jau aš apie juos nieko nežinau.

– Ar nekilo mintis kuo greičiau vykti į Monte Karlo?

– Žinoma, norėjau ten vykti, tačiau vėliau persigalvojau. Suprantate, pone Blantai, nors ledi Siuzaną ir nuramino ta telegrama, bet manęs ne. Man pasirodė keista, kodėl Hermi visą laiką siunčia telegramas, o ne laiškus. Keli žodžiai, parašyti jos pačios ranka, būtų išsklaidę visą mano nerimą, tačiau juk bet kas telegramą gali pasirašyti „Hermi". Kuo daugiau apie tai galvojau, tuo labiau nerimavau. Galiausiai vakar po pietų aš nuvažiavau į Maldoną. Tai vidutinio dydžio

miestelis, geras susisiekimas, du viešbučiai. Aš teiravausi, kur tik įmanoma, tačiau Hermi pėdsako neaptikau. Grįždamas traukiniu perskaičiau jūsų skelbimą ir nutariau kreiptis į jus. Jei Hermi tikrai išvyko į Monte Karlą, aš nenoriu pasiųsti jos pėdomis policijos ir sukelti skandalą, tačiau vaikytis šešėlių irgi nenoriu. Aš apsistojau Londone ir norėčiau žinoti, jei tai tikras nesąžiningas žaidimas.

Tomis susimąstęs linktelėjo.

– Ką konkrečiai jūs įtariate?

– Nežinau. Tačiau jaučiu, kad čia kažkas ne taip.

Staigiu judesiu ponas Stavansonas iš kišenės išsitraukė futliarą ir atidaręs padėjo ant stalo.

– Tai Hermiona. Nuotrauką palieku jums.

Fotografijoje buvo aukšta liekna moteris, nors ir nebe pirmos jaunystės, tačiau žavinga šypsena ir labai mielomis akimis.

– Pone Stavansonai, – paklausė Tomis, – ar nieko nepamiršote man papasakoti?

– Tikrai ne.

– Nepraleidote jokios smulkmenos?

– Nemanau.

Tomis atsiduso.

– Tada užduotis tikrai sudėtinga, – pastebėjo jis. – Skaitydamas detektyvinius romanus jūs turbūt pastebėjote, pone Stavansonai, kokia svarbi yra kiekviena smulkmena. Galiu pasakyti, kad jūsų atvejis yra ypatingas. Manau, kad iš dalies man viskas aišku, tačiau laikas parodys.

Nuo stalo jis pasiėmė smuiką ir kelis kartus smičiumi perbraukė per stygas. Tapens sugriežė dantimis, o tyrinėtojas net pabalo. Tomis padėjo smuiką į vietą.

– Keli Moskovenskio akordai, – sumurmėjo jis. – Palikite man savo adresą, pone Stavansonai. Aš pranešiu apie bylos eigą.

Lankytojui išėjus Tapens griebė smuiką, padėjo į spintą

ir ją užrakino.

– Jei būtinai turi būti Šerloku Holmsu, – pastebėjo ji, – aš tau nupirksiu dailų švirkštą ir buteliuką su užrašu „Kokainas", tačiau, dėl Dievo meilės, palik tą smuiką ramybėje. Jei tas mielas tyrinėtojas nebūtų naivus kaip kūdikis, būtų kiaurai tave permatęs. Ar ir toliau ruošiesi vaidinti Šerloką Holmsą?

– Galiu save pagirti už tai, kad iki šiol man puikiai sekasi, – savimi patenkintas pasakė Tomis. – Mano išvados buvo teisingos, ar ne? Nebuvau tikras dėl taksi. Šiaip ar taip, pas mus patogiausia atvykti taksi.

– Tau pasisekė, kad aš šiandien perskaičiau apie tas sužadėtuves „Daily Mirror", – pastebėjo Tapens.

– Tikrai, tai buvo labai efektyvu, puikiai atitiko „Blanto nuostabiųjų detektyvų" stilių. Be jokios abejonės, tai byla, tinkanti Šerlokui Holmsui. Netgi tu negalėjai nepastebėti panašumo su „Ledi Fransės Karfaks dingimo byla".

– Ar manai, kad rasi ponios Li Gordon kūną karste?

– Logiškai mąstant, istorija turėtų pasikartoti. O iš tikrųjų, – ką tu pati galvoji?

– Na, – pasakė Tapens, – Akivaizdu, kad dėl kažkokios neaiškios priežasties Hermi, kaip jis ją vadina, vengia susitikti su savo sužadėtiniu, o ledi Siuzana ją dangsto. Atvirai kalbant, jai nelabai sekėsi ir ji išsigando.

– Man irgi taip pasirodė, – pasakė Tomis. – Tačiau, mano nuomone, geriau viską patikrinkime prieš ką nors pranešdami tokiam žmogui kaip ponas Stavansonas. Gal nuvykstam į Maldoną? Kaip manai? Su savimi pasiimsime golfo lazdas.

Tapens sutikus tarptautinė detektyvų agentūra buvo palikta Alberto globai.

Moldonas nebuvo didelis, nors ir visų mėgiamas miestelis. Tomis ir Tapens klausinėjo visur, kur tik galėjo, tačiau visiškai nieko nesužinojo. Tik grįžtant į Londoną

Tapens šovė geniali mintis.

– Tomi, kodėl telegramoje buvo minimas Moldonas, Saris?

– Todėl, kad Moldonas yra Saryje, idiote.

– Pats tu idiotas. Aš ne tai turėjau galvoje. Jei gauni telegramą iš Hastingso ar, tarkim, Torkvėjaus, niekada nebūna parašytas grafystės pavadinimas. Tačiau jei telegrama iš Ričmondo – visada būna parašyta Ričmondas, Saris. Todėl, kad yra du Ričmondai.

Tomis sulėtino greitį.

– Tapens, – susižavėjęs pasakė jis, – tavo idėja visai nebloga. Pasiteiraukime apie tai artimiausiame pašto skyriuje.

Jie sustojo kaimelyje prie nedidelio pastato. Užteko kelių minučių išsiaiškinti, kad šalyje buvo du Maldonai. Moldonas Saryje ir dar vienas Moldonas Sasekse. Pastarasis buvo mažas kaimelis, tačiau jame buvo paštas, iš kurio buvo galima išsiųsti telegramą.

– Taip ir yra, – susijaudinusi pasakė Tapens. – Stavansonas žinojo, kad Moldonas yra Saryje, todėl jis nepasižiūrėjo įdėmiai į žodį, prasidedantį S raide.

– Rytoj, – pasakė Tomis, – mes važiuosime į Moldoną Sasekse.

Moldonas Sasekse labai skyrėsi nuo savo bendravardžio miestelio Saryje. Jis buvo už keturių mylių nuo geležinkelio stoties. Jame buvo dvi smuklės, dvi parduotuvės, pašto ir telegrafo skyrius, kuriame buvo pardavinėjami atvirukai bei saldumynai, ir kokie septyni kotedžai. Tapens nuėjo į parduotuves, o Tomis – į smuklę „Gaidis ir žvirblis". Jie susitiko po pusvalandžio.

– Na? – paklausė Tapens.

– Visai neblogas alus, – pasakė Tomis, – tačiau jokių naujienų.

– Pabandyk laimę „Karaliaus galvoje", – patarė Tapens.

– Aš grįžtu į paštą. Ten sėdi surūgusi sena pana, bet aš girdėjau šaukiant, kad pietūs jau paruošti.

Ji sugrįžo į paštą ir ėmė apžiūrinėti atvirukus. Iš galinio kambario vis dar kramtydama išlindo mergina.

– Norėčiau kelis nusipirkti, – pasakė Tapens, – gal malonėsite palaukti, kol aš peržiūrėsiu tuos komiškus atvirukus?

Ji šnekėdama pradėjo juos apžiūrinėti.

– Aš tokia nusivylusi, kad negalite pasakyti mano sesers adreso. Ji apsistojusi kažkur netoliese, o aš pamečiau adresą. Jos pavardė Li Gordon.

Mergina papurtė galva.

– Neprisimenu tokio vardo. Mes gauname nelabai daug laiškų, taigi aš būčiau prisiminusi. Be „*Greindžo**", daugiau didelių namų čia nėra.

– Kas tas „Greindžas"? Kam jis priklauso?

– Jis priklauso daktarui Horistonui. Dabar jis paverstas privačia klinika. Jis daugiausia gydo nervų ligomis sergančius ligonius. Įvairios ponios atvyksta čia pailsėti ir panašiai. Turite pripažinti, kad čia tikrai ramu, – sukikeno mergina.

Tapens paskubomis išsirinko keletą atvirukų ir už juos sumokėjo.

– Daktaras Horistonas kaip tik pravažiavo automobiliu, – šūktelėjo mergina.

Tapens nubėgo prie durų. Ji pamatė mažą dviviettį automobilį. Už vairo sėdėjo aukštas tamsiaplaukis vyras tvarkinga juoda barzda, išraiškingu nemaloniu veidu. Automobilis važiavo tiesiai. Tapens pamatė Tomį einantį jos link.

– Tomi, manau, kad sužinojau. Privati daktaro Horistono klinika.

---

* Grange – sodyba, vienkiemis *(angl.)*

– Nugirdau apie tai „Karaliaus galvoje" ir pagalvojau, kad mums ten vertėtų apsižvalgyti. Tačiau jeigu jai būtų pašliję nervai ar kas nors panašaus, teta ir draugai tikrai apie tai žinotų.

– Taip. Aš ne tai turėjau galvoje. Ar pastebėjai tą vyrą automobilyje?

– Tą nemalonų ir žiauriai atrodantį?

– Ten buvo daktaras Horistonas.

Tomis švilptelėjo.

– Nekeliantis pasitikėjimo veidas. Ką pasakysi, Tapens? Gal eime pasidairyti prie „Greindžo"?

Pagaliau jie surado namą. Jis buvo didelis ir atrodė apleistas. Aplinkui nesimatė jokių gyvybės ženklų – tik sraunus upeliūkštis.

– Niūri buveinė, – pasakė Tomis. – Kelia šiurpulius. Žinai, Tapens, mane apėmė jausmas, kad reikalas daug rimtesnis, negu mes iš pradžių manėme.

– Ak, nepradėk. Kad tik suspėtumėme laiku. Tai moteriai gresia baisus pavojus, tai jaučiu širdimi.

– Neleisk vaizduotei įsismarkauti.

– Nieko negaliu sau padaryti. Aš nepasitikiu tuo vyru. Ką darysime? Manau, kad man reikia nueiti ir paskambinti prie durų, o tada drąsiai pasiteirauti, ar ponia Li Gordon yra ten. Pamatysime, ką jie atsakys. Galbūt čia nėra nieko blogo.

Tapens ėmėsi savo plano. Duris atidarė vyras ramiu veidu.

– Norėčiau pamatyti ponią Li Gordon, jei ji pakankamai gerai jaučiasi.

Jai pasirodė, kad vyro blakstienos virptelėjo, tačiau jis iš karto atsakė:

– Niekas tokia pavarde pas mus nesigydo, madam.

– Ak, jūs klystate. Čia juk daktaro Horistono klinika, „Greindžas", ar ne?

– Taip, madam, tačiau pas mus nėra ponios Li Gordon.

Tapens buvo priversta pasitraukti. Ji nuėjo už vartų pasitarti su Tomiu.

– Gali būti, kad jis sakė tiesą. Galų gale, mes juk nežinome.

– Jis melavo. Net neabejoju tuo.

– Palaukime, kol sugrįš daktaras, – pasakė Tomis. – Aš prisistatysiu žurnalistu, trokštančiu aptarti jo naują gydymo metodą. Tada galėsiu užeiti į vidų ir apsižvalgyti.

Daktaras sugrįžo po pusvalandžio. Tomis lukterėjo penkias minutes ir pasuko paradinių durų link. Tačiau ir jis nieko nepešė.

– Daktaras užsiėmęs ir jo negalima trukdyti. Be to, jis niekada nepriima žurnalistų. Tapens, tu teisi. Čia vyksta kažkas keista. Namas pastatytas patogioje vietoje – jis stovi labai atokiai. Čia gali ateiti kas tik nori, ir niekas apie tai nesužinos.

– Tai jau tikrai, – tarė Tapens.

– Ką ruošiesi daryti?

– Ruošiuosi kaip nors įlipti pro langą ir pasistengti nepastebėta įsmukti į vidų.

– Gerai. Aš einu kartu.

Sodas buvo pilnas augalų, kurie suteikė puikią priedangą. Tomiui ir Tapens pavyko nepastebėtiems prieiti galinę namo dalį.

Čia buvo plati terasa su apgriuvusiais laipteliais. Terasos viduryje matėsi praviros stiklinės durys, tačiau jie nesiryžo įeiti į vidų, o langai buvo per aukštai, kad galima būtų ką nors pamatyti. Atrodė, kad iš jų žygio nebus jokios naudos. Staiga Tapens sugriebė Tomį už rankos.

Kambaryje šalimais kažkas kalbėjo. Langas buvo praviras, ir jie aiškiai girdėjo pokalbio nuotrupas.

– Įeik, įeik ir uždaryk duris, – irzliai pasakė vyriškis. – Tai sakai, kad prieš valandą čia buvo atėjusi dama, kuri teiravosi apie ponią Li Gordon?

Tapens pažino, kad balsas, atsakęs į klausimą, buvo tarno, atidariusio duris.

– Taip, sere.

– Tu, aišku, pasakei, kad jos čia nėra?

– Žinoma, sere.

– O paskui atėjo tas žurnalistas? – nervingai pasiteiravo kitas balsas.

Staiga prie lango kažkas priėjo ir žvilgtelėjo. Tomis su Tapens, pasislėpę krūmuose, pažino daktarą Horistoną.

– Daugiausiai nerimo man kelia ta moteris, – tęsė daktaras. – Kaip ji atrodė?

– Jauna, graži ir labai skoningai apsirengusi, sere.

Tomis kumštelėjo Tapens.

– Tikrai, – iškošė pro dantis daktaras, – kaip ir bijojau. Kokia nors Li Gordon draugė. Viskas komplikuojasi. Reikės atsargiau veikti...

Jis nebaigė sakinio. Tomis ir Tapens išgirdo, kaip užsidarė durys. Tapo tylu.

Tomis ir Tapens atsargiai pradėjo trauktis iš stebėjimo vietos. Kai jie jau buvo taip toli, kad jų balsų nebuvo galima girdėti name, Tomis pasakė:

– Tapens, tai labai rimta. Jie kažką rezga. Manau, kad mes nedelsdami privalome grįžti į miestą ir susitikti su Stavansonu.

Jo nuostabai Tapens papurtė galvą.

– Mes privalome likti čia. Ar negirdėjai, kaip jis sakė, kad imsis priemonių. Tai gali reikšti ką nors labai negero.

– Blogiausia, kad mes prieš jį beveik nieko neturime ir negalime kreiptis į policiją.

– Klausyk, Tomi, paskambink Stavansonui iš kaimelio. Aš palauksiu tavęs čia.

– Gal taip bus geriausia, – sutiko Tomis. – Tačiau, Tapens...

– Na?

– Būk atsargi, gerai?

– Žinoma, kvaileli. Eik iš čia.

Prabėgo kelios valandos, kol Tomis grįžo. Tapens rado laukiančią prie vartų.

– Na?

– Aš negalėjau susisiekti su Stavansanu. Tada pabandžiau surasti ledi Siuzaną. Jos nebuvo namie. Tada nutariau paskambinti senajam Breidžiui. Paprašiau jo paieškoti Horistono pavardės medikų žinyne, ar kaip ten tas daiktas vadinasi.

– Na, ir ką pasakė daktaras Breidis?

– Ak, jis iš karto prisiminė tą pavardę. Iš pradžių Horistonas buvo patikimas gydytojas, tačiau vėliau patyrė nesėkmę. Breidis išvadino jį pačiu nesąžiningiausiu šundaktariu ir pasakė, kad jo nenustebintų niekas. Tai ką gi dabar darysime?

– Mes turime likti čia, – atsakė Tapens. – Aš jaučiu, kad jie šiąnakt kažką uplanavo. Tarp kitko, sodininkas karpė gebenes. Tomi, aš mačiau, kur jis padėjo kopėčias.

– Gerai, – pagirdamas pasakė Tomis. – Vadinasi, šį vakarą...

– Kai tik sutems...

– Pamatysim...

– Tai, ką pamatysim.

Tomis pasiliko stebėti namo, o Tapens nuėjo į kaimelį užkąsti.

Jai grįžus jie budėjo kartu. Devintą valandą jie nusprendė, kad yra pakankamai tamsu ir nutarė pradėti veikti. Dabar jie laisvai ir nepastebėti galėjo vaikštinėti aplink namą. Staiga Tapens sugriebė Tomį už rankos.

– Paklausyk.

Garsas, kurį ji girdėjo, vėl pasikartojo. Tai buvo moters dejonė. Tapens parodė į langą antrame aukšte.

– Jis sklinda iš to kambario.

Ir vėl dejonė sutrikdė vakaro tylą.

Tomis ir Tapens nutarė pradėti veikti. Tapens parodė vietą, kur sodininkas padėjo kopėčias. Jie nunešė kopėčias prie lango, iš kurio girdėjosi dejonės. Visų langų užuolaidos buvo užtrauktos, išskyrus jiems reikalingą langą antrame aukšte.

Tomis kiek galima tyliau atrėmė kopėčias į sieną.

– Aš lipsiu į viršų, – sušnabždėjo Tapens. – Tu lik apačioje. Aš nebijau lipti aukštyn, bet tu jas tvirčiau laikyk. Jei kartais čia pasirodys daktaras, tu galėsi su juo susitvarkyti, o aš – ne.

Tapens vikriai užlipo kopėčiomis ir atsargiai ištempė kaklą, kad galėtų pasižiūrėti pro langą. Staiga jį įtraukė, bet po sekundės ir vėl lėtai ištiesė. Ji prabuvo viršuje kokias penkias minutes. Tada nusileido žemyn.

– Ten ji, – vos atgaudama kvapą pranešė Tapens. – Tačiau, Tomi, tai siaubinga! Ji guli lovoje dejuodama ir vartosi. Vos tik man užlipus, į kambarį įėjo seselė. Ji kažką suleido jai į ranką ir vėl išėjo. Ką darysime?

– Ar ji turi sąmonę?

– Manau, taip. Na, esu beveik tikra. Įdomu, ar jie nepririšo jos prie lovos. Aš kylu viršun ir, jei galėsiu, įlipsiu į vidų.

– Klausyk, Tapens...

– Jei man grės koks pavojus, aš rėksiu. Iki.

Norėdama išvengti ginčų Tapins ėmė skubiai kopti į viršų. Tomis matė, kaip ji tyliai atidarė langą. Dar po sekundės ji pradingo viduje.

Tomiui atrodė, kad praslinko amžinybė. Iš pradžių jis nieko negirdėjo. Tapens ir ponia Li Gordon, matyt, kalbėjosi pašnibždomis, jei jos iš viso kalbėjosi. Netrukus jis išgirdo neaiškų murmėjimą ir nurimęs atsiduso. Tačiau staiga balsai nutilo. Stojo mirtina tyla.

Tomis ištempė ausis. Nieko. Ką jos galėtų veikti?

Staiga jis pajuto ranką, padėtą ant jo peties.

– Eime, – iš tamsos pasigirdo Tapens balsas.

– Tapens! Iš kur tu čia atsiradai?

– Atėjau pro paradines duris. Eime iš čia.

– Eime iš čia?

– Taip.

– O kaip ponia Li Gordon?

Neapsakomai karčiai Tapens tarė:

– Ji meta svorį!

Tomis žvelgė į ją nieko nesuprasdamas.

– Nesuprantu.

– Jau sakiau. Ji meta svorį. Jai šalina nereikalingus kilogramus. Negi negirdėjai, kaip Stavansonas sakė, kad nekenčia riebių moterų? Per tuos dvejus metus, kol jo nebuvo, brangioji Hermi priaugo keletą kilogramų. Ją apėmė paniką, kai sužinojo, kad jis grįžta ir nuskubėjo pas daktarą Horistoną išbandyti jo naujojo metodo. Jai daromos kažkokios injekcijos. Drįsčiau pasakyti, kad jis tikras šarlatanas, tačiau sėkmingai besiverčiantis šarlatanas. Jo kainos yra siaubingos! Stavansonas sugrįžo dviem savaitėm per anksti jai tik pradėjus procedūras. Ledi Siuzana buvo prisaikdinta laikyti paslaptį. O mes atvykome čia ir šitaip apsikvailinome!

Tomis giliai atsiduso.

– Man atrodo, Vatsonai, – oriai tarė jis, – kad rytoj Karalienės salėje vyks puikus koncertas. Mes tikrai į jį spėsime. O jūs padarysite man didelę paslaugą, jei neįtrauksite šios bylos į mūsų metraštį. Ji niekuo neypatinga.

10. Gūžynės

– Gerai, – pasakė Tomis ir padėjo telefono ragelį.

Jis atsisuko į Tapens.

– Skambino šefas. Jis nerimauja dėl mūsų. Pasirodo, kad tie, kurių mes ieškome, išsiaiškino, jog aš nesu tikrasis Teodoras Blantas. Bet kurią akimirką gali kas nors įvykti. Šefas maldauja tavęs padaryti jam paslaugą ir eiti namo. Akivaizdu, kad išjudinome didesnį širšių lizdą, nei manėme.

– Nesąmonė, – ryžtingai pasakė Tapens, – aš visai nesiruošiu eiti namo. – Kas prižiūrės tave, jei manęs nebus? O be to, aš dievinu audringus įvykius. Pastaruoju metu nelabai turėjome ką veikti.

– Na, ne kiekvieną dieną vyksta apiplėšimai ar žmogžudystės, – pasakė Tomis. – Būk protinga. Paklausyk manęs. Kai verslas sekasi vangiai, mes turime treniruotis namie.

– Gulėti ir maskatuoti kojomis ore? Tą turi galvoje?

– Būk gera, nesuprask mano žodžių tiesiogiai. Kai sakau „treniruotis", turiu omenyje detektyvų darbą. Būtų pravartu pasimokyti iš didžiųjų rašytojų veikėjų. Tarkim...

Iš stalčiaus Tomis išsitraukė didžiulius žalius akinius. Jis juos atsargiai užsidėjo, tada iš kišenės išsiėmė laikrodį.

– Šį rytą sudaužiau laikrodžio stiklą, – pasakė jis. – Taigi dabar jis be stiklo ir mano jautrūs pirštai gali nustatyti, kiek yra valandų.

– Atsargiai, – pasakė Tapens. – Gali susižeisti.

– Duok savo ranką, – tarė Tomis. Jis palaikė ją, pirštu

ieškodamas pulso. – Ak! Tyla. Ši moteris tikrai negali skųstis širdimi.

– Įtariu, – pasakė Tapens, – kad dabar esi Tornlis Kaltonas.

– Tikrai taip, – atsakė Tomis. – Aklasis abejotojas. O tu juodaplaukė, rausvaskruostė sekretorė...

– Kūdikio drabužėlių ryšulėlis, rastas ant upės kranto, – pabaigė Tapens.

– O Albertas – Fi, slapyvardžiu „Neūžauga".

– Turime išmokyti jį tarti „Gi", – pasakė Tapens. – Jo balsas siaubingai kimus.

– Turbūt pastebėjai prie sienos šalia durų atremtą grakščią tuščiavidurę lazdelę, kuri mano jautriose rankose taps labai iškalbinga.

Jis atsistojo, tačiau tuoj pat susmuko kėdėje.

– Prakeikimas! – šūktelėjo Tomis. – Visai pamiršau apie kėdę.

– Turbūt bjauru nieko nematyti, – pasakė Tapens užjausdama.

– Gana bjauru, – nuoširdžiai pripažino Tomis. – Man labai gaila žmonų, kurie kare neteko regėjimo. Tačiau sakoma, kad gyvenant tamsoje stiprėja kiti pojūčiai. Štai tą aš ir noriu išbandyti. Būtų nuostabiai puiku išmokti orientuotis tamsoje. Na, Tapens, imkis savo *Sidni Temz** vaidmens ir pasakyk man, kiek žingsnių iki lazdelės.

Tapens pabandė spėti.

– Trys tiesiai, penki į kairę, – tarė ji.

Tomis neryžtingai žengė, tačiau Tapens surikusi jį sustabdė, nes pamanė, kad žengęs ketvirtą žingsnį į kairę Tomis atsimuš į sieną.

– Labai sudėtinga, – pasakė Tapens. – Neįsivaizduoji, kaip sunku nustatyti, kiek žingsnių iš tikrųjų reikia žengti.

– Bet labai įdomu, – pasakė Tomis. – Pakviesk Albertą.

---

* Thames – Temzė *(angl.)*

Aš jums abiem paspausiu rankas. Pažiūrėsime, ar galėsiu jas atskirti.

– Gerai, sutiko Tapens, – tačiau Albertas pirmiausiai turi nusiplauti rankas. Jos labai lipnios nuo tų bjaurių ledinukų, kuriuos jis be perstojo čiulpia.

Albertas, sužinojęs žaidimo taisykles, nepaprastai susidomėjo.

Tomis paspaudęs jų rankas, patenkintas nusišypsojo.

– Aš negaliu klysti, – sumurmėjo jis. – Pirma buvo Alberto ranka, o paskui tavo, Tapens.

– Suklydai! – sušuko Tapens. – Tu spėjai palietęs mano vestuvinį žiedą, o aš jį uždėjau ant Alberto piršto.

Jie atliko dar keliolika panašių eksperimentų.

– Tačiau man jau geriau sekasi, – pranešė Tomis. – Negali per akimirką tapti ekspertu. Žinai ką, dabar kaip tik pietų metas. Eime į restoraną „Blitz", Tapens. Aklas vyras ir jo palydovė. Ten tikrai galėsiu išmokti šio to vertingo.

– Mano manymu, Tomi, mes galime susilaukti nemalonumų.

– Ne, viskas bus gerai! Aš elgsiuosi kaip džentelmenas. Lažinuosi, kad baigiantis pietums aš tave nustebinsiu.

Aptarę visus „už" ir „prieš" po ketvirčio valandos Tomis ir Tapens patogiai įsitaisė auksiniame „Blitz" restorano kambaryje.

Tomis pirštų galiukais studijavo meniu.

– Aš valgysiu plovą ir grilyje keptą viščiuką, – sumurmėjo jis.

Tapens taip pat išsirinko patiekalus ir padavėjas išėjo.

– Kol kas viskas sekasi puikiai, – pasakė Tomis. – Dabar pabandykime ką nors sunkesnio. Kokios gražios tos merginos trumpu sijonu, kuri ką tik įėjo, kojos.

– Kaip atspėjai, Tornli?

– Gražios kojos kelia ypatingas vibracijas, jos pasiekia mano tuščiavidurę lazdelę. Na, jei jau kalbėsime atvirai, dideliame restorane beveik visada gali pamatyti merginą

gražiomis kojomis, besidairančią savo draugų. Kad pademonstruotų savo kojas, ji būtinai segės trumpą sijoną.

Jie pradėjo valgyti.

– Spėju, kad vyras, sėdintis už dviejų staliukų nuo mūsų, labai turtingas spekuliantas, – nerūpestingai tarė Tomis. – Žydas, ar ne?

– Puiku, – vertinančiu tonu ištarė Tapens. – Nesuprantu, kaip tu atspėjai?

– Negaliu tau atskleisti visų paslapčių. Vyresnysis padavėjas atnešė šampaną prie trečio staliuko nuo mūsų dešinėje. Stambi, juodai apsirengusi moteris tuoj praeis pro mūsų staliuką.

– Tomi, kaip tu tai...

– Aha! Pradedi suprasti, ką aš galiu. Graži mergina ruda suknele, sėdinti mums už nugaros, kaip tik ruošiasi atsistoti.

– Prašovei pro šalį!– pasakė Tapens. – Stotis ruošiasi jaunuolis pilku kostiumu.

– Ak! – pratarė Tomis akimirkai sutrikęs.

Tuo metu nuo netoliese esančio stalelio pakilo du vyrai, kurie aiškiai susidomėję stebėjo jaunąją porą, ir prisiartino prie jų.

– Dovanokite, – prabilo vyresnysis, aukštas, puikiai apsirengęs vyras su monokliu ir nedideliais žilais ūseliais. – Man sakė, kad jūs esate ponas Teodoras Blantas. Ar tai tiesa?

Tomis, netikėtai užkluptas, nežinojo ką daryti. Po minutėlės jis linktelėjo galva.

– Tiesa. Aš esu Blantas.

– Kaip netikėtai mums pasisekė! Pone Blantai, po pietų kaip tik rengiausi užsukti į jūsų biurą. Aš patekau į bėdą, didelę bėdą. Tačiau, dovanokite, kažkas nutiko jūsų akims?

– Mielas sere, – melancholiškai tarė Tomis, – aš esu aklas, visiškai aklas.

– Ką?

– Jūs apstulbote. Na, aš esu tikras, jog esate girdėjęs

apie aklus detektyvus.

– Skaičiau romanuose, tačiau realiame gyvenime dar nebuvau tokių sutikęs. Aš tikrai nežinojau, kad jūs aklas.

– Dauguma to net neįtaria, – sumurmėjo Tomis. – Šiandien aš su akiniais, kad apsaugočiau akis nuo ryškios šviesos. Kai esu be jų, niekas net nenumano apie mano negalią. Suprantate, akys negali manęs apgauti. Tačiau užteks apie tai. Ar iš karto einame į biurą, ar jūs savo problemą išdėstysite čia? Manau, kad taip būtų paprasčiau.

Padavėjas atnešė dar dvi kėdes, ir abu vyrai atsisėdo. Kitas vyras, kuris dar nepratarė nė žodžio, buvo žemesnio ūgio, tvirto kūno sudėjimo ir labai tamsaus gymio.

– Tai labai delikatus reikalas, – konfidencialiai tarė vyresnysis vyras. Jis sunerimęs pasižiūrėjo į Tapens. Atrodė, kad ponas Blantas pajuto jo žvilgsnį.

– Leiskite jums pristatyti mano patikimąją sekretorę, – pasakė jis. – Panelė *Gandžis**. Rasta ant Indijos upės kranto kaip varganas kūdikio rūbelių ryšulėlis. Labai liūdna istorija. Panelė Gandžis yra mano akys. Ji mane visur lydi.

Nepažįstamasis linktelėjo galva.

– Vadinasi, galiu laisvai kalbėti. Pone Blantai, pagrobta mano šešiolikmetė dukra. Apie tai sužinojau prieš pusvalandį. Ji buvo pagrobta tokiomis aplinkybėmis, kad aš nedrįstu kreiptis į policiją. Nusprendžiau paskambinti į jūsų biurą. Man pranešė, kad jūs pietaujate ir grįšite iki pusės trijų. Aš užsukau čia su savo draugu kapitonu Harkeriu...

Žemesnis vyras staigiai linktelėjo galvą ir kažką suniurnėjo.

– Mums neapsakomai pasisekė, kad jus sutikome čia. Negalime gaišti. Jūs nedelsdamas turite vykti į mano namus.

Tomis kukliai pasimuistė kėdėje.

– Aš būsiu pas jus po pusvalandžio. Privalau pirmiausia

* Ganges – Gangas *(angl.)*

sugrįžti į biurą.

Jei kapitonas Harkeris būtų pažvelgęs į Tapens, nustebęs būtų pamatęs ją šypsantis.

– Ne, ne. Nieko iš to nebus. Jūs turite važiuoti su manimi. Žilaplaukis vyras išsitraukė vizitinę kortelę ir padavė ją Tomiui.

Tomis palietė ją pirštų galiukais.

– Mano pirštai nėra tokie jautrūs, – nusišypsojo jis ir padavė kortelę Tapens, kuri garsiai perskaitė:

– Blairgouri grafas.

Ji susidomėjusi pažvelgė į klientą. Blairgouri grafas buvo gerai žinomas kaip pats išdidžiausias ir neprieinamiausias aukštuomenės vyras, kuris vedė daug jaunesnę už save Čikagos mėsininko dukterį. Jis garsėjo kaip labai valdingas vyras, o tai reiškė, kad šių vedybų ateitis miglota. Pastaruoju metu sklandė gandai apie abipusį sutuoktinių nepasitenkinimą.

– Jūs važiuosite su manimi, pone Blantai? – paklausė grafas su vos juntama griežtumo gaidele balse.

Tomiui teliko pasiduoti.

– Mes su panelė Gandžis vyksime su jumis, – tyliai pasakė jis. – Tikiuosi, kad leisite man išgerti puodelį juodos kavos. Ją tuoj pat atneš. Mane kamuoja siaubingi galvos skausmai. Tai dėl problemų, susijusių su regėjimu. Kava nuramina nervus.

Jis pakvietė padavėją ir davė nurodymų. Tada atsisuko į Tapens:

– Panele Ganžis, rytoj aš čia pietausiu su policijos prefektu iš Prancūzijos. Užsirašykite, ką mes valgysime, ir pateikite užsakymą vyriausiajam padavėjui. Taip pat pasakykite jam, kad rezervuotų stalelį, prie kurio aš visada valgau. Aš padedu prefektui spręsti labai svarbią bylą. Honoraras, – tylesniu balsu prabilo jis, – visai neprastas. Ar jūs pasiruošusi, panele Gandžis?

– Klausau jūsų, – pasakė Gandžis.

– Pradėsime nuo tų specialių krevečių salotų, kurias jie čia gamina. Tada mes valgysime, leiskite man pagalvoti, – tada valgysime firminį „Blitz" omletą ir galbūt Tournedos a l'Etranger.

Jis nutilo ir atsiprašydamas sumurmėjo:

– Tikiuosi, atleisite man. Ak! Vos nepamiršau! Taip dar souffle en surprise. Tuo užbaigsime puotą. Labai įdomus vyras, tas prancūzų prefektas. Jūs tikriausiai jį pažįstate?

Vyras atsakė neigiamai. Tapens nuėjo pasikalbėti su vyriausiuoju padavėju. Netrukus ji grįžo; kaip tik tuo metu atnešė kavą.

Tomis lėtai siurbčiodamas išgėrė didelį puodelį, tada pakilo nuo stalo.

– Kur mano lazdelė, panele Gandžis? Dėkoju. Malonėkite nurodyti man kelią.

Tapens tai buvo tikra kankynė.

– Vienas į dešinę ir aštuoniolika tiesiai. Maždaug už penkių žingsnių, kairėje, padavėjas aptarnauja stalelį.

Nerūpestingai mojuodamas lazdele, Tomis pradėjo žygį. Tapens neatsiliko nė per žingsnį ir drįso neįkyriai jam padėti. Viskas sekėsi puikiai, kol jie jau turėjo išeiti pro duris. Į vidų skubėdamas įėjo vyras, ir, Tapens nespėjus perspėti aklojo pono Blanto, šis atsitrenkė tiesiai į naująjį lankytoją. Paskui jie ilgai aiškinosi, kas atsitiko, ir atsiprašinėjo.

Prie „Blitz" durų laukė gražus kabrioletas. Pats grafas padėjo ponui Blantui į jį įsėsti.

– Ar jūsų automobilis čia, Harkeri? – paklausė jis per petį.

– Taip, už kampo.

– Gal galite pavėžėti panelę Gandžis?

Prieš kam nors spėjus ištarti žodį grafas įšoko į automobilį ir nuvažiavo.

– Labai delikatus reikalas, – sumurmėjo grafas. – Aš tuoj smulkiau apie tai jums papasakosiu.

Tomis pakėlė ranką prie veido.

– Dabar jau galiu nusiimti akinius, – maloniu balsu tarė jis. – Aš juos užsidėjau tik dėl dirbtinės šviesos, spiginusios restorane.

Tačiau netikėtai kažkas jo ranka prispaudė prie sėdynės. Tuo pat metu jis pajuto kažkokį kietą ir apvalų daiktą, įremtą tarp šonkaulių.

– Ne, brangus pone Blantai, – pasigirdo grafo balsas, tačiau šį kartą jis skambėjo kitaip. – Jūs nenusiimsite akinių. Jūs sėdėsite ramiai ir nejudėsite. Aišku? Nenoriu naudoti ginklo. Suprantate, aš visai nesu Blairgouri grafas. Pasiskolinau jo vardą, žinodamas, kad neatsisakysite padėti tokiam žymiam asmeniui. Esu paprastesnė asmenybė, – prekiautojas mėsa, praradęs žmoną.

Jis pajuto, kaip Tomis krūptelėjo.

– Tai jums kai ką sako, – nusijuokė jis. – Mielas jaunuoli, jūs buvote neįtikėtinai kvailas. Bijau, labai bijau, kad jūsų veikla greitai nutrūks.

Paskutinius žodžius jis ištarė piktdžiugiškai.

Tomis sėdėjo nejudėdamas. Jis neatsakė į kandžius žodžius.

Netrukus automobilis pradėjo važiuoti lėčiau, o paskui visai sustojo.

– Minutėlę, – ištarė „grafas". Jis užkimšo Tomio burną nosine, o ant veido užtraukė šaliką.

– Kad nesumanytumėte šauktis pagalbos kaip koks kvailys, – mandagiai paaiškino jis.

Automobilio dureles atidarė vairuotojas ir atsistojo pasirengęs padėti. Jis kartu su šeimininku paėmė Tomį už rankų ir nusivedė į namą.

Durys užsivėrė. Ore tvyrojo rytietiškų smilkalų kvapas. Tomio kojos pajuto minkštą kilimą. Jį pastūmėjo, kad eitų toliau. Palypėję kelis laiptelius jie pateko į kambarį, kuris, kaip spėjo Tomis, buvo galinėje namo dalyje. Tada vyrai surišo Tomiui rankas. Vairuotojas išėjo, o kitas vyras iš Tomio burnos ištraukė kamštį.

– Dabar galite laisvai kalbėti, – maloniai pranešė jis. – Ar turite ką pasakyti savo labui, jaunuoli?

Tomis pramankštino žandikaulį ir apsilaižė sukepusias lūpas.

– Tikiuosi, kad nepametėte mano tuščiavidurės lazdelės, – švelniai ištarė jis. – Man ji nemažai kainavo.

– O jūs įžūlus, – pasakė vyras. – Arba tiesiog kvailys. Negi nesuprantate, kad aš jus sučiupau, sučiupau plikomis rankomis? Kad dabar priklausote nuo mano valios? Niekas, kas jus pažįsta, greičiausiai niekada jūsų nebepamatys.

– Gal baikime tą melodramą, – graudžiai tarė Tomis. – Negi aš turėčiau sakyti: „Tu, niekadėjau, aš dar sužlugdysiu tavo planus". Tokie žodžiai jau išėjo iš mados.

– O kaip mergina? – pasiteiravo vyras, stebėdamas Tomį, – argi apie ją jūs nepagalvojote?

– Pridėjęs du prie dviejų, tuo metu, kai priverstinai buvau nutildytas, – pasakė Tomis, – aš priėjau išvadą, kad tas plepys Harkeris yra toks pat piktadarys, ir todėl mano nelaiminga sekretorė greičiausiai netrukus prisijungs prie mūsų.

– Jūs teisus vienu atžvilgiu, tačiau dėl kai ko suklydote. Ponia Beresford – matote, aš viską apie jus žinau – ponia Beresford atsargumo dėlei nebus čia atvežta. Aš pagalvojau, kad jūsų dranguižiai, užimantys aukštus postus, gali slapta jus sekti. Krovinį padalinus į dvi dalis tai bus sudėtingiau. Kuri nors vienas dalis vis tiek liks mano rankose. Dabar aš laukiu...

Staiga atsidarė durys ir jis nutilo. Vairuotojas pasakė:

– Mūsų niekas nesekė, sere. Viskas švaru.

– Gerai. Gali eiti Grigorijau.

Durys vėl užsidarė.

– Kol kas viskas sekasi puikiai, – pasakė „grafas". – Na, o dabar, ką gi mums su jumis daryti, pone Bresfordai–Blantai?

– Norėčiau, kad nuimtumėte man nuo akių tuos baisius akinius, – pasakė Tomis.

– Na jau ne. Su jais jūs tikrai esate aklas, o be jų matysite taip pat gerai kaip ir aš, o tai prieštarauja mano planui. Aš turiu planą. Jums patinka sensacinga literatūra, pone Blantai. Tas žaidimas, kurį jūs šiandien su žmona žaidėte, puikus to įrodymas. Aš taip pat sugalvojau šiokį tokį žaidimą. Šį tą sąmojingo, esu tikras, kad tai pripažinsite, kai sužinosite taisykles.

Suprantate, grindys ant kurių stovite yra metalinės, jų paviršiuje yra išdėlioti tam tikri daiktai. Kai įjungiu mygtuką, pasigirsta spragtelėjimas. Dabar elektra yra įjungta. Užlipti ant tokio nedidelio daiktelio reiškia mirti. Supratote? Jei galėtumėte matyti... Tačiau jūs negalite matyti. Jūs esate tamsoje. Tai visai paprastas žaidimas – „Akla višta". Jei saugiai pasieksite duris, jūs laisvas. Bet man atrodo, kad jūs užlipsite ant vieno tų daikčiukų net neįpusėjęs kelio.Man tai labai patiks!

Jis priėjo arčiau ir atrišo Tomiui rankas. Tada jis padavė jam lazdelę ir ironiškai linktelėjo.

– Aklasis abejotojas. Pažiūrėkime, ar jis sugebės išnarplioti šią problemą. Aš stovėsiu čia, pasiruošęs šauti. Jei pakelsite ranką, norėdamas nusiimti akinius, aš šausiu. Aišku?

– Visiškai aišku, – atsakė Tomis. Jis buvo išbalęs, tačiau nusiteikęs ryžtingai. – Manau, kad aš neturiu nė menkiausios galimybės iš čia ištrūkti gyvas.

– Na...– gūžtelėjo pečiais vyras.

– Labai jau jūs išradingas niekšas, – pasakė Tomis, – tačiau pamiršote vieną smulkmeną. Tarp kitko, ar galėčiau prisidegti cigaretę? Mano vargšė širdis tuoj iššoks iš krūtinės.

– Galite prisidegti cigaretę, tačiau... Jokių fokusų! Aš stebiu jus su užtaisytu pistoletu.

– Aš – ne cirko šuo, – atsakė Tomis. – Nemoku jokių fokusų. – Iš portsigaro jis išsiėmė cigaretę ir pradėjo ieškoti

degtukų. – Nurimkite, aš neieškau revolverio, o be to, jūs puikiai žinote, kad aš neginkluotas. Šiaip ar taip, jūs tikrai pamiršote vieną dalyką.

– Kokį?

Tomis išsiėmė iš dėžutės degtuką ir laikė jį pasiruošęs uždegti.

– Aš esu aklas, o jūs matote. Tai aišku. Pranašumas jūsų pusėje. Tačiau, tarkime, mes abu nematytumėme, – kas tada? Jūsų pranašumas išnyktų, ar ne?

Jis brūkštelėjo degtuką.

– Ketinate šauti į elektros jungiklį? Užgesinti šviesą? To nepadarysite.

– Tikrai taip, – pasakė Tomis. – Aš negaliu užgesinti šviesos. Bet gal norėtumėte dar daugiau šviesos?

Kalbėdamas jis degtuku padegė kažkokį daiktą, kurį laikė rankoje, ir numetė jį po stalu.

Kambarį nutvieskė akinanti šviesa.

Intensyvios šviesos apakintas „grafas" sumirksėjo, prarado pusiausvyrą ir jo ranka, laikanti pistoletą, nusileido.

Jis atsimerkė pajutęs įremtą jam į krūtinę aštrų daiktą.

– Meskite pistoletą, – sukomandavo Tomis. – Ir greitai! Sutinku, kad tuščiavidurė lazdelė yra niekam tikęs daiktas. Tokios aš ir nepirkau. Tačiau lazda, kurioje yra įtaisyta špaga, – visai kitas reikalas. Ar jums taip neatrodo? Tokia lazda beveik tokia pat naudinga kaip ir magnio viela. Meskite pistoletą.

Paklusęs neišvengiamam reikalavimui, vyras numetė pistoletą. Tada juokdamasis jis atšoko atgal.

– Tačiau aš vis dar pranašesnis, – norėdamas pasityčioti pasakė jis. – Aš matau, o jūs – ne.

– Štai čia jūs ir klystate, – pasakė Tomis. – Aš puikiai matau. Mano akiniai nėra tikri. Ruošiausi tokius pat duoti ir Tapens. Tyčia padariau kelias dideles klaidas, tačiau pietums baigiantis visus nustebinau savo sugebėjimais. Aš puikiausiai galėjau nueiti iki durų ir išvengti visų pinklių.

Tačiau aš netikiu, kad jūs garbingai žaidėte. Jūs man niekada nebūtumėte leidęs ištrūkti. Atsargiai...

Pykčio perkreiptu veidu „grafas" šoko į priekį, iš įsiūčio pamiršęs pasižiūrėti sau po kojomis.

Staiga pasirodė mėlyna liepsna ir pasigirdo spragtelėjimas. Jis susvyravo ir kaip rąstas nukrito ant grindų. Kambaryje pasklido silpnas apdegusios mėsos kvapas, kuris susiliejo su stipresniu ozono kvapu.

– Na na, – tarė Tomis.

Jis nusibraukė nuo veido prakaitą.

Tada atsargiai judėdamas jis priėjo prie sienos ir pasuko jungiklį.

Jis nuėjo per kambarį durų link, atsargiai jas atidarė ir iškišo galvą. Aplinkui nieko nesimatė. Jis nusileido laiptais ir pro paradines duris išėjo į lauką.

Gatvėje, pasijutęs saugus, Tomis pasižiūrėjo į namą, ir jį nupurtė drebulys. Įsidėmėjęs namo numerį jis nuskubėjo prie artimiausio telefono aparato.

Akimirką jis nerimavo, tačiau netrukus pasigirdo gerai pažįstamas balsas.

– Tapens, dėkui Dievui!

– Viskas gerai. Aš supratau tavo planus. Fi, Neūžauga, atėjo į „Blitz" ir pastebėjo du nepažįstamuosius. Albertas matė, kaip mes išvažiavome skirtingais automobiliais, čiupo taksi ir nuvažiavo paskui mane. Jis matė, kur mane nusivedė ir paskambino į policiją.

– Albertas – tikras šaunuolis, – pasakė Tomis. – Tikras riteris. Neabejojau, kad jis seks paskui tave. Tačiau vis tiek nerimavau. Turiu papasakoti tau daugybę dalykų. Tuoj pat važiuoju namo. Tik grįžęs pirmiausiai išrašysiu čekį aklųjų organizacijai. Viešpatie, kaip siaubinga nieko nematyti.

11. Vyras rūke

Tomis buvo nusivylęs gyvenimu. „Blanto nuostabiesiems detektyvams" nepasisekė. Tai labai pakenkė jų geram profesionalių detektyvų vardui. Be to, jie patyrė ir finansinių nuostolių. Pakviesti atskleisti dingusių perlų vėrinio paslaptį Adlington Hole, Adlingtone, „Blanto nuostabieji detektyvai" patyrė pralaimėjimą. Kol Tomis, persirengęs katalikų kunigu, sekė lošti mėgstančią grafienę, o Tapens „lenktyniavo" su šeimininkų sūnėnu golfo aikštyne, vietinis policijos inspektorius šaltakraujiškai areštavo antrąjį liokajų, kuris, kaip paaiškėjo, buvo gerai žinomas vagišius. Jis lengvai, daug neišsisukinėdamas prisipažino.

Tomiui ir Tapens teko oriai, kiek įmanoma tokiomis aplinkybėmis, pasišalinti, ir dabar jie ramino save, gerdami kokteilius „Grand Adlington"viešbutyje. Tomis vis dar buvo kunigo drabužiais.

– Tėvo Brauno vaidmuo nelabai nusisekė, – niūriai tarė jis. – Tačiau aš įsigijau vertingą lietsargį.

– Tai nebuvo tėvo Brauno byla, – pasakė Tapens. – Iš pradžių reikalinga ypatinga atmosfera. Reikia dirbti įprastą darbą, o tada staiga turi prasidėti keisti dalykai. Taip paprastai nutinka tėvui Braunui.

– Deja, – pasakė Tomis, – turime grįžti namo. Gal kas nors nepaprasta nutiks einant į stotį?

Jis pakėlė taurę, tačiau gėrimas staiga išsiliejo per kraštus, nes kažkieno ranka pliaukštelėjo jam per petį ir jis išgirdo:

– Negaliu patikėti savo akimis! Tomi – čia tu! Ir ponia Tomi! Iš kur čia atsiradote? Jau kelerius metus nieko apie jus negirdėjau.

– Balgeri, tai tu! – sušuko Tomis atsisukęs į nekviestą svečią. Jis pastatė taurę su gėrimo likučiais ant stalelio. Prieš jį stovėjo aukštas, plačiapetis trisdešimties metų vyras švytinčiu veidu, apsirengęs golfo kostiumu. – Gerasis senasis Balgeri!

– Drauguži, – pasakė Balgeris, kurio tikrasis vardas, tiesą sakant, buvo Marvinas Estkortas, – nežinojau, kad tapai dvasiškiu. Negi tu iš tikrųjų kunigas?

Tapens pratrūko juoktis, o Tomis pasijuto nejaukiai. Tada jie staiga pamatė, kad šalia stovi dar vienas žmogus – neįtikėtinai graži auksaplaukė mergina. Ji buvo aukšta, liekna, didelėmis žydromis akimis, apsirengusi juodai ir užsimetusi šermuonėlio kailį, su dideliais perlų auskarais ausyse. Ji šypsojosi, o jos šypsena bylojo apie daugybę dalykų. Jos šypsena, pavyzdžiui, sakė, kad ji puikiai supranta, kokia ji pasigėrėtina, kad ji, aišku, yra gražiausia visoje Anglijoje, o gal net ir visame pasaulyje. Ji jokiu būdu tuo nesididžiavo, o tiesiog tai suvokė kaip patį natūraliausią dalyką.

Tomis ir Tapens iš karto ją pažino. Jie tris kartus žiūrėjo spektaklį „Širdies paslaptys", tiek pat kartų pjesę „Ugnies stulpai", turėjusią didelį pasisekimą, ir daugybę kitų spektaklių, kuriuose ji vaidino. Anglijoje tikriausiai nebuvo kitos tokios aktorės, kuri būtų taip žavėjusi publiką, kaip panelė Gilda Glen. Laikraščiai rašė, kad ji gražiausia moteris Anglijoje. Taip pat paslapčiomis buvo kalbama, kad ji ir pati kvailiausia.

– Sena mano draugė – panelė Glen, – pasakė Estkortas apgailestaudamas, kad akimirką leido sau pamiršti apie šią žavingą moterį. – Ponas ir ponia Tomi, leiskite pristatyti jus panelei Gildai Glen.

Jo balse buvo justi pasididžiavimas. Vien tik savo buvimu panelė Glen teikė jam didelę garbę.

Aktorė spoksojo į Tomį neslėpdama susidomėjimo.

– Ar jūs iš tikrųjų kunigas? – paklausė ji.– Turiu omenyje, katalikų kunigas? Matote, aš galvojau, kad jie negali vesti.

Estkortas pratrūko juoku.

– Tiesiog nuostabu, – pagaliau tarė jis. – Tomi, tu tikras sukčius. Džiaugiuosi, kad jis neišsižadėjo jūsų, ponia Tomi.

Gilda Glen nekreipė į jį mažiausio dėmesio. Ji ir toliau nustebusiomis akimis žiūrėjo į Tomį.

– Ar jūs kunigas? – pareikalavo ji atsakymo.

– Labai ne daug žmonių iš tikrųjų yra tuo, kuo dedasi, – atsargiai paaiškino jis. – Mano profesija panaši į kunigo. Nedrįstu lyginti, tačiau aš kartais taip pat klausausi išpažinčių, aš...

– Neklausyk jo, – įsiterpė Estkortas, – jis kvailina tave.

– Jei nesate dvasininkas, nesuprantu, kodėl jūs taip apsirengęs, – nustebusi pasakė ji. – Nebent...

– O ne, aš nesu nusikaltėlis, besislapstantis nuo teisėtvarkos, – pasakė Tomis. – Atvirkščiai.

– Ak! – tarė ji suraukusi antakius ir pasižiūrėjo į jį suglumusiu žvilgsniu.

„Įdomu, ar ji suprato, – pats sau pagalvojo Tomis. – Greičiausiai ne, nebent būčiau jai viską išaiškinęs vienskiemeniais žodžiais".

Jis pasiteiravo:

– Gal žinai, Balgeri, kada į miestą važiuoja traukiniai? Mums metas važiuoti namo. Ar toli iki stoties?

– Dešimt minučių kelio pėsčiomis. Tačiau neskubėkite. Kitas traukinys bus šešios valandos trisdešimt penkios minutės, o dabar tik be dvidešimt minučių šešios. Jūs tik ką pražiopsojote vieną traukinį.

– Į kurią pusę iš čia reikia eiti į stotį?

– Išėję iš viešbučio iš karto pasukite į kairę. Tada, leiskite

pagalvoti, geriausiai eiti Morgano gatve, ar ne?

– Morgano gatve? – panelė Glen sudrebėjo ir išsigandusiomis akimis pažvelgė į Balgerį.

– Žinau, apie ką tu galvoji, – nusijuokęs pasakė Estkortas. – Apie vaiduoklį. Vienoje Morgano gatvės pusėje yra kapinės, ir žmonės kalba, kad nužudytas policininkas pakyla iš kapo ir vaikšto savo įprastiniu maršrutu Morgano gatve. Policininkas – vaiduoklis! Geriau nebūna! Tačiau daugybė žmonių gali prisiekti, kad matė jį.

– Policininkas? – pasiteiravo panelė Glen ir vėl suvirpėjo. – Tačiau juk iš tikro ten nėra jokio vaiduoklio, ar ne? Na, aš turiu galvoje, kad vaiduoklių iš viso nėra.

Ji atsistojo.

– Viso gero, – neaiškiai tarė ji.

Visą tą laiką ji visiškai ignoravo Tapens, net dabar nepažvelgė į jos pusę. Tačiau atsisukusi per petį ji nuostabos kupinu klausiamu žvilgsniu dar kartą pažvelgė į Tomį.

Priėjusi prie durų ji susidūrė su aukštu žilaplaukiu vyru išpurtusiu veidu, kuris nustebęs šūktelėjo. Paėmęs ją už rankos jis išvedė merginą pro duris gyvai su ja šnekučiuodamas.

– Graži moteris, ar ne? – pasakė Estkortas. – Deja, su vištos smegenimis. Sklinda gandai, kad ji ruošiasi ištekėti už lordo Lekonberio. Šis žilas vyras ir yra jis.

– Neatrodo, kad jis būtų tinkamas vyras, už kurio galima tekėti, – pastebėjo Tapens.

Estkortas patraukė pečiais.

– Manau, kad titulai iki šiol daug kam kelia susižavėjimą, – pasakė jis. – Be to, lordas Lekonberis neskursta. Ji gyvens kaip inkstas taukuose. Niekas nežino jos kilmės. Drįsčiau sakyti, kad ji kilusi iš padugnių. Velniškai įdomu, ką ji čia veikia. Ji negyvena viešbutyje. Kai pabandžiau sužinoti, kur ji apsistojusi, ji šiurkščiai mane nutraukė. Taip, kaip ji viena temoka. Dievaži, norėčiau žinoti, kas čia vyksta.

Jis pasižiūrėjo į laikrodį ir sušuko:

– Turiu skubėti. Labai smagu buvo jus pamatyti. Reikėtų surengti kokias išgertuves mieste. Iki pasimatymo.

Jis išskubėjo, o prie Tomio ir Tapens priėjo pažas su laiškeliu ant padėklo. Ant raštelio nebuvo adreso.

– Jis jums, sere, – kreipėsi jis į Tomį. – Nuo panelės Gildos Glen.

Tomis atplėšė jį ir susidomėjęs perskaitė. Ten tebuvo kelios eilutės, parašytos padrika ir netvarkinga rašysena.

„Nesu tikra, bet manau, kad jūs galėsite man padėti. Jums bus pakeliui į stotį. Ar galėtumėte ateiti į „Baltąjį namą" Morgano gatvėje dešimt po šešių?

Nuoširdžiai Jūsų

Gilda Glen"

Tomis linktelėjo pažui ir jis pasišalino, o Tomis davė paskaityti laišką Tapens.

– Neįtikėtina! – pasakė Tapens. – Negi ji vis dar tiki, kad esi kunigas?

– Ne, – susimąstęs pasakė Tomis. – Sakyčiau, kad ji pagaliau suprato, jog nesu dvasiškis. Oho! Kas gi ten dabar?

Jis pamatė jaunuolį ryškiai rudais plaukais ir pasibaisėtinai nudriskusiais rūbais. Jis atrodė kaip mušeika. Kažką murmėdamas sau po nosimi jis vaikštinėjo po salę.

– Prakeikimas, – garsiai pasakė rudaplaukis, – štai ką pasakysiu – prakeikimas.

Jis susmuko ant kėdės šalia jaunosios poros ir paniuręs į juos pažvelgė.

– Tebūnie prakeiktos visos moterys, – pasakė jis, laukiniu žvilgsniu pasižiūrėjęs į Tapens. – Jei norite, galite sukelti skandalą. Išmesti mane iš viešbučio. Tai nebus pirmas kartas. Kodėl negalima pasakyti to, ką galvoji? Kodėl reikia tramdyti savo jausmus, kvailai šypsotis ir kalbėti kaip visi kiti? Aš nesijaučiu gerai ir nenoriu būti mandagus. Mielai griebčiau ką nors už gerklės ir pasmaugčiau.

Jis nutilo.

– Turite omenyje kokį nors konkretų asmenį? – pasiteiravo Tapens. – Ar griebtumėte už gerklės bet kam?

– Kalbu apie tam tikrą asmenį, – nuožmiu balsu pasakė jaunuolis.

– Labai įdomu, – tarė Tapens. – Gal mums papasakosite dar ką nors?

– Mano pavardė Reilis, – pradėjo rudaplaukis. – Džeimsas Reilis. Turbūt girdėjote ją. Aš parašiau pacifistinių poemų knygelę. Jos tikrai geros.

– Pacifistinių poemų?– paklausė Tapens.

– Taip, o kodėl ne? – karingu tonu pareiškė ponas Reilis.

– Aš nieko blogo nepagalvojau, – skubiai pasakė Tapens.

– Aš – už taiką, – karštai ištarė ponas Reilis. – Tebūnie prakeiktas karas. Ir moterys! Moterys! Ar matėte tą būtybę, kuri ką tik čia buvo? Ji save vadina Gilda Glen. Gilda Glen! Dieve! Aš dievinau tą moterį. Štai ką jums pasakysiu: jei ji turi širdį, ta širdis priklauso man. Kažkada aš jai rūpėjau, ir aš priversiu ją vėl mane pamilti. Jei ji ruošiasi parsiduoti tam mėšlagalviui Lekonberiui – na, tada tesaugo ją Dievas. Pribaigsiu ją savo rankomis.

Tai pasakęs jis staiga atsistojo ir išskubėjo.

Tomis pakėlė antakius.

– Labai jautrus džentelmenas, – sumurmėjo jis. – Na, Tapens, ar ne metas ir mums?

Buvo rūkas. Kai jie iš viešbučio išėjo į gatvę, buvo vėsu. Prisiminę Estkorto nurodymus jie iš karto pasuko į kairę ir po kelių minučių priėjo Morgano gatvę.

Rūkas tirštėjo. Jis buvo švelnus ir baltas ir sukūriais driekėsi jiems iš paskos. Kairėje matėsi aukšta kapinių siena, dešinėje – nedidelių namų eilė. Netrukus ji baigėsi ir prasidėjo aukšta gyvatvorė.

– Tomi, – pasakė Tapens, – man darosi nejauku. Tas rūkas ir tyla. Atrodo, kad mes esame kažin kur toli.

– Tikrai, – sutiko Tomis. – Atrodo, lyg mes būtumėme vieni visame pasaulyje. Tai rūkas taip veikia, juk negalima nieko įžiūrėti.

Tapens linktelėjo.

– Girdisi tik mūsų žingsniai. Kas tai?

– Kas?

– Pasirodė, kad girdžiu žingsnius už mūsų nugaros.

– Kitą minutę tu jau pamatysi prieš save vaiduoklį, jei ir toliau taip jaudinsies, – švelniai pasakė Tomis. – Nesinervink taip. Negi bijai, kad policininko šmėkla griebs tave už rankos?

Tapens šūktelėjo.

– Nepradėk, Tomi. Dabar tai jau tikrai išgąsdinai mane.

Ji pasuko galvą per petį, stengdamasi ką nors įžvelgti baltame šyde, kuris juos supo.

– Aš ir vėl girdžiu žingsnius, – sušnabždėjo ji. – O ne, dabar jie jau priekyje. Tik nesakyk, kad tu nieko negirdi, Tomi!

– Tikrai kažką girdžiu. Žingsnius už mūsų. Kažkas eina į stotį. Įdomu...

Staiga jis sustojo, o Tapens sulaikė kvėpavimą.

Netikėtai rūko uždanga prieš juos prasiskleidė ir ten, vos už dvidešimties pėdų, pasirodė milžiniškas policininkas. Tik prieš akimirką ten nieko nebuvo, o dabar atrodė, kad jis materializavosi iš erdvės; bent jau taip pasirodė stebėtojams, kurių vaizduotė buvo įkaitusi. Rūkui pasislinkus dar toliau, atsivėrė vaizdas. Viskas atrodė lyg teatro scenoje.

Didelis, mėlynai apsirengęs policininkas, ryškiai raudona pašto dėžutė ir balto namo kontūrai.

– Raudona, balta, mėlyna, – pasakė Tomis. – Labai jau vaizdinga. Eime, Tapens, nematau nieko, ko turėtumėme bijoti.

Tačiau jiems pajudėjus į priekį už nugaros pasigirdo

žingsniai. Juos skubėdamas pralenkė vyras. Jis nuėjo pro baltojo namo vartus, užlipo laiptais ir pradėjo kurtinančiai belsti belstuku. Jį įleido į vidų kaip tik tuo metu, kai jie prisiartino prie žiūrinčio į juos policininko.

– Atrodo, kad džentelmenas labai skubėjo, – pasigirdo policininko komentaras.

Jis kalbėjo lėtai, apsvarstydamas kiekvieną žodį. Atrodė, kad jam reikia šiek tiek laiko suformuluoti mintį.

– Tai toks džentelmenas, kuris visada skuba, – pasakė Tomis.

Gana įtarus policininko žvilgsnis nukrypo į Tomio veidą.

– Tai jūsų draugas? – pasiteiravo jis neslėpdamas įtarumo.

– Ne, – atsakė Tomis, – jis nėra mano draugas, tačiau aš žinau kas jis. Jo pavardė – Reilis.

– Štai kaip! – tarė policininkas. – Na, aš jau geriau eisiu savo keliais.

– Gal galite pasakyti, kur yra „Baltasis namas"? – paklausė Tomis.

Konsteblis galva parodė namą.

– Jis ana ten. Priklauso poniai Hanikat, – jis nutilo, o tada pridūrė, aiškiai pabrėždamas, kad suteikia vertingą informaciją. – Labai nervinga dama. Visą laiką mano, kad aplink sukinėjasi vien vagys. Nuolatos prašinėja, kad prižiūrėčiau jos namą. Vidutinio amžiaus moterys būna tokios.

– Sakote, vidutinio amžiaus? – nusistebėjo Tomis. – O gal žinote, ar ten nėra apsistojusi jauna dama?

– Jauna dama, – gromuliuodamas mintį pasakė policininkas. – Jauna dama. Ne, nieko apie tai nežinau.

– Gal ji ir neapsistojo ten, Tomi, – pasakė Tapens. – Ir, šiaip ar taip, gal ji dar neatėjo. Juk ji išėjo beveik kartu su mumis.

– Aha! – nei iš šio, nei iš to šūktelėjo policininkas. – Gerai pagalvojęs prisiminiau, kad jauna dama įėjo pro vartus. Aš mačiau ją, kai ėjau prie namo. Prieš kokias tris keturias minutes.

– Su šermuonėlių kailiu? – pasidomėjo Tapens.

– Ji buvo apsisukusi aplink kaklą kažkokį baltą triušį, – pripažino policininkas.

Tapens nusišypsojo. Policininkas nuėjo ta kryptimi, iš kur jie ką tik atėjo, o jie ketino įeiti pro „Baltojo namo" vartus.

Staiga iš namo pasigirdo neaiškus riksmas, ir beveik tuoj pat atsidarė paradinės durys. Pro jas išlėkė Džeimsas Reilis. Jo veidas buvo perkreiptas ir mirtinai išblyškęs, o nieko nematančios akys žvelgė priešais save. Jis svirduliavo lyg girtas.

Jis praėjo pro Tomį ir Tapens net jų nepastebėjęs, murmėdamas sau po nosim tuos pačius žodžius:

– Dieve mano! Dieve mano! Dieve mano!

Jis atsirėmė į vartų stulpą, bandydamas atgauti kvapą. Tačiau apimtas netikėtos panikos kiek kojos neša pasileido į priešingą pusę nei policininkas.

12. Vyras rūke (tęsinys)

Tomis ir Tapens apstulbę pasižiūrėjo vienas į kitą.

– Na, – tarė Tomis, – tame name kažkas įvyko, ir tai išgąsdino mūsų draugužį Reilį.

Tapens išsiblaškiusi perbraukė pirštu per vartų stulpą.

– Turbūt jis įkišo ranką į neišdžiūvusius raudonus dažus, – tingiai ištarė ji.

– Hm, – pasakė Tomis. – Geriau jau greičiau eikime į vidų. Aš nieko nebesuprantu.

Tarpduryje, netekusi žado iš pykčio, stovėjo tarnaitė balta kepure.

– Ar esate matęs ką nors panašaus, tėve, – pratrūko ji, Tomiui pasirodžius ant laiptų. – Tas jaunuolis ateina čia, pasiteirauja, ar gali pamatyti jaunąją ledi ir nesulaukęs atsakymo užlekia laiptais į viršų. Ji surinka kaip koks laukinis katinas. Vargšelė, nieko nuostabaus, o jis iš karto nulekia žemyn laiptais, toks išbalęs, lyg būtų pamatęs vaiduoklį. Ką visa tai galėtų reikšti?

– Su kuo tu kalbiesi, Elin?– pasigirdo irzlus balsas iš namo gilumos.

– Tai ponia, – vis dar suglumusi atsakė ji.

Ji pasitraukė į šalį ir Tomis atsidūrė priešais žilaplaukę vidutinio amžiaus moterį šaltomis žydromis akimis, pasislėpusiomis už pensnė. Ji buvo liesa, apsirengusi karoliukais siuvinėtais, juodais rūbais.

– Ponia Hanikat? – pasiteiravo Tomis. – Aš atėjau pasimatyti su panele Glen.

Ponia Hanikat nužvelgė jį veriančiu žvilgsniu, tada pasisuko į Tapens ir įdėmiai apžiūrėjo ją.

– Štai kaip, – pasakė ji. – Na, jei jau atėjote, užeikite į vidų.

Ji nusivedė juos į kambarį, kurio langai žvelgė į sodą. Tai buvo erdvus kambarys, tačiau jis atrodė gerokai mažesnis dėl daugybės jame pristatytų kėdžių ir stalelių. Židinyje liepsnojo ugnis, šalia jo stovėjo kartūnu aptraukta sofa. Sienos buvo apklijuotos apmušalais su pilkomis juostelėmis ir rožių ornamentu prie lubų. Ant jų buvo prikabinta daugybė paveikslų ir graviūrų. Nepanašu, kad tokiame kambaryje galėtų gyventi panelė Gilda Glen.

– Sėskite, – pasakė ponia Hanikat. – Pirmiausia norėčiau pasakyti, kad nesu katalikų bažnyčios šalininkė. Niekada negalvojau pamatysianti katalikų kunigą savo namuose, tačiau jei Gilda tapo laisvo elgesio moterimi, tik to ir telieka tikėtis. Drįsčiau pasakyti, kad gali būti ir dar blogiau. Gal ji tapo laisvamane. Man katalikų bažnyčia labiau patiktų, jei ji leistų savo kunigams vesti. Aš visada sakau, ką galvoju. Tik pagalvokite apie vienuolynus – kiek daug ten uždaryta jaunų merginų. Nė viena nežino, kas jos laukia. Baisu.

Ponia Hanikat nutilo ir giliai atsiduso.

Nesileisdamas į diskusijas apie celibatą ir kitas problemas, Tomis iš karto prakalbo apie tikslą:

– Kaip supratau, ponia Hanikat, panelė Glen yra jūsų namuose?

– Taip. Tačiau turėkite galvoje, aš tam nepritariu. Vedybos yra vedybos, o sutuoktinis yra sutuoktinis. Kaip pasiklojai – taip ir miegok.

– Ne visai suprantu... – suglumęs pradėjo Tomis.

– Matau. Dėl to ir pakviečiau jus čia. Galėsite eiti pas Gildą, kai pasakysiu, ką manau. Ji atvažiavo pas mane po šitiek metų! Tik pagalvokite! Be to, paprašė mano pagalbos. Norėjo, kad aš susitikčiau su tuo vyru ir įtikinčiau jį sutikti skirtis. Aš jai tiesiai šviesiai pasakiau, kad nenoriu turėti nieko bendro su tuo reikalu. Skyrybos yra nuodėmė. Tačiau negalėjau atsakyti prieglobsčio savo seseriai.

– Jūsų seseriai?– šūktelėjo Tomis.

– Taip, Gilda – mano sesuo. Negi ji to nesakė?

Tomis išsižiojęs spoksojo į ją. Tai atrodė tiesiog neįmanoma. Tada jis prisiminė, kad angeliškas Gildos Glen grožis jau daugelį metų buvo toks pats. Jis matė spektaklius su ja, kai buvo dar mažas. Taip, vis dėlto tai buvo įmanoma. Tačiau koks kontrastas. Vadinasi, ji buvo kilusi iš žemesnės nei vidurinės klasės garbingos šeimos. Kaip gerai ji saugojo savo paslaptį!

– Man vis tiek dar ne viskas aišku, – pasakė jis. – Ar jūsų sesuo ištekėjusi?

– Pabėgo iš namų ir susituokė, kai buvo septyniolikos, – trumpai pasakė ponia Hanikat. – Jis buvo paprastas jaunuolis, gerokai žemesnės kilmės. Tuo tarpu mūsų tėvas buvo šventikas. Baisi gėda. Paskui ji paliko savo vyrą ir nuėjo į teatrą. Vaidinti! Savo gyvenime nesu buvusi teatre. Aš su nešvankybėmis neturiu jokių reikalų. Dabar, po tiek metų, ji nori skirtis. Nori ištekėti už kažkokio žymaus pono, aš taip manau. Tačiau jos vyras laikosi tvirtai, nesiduoda stumdomas ar paperkamas. Žaviuosi juo.

– Kokia jo pavardė? – staiga paklausė Tomis.

– Neįtikėtina, tačiau negaliu jos prisiminti! Žinote, praėjo beveik dvidešimt metų nuo to laiko, kai ją girdėjau. Mano tėvas uždraudė ją net minėti. Aš atsisakiau su Gilda apie tai šnekėtis. Ji žino mano nuomonę, ir to jai pakanka.

– Ar jo pavardė nebuvo Reilis?

– Gal ir Reilis. Aš tikrai negaliu pasakyti. Ji visai išgaravo man iš galvos.

– Vyras apie kurį užsiminiau, tik ką buvo čia.

– Tas vyras! Aš pagalvojau, kad jis iš ligoninės pabėgęs pamišėlis. Tuo metu buvau virtuvėje, kalbėjausi su Elin. Paskui sugrįžau į šitą kambarį ir mąsčiau, ar Gilda jau sugrįžo (ji turi raktą), tada išgirdau jos balsą prieškambaryje. Ji užtruko ten kelias minutes, o paskui iš karto užlipo į viršų. Po trijų minučių pasigirdo tas siaubingas beldimas į duris. Aš išėjau į prieškambarį ir pamačiau skubantį laiptais vyrą. Viršuje pasigirdo kažkoks šūktelėjimas, netrukus jis nusileido į apačią ir kaip išprotėjęs išlėkė pro duris. Įdomūs dalykėliai dedasi.

Tomis atsistojo.

– Ponia Hanikat, kuo skubiausiai lipkime į viršų. Aš bijau...

– Ko bijote?

– Bijau, kad jūs nieko nedažėte raudona spalva.

Ponia Hanikat įsmeigė į jį akis.

– Žinoma, ne.

– To ir bijojau, – liūdnai ištarė Tomis. – Prašau, paskubėkime į jos kambarį.

Akimirksniu nutilusi ponia Hanikat pirmoji išėjo iš kambario. Prieškambario gale jie pastebėjo Elin, kuri pasislėpė viename iš kambarių.

Ponia Hanikat viršuje atidarė pirmąsias duris. Tomis ir Tapens įėjo jai iš paskos į kambarį.

Staiga ji krūptelėjo ir žengė žingsnį atgal.

Ant sofos gulėjo juodai apsirengusi moteris su šermuonėlių kailiu. Veidas buvo nepasikeitęs; ji atrodė kaip gražus miegantis vaikas. Vienoje galvos pusėje matėsi žaizda, padaryta kažkokiu buku įrankiu. Kraujas lėtai lašėjo ant grindų, tačiau pati žaizda jau senai nebekraujavo...

Tomis apžiūrėjo kūną mirtinai išblyškęs.

– Taigi, – pagaliau tarė jis, – galų gale jis jos nepasmaugė.

– Apie ką čia kalbate? Kas nepasmaugė?– sušuko ponia Hanikat. – Ar ji mirusi?

– Taip, ponia Hanikat, ji mirusi. Nužudyta. Klausimas – kas tai padarė? Tačiau abejonių yra nedaug. Įdomu, net ir po visų tų piktų kalbų, negalvojau, kad jis kalba rimtai.

Minutėlei jis nutilo, o paskui apsisprendęs kreipėsi į Tapens:

– Gal išeitum į lauką ir pabandytum surasti policininką? Arba paskambink iš kur nors į policiją.

Tapens linktelėjo. Ji taip pat buvo išblyškusi. Tomis nusivedė ponią Hanikat į apačią.

– Nenorėčiau, kad kur nors suklystumėme, – pasakė jis. – Ar žinote, kiek tiksliai buvo valandų, kai sugrįžo jūsų sesuo?

– Taip, žinau, – pasakė ponia Hanikat. – Žinau, nes, kaip ir kiekvieną vakarą, tuo metu sukau laikrodį penkias minutes į priekį. Per dieną jis atsilieka penkias minutes. Mano laikrodis rodė lygiai aštuonias minutes po šešių, o jis niekada nė sekundės neskuba ar atsilieka.

Tomis linktelėjo. Tai puikiai sutapo su policininko pasakojimu. Jis matė moterį su baltu kailiu einančią pro vartus prieš kokias tris minutes, kol jis su Tapens priėjo tą pačią vietą. Tada jis pasižiūrėjo į savo laikrodį ir pastebėjo, kad jie į paskirtą pasimatymą vėlavo vieną minutę.

Tačiau gali būti, kad kas nors Gildos Glen kambaryje jau laukė. Bet iš jo išėjo tik Džeimsas Reilis.

Jis užbėgo į viršų ir greitai, bet atidžiai apieškojo kambarį. Niekur nieko.

Tada jis pasikalbėjo su Elin. Pranešęs jai naujieną ir išklausęs dejones bei maldas, skirtas šventiesiems, Tomis uždavė jai keletą klausimų.

Ar kas nors tą popietę buvo užėjęs ir teiravosi apie panelę Glen? Niekas. Ar ji pati buvo užlipusi į viršų tą vakarą? Taip, ji buvo užlipusi į viršų kaip paprastai šeštą valandą užtraukti užuolaidų, na, gal galėjo būti kelios minutės po šešių. Šiaip ar taip, tai vyko prieš pasirodant tam pamišėliui, kuris vos nesulaužė belstuko. Ji nubėgo žemyn atidaryti durų. Ten buvo jis, prakeiktas žmogžudys.

Tomis nutarė daugiau neklausinėti. Jis vis dar juto keistą gailestį Reiliui ir nenorėjo patikėti, kad jis tai padarė. Deja, niekas kitas negalėjo nužudyti Gildos Glen. Name tebuvo ponia Hanikat ir Elin.

Jis išgirdo balsus prieškambaryje ir nuėjęs rado ten Tapens ir policininką, kurį jie jau buvo sutikę. Pastarasis buvo išsitraukęs bloknotą ir buką pieštuką, kurį vis slapta lyžčiojo. Jis pakilo į viršų ir flegmatiškai apžiūrėjo auką, perspėdamas, kad jei kas ką nors palies, gaus velnių nuo inspektoriaus. Jis išklausė visų isteriškų ponios Hanikat litanijų ir padrikų paaiškinimų, retkarčiais šį tą užsirašydamas. Jo buvimas veikė labai raminamai.

Pagaliau Tomis liko su juo kelioms minutėms vienas, prieš jam nueinant paskambinti į policijos nuovadą. Jie stovėjo lauke ant laiptų.

– Klausykite, – pasakė Tomis, – sakėte, kad matėte velionę einančią vartų link. Ar esate tikras, kad ji buvo viena?

– Žinoma, ji buvo visiškai viena. Niekas jos nelydėjo.

– O ar tuo tarpu, kai ji įėjo į namą ir pasirodėme mes, niekas neišėjo pro vartus?

– Nė gyvos dvasios nebuvo.

– Ar jūs būtumėte pastebėjęs, jei kas nors būtų išėjęs?

– Be abejo. Niekas neišėjo iš ten, išskyrus tą pamišėlį.

Įstatymo įsikūnijimas grėsmingai nusileido laiptais ir stabtelėjo prie balto vartų stulpo, ant kurio matėsi raudonas

delno atspaudas.

– Jis tikrai nebuvo profesionalas, – su gailesčiu pareiškė jis. – Palikti tokius įkalčius!

Tada jis nuėjo gatve.

Praėjo viena diena. Tomis ir Tapens vis dar buvo apsistoję „Grand" viešbutyje. Tomis nutarė, kad būtų protinga nusivilkti dvasiškio aprangą.

Džeimsas Reilis buvo rastas ir suimtas. Tomis pasikalbėjo apie žmogžudystę su jo advokatu, ponu Marvelu.

– Niekada nebūčiau patikėjęs, kad Džeimsas Reilis gali taip pasielgti, – paprastai pasakė jis. – Jis visada mėgo audringai pakalbėti, tačiau tuo viskas ir baigdavosi.

Tomis linktelėjo.

– Kai sunaudoji visą energiją kalboms, ne kas telieka veiksmams. Aš tik dabar supratau, kad būsiu pagrindinis liudytojas prieš jį. Tas pokalbis prieš pat nusikaltimą buvo jam pražūtingas. Tačiau, nežiūrint į nieką, man patinka tas vyras, ir jei būtų dar nors vienas įtariamasis, tikėčiau, kad jis yra nekaltas. Ką jis pats sakė?

Advokatas patempė lūpą.

– Jis sako, kad rado ją negyvą. Tačiau, žinoma, tai neįmanoma. Jis tiesiog meluoja, ir tiek.

– Nes jei tai būtų tiesa, tai reikštų, kad nusikaltimą padarė plepioji ponia Hanikat, o tai jau juokinga. Taip, tai jo darbas.

– Tarnaitė girdėjo, kaip ji riktelėjo – atsimenate.

– Tarnaitė, taip...

Tomis akimirkai nutilo. Tada jis susimąstęs pasakė:

– Kokie vis dėlto lengvatikiai mes esame. Mes tikime įkalčiais lyg Evangelija. Tačiau kas iš tikrųjų jie yra? Tik

įspūdžiai. O gal jie nėra teisingi?

Teisininkas patraukė pečiais.

– Ak! Visi žinome, kad yra nepatikimų liudininkų, kurie prisimena vis daugiau smulkmenų einant laikui, tačiau jie net neketino ką nors apgauti.

– Aš ne tik tai turėjau galvoje. Aš kalbu apibendrindamas – mes pasakome dalykų, kurie iš tikrųjų nėra teisingi, bet net nenutuokiame, kad klaidiname žmones. Pavyzdžiui, mes abu, jūs ir aš, be jokios abejonės esame pasakę „Paštas", o iš tikro vertėjo pasakyti, kad girdėjome du kartus pabeldžiant į duris ir kažką sušnarant pašto dėžėje. Devynis iš dešimties kartų mes būtumėme teisūs, tačiau vieną kartą koks nors padūkęs vaikėzas gali iškrėsti pokštą. Suprantate, ką noriu pasakyti?

– Taaip, – lėtai nutęsė ponas Marvelas. – Tačiau nesuprantu, kur sukate.

– Nesuprantate? Nesu tikras, kad pats suprantu. Tačiau pradedu kažką suvokti. Tai kaip lazda, Tapens. Atsimeni? Vienas galas rodo vieną kryptį, bet kitas galas visada yra nukreiptas į priešingą pusę. Svarbu už kokio galo ją laikai. Durys atsidaro, tačiau jos taip pat ir užsidaro. Žmonės ne tik kyla laiptais, bet ir leidžiasi. Dėžės užsidaro, tačiau ir atsidaro.

– Apie ką čia kalbi? – paklausė Tapens.

– Iš tikrųjų viskas juokingai paprasta, – pasakė Tomis. – O man tik dabar viskas paaiškėjo. Iš kur galima žinoti, kad žmogus įėjo į namus? Pasigirsta atidaromų durų garsas, ir jei tikimasi, kad kas nors ateis, kiekvienas bus įsitikinęs, kad taip ir įvyko. Tačiau lygiai taip pat sėkmingai gali būti, kad tuo metu kas nors *išėjo*.

– Tačiau panelė Glen neišėjo.

– Ne, žinau, kad *ji* neišėjo. Tačiau išėjo žudikas.

– Tada kada ji įėjo į vidų?

– Ji įėjo, kai ponia Hanikat virtuvėje kalbėjosi su Elin. Jos nieko negirdėjo. Ponia Hanikat sugrįžo į svetainę, pagalvojo, ar grįžo jos sesuo ir bandė nustatyti laikrodį, o tada, kaip jai pasirodė, ji išgirdo kaip sesuo grįžo ir pakilo į viršų.

– Na ir ką? Kas ten buvo? Kažkas lipo į viršų?

– Ten buvo Elin. Ji užlipo į viršų užtraukti užuolaidų. Atsimeni, ponia Hanikat sakė, kad jos sesuo užtruko prieš lipdama į savo kambarį. Tai buvo kaip tik tuo metu, kai Elin išėjo iš virtuvės ir nuėjo į prieškambarį. Žudiko ji paprasčiausiai nepastebėjo.

– Tačiau, Tomi, – pasakė Tapens, – Juk Gilda šūktelėjo!

– Ten buvo Džeimsas Reilis. Negi nepastebėjai, koks aukštas jo balsas? Labai susijaudinęs vyras dažnai gali klyktelti kaip moteris.

– O kaip žmogžudys? Ar mes matėme jį?

– Mes *tikrai* jį matėme. Mes netgi stovėjome ir šnekėjomės su juo. Ar atsimeni, kaip staiga atsirado tas policininkas? Taip buvo todėl, kad jis išėjo pro vartus, kai tik gatvėje prasisklaidė rūkas. Jo pasirodymas mus išgąsdino, – negi neatsimeni? Galų gale, nors ir nesusimąstome, policininkai yra tokie pat žmonės, kaip ir visi kiti. Jie myli ir nekenčia. Jie veda...

Manau, kad Gilda Glen netikėtai sutiko savo vyrą prie namo vartų ir pakvietė jį užeiti, kad išsiaiškintų visus reikalus. Jis ne toks kaip Reilis, kuriam pakanka žodžių pykčiui išreikšti. Po ranka jis turėjo policininko lazdą...

13. Traškutis

– Žinai, Tapens, mums teks kraustytis į didesnį biurą, – pasakė Tomis

– Nesąmonė, – atsakė Tapens. – Nėra reikalo puikuotis vien dėl to, kad išaiškinai kelias lengvas bylas ir tai tik todėl, kad tau nusišypsojo neišpasakyta sėkmė.

– Ką vieni vadina sėkme, kiti vadina sugebėjimais.

– Na, jei jau tu manai esąs Šerlokas Holmsas, Torndaikas, Makartis ir broliai Oukvudai viename asmenyje, aš neturiu ko pridurti. Aš mieliau renkuosi sėkmę nei sugebėjimus.

– Gal tu ir teisi, – nusileido Tomis. – Vis dėlto, Tapens, mums tikrai reikia didesnio biuro.

– Kodėl?

– Dėl klasikos, – pasakė Tomis. – Mums reikia kelių šimtų jardų papildomų knygų lentynų, kad galėtumėme sutalpinti Edgarą Valisą.

– Mes dar neturėjome Edgaro Valiso bylos.

– Bijau, kad niekad ir negausime, – tarė Tomis. – Jei pastebėjai, jis niekada nesuteikia savamoksliui sekliui jokios galimybės. Viskas vyksta vadovaujantis griežtu Skotlend Jardo stiliumi. Tikri dalykai, jokių falsifikacijų.

Tarpduryje pasirodė Albertas.

– Pas jus atėjo inspektorius Mariotas, – pranešė jis.

– Paslaptingasis vyras iš Skotlend Jardo, – sumurmėjo Tomis.

– Visada labai užsiėmęs, – pridūrė Tapens.

Inspektorius įėjo į kambarį plačiai šypsodamasis.

– Na, tai kaip judviem sekasi? – linksmai paklausė jis. – Tikiuosi, ne prasčiau nei per mūsų paskutinį nuotykį?

– O, ne, – pasakė Tapens. – Tačiau tai buvo tiesiog puiku.

– Na, nežinau ar aš pats jį taip apibūdinčiau, – atsargiai ištarė Mariotas.

– Kokie vėjai jus šiandien čia atnešė, Mariotai? – paklausė Tomis. – Juk ne rūpinimasis mūsų nervų sistema?

– Ne, – pasakė inspektorius, – aš turiu užduotį nuostabiajam ponui Blantui.

– Aha!– pasakė Tomis. – Leiskite man nutaisyti genialią miną.

– Aš atėjau su pasiūlymu, pone Beresfordai. Ką manote, jei sučiuptumėme didelę gaują?

– Negi tokios iš tikro egzistuoja?

– Ką tai reiškia, ar jos egzistuoja?

– Aš visada maniau, kad tokios gaujos egzistuoja tik romanuose, kaip ir nepagaunami sukčiai bei baisūs nusikaltėliai.

– Nepagaunamų sukčių pasitaiko rečiau, – sutiko inspektorius. – Bet, sere, veikiančių gaujų tikrai yra nemažai.

– Nežinau, ar sugebėčiau būti toks pat šaunus gaudydamas gaujas, – pasakė Tomis. – Nemokšiški nusikaltimai, įvykdomi šeimose, – štai kur mano tikrasis pašaukimas. Šeimyninė drama. Štai kur aš, kartu su Tapens, kuri pastebi visas tas smulkmenėles, taip lengvai prasprūstančias vyrui pro akis, esu nepralenkiamas.

Jo gražbylystę nutraukė Tapens, sviedusi į jį pagalvę ir pareikalavusi baigti pliurpti niekus.

– Jūs tikrai pasismaginsite, – neatlyžo inspektorius Mariotas, tėviškai abiem nusišypsojęs. – Man labai malonu matyti jaunus žmones kaip jūs besidžiaugiančius gyvenimu.

– Ar mes tikrai džiaugiamės gyvenimu? – išplėtusi akis paklausė Tapens. – Manau, taip. Nors prieš tai apie tai ir nesusimąsčiau.

– Grįžkim prie gaujų, – pasakė Tomis. – Nepaisant to,

kad mieliau imuosi privačių bylų – grafienių, milijonierių, pàdienių tarnaičių ir namų šeimininkių reikalų, galimas daiktas, teikčiausi jums padėti. Nenorėčiau, kad nusikaltėliai liktų nenubausti.

– Kaip jau sakiau, jums bus smagu. Na, gerai, klausykite. Apyvartoje pasirodė labai daug padirbtų banknotų. Jų kiekis net ir jus nustebintų! Kupiūros puikiai padirbtos. Štai viena jų.

Iš kišenės jis išsitraukė vieno svaro banknotą ir padavė jį Tomiui.

– Atrodo kaip tikras, ar ne?

Tomis susidomėjęs apžiūrėjo banknotą.

– Dėl Dievo, niekada nepastebėčiau, kad jis netikras.

– Kaip ir dauguma piliečių. O štai čia yra tikras banknotas. Aš parodysiu jums skirtumus. Jie labai nežymūs, bet greitai suprasite, kaip juos atskirti. Paimkite padidinamąjį stiklą.

Po pamokos, trukusios penkias minutes, Tomis ir Tapens tapo tikrais ekspertais.

– Ką norite, kad mes padarytumėme, inspektoriau Mariotai? – paklausė Tapens. – Turėsime atidžiai stebėti, kas juos platina?

– Kur kas daugiau, ponia Beresford. Tikiuosi, jūs manęs nenuvilsite ir išsiaiškinsite šį reikalą. Suprantate, mes pastebėjome, kad tie banknotai platinami Vest Ende. Juos platina gana aukštos kilmės asmuo ar asmenys. Jie taip pat patenka į mūsų šalį iš žemyno. Vienas asmuo mus ypatingai domina. Majoras Leidlovas. Gal jau girdėjote šią pavardę?

– Manau, kad taip, – pasakė Tomis. – Jis susijęs su žirgų lenktynėmis, ar ne?

– Taip. Majoras Leidlovas yra gerai žinomas lošėjas žirgų lenktynėse. Jo niekuo negalima apkaltinti. Tačiau yra žinoma, kad kelis kartus jis pasielgė labai įtartinai. Žinovai nutaiso keistas minas išgirdę jo vardą. Niekas nieko nežino apie jo praeitį ir iš kur jis atsirado. Jis turi labai patrauklią

prancūzę žmoną, kurią sekioja pulkai susižavėjusių vyrų. Leidlovai išleidžia krūvas pinigų, ir aš norėčiau žinoti, iš kur jie jų gauna.

– Gal iš gerbėjų, – pakišo mintį Tomis.

– Taip visi mano. Tačiau aš nesu tuo tikras. Tai tegali būti sutapimas, kad labai daug padirbtų banknotų atsirado nedideliame lošimo klube, kuriame mėgsta lankytis Leidlovai su draugais. Ši draugija žirgų lenktynėse bei lošdami išleidžia daugybę grynų pinigų. Geresnio būdo paleisti į cirkuliaciją padirbtų pinigų ir nesugalvosi.

– Ir kaip mes jums galime padėti?

– Kaip suprantu, jaunasis Vincentas ir jo žmona yra jūsų draugai. Jie priklauso Leidlovų draugijai. Per juos jūs lengvai galite prisidėti prie jų. Deja, to negali padaryti nei vienas kitas mūsų bendradarbis. Jie niekada jūsų neįtars, ir galėsite tuo pasinaudoti.

– Ką tiksliai mes turime išsiaiškinti?

– Iš kur jie ima padirbtus pinigus, jei jie juos *leidžia į apyvartą*.

– Viskas aišku, – pasakė Tomis. – Majoras Leidlovas išeina iš namų su tuščiu lagaminu, o grįžta atgal su prikimštu netikrų banknotų. Kaip jis tai daro? Aš turiu jį pasekti ir išsiaiškinti. Ar tai jūs turite omenyje?

– Panašiai. Tačiau nepalikite be priežiūros ir ledi bei jos tėvo, mesjė Heroulado. Atsiminkite, kad padirbti banknotai cirkuliuoja abiejose Lamanšo pusėse.

– Mano mielasis Mariotai, – priekaištaudamas sušuko Tomis – Ar „Blanto nuostabieji detektyvai" kada buvo ką nors praleidę ir neįvykdę?

Inspektorius atsistojo.

– Na, linkiu jums sėkmės, – pasakė jis ir išėjo.

– Padirbinėtojai, – tarė Tapens su entuziazmu.

– Ką? – paklausė Tomis.

– Padirbti pinigai, – paaiškino Tapens. – Vadinasi, mes susidursime su padirbinėtojais. Ak, Tomi, mes gavome

Edgaro Valiso vertą bylą. Galų gale turėsime, ką veikti.

– Tikrai, – pasakė Tomis. – Mes pasirengę sučiupti Traškutį ir mes būtinai jį prigriebsime.

– Traškutį?

– Traškutį.

– Kas tas Traškutis?

– Naujas pavadinimas, kurį ką tik sugalvojau, – pasakė Tomis. – Taip apibūdinau tą, kuris į apyvartą leidžia padirbtus banknotus. Nauji banknotai traška, vadinasi padirbinėtojas turi vadintis Traškučiu. Labai paprasta.

– Visai nebloga mintis, – tarė Tapens. – Skamba tikroviškai, nors man pačiai labiau patiktų Šlamutis. Tai būtų tiksliau ir skambėtų grėsmingiau.

– Ne, – pasakė Tomis, – aš sugalvojau Traškutį ir taip juos vadinsiu!

– Man patiks ši byla, – pasakė Tapens. – Naktiniai klubai, kokteiliai... Rytoj nusipirksiu juodo tušo blakstienoms.

– Tavo blakstienos ir taip juodos, – paprieštaravo Tomis.

– Jos taps dar juodesnės, – paaiškino Tapens. – O vyšnių spalvos lūpų dažai taip pat pravers, ypač tie ryškūs.

– Tapens, – tarė Tomis, – širdies gilumoje tu esi tikra ištvirkėlė. Kaip gerai, kad ištekėjai už blaiviai mąstančio, ramaus vidutinio amžiaus vyro kaip aš.

– Palauk ir pamatysi, – pasakė Tapens, – kas liks iš tavo blaiviojo mąstymo, kai apsilankysi keliuose naktiniuose klubuose.

Iš bufeto Tomis ištraukė keletą butelių, dvi taureles ir kokteilių plakiklį.

– Pradėkime jau dabar, – pasakė jis. – Mes išeiname į medžioklę. Traškuti, mes tave pričiupsim!

14. Traškutis (tęsinys)

Susipažinti su Leidlovais buvo labai paprasta. Tomis ir Tapens, jauni, puikiai apsirengę, kupini entuziazmo, turintys krūvą pinigų tame išrinktųjų ratelyje greitai pasijuto kaip žuvys vandenyje.

Majoras Leidlovas buvo aukštas šviesiaplaukis, iš išvaizdos – tipiškas anglas. Tačiau jo sportiškos manieros keistai derinosi su papurtusiais paakiais bei kreivais žvilgsniais.

Jis buvo sumanus lošėjas, ir Tomis pastebėjo, kad kai būdavo lošiama iš didelių pinigų, jis retai nuo kortų stalo pakildavo pralaimėjęs.

Margarita Leidlov buvo visiškai kitokia. Ji buvo žavinga – liekna kaip miškų nimfa, madonos veidu. Ji žaviai kalbėjo rafinuota laužyta anglų kalba, ir Tomis suprato, kodėl dauguma vyrų iš karto būdavo jos pavergti. Atrodė, kad Tomis jai labai patiko ir, atlikdamas jam skirtą vaidmenį, tapo jos gerbėju.

– Mano Tomys, – sakydavo ji, – aš jokiū būdū negaliū kūr nors eiti be savo Tomio. Jo plaukai saulėlydžio spalvos, ar ne?

Jos tėvas nebuvo toks mielas. Jis buvo labai korektiškas, visada pasitempęs, turėjo mažą juodą barzdelę ir viską įdėmiai stebėjo.

Tapens pirmoji pranešė naujienas. Ji atnešė Tomiui dešimt vieno svaro banknotų.

– Pažvelk į juos. Jie netikri, ar ne?

Tomis atidžiai juos apžiūrėjo ir pritarė Tapens nuomonei.

– Iš kur juos gavai?

– Iš to jaunuolio, Džimio Folknerio. Margarita Leidlov davė juos jam, kad pastatytų už vieną žirgą vietoj jos. Aš pasakiau, kad man reikia smulkių ir atidaviau jam vieną

dešimt svarų banknotą.

– Visi nauji ir šlamantys, – susimąstęs pasakė Tomis. – Jie negalėjo pereiti per daug rankų. Kaip manai, ar jaunasis Folkneris švarus?

– Džimis? Ak, jis toks mielas. Mes labai susidraugavome.

– Tai aš jau pastebėjau, – šaltai tarė Tomis. – Negi manai, kad tai būtina?

– Na, tai tikrai ne verslas, – linksmai pasakė Tapens. – Tai malonumas. Jis toks mielas jaunuolis. Aš labai laiminga galėdama padėti jam išsivaduoti iš tos moters letenų. Net neįsivaizduoji, kiek pinigų ji jam kainavo.

– Atrodo, kad tikrai juo susižavėjai, Tapens.

– Kartais ir man taip atrodo. Taip gera pasijusti jaunai ir patraukliai, tiesa?

– Tavo moralinės pažiūros, Tapens, yra apgailėtinos. Tu neteisingai vertini tokius dalykus.

– Aš jau daugybę metų taip smagiai nesijaučiau, – visai nesigėdydama tarė Tapens. – Tačiau kaip gi tu? Ar aš nors retkarčiais tave matau pastaruoju metu? Atrodo, kad jūs su Margarita Leidlov tapote neišskiriami.

– Tai verslas, – greitai atšovė Tomis.

– Tačiau ji labai graži, ar ne?

– Ne mano tipas, – pasakė Tomis, – aš ja nesižaviu.

– Melagis, – nusijuokė Tapens. – Tačiau visada žinojau, kad geriau ištekėsiu už melagio negu kvailio.

– Atrodo, – pasakė Tomis, – kad vyro tau iš viso nereikia.

Tapens su užuojauta į jį pasižiūrėjo ir nuėjo.

Tarp ponios Leidlov gerbėjų buvo niekuo neišsiskiriantis, tačiau nepaprastai turtingas džentelmenas Henkas Raideris.

Ponas Raideris buvo iš Alabamos. Jis iš pat pradžių su Tomiu elgėsi draugiškai.

– Tai nuostabi moteris, sere, – sakė ponas Raideris, sekdamas žaviąją Margaritą pasigėrėjimo kupinomis akimis. – Kiekvieno vyro troškimų įsikūnijimas. Prancūzė

visada yra prancūzė. Kai esu šalia jos, jaučiuosi kaip pirmasis Dievo tvarinys. Mano nuomone, jis turėjo pamiklinti rankas prieš sukurdamas tokią mielą moterį.

Tomiui mandagiai pritarus tokiam sentimentalumui, ponas Raideris išdėstė dar keletą minčių.

– Tikra gėda, kad tokiai nuostabiai moteriai trūksta pinigų.

– Tikrai? – nusistebėjo Tomis.

– Prisiekiu. Tas Leidlovas – slidi žuvis. Ji jo bijo. Pati man taip sakė. Nedrįsta jam užsiminti apie savo nedideles išlaidas.

– Ar jos *nedidelės*? – paklausė Tomis.

– Na, aš jas taip vadinu. Galų gale, moteris juk turi būti gražiai apsirengusi. Aš taip suprantu: kuo mažiau drabužių velkiesi, tuo jie brangesni. O tokia graži moteris gi negali vilkėti praėjusio sezono suknelių. O kur dar kortos! Vargšei taip nesiseka. Praėjusį vakarą ji man pralošė šešiasdešimt svarų.

– Užvakar ji išlošė du šimtus iš Džimio Folknerio, – šaltai pasakė Tomis.

– Tikrai? Man taip palengvėjo. Tarp kitko, jūsų šalyje dabar pasirodė labai daug suklastotų pinigų. Šį rytą tvarkiau savo reikalus banke, ir vienas malonus džentelmenas už langelio paaiškino, kad dvidešimt penki iš mano pateiktų banknotų buvo padirbti.

– Tikrai daug. Ar jie buvo nauji?

– Nauji ir šlamantys, visai kaip tikri. Kiek atsimenu, juos man atidavė ponia Leidlov. Įdomu, iš kur ji juos gavo. Panašu, kad žirgų lenktynėse.

– Taip, – pasakė Tomis, – labai panašu.

– Žinote, pone Beresfordai, šioje aukštuomenės draugijoje aš naujokas. Visos tos elegantiškos damos ir visa kita. Turtą susikroviau visai nesenai. Ir iš karto atvykau į Europą, kad pamatyčiau tikrąjį gyvenimą.

Tomis linktelėjo. Mintyse jis pagalvojo, kad Margaritos Leidlov padedamas ponas Raideris pamatys tikrąjį gyvenimą ir sužinos tikrąją jo kainą.

Tuo tarpu vėl buvo patvirtintas faktas, kad padirbti

banknotai platinami visai šalia. Visai galimas dalykas, kad į tai buvo įsipainiojusi Margarita Leidlov.

Kitą vakarą jis pats tuo įsitikino.

Tai atsitiko tame klube, apie kurį kalbėjo inspektorius Mariotas. Buvo šokių vakaras, tačiau tikrasis veiksmas vyko už masyvių suveriamų durų. Už jų dviejuose kambariuose stovėjo žalia gelumbe aptraukti stalai, prie kurių kiekvieną vakarą buvo pralošiamos didelės sumos.

Margarita Laidlov, pagaliau pakilusi nuo stalo, įgrūdo Tomiui šūsnį smulkių banknotų.

– Jie tokie išsipūtę, Tomy – jūs man juos pakeisite, taaip? Matote mano gražiąją rankynę? Ji deformuosis.

Tomis atnešė jai šimtinę. Paėjęs atokiau jis patikrino banknotus, kuriuos ji buvo davusi. Bent jau ketvirtadalis buvo padirbti.

Tačiau iš kur ji juos ištraukė? Atsakymo iki šiol jis neturėjo. Albertas tvirtino, kad Leidlovas nebuvo įsivėlęs į šį reikalą. Jis jį akylai stebėjo, bet nieko įtartino nepamatė.

Tomis įtarė jos tėvą, niūrųjį mesjė Herouladą. Jis gana dažnai važinėjo iš Prancūzijos į Angliją. Kas būtų paprasčiau? Dvigubas lagamino dugnas ir banknotai atgabenti.

Tomis lėtai, paskendęs savo mintyse, išėjo iš klubo, bet netikėtai atsipeikėjo. Kitoje gatvės pusėje stovėjo ponas Henkas Raideris ir buvo akivaizdu, kad jis buvo neblaivus. Jis bandė pakabinti savo skrybėlę ant automobilio radiatoriaus ir kiekvieną kartą jam nepasisekdavo.

– Prrakeikta skrybėlių kabykla, ta prrakeikta skrybėlių kabykla, – graudžiai vebleno jis, – visai ne tokia kaip Valstijose. Vyrras gali pasikabinti savo skrybėlę kiekvieną vakarrą, kiekvieną vakarą, serre. Jūs su dviem skrybėlėm. Niekada nemačiau žmogaus su dviem skrrybėlėm. Tai turbūt dėl klimato.

– O gal aš turiu dvi galvas, – rimtai pasakė Tomis.

– Tikraai, – pasakė ponas Raideris. – Kaip keista. Tiesiog

nepaprasta. Išgerkime po kokteilį. Prrohi... prrohibicija mane sužlugdė. Spėju, kad esu girtas, ab.. visai girtas. Kokteiliai... visi iš eilės... „Angelo bučinys", jį man padarė Margarita, žavinga būtybė, aš jai irgi patinku. Taip. Tikrai... „Arklio kaklas", dvi taurės martinio, trys „Kelio į pražūtį", ne – „Kelio į...", visus sumaišiau alaus bokale. Susilažinau, kad išgersiu. Jie sakė ne, aš pasakiau...

Tomis jį nutraukė:

– Gerai, gerai, – ramindamas pasakė jis. – Gal vykstam namo?

– Aš neturiu... namų, – liūdnai pasakė ponas Raideris ir pravirko.

– Kokiame viešbutyje jūs apsistojęs? – paklausė Tomis.

– Negaliu eiti, – pasakė ponas Raideris. – Vyksta lobių paieška. Tai dabar madinga. Ji jas rado. Baltoje koplyčioje – ten viskas taip balta...

Staiga ponas Raideris tapo labai orus. Jis išsitiesė ir pradėjo rišliai kalbėti:

– Jaunuoli, klausykite, ką jums pasakysiu. Margo pasiėmė mane kartu. Savo automobiliu. Į lobių paieškas. Visi anglų aristokratai taip daro. Po grindinio akmenimis. Penki šimtai svarų. Atrodė labai didingai. Sakau jums, jaunuoli. Jūs buvote man labai geras. Aš prisiminsiu jūsų rūpestingumą, sere, tikrai. Mes, amerikiečiai...

Tomis vėl nutraukė jį; šį kartą dar šiurkščiau:

– Ką jūs pasakėte? Ponia Leidlov kažkur vežėsi jus savo automobiliu?

Amerikietis didingai linktelėjo galva.

– Prie baltos koplyčios?

Vėl orus linktelėjimas.

– Ir jūs ten radote penkis šimtus svarų?

Ponas Raideriui pritrūko žodžių.

– Ji, ji atrado, – pataisė jis Tomį. – Mane paliko lauke. Už durų. Visada palieka už durų. Gana liūdna. Aš visada lieku už durrų.

– Ar rastumėte tą vietą?

– Manau, kad taip. Henkas Raideris niekada nepasiklysta...

Tomis be ceremonijų jį nusitempė. Automobilis stovėjo, kur ir buvo paliktas, ir netrukus jie jau važiavo rytų kryptimi. Vėsus oras atgaivino poną Raiderį. Kurį laiką pasnaudęs ant Tomio peties jis prabudo atsigavęs.

– Klausyk, brolau, kur mes? – paklausė jis.

– Prie baltos koplyčios, – greitai atsakė Tomis. – Ar čia ta vieta, kur jūs buvote atvažiavę šį vakarą su ponia Leidlov?

– Atrodo lyg ir matyta, – pasakė ponas Raideris, dairydamasis aplinkui. – man atrodo, kad kažkur čia sukome į kairę. O, – štai ta gatvė.

Tomis paklusniai pasuko. Ponas Raideris toliau pasakojo, kur važiuoti.

– Štai čia. Tikrai. Dabar į dešinę. Čia tvyro baisi smarvė. Teisingai, mes pravažiavome pro tą barą ant kampo. Apvažiuokite jį ir sustokite tos nedidelės alėjos pradžioje. Ką jūs sugalvojote? Pasakykite ir man. Manote, ten dar liko pinigų? Ar mes ruošiamės iškrėsti pokštą?

– Būtent, – pasakė Tomis. – Mes juos apgausime. Argi tai nebus juokinga?

– Atvirai sakau jums – čia tai bent! – pakiliai tarė ponas Raideris. – Nors man ir nelabai aišku, – susimąstęs pridūrė jis.

Tomis išlipo iš automobilio ir padėjo išlipti ponui Raideriui. Jie nuėjo alėja. Kairėje matėsi apgriuvusių namų eilė, dauguma jų durų vedė tiesiai į alėją. Ponas Raideris sustojo priešais vienas.

– Ji įėjo pro jas, – pareiškė jis. – Čia tos durys, esu visiškai tikras.

– Jos visos atrodo panašios, – pasakė Tomis. – Primena man pasaką apie princesę ir kareivį. Atsimenate, durys buvo pažymėtos kryžiumi, kad jas būtų galima atskirti. Gal ir mes taip padarykime?

Nusijuokęs jis išsitraukė iš kišenės gabalėlį baltos

kreidos ir nupiešė kryžių ant durų. Tada apsižvalgė aplinkui. Visur buvo pilna kažkokių šešėlių, vienas jų ūktelėjo kraują stingdančiu balsu.

– Aplink daugybė kačių, – linksmai pastebėjo Tomis.

– Ką darysime? – pasiteiravo ponas Raideris. – Ar eisime į vidų?

– Būtinai, bet iš pradžių imsimės reikalingų saugumo priemonių, – atsakė Tomis.

Jis apsidairė, o tada atsargiai stumtelėjo duris. Jos buvo neuždarytos. Tomis pastūmė jas dar stipriau ir pažvelgė į tamsų kiemą.

Nekeldamas triukšmo jis žengė pro duris. Ponas Raideris – iš paskos.

– O, kažkas ateina alėja, – tarė jis.

Jis smuko atgal. Tomis minutėlę pastovėjo, o tada, nieko neišgirdęs, nuėjo toliau. Iš kišenės jis išsitraukė žibintuvėlį ir trumpam įjungė šviesą. Akimirksniu jis suprato, kur jam reikia eiti. Jis pastūmė priešais uždarytas duris. Jos taip pat atsidarė. Jis labai atsargiai įėjo į vidų.

Sekundei stabtelėjęs ir įsiklausęs jis vėl įjungė žibintuvėlį. Staiga jis išvydo kažkokius žmones. Du vyrais stovėjo priešais jį, o du – jam už nugaros. Jie priėjo prie jo ir prispaudė prie žemės.

– Šviesą, – suurzgė kažkieno balsas.

Uždegė dujinę lempą. Jos šviesoje Tomis pamatė jį apspitusius nemalonius veidus. Jis atsargiai apsižvalgė aplink ir pamatė įvairių įrengimų.

– Aha! – maloniu balsu tarė jis, – klastotojų štabas, jei manęs neapgauna akys.

– Užčiaupk srėbtuvę, – suriaumojo vienas vyras.

Už Tomio nugaros atsidarė ir užsidarė durys, ir pasigirdo nuoširdus bei gerai pažįstamas balsas.

– Pričiupote jį, brolyčiai. Gerai. Na, pone Smalsuti, pasakysiu tiesiai šviesiai – pakliuvote į bėdą.

– Tai manęs negąsdina, – pasakė Tomis. – Tai mane

jaudina. Teisingai. Aš esu paslaptingasis vyras iš Skotlend Jardo. Tačiau tai jūs, pone Henkai Raideri. Čia tai siurprizas!

– Visą šį vakarą miriau iš juoko – prisiviliojau jus čia kaip kokį vaiką. O jūs buvote toks savimi patenkintas. Sūneli, aš iš pat pradžių žinojau, kas jūs toks. Toje kompanijoje tikrai buvote ne dėl smagumo. Aš leidau jums truputį pažaisti, o tada, kai jūs rimtai pradėjote įtarinėti žaviąją Margaritą, tariau sau: „Pats laikas parodyti jam kelią". Spėju, kad jūsų draugai kurį laiką nieko nežinos apie jus.

– Ruošiatės mane nužudyti? Tai turite omenyje? Tikiuosi viską gerai suplanavote.

– Na, jūs ir įžūlus! Ne, mes nesigriebsime prievartos. Tiesiog, taip sakant, jus izoliuosime.

– Bijau, kad jums nieko neišdegs, – tarė Tomis. – Aš visiškai neketinu būti izoliuotas, kaip jūs ką tik pasakėte.

Ponas Raideris šiltai nusišypsojo. Lauke pasigirdo melancholiškas katino kniaukimas.

– Pasikliaujate kryžiumi, kurį nupiešėte ant durų, ką? – paklausė ponas Raideris. – Jūsų vietoje to nedaryčiau. Matote, aš žinau tą minėtą jūsų pasaką. Girdėjau ją, kai buvau dar mažas. Aš sugrįžau atlikti man skirto vaidmens. Jei dabar išeitumėte į alėją, pamatytumėte, kad visos durys pažymėtos vienodais kryžiais.

Tomis prislėgtas nuleido galvą.

– Manėte, kad elgiatės labai protingai, ar ne? – pasakė Raideris.

Jam vos spėjus tai ištarti pasigirdo garsus beldimas į duris.

– Kas ten? – išsigandęs sušuko jis.

Tuo pat metu į namą įsiveržė ir iš kitos pusės. Durys nebuvo tvirtos, spyna pasidavė beveik iš karto, ir tarpduryje išniro inspektorius Mariotas.

– Puikiai padirbėta, Mariotai, – pasakė Tomis.– Jūs buvote visiškai teisus, kalbėdamas apie šį rajoną. Norėčiau, kad susipažintumėte su ponu Henku Raideriu, kuris žino daug gražių pasakų.

– Matote, pone Raideri, – švelniai pridūrė jis, – aš įtariau ir jus. Albertas – tas rimtai atrodantis jaunuolis didelėmis ausimis – turėjo sekti paskui mane su savo motociklu, jei aš su jumis išvykčiau pasivažinėti. Tuo metu, kai aš demonstratyviai žymėjau duris, kad atitraukčiau jūsų dėmesį, ant žemės išpyliau buteliuką valerijonų. Šlykštus kvapas, bet katėms jis patinka. Visos aplinkinių rajonų katės čia susirinko, kad parodytų reikalingą namą atvyksiančiai policijai.

Jis šypsodamasis pasižiūrėjo į žado netekusį poną Raiderį ir atsistojo.

– Sakiau, kad sučiupsiu tave, Traškuti, – ir sučiupau, – pasakė jis.

– Ką, po velnių, čia kalbate? – paklausė ponas Raideris. – Koks dar Traškutis?

– Tą jūs sužinosite nusipirkęs naują kriminalinių terminų žodyną, – pasakė Tomis ir pridūrė: – Žodžio kilmė – neaiški.

Jis laimingas apsižvalgė aplinkui.

– O dar sako, kad aš neturiu nuojautos, – linksmai sumurmėjo jis.

– Labanaktis, Mariotai. Turiu eiti ten, kur manęs laukia laiminga pabaiga. Nėra geresnio atpildo už moters meilę, o moters meilė laukia manęs namie. Tai yra – aš viliuosi, kad laukia. Šiais laikais negali būti užtikrintas. Tai buvo labai pavojinga užduotis, Mariotai. Ar pažįstate kapitoną Džoną Folknerį? Jis šoka pernelyg gerai, jau nekalbant apie jo sugebėjimus sumaišyti kokteilį... Sakau jums, Mariotai, tai buvo labai pavojinga užduotis.

15. Saningdeilo paslaptis

– Ar numanai, kur mes einame šiandien pietauti, Tapens?

Ponia Beresford akimirką susimąstė.

– Į „Ricą"? – su viltimi paklausė ji.

– Dar pagalvok.

– Į tą mielą vietelę „Soho"?

– Ne, – labai rimtai tarė Tomis. – Tiesą sakant, eisime į „ABC" kavinę.

Jis nusivedė ją į minėtą kavinę ir pasodino prie kampinio marmuru dengto stalelio.

– Puiku, – tarė patenkintas Tomis ir atsisėdo. – Geriau ir būti negali.

– Kas tau užėjo, iš kur tas ramaus gyvenimo troškimas? – griežtai pasiteiravo Tapens.

– Tu žiūri, Vatsonai, tačiau nieko nepastebi. Įdomu ar viena iš tų išdidžių merginų padavėjų teiksis mus pastebėti? Puiku, ji ateina prie mūsų. Tikra tiesa, kai sako, kad jos atrodo lyg apie kažką mąstančios, tačiau iš tikrųjų visą laiką tegalvoja apie kumpį, kiaušinienę ir arbatą. Panele, prašau man atnešti karbonadą su keptomis bulvėmis, didelį puodelį kavos, bandelę, sviesto ir liežuvio poniai.

Padavėja pakartojo užsakymą paniekos kupinu balsu, tačiau Tapens palinkusi prie jos nutraukė:

– Ne, karbonado ir bulvių nereikia. Džentelmenas valgys varškės pyrago ir stiklinę pieno.

– Varškės pyragas ir pienas, – pakartojo pardavėja dar labiau niekinančiu tonu. Ji nuėjo vis dar galvodama apie kažką kitą.

– Visai nebūtina buvo taip elgtis, – šaltai tarė Tomis.

– Tačiau aš teisi, ar ne? Tu juk „Senis kampe"? Kur tavo virvelė?

Tomis iš kišenės išsitraukė ilgą susipainiojusią virvelę ir pradėjo regzti mazgus.

– Netrūksta nė menkiausios smulkmenos, – sumurmėjo jis.

– Tu truputį suklydai užsisakydamas valgyti.

– Moterys viską supranta tiesmukiškai, – pasakė Tomis. – Vienintelis dalykas, kurio nekenčiu – tai pienas, o varškės pyragai visada būna tokie geltoni lyg apipilti tulžimi.

– Pasijusk menininku, – tarė Tapens. – Žiūrėk, kaip aš valgau liežuvį. Puikus maistas tas šaltas liežuvis. Na, ką gi, aš pasiruošusi panelės Poli Barton vaidmeniui. Užmegzk didelį mazgą ir pradedame.

– Pirmiausia, – pradėjo Tomis, – leisk man pasakyti štai ką. Pastaruoju metu nelabai ką turime veikti. Jei niekas neduoda mums darbo, patys turime susirasti. Atskleiskime didžiausią nūdienos paslaptį. Štai ir pasakiau tai, ką norėjau – išaiškinkime „Saningdeilo paslaptį".

– Oho! – susidomėjusi šūktelėjo Tapens. – „Saningdeilo paslaptis"!

Tomis iš kišenės išsitraukė sulamdytą laikraščio iškarpą ir padėjo ją ant stalo.

– Tai paskutinis kapitono Seslio portretas, išspausdintas „Daily Leader".

– Siaubas! – pasakė Tapens. – Įdomu, kodėl niekas nepaduoda laikraščių į teismą? Iš tos nuotraukos nieko nematyti. Tegali suprasti, kad joje yra kažkoks vyras ir viskas.

– Kai pasakiau „Saningdeilo paslaptis", turėjau pasakyti vadinamoji „Saningdeilo paslaptis", – greitakalbe tęsė Tomis. – Policijai gal tai ir paslaptis, bet tik ne protaujančiai asmenybei.

– Užmegzk dar vieną mazgą, – pasiūlė Tapens.

– Nežinau, ar tu viską prisimeni apie tą bylą, – tyliai tęsė Tomis.

– Viską, – pasakė Tapens, – bet nenoriu nutraukti tavo pasakojimo.

– Prieš tris savaites, – pradėjo Tomis, – žinomame golfo aikštyne buvo rastas lavonas. Du klubo nariai, iš ryto išėję pasivaikščioti, nustėro iš siaubo, kai prie septintos duobutės rado gulintį ant pilvo vyro kūną. Dar prieš apversdami jie pažino, kad tai kapitonas Seslis, gerai žinomas asmuo golfo aikštyne, dėvėjęs labai ryškų mėlyną golfo švarką.

Kapitoną Seslį dažnai galima buvo matyti aikštyne besitreniruojantį anksti ryte, todėl iš pradžių buvo pamanyta, kad sustreikavo jo širdis. Tačiau atlikus medicininę apžiūrą, paaiškėjo, kad jis buvo nužudytas. Jam buvo durta į širdį labai įdomiu daiktu – moteriškos skrybėlaitės smeigtuku. Buvo nustatyta, kad jis miręs jau dvylika valandų. Tada žmogžudystė pasirodė ne tokia jau paprasta. Netrukus paaiškėjo labai įdomių faktų. Pasirodė, kad paskutinis asmuo, matęs kapitoną Seslį gyvą, buvo jo draugas ir partneris ponas Houlabis. Jie kartu valdė firmą „Porcupine Assurance Co.". Štai ką jis papasakojo: Seslis ir jis dieną žaidė golfą. Po arbatos kapitonas pasiūlė dar pažaisti, kol dar visai nesutemo. Houlabis sutiko. Seslis buvo geros nuotaikos ir puikios formos. Golfo aikštyną kerta takelis ir, jiems mušant į šeštą duobutę, Houlabis pastebėjo takeliu einančią moterį. Ji buvo labai aukšta, apsirengusi rudai, tačiau atidžiau jis jos neapžiūrėjo ir manė, kad Seslis jos visai nepastebėjo.

– Takelis kerta aikštelę prieš septintą duobutę, – tęsė Tomis. – Moteris praėjo ją ir atsistojo atokiau, lyg kažko lauktų. Kapitonas Seslis pirmas priėjo prie duobutės, o Houlabis tuo metu statė smeigtuką kamuoliukui. Kai jis priartėjo prie duobutės, labai nustebo pamatęs, kad Seslis šnekasi su ta moterimi. Jam priėjus dar arčiau, jie abu staiga

apsisuko, o Seslis per petį mestelėjo: „Tai neužtruksiu nė minutės". Ir nuėjo su moterimi.

Jie kalbėdamiesi patraukė keliuku. Toje vietoje keliukas pasuka iš aikštyno, suka tarp gyvatvorių, juosiančių kaimyninius sodus, ir nueina kelio, vedančio į Vindlšamą, link.

Kapitonas Seslis laikėsi savo žodžio. Jis sugrįžo po minutės ar dviejų, ir Houlabis buvo labai patenkintas, nes juos vijosi kiti du žaidėjai, o be to, temo. Jie tęsė žaidimą ir Houlabis, iš karto pastebėjo, kad jo kompanionas labai pasikeitė. Jo smūgiai pasidarė netikslūs, jis atrodė susirūpinęs. Jis nenoriai atsakinėjo į Houlabio klausimus, o žaisti jam visai nesisekė. Buvo akivaizdu, kad kažkas nutiko.

Jie įmušė į septintą duobutę, paskui dar ir į aštuntą. Tada kapitonas Seslis staiga pasakė, kad pasidarė per tamsu ir jis keliauja namo. Kaip tik toje vietoje galima patekti į Vindlšamo kelią ir jis ten pasuko. Taip jis sutrumpino kelią namo, į nedidelį vasarnamį, kuris ir stovi šalia Vindlšamo kelio. Vėliau atėjo dar du žaidėjai – majoras Bernardas ir ponas Lekis, Houlabis jiems užsiminė, kaip netikėtai pasikeitė kapitonas Seslis. Jie taip pat buvo pastebėję jį besikalbantį su moterimi rudais drabužiais, tačiau buvo per toli, kad įžiūrėtų jos veidą. Visi trys stebėjosi, svarstydami, ką ta moteris galėjo pasakyti jų draugui.

Jie kartu sugrįžo į klubą ir, kaip tada buvo manoma, buvo paskutiniai, matę kapitoną Seslį gyvą. Buvo trečiadienis, o trečiadieniais bilietai į Londono traukinį pigesni. Vyras su žmona, prižiūrėję kapitono Seslio vasarnamį, kaip įprastai buvo išvykę į miestą ir grįžo paskutiniu traukiniu. Namie jie nutarė, kad šeimininkas miega savo miegamajame. Ponia Sesli buvo išvykusi pasisvečiuoti.

Kapitono Seslio nužudymas buvo dienos sensacija.

Niekas negalėjo įsivaizduoti, kodėl jis buvo nužudytas. Aukštos moters rudais drabužiais asmenybė sukėlė daug diskusijų, tačiau ji nebuvo nustatyta. Policija, kaip paprastai, buvo kaltinama neveiklumu. Kaip vėliau paaiškėjo – visai be reikalo. Po savaitės buvo suimta ir apkaltinta kapitono Antonio Seslio nužudymu Doris Evans.

Ją apkaltinti nebuvo sunku. Tarp mirusiojo pirštų buvo rastas kuokštas šviesių plaukų, o ant vienos mėlynojo švarko sagos buvo įstrigęs ugnies spalvos vilnos pluoštelis. Kruopščiai atlikta apklausa geležinkelio stotyje ir kitose vietose atskleidė tokius faktus: mergina, apsirengusi ugninės spalvos švarku ir sijonu, atvyko traukiniu apie septintą valandą ir pasiteiravo kelio į kapitono Seslio namus. Ta pati mergina stotyje vėl pasirodė po dviejų valandų. Jos skrybėlaitė buvo nusmukusi, plaukai išsitaršę, o ji pati atrodė nepaprastai susijaudinusi. Ji paklausė, kada bus artimiausias traukinys į miestą ir visą laiką žvalgėsi aplinkui, lyg būtų kažko bijojusi.

Mūsų policijos pajėgos kartais daro stebuklus. Turėdama tokius menkus įkalčius ji sugebėjo surasti merginą – Doris Evans. Ji buvo apkaltinta žmogžudyste ir įspėta, kad viskas, ką ji pasakys gali būti panaudota prieš ją, tačiau ji užsispyrė viską papasakoti ir tą patį kartojo per visas apklausas.

Jos istorija buvo tokia: ji dirba tekstų rinkėja. Veną vakarą kine susipažino su gerai apsirengusiu vyru, kuris sakė, kad ji jam labai patikusi. Jis pasisakė, kad jo vardas yra Antonis ir pasiūlė jai atvykti į jo vasarnamį Saningdeile. Tada ir vėliau ji nenumanė, kad jis vedęs. Jie sutarė, kad kitą trečiadienį ji atvažiuos. Kaip atsimeni, trečiadienis yra ta diena, kai nėra nei tarnų, nei žmonos. Jis pasisakė, kad jo pavardė Seslis ir nurodė vasarnamio adresą.

Kaip ir buvo sutarta, ji atvažiavo trečiadienio vakarą. Ją pasitiko Seslis, kuris ką tik buvo grįžęs iš golfo aikštyno. Nors jis ir sakėsi esąs labai laimingas ją matydamas, mergina

teigė, kad jis elgėsi keistai ir neįprastai. Ją apėmė nesuprantama baimė, ir ji pagalvojo, kad verčiau jau būtų čia nevažiavusi.

Po vakarienės, kuri buvo iš anksto paruošta, Seslis pasiūlė pasivaikščioti. Merginai sutikus, jis išsivedė ją iš namų ir pasuko takučiu, vedančiu į golfo aikštyną. Ir tada staiga, jiems einant pro septintą duobutę, jis pradėjo elgtis kaip tikras pamišėlis. Išsitraukęs iš kišenės revolverį jis pradėjo juo mojuoti ir pareiškė, kad priėjo liepto galą: „Tegul viskas eina po velnių! Aš žlugęs. Aš pasitraukiu iš gyvenimo ir tu eisi su manimi. Pirmiausiai nušausiu tave, o tada nusišausiu pats. Ryte jie atras mūsų kūnus, gulinčius greta ir po mirties".

Jis ir toliau kalbėjo panašias nesąmones. Doris Evans jis laikė sugriebęs už rankos ir ji, supratusi, kad turi reikalų su bepročiu, iš paskutinių jėgų stengėsi išsivaduoti, o jei tai nepavyktų, bent jau išplėšti revolverį. Jie grūmėsi ir grumtynių metu jis, matyt, išrovė jos plaukų kuokštą, o vilnos pluoštelis įstrigo už sagos.

Galų gale ji išsilaisvino ir kiek kojos neša pasileido per golfo aikštyną kiekvieną akimirką tikėdamasi, kad ją pasivys kulka. Kelis kartus ji suklupo, tačiau rado į stotį vedantį takelį ir tada suprato, kad jos niekas nesiveja.

Tai tokia Doris Evans istorija, ir ji niekada nuo jos nenukrypo. Ji uoliai neigė savigynos tikslais dūrusi jam skrybėlės smeigtuku. Tai būtų visiškai natūralus dalykas tokiomis aplinkybėmis. Deja, gali paaiškėti, kad tai tiesa. Kaip įrodymas, kad ji pasakojo tiesą, krūmuose, netoli tos vietos, kur gulėjo lavonas, buvo rastas revolveris. Iš jo nebuvo šauta. Doris Evans byla yra atiduota teismo nagrinėjimui, tačiau paslaptis lieka neatskleista. Jei jos pasakojimu teismas patikės, kas tada nudūrė kapitoną Seslį? Ta kita moteris, aukšta, rudais drabužiais, kurios pasirodymas taip sujaudino kapitoną? Iki šiol niekas neišsiaiškino, kaip ji

susijusi su byla. Ji netikėtai išdygo takelyje, kertančiame aikštyną, ir taip pat netikėtai pranyko. Niekas paskui apie ją negirdėjo. Kas ji tokia? Vietinė gyventoja? O gal atvyko iš Londono? Jei taip, ar atvyko automobiliu, ar traukiniu? Ji niekuo neišsiskiria, išskyrus ūgį. Niekas negali pasakyti, kaip ji atrodė. Tai negalėjo būti Doris Evans, nes Doris Evans yra žema ir smulki, o be to, tuo metu ji buvo ką tik atvykusi.

– O kaip žmona? – paklausė Tapens. – Ką manai apie žmoną?

– Visiškai logiška mintis. Tačiau ponia Sesli nėra aukšta, o be to, ponas Houlabis gerai ją pažįsta iš matymo ir, atrodo, ji tikrai buvo išvykusi. Paaiškėjo dar vienas dalykas – likviduojama „Porcupine Assurance Co.". Sąskaitų patikrinimas atskleidė neteisėtą fondų pasisavinimą. Dabar kapitono Seslio žodžiai, pasakyti Doris Evans, neatrodo tokie jau beprasmiai. Matyt, keletą metų jis nuolat pasisavindavo pinigus. Nei ponas Houlabis, nei jo sūnus nieko nežinojo apie tai, kas vyksta. Dabar jų verslas praktiškai žlugo. Kapitonas Seslis galėjo bijoti, kad vieną dieną jo padarytą išeikvojimą vis tiek pastebės. Savižudybė galėjo būti natūralus sprendimas, tačiau žaizda rodo, kad tai neįmanoma. Kas jį nužudė? Ar tai buvo Doris Evans? O gal paslaptingoji rudai apsirengusi moteris?

Tomis nutilo, gurkštelėjo pieno, susiraukė ir atsargiai atsikando varškės pyrago.

16. Saningdeilo paslaptis (tęsinys)

– Aš, – sumurmėjo Tomis, – žinoma, iš karto pastebėjau, kur užkliuvo policija ir pasuko klaidingu keliu.

– Tikrai? – susidomėjo Tapens.

Tomis liūdnai papurtė galvą.

– Norėčiau, kad taip būtų. Tapens, labai paprasta gyventi kaip "seniui kampe", tačiau tik iki tam tikro momento. Šios bylos narpliojimas tiesiog išmuša mane iš vėžių. Kas galėtų nužudyti skurdžių? Nežinau.

Jis iš kišenės išsitraukė dar kelias laikraščio iškarpas.

– Štai dar kelių šios istorijos personažų nuotraukos: ponas Houlabis, jo sūnus, ponia Sesli ir Doris Evans.

Tapens pasirinko pastarosios nuotrauką ir kelias minutes į ją žiūrėjo.

– Šiaip ar taip, ji jo nenužudė, – pasakė ji pagaliau. – Tik jau ne su skrybėlės smeigtuku.

– Kaip tu gali būti tokia tikra?

– Ji laikosi Ledi Moli stiliaus. Jos plaukai trumpai kirpti. Šiandien tik viena moteris iš dvidešimties vis dar naudoja skrybėlių smeigtukus, nesvarbu kokie plaukai – ilgi ar trumpi. Skrybėlės dabar gerai laikosi, nėra reikalo naudotis smeigtuku.

– Vis dėlto ji galėjo turėti smeigtuką su savimi.

– Mano mielas, mes nesinešiojame jų kaip kokių šeimos relikvijų. Kokio galo ji vežtųsi su savimi smeigtuką į Saningdeilą?

– Tada tai turėjo būti ta kita moteris – rudai apsirengusi.

– Bet ji per aukšta. Tada tai galėtų būti žmona. Man visada įtarimą kelia žmonos, kurių nusikaltimo metu nebūna namie. Jei ji būtų žinojusi apie savo vyro draugystę su ta mergina, būtų galėjusi jį nužudyti.

– Manau, kad reikia viską rimtai apsvarstyti, – pasakė Tomis.

Tačiau Tapens buvo giliai susimąsčiusi ir nesileido į kalbas.

– Kokie buvo tie Seslai? – netikėtai paklausė ji. – Ką žmonės apie juos kalba?

– Kiek suprantu, jie buvo labai mėgiami. Buvo manoma, kad jie labai mylėjo vienas kitą, todėl tas nuotykis su mergina atrodo labai keistas. Iš tokio vyro kaip Seslis to niekas nesitikėjo. Juk žinai, kad jis buvęs kareivis. Paveldėjo nemažą sumą pinigų, išėjo į atsargą ir pradėjo draudimo verslą. Niekas net neįarė, kad jis galėtų sukčiauti.

– Ar įrodyta, kad jis buvo sukčius? Ar negalėjo pinigų pasisavinti kiti du?

– Houlabiai? Jie sakosi esą nukentėję.

– Ak, jie taip sako! Galbūt jie viską padėjo į banką svetimu vardu. Na, gal ir ne taip pasakiau, bet tu supranti, ką turiu omeny. Tarkime, kurį laiką jie spekuliavo Sesliui nieko nežinant ir viską prarado. Jiems gali būti nepaprastai patogu, kad Seslis mirė tinkamu momentu.

Tomis stumtelėjo į priekį vyresniojo Houlabio nuotrauką.

– Vadinasi, tu kaltinį šį gerbiamą džentelmeną savo draugo ir partnerio nužudymu? Tu pamiršai, kad jis išsiskyrė su Sesliu golfo aikštyne Bernardo ir Lekio akivaizdoje ir praleido visą vakarą klube. O be to, dar yra ir smeigtukas.

– Pamiršk tą smeigtuką, – nekantriai pasakė Tapens. – Negi manai, kad smeigtukas būtinai turi reikšti, kad nusikaltimą įvykdė moteris?

– Suprantama. Ar tu nesutinki?

– Ne. Vyrai yra pagarsėję senamadžiai. Jiems prireikia visos amžinybės, kad atsikratytų išankstinių nuostatų. Skrybėlių smeigtukai ir plaukų segtukai jiems asocijuojasi su moterimis; tuos daiktus jie vadina „moteriškais ginklais". Gal jie tokie ir buvo praeityje, tačiau šiandien jie pasenę. Aš nenešioju smeigtuko ar segtuko jau kokius ketverius metus.

– Taigi tu manai...

– Aš manau, kad Seslį nužudė vyras. Smeigtukas buvo panaudotas tik tam, jog viskas atrodytų kaip moters darbas.

– Tavo versija skamba įtikinamai, Tapens, – lėtai tarė Tomis. – Neįtikėtina, kaip viskas pradeda aiškėti, kai viską apgalvoji.

Tapens linktelėjo.

– Kai žiūri iš teisingo taško, viskas pasidaro logiška. Atsimeni, ką Mariotas sakė apie mėgėjišką požiūrį, – jis yra intymesnis. Neprofesionalai apie viską sprendžia iš savo gyvenimo patirties. Pavyzdžiui, mes galime įsivaizduoti kapitoną Seslį ir jo žmoną, nes pažįstame panašius žmones. Mes numanome, kaip jie galėtų elgtis, o kaip – ne. Mes abu žinome ir kitų įvairių dalykų.

Tomis nusišypsojo.

– Nori pasakyti, – tarė jis, – kad tu nusimanai apie tai, ką su savimi gali nešiotis asmenys trumpai kirptais plaukais ir nutuoki, ką gali jausti ir kaip turėtų elgtis žmonos?

– Kažką panašaus.

– O kaip aš? Apie ką aš nusimanau? Ar vedusiems vyrams leistina susipažinti su jaunomis panelėmis ir panašiai?

– Ne, – svariai ištarė Tapens. – Tu pažįsti tą golfo aikštyną. Tu buvai ten ne kaip detektyvas, ieškantis įrodymų, o kaip golfo žaidėjas. Tu nusimanai apie golfą ir turėtum nujausti,

dėl kokios priežasties vyras gali nebegalėti tęsti žaidimo.

– Turėjo atsitikti kas nors rimto, jei Seslis nebegalėjo normaliai žaisti. Jis pirmavo, o po septintos duobutės pradėjo žaisti kaip vaikas. Taip jie sakė.

– Kas?

– Bernardas ir Lekis. Atsimeni, jie buvo netoliese.

– Tai jau buvo po to, kai jis pasikalbėjo su moterim, ta aukštąja moterimi rudais drabužiais. Ar jie matė jį kalbantis su ja?

– Taip, bent jau...

Tomis nutilo. Tapens pažvelgė į jį ir nustebo. Jis žiūrėjo į virvelę tarp pirštų, tačiau žiūrėjo taip, lyg matytų kažką kitą.

– Tomi, kas tau?

– Pasėdėk ramiai, Tapens. Aš ruošiuosi smūgiuoti į šeštą duobutę Saningdeile. Seslis ir senasis Houlabis žaidžia priešais mane. Darosi tamsu, tačiau aš gana aiškiai įžiūriu ryškiai mėlyną Seslio švarką. Kairėje aš matau ateinančią takeliu moterį. Ji eina ne iš moterų aikštės, kuri yra dešinėje; būčiau matęs, jei ji eitų iš ten. Keista, tačiau aš nemačiau jos anksčiau, pavyzdžiui, kai mušiau į penktą duobutę.

Jis nutilo.

– Tu ką tik pasakei, kad aš pažįstu aikštyną, Tapens. Kaip tik už šeštos duobutės yra nedidelė trobelė ar pavėsinė. Kas nors gali ten slėptis ir laukti tinkamo momento. Ten galima pakeisti savo išvaizdą. Aš turiu omeny... Tapens, dabar vėl pravers tavo gyvenimo patirtis. Ar labai būtų sudėtinga vyrui persirengti moterimi, o paskui vėl tapti vyru? Ar jis galėtų segėti sijoną ant golfo kelnių?

– Žinoma. Jis atrodytų kaip stambi moteris ir tiek. Sakykim, jis galėtų vilkėti ilgu rudu sijonu, rudu megztiniu, kokius dėvi moterys ir vyrai, ir būti užsidėjęs rudą fetrinę skrybėlę, prie kurios galima priderinti garbanas. Tai viskas, ko reikėtų. Aš, aišku, kalbu apie tai, kaip jis galėtų atrodyti

iš toli. Kaip suprantu, tu tai nori sužinoti. Nusisek sijoną, nusiimk skrybėlę su garbanomis, užsidėk vyrišką kepurę, kurią gali turėti rankoje, ir vėl tapsi vyru.

– Kiek laiko užimtų tokia transformacija?

– Moteriai persirengti vyru užtektų pusantros minutės, o gal ir mažiau. Vyras, norintis tapti moterimi, užtruktų ilgiau. Reiktų susitvarkyti garbanas ir išsilyginti sijoną, kad nesimatytų golfo kelnių.

– Vyras manęs nedomina. Svarbu laikas, kurį sugaištų moteris, persirengdama vyru. Vėl įsivaizduokime – aš taikausi į šeštą duobutę. Rudai apsirengusi moteris prieina prie septintos duobutės. Ji laukia. Seslis su mėlynu švarku nueina prie jos. Minutę jie stovi kartu, o tada nueina keliuku, vedančiu už medžių, ir dingsta iš akių. Houlabis lieka vienas. Praeina dvi ar trys minutės. Aš dabar esu jau arčiau jo. Vyras mėlynu švarku grįžta ir smūgiuoja, bet jau visai nevykusiai. Vis labiau temsta. Mes su partneriu žaidžiame toliau. Prieš mus anie du. Seslis žaidžia kaip nesavas. Priartėjęs prie aštuntos duobutės jis nueina ir dingsta iš akiračio. Kas nutiko, kad jis pradėjo žaisti kaip kitas žmogus?

– Taip atsitiko dėl moters rudais drabužiais arba vyro, – jei tu manai, kad ten buvo vyras.

– Būtent. Atsimeni, jie buvo pranykę iš akiračio. Tie, kurie žaidė prie šeštos duobutės, negalėjo jų matyti. Ten auga krūmai. Vadinasi, ten galima paslėpti kūną ir būti tikram, kad jis nepastebėtas gulės iki ryto.

– Tomi! Manai, kad tai įvyko tada? Tačiau kas nors būtų girdėjęs...

– Ką girdėjęs? Gydytojai pripažino, kad jis mirė akimirksniu. Aš mačiau tokių atvejų karo metu. Paprastai jie nešaukia, sugargaliuoja arba sudejuoja, gal dar atsidūsta ar keistai kosteli. Seslis artėja prie septintos duobutės, prie

jo prieina moteris ir pradeda kalbėtis. Jis, galimas dalykas, supranta, kad tai persirengęs vyras. Jis nori sužinoti, kas jis ir kodėl taip elgiasi, ir dėl to leidžiasi nuviliojamas takeliu. Vienas mirtinas dūris skrybėlės smeigtuku, kol jie eina. Seslis negyvas griūna ant žemės. Kitas vyras nutempia kūną į krūmus, nuvelka mėlyną švarką, tada paslepia savo skrybėlę su garbanomis ir sijoną. Tuomet jis užsivelka garsųjį mėlynąjį Seslio švarką, užsideda jo kepurę ir grįžta. Trijų minučių tam pakaktų. Esantys toliau negali įžiūrėti jo veido. Jie mato tik pažįstamą mėlynąjį švarką. Jie net neabejoja, kad tai Seslis, tačiau jis nežaidžia golfo kaip Seslis. Jie visi sakė, kad jis žaidė kaip kitas žmogus. Žinoma, kaip kitas. Tai ir buvo kitas vyras.

– Bet...

– Kitas dalykas. Tas poelgis su mergina. Tai buvo kitas vyras. Kine su Doris Evans susipažino ir prikalbino ją atvažiuoti į Saningdeilą visai ne Seslis. Ten buvo vyras, pasivadinęs Sesliu. Atsimeni, Doris Evans buvo suimta po žmogžudystės praėjus dviem savaitėms. Ji niekada nematė kūno. Jei ji būtų jį mačiusi, būtų visus apstulbinusi, pareikšdama, kad tai visai ne tas vyras, kuris išsivedė ją pasivaikščioti į golfo aikštyną ir kaip beprotis šnekėjo apie savižudybę. Tai buvo rūpestingai paspęsti spąstai. Mergina buvo pakviesta trečiadienį, kai Seslio namuose nieko nebūna. Žmogžudystė buvo įvykdyta smeigtuku, o tai akivaizdus moteriškas ginklas. Žmogžudys susipažįsta su mergina, pasikviečia ją į vasarnamį, pavaišina vakariene, tada nusiveda į golfo aikštyną, o kai pasiekia nusikaltimo vietą, išsitraukia revolverį ir mirtinai ją išgąsdina. Kai ji tekina pasileidžia bėgti, jam belieka ištraukti kūną ir palikti jį gulėti. Revolverį jis įmeta į krūmus. Tada tvarkingai susipakuoja sijoną ir, pripažįstu aš tik spėju, greičiausiai patraukia į Voukingą, kuris yra už šešių ar septynių mylių,

o tada grįžta.

– Minutėlę, – pasakė Tapens. – Vieno dalyko tu nepaaiškinai. O kaip gi Houlabis?

– Houlabis?

– Taip. Pripažįstu, kad stovėję toliau žmonės galėjo nematyti, ar ten iš tikro buvo Seslis, ar ne. Tačiau neįrodysi man, kad vyras, žaidęs kartu, buvo taip užhipnotizuotas mėlynojo švarko, kad net nepažvelgė jam į veidą.

– Mieloji mano, – pasakė Tomis. – Štai kur visa esmė – Houlabis viską žinojo. Supranti, aš taikau tavo teoriją, pagal kurią Houlabis ir jo sūnus buvo tikrieji firmos turto išeikvotojai. Žmogžudys turėjo gerai pažinoti Seslį. Jis turėjo žinoti, kada namie nebus tarnų ir žmonos. Jis taip pat turėjo turėti galimybę pasigaminti Seslio rakto dublikatą. Mano nuomone, tas buvo Houlabis jaunesnysis atitinka visus reikalavimus. Jis beveik tokio pat amžiaus ir ūgio kaip Seslis, ir jie abu neturi barzdų. Doris Evans greičiausiai matė keletą nužudytojo nuotraukų laikraštyje, bet, kaip tu pati pastebėjai, iš jų tegalima suprasti, kad tai yra vyro nuotrauka ir tiek.

– Ar ji nematė Houlabio teisme?

– Sūnus nedalyvavo teismo procese. Kodėl turėtų? Jis neturėjo ką pasakyti. Senasis Houlabis turėjo tvirtą alibi, ir niekam į galvą neatėjo mintis paklausti, ką tą vakarą veikė sūnus.

– Viskas atitinka, – pripažino Tapens.

Ji minutėlę galvojo, o tada paklausė: – Ar ruošiesi viską papasakoti policijai?

– Nesu tikras, kad jie manęs klausys.

– Dar ir kaip klausys, – netikėtai pasigirdo balsas už Tomio nugaros.

Tomis atsisuko ir pamatė inspektorių Mariotą. Jis sėdėjo prie gretimo stalelio. Priešais jį stovėjo lėkštė su nuluptu

kiaušiniu.

– Dažnai užsuku čia pavalgyti, – pasakė inspektorius Mariotas. – Kaip ir sakiau, mes mielai išklausysime jūsų, tiesą sakant, aš jau viską girdėjau. Neabejodamas galiu pasakyti, kad mums patiems nelabai patiko tėvas su sūnumi. Mes irgi juos įtarėme, tačiau neturėjome prie ko prikibti. Labai jau jie gudrūs. Kai buvo įvykdyta žmogžudystė, atrodė, kad tai visiškai sujauks mūsų planus. Tačiau jūsų ir ledi dėka, sere, mes surengsime Doris Evans bei jaunojo Houlabio akistatą ir pažiūrėsime, ar ji jį atpažins. Bijau, kad taip ir bus. Ta jūsų idėja apie mėlynąjį švarką tikrai buvo neprasta. Pasistengsiu, kad „Blanto nuostabieji detektyvai" būtų tinkamai įvertinti.

– Jūs labai malonus, inspektoriau Mariotai, – pasakė Tapens dėkingai.

– Skotlend Jardas labai jus abu vertina, – atsakė flegmatiškasis džentelmenas. Gal galėčiau pasiteirauti, ką reiškia tas virvagalys?

– Nieko, – pasakė Tomis, kišdamas jį į kišenę. – Blogas įprotis. O jei norite sužinoti, kodėl aš valgau varškės pyragą su pienu – tai čia dieta. Nervinė dispepsija. Ji visada kamuoja daug dirbančius vyrus.

– Štai kaip! – pasakė detektyvas. – Aš pagalvojau, kad gal jūs skaitote... Na, tai nesvarbu.

Tačiau jis mirktelėjo akimi.

17. Namai, kuriose tyko mirtis

– Ką... – pradėjo Tapens ir nutilo.

Ji ką tik įėjo į asmeninį pono Blanto kabinetą iš gretimo, pažymėto „Tarnautojai", ir nustebusi pamatė savo poną bei firmos vadovą, prisispaudusį prie sienos ir stebintį priimamąjį.

– Ša, – įspėjo ją Tomis. – Negi negirdėjai skambučio? Ten laukia mergina. Gana graži mergina, tiesą sakant, beprotiškai graži mergina. Albertas jai pasakoja nesąmones apie tai, kad aš dabar labai užsiėmęs Skotlend Jardo reikalais.

– Leisk man pasižiūrėti, – pareikalavo Tapens.

Nors ir nenoromis, Tomis pasitraukė į šalį. Tapens prigludo prie sienos.

– Ji tikrai neprasta, – pripažino Tapens. – O jos drabužiai – paskutinis mados klyksmas.

– Ji tiesiog nepaprasta, – pasakė Tomis. – Ji panaši į vieną tų jaunų panelių, apie kurias rašo Meisonas. Na žinai, labai gražias, geros širdies, labai išsilavinusias, ne per daug įžūlias. Aš manau, taip, esu tikras, kad šį rytą aš būsiu didysis Hano.

– Hm, – tarė Tapens. – Aš sakyčiau, kad tu mažiausiai panašus į jį. Negi tu gali žaibiškai persikūnyti? Argi gali būti komediantu, paskui tapti mažu beglobiu, rimtu ir užjaučiančiu draugu per kelias minutes?

– Palauk.... žinau, žinau, – pasakė Tomis belsdamas į stalą, – aš būsiu „Laivo kapitonas". Įsidėmėk tai, Tapens. Kviečiu ją į vidų.

Jis paspaudė mygtuką ant savo stalo. Tarpduryje pasirodė Albertas su kliente.

Mergina stabtelėjo. Ji neryžtingai stoviniavo, bet Tomis žengė žingsnį pirmyn.

– Užeikite, madmuazele, – mandagiai tarė jis, – ir patogiai įsitaisykite.

Tapens garsiai krenkštelėjo ir Tomis pasisuko į ją nutaisęs griežtą veidą. Jo tonas buvo grasinantis:

– Jūs kažką sakėte, panele Robins? Ak ne? Taip ir galvojau.

Jis vėl atsisuko į merginą.

– Mes nesielgsime formaliai, – pasakė jis. – Jūs tiesiog viską man papasakosite, o tada nutarsime, kaip geriausiai galime išspręsti jūsų problemą.

– Jūs labai malonus, – pasakė mergina. – Dovanokite, ar jūs užsienietis?

Tapens vėl krenkštelėjo. Tomis akies krašteliu dėbtelėjo į ją.

– Ne visai, – tarė jis. – Tačiau pastaraisiais metais daug dirbau užsienyje. Aš vadovaujuosi *Siurte** metodais.

– Ak!

Atrodė, jog merginai tai paliko įspūdį.

Ji buvo, kaip Tomis ir sakė, žavinga panelė – jauna, liekna, ant jos kaktos driekėsi iš po skrybėlaitės išsprūdusi auksinė garbana. Jos akys buvo didelės ir labai rimtos.

Buvo akivaizdu, kad ji nervinosi. Ji gniaužė rankas ir segiojo lakuotos rankinės sagtį.

– Pirmiausia, pone Blantai, norėčiau pasakyti, kad esu Luiz Hargreivs. Gyvenu nepaprastai dideliame senamadiškame name, kuris vadinamas „Tarnlio sodyba". Jis yra šalies gilumoje. Netoliese yra Tarnlio kaimas, – labai mažas ir niekuo neišsikiriantis. Žiemą dažnai medžiojame, vasarą žaidžiame tenisą, ir aš niekada nesijaučiu vieniša. Tiesą

---

* Siurte – Prancūzijos kriminalinė policija

sakant, man daug labiau patinka gyventi kaime negu mieste.

Aš jums tai pasakoju, kad galėtumėte suprasti, jog tokiame kaimelyje kaip mūsų, viskas, kas nutinka, yra nepaprastai svarbu. Maždaug prieš savaitę aš gavau paštu atsiųstą šokoladinių saldainių dėžutę. Viduje nebuvo nieko, pagal ką būtų galima sužinoti, kas ją atsiuntė. Aš pati nesu didelė šokolado mėgėja, tačiau kiti šeimos nariai jį mėgsta, tad nieko nelaukdami ją atidarėme. Visi, kas suvalgė nors vieną saldainį, susirgo. Mes pakvietėme gydytoją. Jis išklausinėjęs mūsų, ką valgėme, pasiėmė likusius saldainius su savimi, kad galėtų juos patikrinti. Pone Blantai, saldainiuose buvo arseno! Ne tiek daug, kad kas nors mirtų, tačiau užtektinai, kad apsinuodytų.

– Neįtikėtina! – pratarė Tomis.

– Daktaras Bartonas ne juokais susirūpino. Pasirodė, kad tai jau trečias toks atvejis apylinkėse. Kiekvienu atveju buvo pasirinktas didelis namas, ir jo gyventojai apsinuodydavo paragavę paslaptingųjų saldainių. Atrodė, jog kažkoks vietinis silpnaprotis žiauriai juokavo.

– Tikrai, panele Hargreivs.

– Daktaras Bartonas mano, kad tai socialistų darbas. Aš tuo netikiu. Tačiau Tarnlio kaimelyje yra keletas viskuo nepatenkintų asmenų. Visi įtaria, kad jie galėtų būti susiję su šiuo reikalu. Daktaras Bartonas primygtinai mane ragina kreiptis į policiją.

– Tai būtų išmintinga, – pasakė Tomis. – Tačiau, kaip suprantu, panele Hargreivs, jūs taip nepasielgėte?

– Ne, – pripažino ji. – Aš nekenčiu sambrūzdžio ir viešumo, o to neišvengsi kreipęsis į policiją. Be to, suprantate, aš pažįstu mūsų inspektorių. Negaliu įsivaizduoti, kad jis galėtų ką nors išsiaiškinti! Aš dažnai matydavau jūsų skelbimus ir pasakiau daktarui Bartonui, kad protingiausia būtų kreiptis į privatų detektyvą.

– Suprantu.

– Savo skelbime jūs užsimenate apie diskretiškumą.

Kaip suprantu, tai reiškia... reiškia... Na, tai reiškia, kad jūs nieko neskelbsite viešai be mano sutikimo?

Tomis smalsiai į ją pažvelgė, tačiau Tapens nutraukė tylą:

– Mano nuomone, – tyliai pasakė ji, – būtų labai gerai, jei panelė Hargreivs mums viską papasakotų.

– Ar jūs ne... – dvejojo ji.

– Viskas, ką jūs papasakosite, bus labai konfidencialu.

– Dėkoju. Žinau, kad jums turiu būti atvira. Aš turėjau priežasčių nesikreipti į policiją. Pone Blantai, tą šokoladinių saldainių dėžę atsiuntė kažkas iš namiškių!

– Iš kur tai žinote, madmuazele?

– Tai labai paprasta. Aš turiu kvailą įprotį piešti tris tarpusavyje susipynusias žuvis, kai tik man į rankas patenka pieštukas. Ne per seniausiai iš Londono paštu atkeliavo šilkinių kojinių siuntinys. Mes pusryčiavome. Aš kažką rašinėjau laikraščio puslapyje ir visai negalvodama pradėjau piešti tas kvailas žuvis ant siuntinio etiketės, dar nespėjus jo atidaryti. Daugiau apie tai net negalvojau, tačiau kai atidžiai apžiūrėjau popierių, kuriame buvo supakuoti saldainiai, pastebėjau tos pačios etiketės kraštelį. Ant jos matėsi mano kvailas piešinys.

Tomis arčiau prisitraukė kėdę.

– Labai rimta. Tai leidžia įtarti, kaip jūs ir sakėte, ką nors iš namiškių. Bet tikiuosi, jog atleisite man, jei pasakysiu, kad vis dar nesuprantu, kodėl jūs nenorite kreiptis į policiją.

Luiz Hargreivs pažvelgė jam tiesiai į akis.

– Pasakysiu jums, pone Blantai. Tačiau aš nenorėčiau, kad kas nors apie tai žinotų.

Tomis kukliai nudelbė akis.

– Tokiu atveju, – sumurmėjo jis, – mes žinosime tikrąją padėtį. Aš suprantu, panele Hargreivs, kad jūs nenorite pasakyti man, ką įtariate.

– Aš neįtariu nė vieno, tačiau visaip gali būti...

– Visiškai teisingai. Gal dabar smulkiau galėtumėte papasakoti apie namiškius?

– Visi tarnai, išskyrus kambarinę, yra seni ir jau seniai mums tarnauja. Privalau jums paaiškinti, pone Blantai, kad mane užaugino teta, ledi Redklif, kuri buvo nepaprastai turtinga. Jos vyras susikrovė didelį turtą ir buvo įšventintas į riterius. Jis ir nupirko „Tarnlio sodybą", tačiau mirė praėjus dvejiems metams, kai apsigyveno tenai. Tada ledi Redklif pakvietė mane gyventi kartu. Aš buvau vienintelė gyva jos giminaitė.

Dar vienas namo gyventojas – Denis Redklifas, jos vyro sūnėnas. Aš visada vadinau jį pusbroliu, tačiau mes nesame giminės. Teta Liusi visada sakė, kad ketina visą turtą palikti Deniui ir žadėjo, kad pasirūpins mano ateitimi. Ji sakė, jog Redklifų pinigai turi priklausyti Redklifams. Tačiau kai Deniui buvo dvidešimt dveji, ji baisiai su juo susikivirčijo. Man atrodo, kad dėl skolų, kurių jis prisidarė. Kai po metų ji mirė, aš apstulbau sužinojusi, kad testamentu ji visą turtą paliko man. Aš žinau, kad tai buvo baisus smūgis Deniui ir labai blogai dėl to jaučiausi. Aš atiduočiau jam visus pinigus, jei jis priimtų, tačiau, atrodo, tai neįmanoma. Nepaisant to, kai tik man suėjo dvidešimt vieneri, aš parašiau testamentą, kuriame viską užrašiau Deniui. Tai mažiausia, ką dėl jo galėjau padaryti. Vadinasi, jei mane suvažinės, Denis gaus, kas jam priklauso.

– Tikrai, – pasakė Tomis. – Gal galėčiau sužinoti, kada jums suėjo dvidešimt vieneri?

– Prieš tris savaites.

– Aha, – tarė Tomis. – O dabar gal galėtumėte papasakoti apie kitus namiškius?

– Tarnus ar... ar... kitus?

– Visus.

– Kaip jau minėjau, tarnai su mumis jau seniai gyvena. Mums tarnauja ponia Holouvei, jos dukterėčia Roz – virtuvės padėjėja, dar dvi pagyvenusios tarnaitės ir Hana, kuri buvo tetos kambarinė. Ji labai mane myli. Kambarinė Estera Kvant – labai kukli ir miela mergaitė. Kalbant apie

kitus – name gyvena panelė Logan (ji buvo tetos kompanionė ir dabar rūpinasi visu ūkiu) bei kapitonas Redklifas – Denis. Aš jį jau minėjau. Be to, dar gyvena sena mano mokyklos laikų draugė Meri Čilkot.

Tomis akimirką susimąstė.

– Viskas atrodo paprasta ir aišku, panele Hargreivs, – po kelių minučių pasakė jis. – Aš supratau, kad jūs neturite jokių priežasčių kurį nors asmenį įtarti labiau nei kitus. Jūs tik nerimaujate, jog gali paaiškėti, kad, na, kaip čia geriau pasakius... kad tai ne tarnų darbas?

– Tikrai taip, pone Blantai. Sąžiningai sakau jums – nežinau, kas panaudojo tą vyniojamąjį popierių. Adresas buvo užrašytas spausdintomis raidėmis.

– Atrodo, kad vienintelė išeitis – apsilankyti pas jus, – pasakė Tomis.

Mergina pasižiūrėjo į jį tarsi norėdama kažko paklausti.

Po minutėlės Tomis vėl prabilo.

– Siūlau jums pasiruošti mūsų vizitui. Tarkim, mes būsime... ponas ir ponia van Djusenai – jūsų draugai iš Amerikos. Ar sugebėsite elgtis natūraliai?

– Taip. Nebus sunku. Kada jūs atvyksite? Rytoj ar poryt?

– Rytoj, jei jums tinka. Nėra ko gaišti.

– Vadinasi, sutarta.

– Dar vienas dalykas, panele Hargreivs. Neprasitarkite – įsidėmėkite, niekam neprasitarkite, kas mes iš tikrųjų esame.

– Ką manai, Tapens?– paklausė jis išlydėjęs lankytoją.

– Man tai nepatinka, – ryžtingai pasakė Tapens. – Man ypač nepatiko šokoladiniai saldainiai su per mažu kiekiu arseno.

– Ką tu turi omenyje?

– Negi nesupranti? Šokoladiniai saldainiai, išsiuntinėti kaimynams buvo apgavystė. Jie buvo siunčiami tam, kad visi galvotų apie vietinį maniaką. Jei mergina būtų nunuodyta, būtų apkaltintas pamišėlis maniakas. Tačiau

mums pasisekė, nebūtume pagalvoję, kad saldainius siuntė kažkas iš namiškių.

– Tikrai netikėtai pasisekė. Tu teisi. Ar manai, kad tai apgalvotas sąmokslas prieš jaunąją panelę?

– Bijau, kad taip. Aš atsimenu, jog skaičiau apie ledi Redklif testamentą. Mergina paveldėjo gaisybę pinigų.

– Taip. Ir ji prieš tris savaites tapo pilnamete ir sudarė testamentą. Denis Redklifas tikrai atrodo įtartinas. Jos mirtis jam naudinga.

Tapens linktelėjo.

– Blogiausiai, kad ir ji pati taip galvoja! Todėl ji ir neleido iškviesti policijos. Ji jau įtaria jį. Ir greičiausiai ji yra jį įsimylėjusi, jei taip elgiasi.

– Kodėl, – susimąstęs pasakė Tomis, – po velnių, jis jos neveda? Būtų daug paprasčiau ir saugiau.

Tapens įdėmiai pasižiūrėjo į jį.

– Svarbų dalyką pastebėjai, – pasakė ji. – Vaje! Aš pasiruošusi būti ponia van Djusen.

– Kam skubėti į nusikaltimo vietą, kai galime šį tą nuveikti ir čia?

Tapens kelias minutes galvojo.

– Supratau, – pasakė ji. – Aišku, kad jis vedė kokią nors bufetininkę, kai buvo Oksforde. Dėl to jis ir susikivirčijo su teta. Tai viską paaiškina.

– Tada kodėl jis nenusiunčia apnuodytų saldainių bufetininkei? – paklausė Tomis. – Būtų racionaliau. Norėčiau, kad tu nedarytum skubotų išvadų, Tapens.

– Tai – dedukcija, – atsakė Tapens, – o be to, aš nenoriu prarasti orumo. Tai mūsų pirmoji korida, drauguži, tačiau, kai būsi joje praleidęs dvidešimt minučių...

Tomis sviedė į ją pagalvėlę.

18. Namai, kuriose tyko mirtis (tęsinys)

– Tapens! Tapens, – ateik.

Buvo pusryčių metas. Tapens išskubėjo iš miegamojo į valgomąjį. Tomis vaikštinėjo po kambarį su atverstu laikraščiu.

– Kas atsitiko?

Tomis atsisuko ir įbruko laikraštį jai į rankas, rodydamas antraštę:

PASLAPTINGA NUNUODIJIMO BYLA

MIRTIS NUO SUMUŠTINIŲ SU FIGOMIS

Tapens skaitė toliau. Paslaptingomis aplinkybėmis „Tarnlio sodyboje" buvo apsinuodyta ptomainu. Laikraštyje buvo pranešama, kad jau mirė namo šeimininkė Luiz Hargreivs ir kambarinė Estera Kvant. Kapitono Redklifo ir panelės Logan būklė buvo kritiška. Greičiausiai namo gyventojai apsinuodijo kažkokia figų pasta, kurią tepė ant sumuštinių.Viena namo gyventoja, panelė Čilkot, sumuštinių nevalgė ir jautėsi puikiai.

– Mes nedelsdami turime vykti į tą kaimą, – pasakė Tomis. – O, Dieve! Ta jaunutė žavi mergina! Kodėl, po velnių, aš vakar nevažiavau kartu su ja?

– Jei būtumei važiavęs, – pasakė Tapens, – tu greičiausiai būtumei valgęs tuos sumuštinius su arbata ir dabar jau būtum miręs. Gerai, pradedam tyrimą. Laikraštyje rašo, kad Denis Redklifas rimtai serga.

– Turbūt apsimeta, prakeiktas niekšas!

Vidurdienį jie atvyko į mažą Tarnlio kaimelį. „Tarnlio

sodybos"duris atidarė pagyvenusi moteris užverktomis akimis.

– Klausykite, – pratarė Tomis greitai, jai dar nespėjus išsižioti. – Aš ne reporterė ar kas nors panašaus. Panelė Hargreivs vakar buvo pas mane ir prašė atvykti. Ar galėčiau su kuo nors pasikalbėti?

– Daktaras Bartonas dabar yra čia, jei norėtumėte su juo pasikalbėti, – abejodama pasakė moteris, – arba panelė Čilkot. Ji čia viską tvarko.

Tomis nusitvėrė pirmojo pasiūlymo.

– Aš nedelsiant norėčiau pasikalbėti su daktaru Bartonu, – autoritetingai pareiškė jis.

Moteris palydėjo juos į nedidelę svetainę. Po penkių minučių atsidarė durys ir į kambarį įėjo aukštas, pagyvenęs vyras sulinkusiais pečiai ir mielu, tačiau susirūpinusiu veidu.

– Daktare Bartonai, – tarė Tomis ir išsitraukė savo vizitinę kortelę. – Vakar dėl apnuodytų saldainių pas mane buvo užsukusi panelė Hargreivs. Aš atvykau čia ištirti tą reikalą – deja, per vėlai.

Daktaras jį įvertino aštriu žvilgsniu.

– Jūs pats ir esate ponas Blantas?

– Taip. Čia mano asistentė, panelė Robinson.

Daktaras nusilenkė Tapens.

– Tokiomis aplinkybėmis geriau nieko nenutylėti. Po nuotykio su saldainiais aš manau, kad mirtis ištiko dėl apsinuodijimo ypatingai nuodingu ptomainu. Ligoniams nustatytas skrandžio ir žarnyno uždegimas bei kraujavimas. Aš pasiimu pastos likučius ir nešuosi ištirti.

– Ar jūs įtariate nunuodijimą arsenu?

– Ne. Panaudoti nuodai yra daug stipresni ir greičiau veikiantys. Atrodo, kad tai bus koks nors stiprus augalinis toksinas.

– Supratau. Norėčiau pasiteirauti jūsų, daktare Bartonai,

ar jūs esate visiškai tikras, kad kapitonas Redklifas kenčia dėl tokio paties apsinuodijimo?

Daktaras pasižiūrėjo į jį.

– Šiuo metu kapitonas Redklifas nekenčia dėl nieko.

– Štai kaip! – pasakė Tomis. – Aš...

– Kapitonas Redklifas mirė penktą valandą ryto.

Tomis neteko žado. Daktaras susiruošė eiti.

– O kaip kita auka, panelė Logan? – pasiteiravo Tapens.

– Aš turiu daug priežasčių tikėti, kad ji atsigaus, nes išgyveno iki šiol. Atrodo, kad pagyvenusią moterį nuodai ne taip stipriai paveikė. Analizės rezultatus jums pranešiu, pone Blantai. Tuo tarpu esu tikras, kad panelė Čilkot atsakys į visus jūsų klausimus.

Jam bešnekant atsidarė durys ir įėjo mergina. Ji buvo aukšta, nudegusi mėlynakė.

Daktaras Bartonas juos supažindino.

– Aš labai džiaugiuosi, kad atvykote, pone Blantai, – pasakė Meri Čilkot. – Šis reikalas tiesiog siaubingas. Gal galiu jums kuo padėti?

– Iš kur gavote figų pastą?

– Tai speciali pasta, kurią užsisakome iš Londono. Niekas neįtarė, kad šitas indas gali kuo nors skirtis nuo kitų. Aš pati nemėgstu figų. Štai kodėl neapsinuodijau. Negaliu suprasti, kaip apsinuodijo Denis. Jis buvo išėjęs gerti arbatos kitur. Manau, jis suvalgė sumuštinį sugrįžęs.

Tomis pajuto, kaip Tapens spustelėjo jo ranką.

– Kada jis grįžo namo?

– Nežinau, tačiau galiu pasiteirauti.

– Dėkoju, panele Čilkot. Tai nesvarbu. Tikiuosi, kad neprieštarausite, jei aš apklausiu tarnus?

– Prašau, pone Blantai, darykite viską, kas jūsų manymu reikalinga. Aš einu iš proto. Sakykite... Sakykite, ar nemanote, kad tai buvo žmogžudystė?

Ji atrodė labai susirūpinusi.

– Nežinau, ką ir galvoti. Bet mes netrukus išsiaiškinsime.

– Taip, tikiuosi, kad daktaras Bartonas ištirs tą pastą.

Greitai atsiprašiusi ji nuėjo prie lango pasikalbėti su sodininku.

– Tu pasirūpink tarnaitėmis, – pasakė Tomis, – o aš paieškosiu virtuvės. Sakyčiau, kad nepanašu, jog panelė Čilkot eitų iš proto.

Tapens išėjo iš kambario nieko nepasakiusi.

Jie susitiko po pusvalandžio.

– Dabar viską susumuokime, – pasakė Tomis. – Sumuštiniai buvo pagaminti prie arbatos ir kambarinė vieną suvalgė, – štai kaip ji apsinuodijo. Virėja yra visiškai tikra, kad Denis dar nebuvo grįžęs, kai stalas po arbatos buvo sutvarkytas. Klausimas – kaip jis apsinuodijo?

– Jis sugrįžo be ketvirčio septintą, – atsakė Tapens. – Tarnaitė pamatė jį pro langą. Prieš vakarienę bibliotekoje jis išgėrė kokteilį. Man pasisekė surasti neplautą jo taurę. Po kokteilio jis pasiskundė, kad blogai jaučiasi.

– Gerai, – tarė Tomis. – Aš nusinešiu taurę pas Bartoną. Dar kas nors?

– Norėčiau, kad tu pamatytum Haną, tarnaitę. Ji... Ji labai keistai elgiasi.

– Ką nori pasakyti – keistai elgiasi?

– Ji atrodo taip, lyg būtų visai praradusi sveiką protą.

– Eime pasižiūrėti.

Tapens nuvedė jį į viršų. Hana turėjo savo mažą svetainę. Ji tiesiai sėdėjo kėdėje. Ant jos kelių gulėjo atversta Biblija. Ji net nepažvelgė į du nepažįstamuosius, kai jie įėjo į kambarį, tik toliau skaitė balsu pati sau.

– Gal galėčiau šnektelėti su jumis? – pasiteiravo Tomis.

Hana nekantriai mostelėjo ranka.

– Dabar ne laikas. Sakau jums, laiko liko nedaug. Taip

yra parašyta. Mane pasiekė Viešpaties žodis. Aš esu Dievo rykštė.

– Visai pamišo, – sumurmėjo Tomis.

– Ji jau seniai taip garsiai skaito, – sušnabždėjo Tapens.

Tomis paėmė ant stalo gulėjusią atverstą knygą. Jis perskaitė pavadinimą ir įsidėjo į kišenę.

Staiga senė pakilo ir grasinančiu žvilgsniu pasižiūrėjo į juos.

– Dinkite iš čia. Išmušė valanda! Aš esu Dievo tarnaitė ir sunaikinsiu nusidėjėlius. Čia yra blogio namai, sakau jums, blogio! Bijokite Dievo, kurio tarnaitė aš esu, pykčio.

Ji artinosi prie jų piktai nusiteikusi. Tomis pagalvojo, kad geriau bus patenkinti jos norą, ir jie pasišalino. Uždarydamas duris jis pamatė, kad ji vėl pasiėmė Bibliją.

– Įdomu, ar ji visada tokia buvo? – sumurmėjo jis.

Iš kišenės jis išsitraukė iš kambario pasiimtą knygą.

– Tik pasižiūrėk. Labai įdomias knygas skaito nemokyta tarnaitė.

Tapens paėmė knygą.

– „Materia Medica", – sumurmėjo ji. Ji atsivertė priešlapį. – Edvardas Loganas. Tai sena knyga. Tomi, kažin, ar mes galėtumėme pasišnekėti su panele Logan? Daktaras Bartonas sako, kad ji jaučiasi geriau.

– Ar mums nereikėtų atsiklausti panelės Čilkot?

– Nemanau. Susiraskime tarnaitę ir pasiųskime ją pasiklausti.

Netrukus jiems buvo pranešta, kad panelė Logan priims juos. Jie buvo palydėti į didelį miegamąjį, pro kurio langus matėsi pieva. Lovoje gulėjo sena dama žilais plaukais. Jos malonus veidas buvo iškreiptas kančios.

– Aš labai sergu, – silpnai tarė ji, – ir dėl to nelabai galiu kalbėti, bet Elen pasakė man, kad jūs esate detektyvai. Vadinasi, Luiz prašė jūsų patarimo? Ji sakė, kad ruošiasi

taip daryti.

– Taip, panele Logan, – pasakė Tomis. – Mes nenorime jūsų varginti, bet gal galėtumėte atsakyti į keletą klausimų. Ar ta tarnaitė, Hana, pamišusi?

Panelė Logan pažvelgė į juos labai nustebusi.

– Na ne, ką jūs. Ji labai religinga, tik tiek.

Tomis ištiesė jai knygą, kurią paėmė Hanos kambaryje.

– Ar ji jūsų, panele Logan?

– Taip. Tai viena mano tėvo knygų. Jis buvo labai geras daktaras. Vienas serumo terapijos pradininkų.

Senosios damos balse nuskambėjo pasididžiavimo gaidelė.

– Viskas aišku, – pasakė Tomis. – Taip ir galvojau, kad esu girdėjęs tą pavardę, – pamelavo jis.– Ar jūs tą knygą paskolinote Hanai?

– Hanai? – panelė Logan pasipiktinusi pakilo savo lovoje. – Tikrai ne. Ji nesuprastų nė vieno žodžio. Tai mokslinis veikalas.

– Taip. Aš suprantu, tačiau mes radome ją Hanos kambaryje.

– Labai apmaudu, – pasakė panelė Logan. – Aš neleidžiu tarnams liesti mano daiktų.

– O kur ji turėtų būti?

– Knygų lentynoje mano svetainėje. Oi ne, palaukite, – aš paskolinau ją Meri. Ji labai domisi vaistažolėmis. Ji atliko kelis eksperimentus mano virtuvėje. Aš turiu nedidelę virtuvėlę, kurioje gaminu likerius arba ką nors konservuoju, taip kaip buvo daroma senais laikais. Brangioji Liusi ir ledi Redklif tiesiog dievino mano auksažiedžių arbatą, – puikus vaistas nuo peršalimo. Vargšelė Liusi dažnai peršaldavo. Denis taip pat. Jis toks mielas jaunuolis. Jo tėvas buvo mano pusbrolis.

Tomis nutraukė prisiminimus.

– Ar ta virtuve dar kas nors naudojasi, išskyrus panelę Čilkot ir jus?

– Hana ją tvarko. Ji taip pat ten verda vandenį, jei anksti ryte geriame arbatą.

– Dėkoju, panele Logan, – pasakė Tomis. – Tam kartui tai viskas, ką norėjau sužinoti. Tikiuosi, kad per daug nenuvarginome jūsų.

Jis išėjo iš kambario ir raukydamasis nusileido laiptais.

– Čia vyksta kažkas, mano mielasis pone Rikardo, ko aš nesuprantu.

– Aš nekenčiu šito namo, – pasakė Tapens ir sudrebėjo. – Eime pasivaikščioti, pabandysime pagalvoti.

Tomis pakluso ir jie išėjo. Pirmiausiai jie užnešė kokteilio taurę daktarui, o paskui nuėjo pasivaikščioti po apylinkes šnekėdamiesi apie pastaruosius įvykius.

– Lengviau gyventi, kai apsimetu kvailiu kaip Hano, – pasakė Tomis. – Įtariu, kad kai kam atrodo, kad man niekas nerūpi. Tačiau man labai rūpi. Aš jaučiu, kad mes kaip nors galėjome sutrukdyti įvykdyti šį nusikaltimą.

– Tai kvaila, – pasakė Tapens. – Juk mes nepatarėme panelei Luiz Hargreivs nesikreipti į Skotlend Jardą ar panašiai. Niekas nebūtų privertęs jos paprašyti policijos pagalbos. Gerai dar, kad nors kreipėsi į mus.

– Rezultatas būtų buvęs toks pats. Taip, tu teisi, Tapens. Jokios naudos graužti save dėl to, ko negalima buvo išvengti. Aš tiesiog noriu nors dabar viską išsiaiškinti.

– Nebus taip paprasta.

– Tikrai ne. Tiek daug galimybių, tačiau jos visos atrodo nerealios ir neįtikėtinos. Tarkim, Denis Redklifas užnuodijo sumuštinius. Jis žinojo, kad gers arbatą kitur. Iš pirmo žvilgsnio tai visai įmanoma.

– Taip, – pasakė Tapens, – įmanoma. Tačiau jis pats irgi mirė apsinuodijęs. Vadinasi, ne jis žudikas. Neturime

pamiršti dar vieno asmens – Hanos.

– Hanos?

– Žmonės, kuriuos apsėda religinė manija, gali padaryti daugybę dalykų.

– Ji tikrai per daug įsijautė, – pasakė Tomis, – reikia užsiminti apie tai daktarui Bartonui.

– Tai įvyko gana staiga, – pasakė Tapens. – Jei galime tikėti tuo, ką sakė panelė Logan.

– Mano nuomone, manijų atvejais taip ir nutinka, – atsakė Tomis. – Na, aš turiu omenyje, kad metų metus žmogus gali miegamajame giedoti himnus, o tada staiga nei iš šio nei iš to tampa agresyvus.

– Tikrai – prieš Haną turime daugiau įrodymų, nei prieš ką kitą, – susimąsčiusi pasakė Tapens. – Tačiau, man šovė mintis... – ji nutilo.

– Na, gal tai ir ne mintis, gal, greičiau, nuojauta.

– Kažką dar įtari?

Tapens linktelėjo.

– Tomi, ar tau patiko Meri Čilkot?

Tomis svarstė.

– Taip, manau, kad patiko. Ji paliko labai veiklios ir sumanios panelės įspūdį; gal net per daug sumanios, tačiau patikimos.

– Ar nemanai, jog keista, kad ji nebuvo per daug nusiminusi?

– Na, tam tikru atžvilgiu, tai taškas jos naudai. Aš kalbu apie tai, kad jei ji ką būtų padariusi, tai jau tikrai stengtųsi atrodyti labai nuliūdusi.

– Gal ir taip, – pasakė Tapens. – Šiaip ar taip, neatrodo, kad ji turėtų kokį nors motyvą. Nežinau, kokia jai nauda iš tų visų mirčių.

– Mano manymu, negalime įtarti nė vieno tarno.

– Nepanašu, kad tai būtų jų darbas. Jie atrodo kuklūs ir

patikimi. Įdomu, kokia buvo Estera Kvant, kambarinė?

– Turi galvoje, kad jei ji buvo jauna ir graži, galėjo būti įsipainiojusi?

– Taip, tą turėjau omeny, – atsiduso Tapens. – Visa tai labai slegia.

– Tikiuosi, kad policija viską išsiaiškins, – pasakė Tomis.

– Gali būti, tačiau aš norėčiau, kad mes patys tai padarytumėme. Tarp kitko, ar pastebėjai daugybę smulkių raudonų taškelių ant panelės Logan rankos?

– Ne. O ką tai galėtų reikšti?

– Atrodo, lyg jie būtų likę nuo švirkšto adatos, – pasakė Tapens.

– Gal daktaras Bartonas atliko poodinę injekciją.

– Labai panašu. Tačiau juk ne keturiasdešimt.

– Kokainas, – pakišo mintį Tomis.

– Aš pagalvojau apie tai, – pasakė Tapens, – tačiau akys tuoj ją išduotų. Iš karto matosi, kai žmogus vartoja kokainą ar morfijų. Be to, ji visai neatrodo tokio tipo sena dama.

– Tikrai, ji labai dievobaiminga ir rimta, – sutiko Tomis.

– Ak, kaip viskas sudėtinga, – pasakė Tapens. – Mes kalbame ir kalbame, tačiau neatrodo, kad nors kiek priartėjome prie tiesos. Nepamirškime grįžtant užsukti pas daktarą.

Daktaro namų duris atidarė lieknas kokių penkiolikos metų jaunuolis.

– Ponas Blantas? – pasiteiravo jis. – Daktaro dabar nėra, tačiau jis paliko jums laiškelį.

Jis įteikė jiems laiškelį, Tomis jį atplėšė.

„Brangusis pone Blantai,

turiu priežasčių manyti, kad buvo panaudoti balti nuodingi milteliai, gaunami iš ricinžolės. Jie yra labai galingas augalinės kilmės toksinis albuminas. Niekam apie tai neprasitarkite".

Laiškelis iškrito Tomiui iš rankų, tačiau jis greitai jį pakėlė.

– Augalinė kilmė, – sumurmėjo jis. – Ar ką nors nusimanai apie tai, Tapens? Kažkada tu neblogai tai išmanei.

– Ricina... – pasakė Tapens užsigalvojusi. – Mano manymu, ji gaunama iš ricinžolės.

– Man niekada nepatiko ricina, – pareiškė Tomis. – Dabar dar labiau jos nemėgstu.

– Ricina čia niekuo dėta. Ricina gaunama iš ricinžolės sėklų. Manau, kad šį rytą aš jas mačiau sode – jos gana aukštos, blizgančiais lapais.

– Nori pasakyti, kad kažkas namuose pagamino tą nuodą. Ar Hana galėjo tai padaryti?

Tapens papurtė galva.

– Nepanašu. Jai nepakaktų žinių.

Staiga Tomis šūktelėjo.

– Knyga. Ar aš ją dar turiu kišenėje? Taip. – Jis išsitraukė ją ir nekantriai pradėjo versti lapus. – Taip ir galvojau. Štai tas lapas, kuris buvo atverstas. Ar matai, Tapens? Ricina!

Tapens pagriebė knygą.

– Ar ką nors čia supranti? Aš – nieko.

– Man tai beveik viskas aišku, – pasakė Tapens.

Ji nuėjo įdėmiai skaitydama, viena ranka įsitvėrusi Tomio. Netrukus ji su trenksmu užvertė knygą. Jie priartėjo prie namo.

– Tomi, gal paliksi tai man? Nors vieną kartą. Suprask, aš esu bulius, prabuvęs arenoje dvidešimt minučių.

Tomis linktelėjo.

– Tu būsi „Laivo kapitonas", Tapens, – rimtai pasakė jis. – Mes turime pagaliau viską išsiaiškinti.

– Pirmiausia, – pasakė Tapens, jiems įėjus pro duris, – aš turiu užduoti dar vieną klausimą panelei Logan.

Ji nubėgo į viršų. Tomis nusekė jai iš paskos. Ji garsiai pabeldė į senosios ponios miegamojo duris.

– Ar tai jūs, mieloji? – paklausė panelė Logan. – Žinote, jūs esate per daug jauna ir per daug graži, kad būtumėte detektyvė. Ar ką nors išsiaiškinote?

– Taip, – atsakė Tapens, – išsiaiškinau.

Panelė Logan pasižiūrėjo į ją susidomėjusi.

– Nežinau, ar esu graži, – pradėjo Tapens, – tačiau kai buvau jauna, per karą dirbau sesele ligoninėje. Aš šį tą išmanau apie serumo terapiją. Aš taip pat žinau, kad kai žmogui po oda mažomis dozėmis leidžiama ricina, jo organizmas tampa jai atsparus, nes pradeda gaminti antiriciną. Šitas atradimas padėjo pamatus serumo terapijai. Jūs tai žinojote, panele Logan. Jūs kurį laiką leidotės riciną. Jūs padėdavote tėvui ir viską žinojote apie riciną bei tai, kaip ją išgauti iš sėklų. Jūs pasirinkote dieną, kai Denis Redklifas gėrė arbatą svečiuose. Jūs nebuvote suplanavusi, kad jis apsinuodys kartu su visais. Jūs nenorėjote, kad jis numirtų anksčiau nei Luiz Hargreivs. Mirus jai pirmai, visą turtą paveldėtų Denis Redklifas. Po jo mirties viskas atitektų jums – jo artimiausiai giminaitei... Atsimenate, šį rytą pati sakėte, kad jo tėvas buvo jūsų pirmos eilės pusbrolis.

Senoji ledi grėsmingu žvilgsniu pažiūrėjo į Tapens.

Staiga iš gretimo kambario išniro pamėkliška būtybė. Tai buvo Hana. Rankoje ji laikė uždegtą deglą, kuriuo mojavo kaip paklaikusi.

– Tiesa nuskambėjo. Štai kur šėtonas. Aš mačiau ją, skaitančią knygą ir besišypsančią, ir tada man nušvito protas. Aš radau knygą ir puslapį, bet nieko nesupratau. Tačiau Dievas kreipėsi į mane. Ji visada nekentė mano šeimininkės ir jos titulo. Ji pavydėjo jai. Ji nekentė ir mano vargšelės mielosios Luiz. Bet šėtonas žus, Dievo pasiųsta liepsna sunaikins jį.

Mojuodama fakelu ji puolė prie lovos.

Senoji ponia pradėjo rėkti.

– Patraukite ją šalin, patraukite ją nuo manęs! Viskas, ką ji sakė, tiesa, tik išveskite ją iš čia!

Tapens pribėgo prie Hanos, tačiau toji sugebėjo padegti baldakimo audeklą. Tomis taip pat įlėkė į kambarį. Jis nuplėšė audeklą ir kilimėliu užgesino ugnį. Tada padėjo Tapens numalšinti Haną kaip tik tuo metu, kai į kambarį atskubėjo daktaras Bartonas.

Kelių žodžių pakako, kad jis suprastų padėtį.

Jis puolė prie lovos, pakėlė panelės Logan ranką ir garsiai riktelėjo.

– Ji neišgyveno ugnies sukelto šoko. Ji nebegyva. Gal taip ir geriau, jei atsižvelgsime į aplinkybes.

Jis nutilo, o paskui pridūrė:

– Kokteilio taurėje taip pat buvo ricinos.

– Tai geriausia, kas galėjo nutikti, – pasakė Tomis, kai jie paliko Haną daktaro globoje ir vėl buvo vieni. – Tapens, tu buvai tiesiog nuostabi.

– Būti Hano nebuvo kada, – pasakė ji.

–Byla buvo per daug sudėtinga, kad dar ir vaidintumėme. Aš vis dar negaliu ramiai galvoti apie tą merginą. Bet kaip ir sakiau, tu buvai nuostabi. Tau priklauso visa garbė. Pasakysiu, kad didelis privalumas būti protingu, tačiau tokiu neatrodyti.

– Tu tikras bjaurybė, Tomi, – pasakė Tapens.

19. Tvirtas alibi

Tomis ir Tapens rūpestingai rūšiavo korespondenciją. Tapens nustebusi šūktelėjo ir padavė Tomiui laišką.

– Naujas klientas, – reikšmingai pasakė ji.

– Aha! – tarė Tomis, – Ką galime nustatyti perskaitę šį laišką, Vatsonai? Ne kažin ką. Nebent tokį akivaizdų faktą, kad ponas, kaip jis ten, Montgameris Džonsas rašo su klaidomis, o tai įrodo, kad jam buvo sunku siekti išsilavinimo.

– Montgameris Džonsas? – paklausė Tapens. – Ir ką gi aš žinau apie tą poną? Ak, taip, prisiminiau. Manau, kad Žaneta Vincent jį minėjo. Jo motina buvo ledi Elyn Montgameri – labai valdinga ir dievobaiminga, nešiojo auksinius kryžius ir visus kitus daikčiukus. Ji ištekėjo už Džonso. Jis neapsakomai turtingas.

– Sena kaip pasaulis istorija, – pasakė Tomis. – Pažiūrėkime, kelintą ponas Džonsas ketina pas mus užeiti? Vienuoliktą trisdešimt.

Lygiai vienuoliktą trisdešimt į laukiamąjį įėjo labai aukštas jaunuolis. Jis kreipėsi į Albertą nutaisęs draugišką veidą:

– Klausykite. Ar galėčiau pasikalbėti su ponu... ponu Blantu?

– Ar esate susitaręs, sere?

– Nesu įsitikinęs. Nors ne, manau, kad esu. Na, noriu pasakyti, kad aš parašiau laišką...

– Jūsų pavardė, sere?

– Montgameris Džonsas.

– Aš pranešiu ponui Blantui apie jus.

Netrukus jis sugrįžo.

– Gal galėtumėte palaukti kelias minutes, sere? Vyksta labai svarbus susirinkimas.

– Ak, na... taip... Žinoma, – pasakė Montgameris Džonsas.

Tikėdamasis, kad visas šis spektaklis paliko klientui reikiamą įspūdį, Tomis paskambino ir Montgameris Džonsas buvo Alberto palydėtas į jo kabinetą.

Tomis atsistojo pasisveikinti ir šiltai paspaudęs ranką parodė į kėdę.

– Na, pone Montgameri Džonsai, – guviu tonu pradėjo jis, – kuo galime jums padėti?

Ponas Montgameris Džonsas abejodamas pasižiūrėjo į kabinete sėdėjusį trečiąjį asmenį.

– Mano patikimoji sekretorė, panelė Robinson, – pasakė Tomis. – Jūs nesivaržydamas galite kalbėti jai girdint. Ar teisingai supratau, kad tai delikatus šeimos reikalas?

– Na, ne visai, – pasakė ponas Montgameris Džonsas.

– Tikiuosi, kad jūs pats nepakliuvote į bėdą? – tarė Tomis.

– Oi, tikrai ne, – atsakė ponas Montgameris Džonsas.

– Na, – pasakė Tomis, – tai gal jūs paprasčiausiai... viską papasakokite.

Tačiau pasirodė, kad kaip tik to Montgameris Džonsas ir negalėjo padaryti.

– Na, aš atėjau jūsų paprašyti velnioniškai keisto dalyko, – abejodamas pradėjo jis. – Aš... aš iš tikrųjų nežinau, nuo ko pradėti.

– Mes nesiimame skyrybų bylų, – pasakė Tomis.

– O Dieve, ne, – skubiai ištarė ponas Montgameris Džonsas. – Aš ne tai turėjau galvoje. Na, tai, sakyčiau, lyg ir kažkoks kvailas pokštas.

– Kažkas iškrėtė jums pokštą, jūs nežinote kas? – pasiteiravo Tomis.

Tačiau ponas Montgameris Džonsas ir vėl papurtė galvą.

– Na, – atsistodamas ir atsisėsdamas kitur tarė Tomis, –

neskubėkite ir papasakokite.

Kurį laiką visi tylėjo.

– Suprantate, – pagaliau prabilo ponas Džonsas, – tai nutiko per pietus. Aš sėdėjau šalia vienos merginos.

– Klausau jūsų, – padrąsino Tomis.

– Ji buvo... Na aš tikrai negaliu jos apibūdinti, bet ji pati šauniausia mergina iš visų šauniausių, kokias esu matęs. Ji atvyko iš Australijos su savo drauge. Jos kartu gyvena Klergs gatvėje. Ji viskam pasiryžusi ir nieko nebijo. Aš tiesiog negaliu jums apsakyti, kokį įspūdį ji man paliko.

– Na, mes galime įsivaizduoti, pone Džonsai, – pasakė Tapens.

Ji aiškiai suprato, kad norint išsiaiškinti pono Montgamerio Džonso problemą, reikia elgtis moteriškai subtiliai, o ne taip, kaip dalykiškasis ponas Blantas.

– Mes jus suprantame, – dar kartą padrąsino jį Tapens.

– Na, visas tas reikalas tiesiog išmušė mane iš vėžių, – pasakė ponas Montgameris Džonsas. – Ta mergina gali bet ką apstulbinti. Aš pažįstu dar vieną merginą, tiksliau dvi merginas. Viena labai linksma ir visa kita, bet man nepatinka jos smakras. Ji puikiai šoka, aš pažįstu ją visą gyvenimą, o tai, na jūs suprantate, leidžia jaustis saugiai. Kita yra iš baro *„Frivolity"**. Ji labai įdomi, tačiau aišku, kad kiltų skandalas, jeigu susidėčiau su ja. O, šiaip ar taip, iš tikrųjų aš nenoriu vesti nei vienos, nei kitos. Suprantate, aš vis svarsčiau, o tada – kaip perkūnas iš giedro dangaus ta mergina, prie kurios mane pasodino per pietus, ir ...

– Visas pasaulis apvirto aukštyn kojom, – supratingai pabaigė Tapens.

Tomis nekantriai pasimuistė kėdėje. Jam jau atsibodo pono Montgamerio Džonso paistalai apie jo meilės nuotykius.

– Jūs velniškai gerai pastebėjote, – pasakė ponas

---

* Frivolity – lengvabūdiškumas *(angl.)*

Montgameris Džonsas. – Būtent taip aš ir jaučiausi. Tik, suprantate, aš nemanau, kad ji pajuto tą patį. Gal jums taip ir neatrodo, tačiau aš nesu labai sumanus.

– Ak, neturėtumėte kuklintis, – pasakė Tapens.

– Na ką jūs, aš suvokiu, kad nesu pats šauniausias vaikinas, – žaviai nusišypsojęs pasakė ponas Džonsas. – Na, bent jau ne toks, kad patikčiau tokiai nuostabiai merginai. Štai kodėl aš manau, kad man būtinai reikia išnarplioti šį reikalą. Tai mano vienintelė galimybė. Ji tokia mergina, kuri niekada neatsiims savo žodžio.

– Na, mes linkime jums visokeriopos sėkmės, – mandagiai ištarė Tapens, – tačiau aš ne visai suprantu, kaip galėtumėm jums padėti?

– O Dieve, – šūktelėjo ponas Montgameris Džonsas, – negi aš nepasakiau?

– Ne, – tarė Tomis, – nepasakėte.

– Na, viskas vyko taip. Mes kalbėjomės apie detektyvines istorijas. Unai – toks jos vardas – mums abiems jos labai patinka. Mes kalbėjome apie vieną apsakymą. Ten viskas paremta alibi. Tada mes pradėjome kalbėtis apie alibi ir ar alibi įmanoma suklastoti. Aš pasakiau, kad ne, o ji pasakė... Ne, kuris iš mūsų tai pasakė?

– Nesvarbu, kuris, – nutraukė jį Tapens.

– Aš pasakiau, kad suklastoti alibi būtų pasiutiškai sunku. Ji nesutiko ir pasakė, kad tereikia padirbėti smegenimis. Mes pradėjome dėl to ginčytis, įsikarščiavome ir galiausiai ji pasakė: „Aš tau siūlau surizikuoti. Iš ko lažiniesi, kad aš pateiksiu tau neabejotiną alibi?"

– Iš ko tik nori, – atsakiau aš ir mes sutarėme. Ji buvo absoliučiai tikra, kad laimės.

„Aš laimėsiu", – pasakė ji. „Nebūk tokia tikra", – tariau jai. „Tarkim, tu pralaimėsi. Ar galėsiu prašyti tavęs, ko tik panorėsiu?" – nusijuokė ji ir pasakė, kad kilusi iš lošėjų šeimos ir kad galėsiu prašyti, ko panorėjęs.

– Na, – tarė Tapens, nes ponas Džonsas nutilo ir

maldaujančiu žvilgsniu žvelgė į ją.

– Nejaugi jūs nesupratote? Viskas mano rankose. Tai vienintelė galimybė priversti tokią merginą manimi susidomėti. Jūs net neįsivaizduojate, kokia ji šauni. Praėjusią vasarą ji plaukė baidarėmis ir su kažkuo susilažino, kad ji su drabužiais įšoks į vandenį, o tada nuplauks į krantą. Ji taip ir padarė.

– Jos pasiūlymas tikrai buvo labai įdomus, – pasakė Tomis, – tačiau nesu tikras, kad aš supratau, ko jūs iš mūsų norite?

– Tai visiškai paprasta, – pasakė ponas Montgameris Džonsas. – Jūs tai darote visą laiką. Tiriate išgalvotus alibi ir tikrinate, ar jie tikri.

– Na, taip... žinoma, aišku, – pasakė Tomis. – Toks mūsų darbas.

– Kas nors turi tai atlikti už mane, – pasakė Montgameris Džonsas. – Aš nesu patyręs tokiuose dalykuose. Jums tereikia ją sučiupti ir tuo viskas baigsis. Drįstu pasakyti, kad jums tai gali pasirodyti tuščias laiko gaišimas, tačiau man tai labai daug reiškia ir aš esu pasiruošęs sumokėti... Sumokėsiu, kiek tik pareikalausite.

– Gerai, – pasakė Tapens. – Esu tikra, kad ponas Blantas imsis šio reikalo.

– Žinoma, būtinai, – pasakė Tomis. – Tai tikrai bus labai įdomu.

Ponas Montgameris Džonsas lengviau atsiduso. Jis išsitraukė iš kišenės krūvą popierių ir išsirinko vieną lapą.

– Štai, – pasakė jis. – Štai ką ji man davė: „Siunčiu įrodymus, kad buvau dviejose skirtingose vietose tuo pačiu metu. Remiantis viena istorija, aš viena pietavau restorane „Bon Temps" Soho, paskui nuvažiavau į teatrą, o vėliau valgiau vakarienę kartu su savo draugu ponu Maršantu „Savojos" restorane. Tačiau aš taip pat buvau apsistojusi „Castle" viešbutyje Torkvėjuje ir į Londoną grįžau kitą rytą. Tau reikia išsiaiškinti, kuri iš šių istorijų yra teisinga ir tai įrodyti".

– Tai va, – pasakė ponas Montgameris Džonsas. – Dabar jau turbūt supratote, ko aš iš jūsų noriu.

– Mums tai bus tikras poilsis, – pasakė Tomis. – Visa tai labai naivu.

– Štai Unos nuotrauka, – tarė ponas Montgameris Džonsas. – Jums jos prireiks.

– Kokia tos panelės pavardė? – pasiteiravo Tomis.

– Una Dreik. Ji gyvena Klergs gatvėje 180 name.

– Ačiū, – pasakė Tomis. – Mes atliksime šią užduotį, pone Montgameri Džonsai. Tikiuosi, kad netrukus galėsime pranešti gerų naujienų.

– Klausykite, man trūksta žodžių išreikšti dėkingumui, – tarė ponas Džonsas atsistodamas ir spausdamas Tomiui ranką. – Man tikrai palengvėjo.

Išlydėjęs klientą Tomis grįžo į savo kabinetą. Tapens stovėjo prie lentynos, kurioje buvo išrikiuoti klasikiniai detektyvai.

– Inspektorius Frenčas, – pasakė Tapens.

– Nesupratau, – tarė Tomis.

– Žinoma, kad inspektorius Frenčas, – atsakė Tapens. – Jis visada tikrina alibi. Aš žinau visą procedūrą. Mes turime visur apsilankyti ir viską patikrinti. Iš pradžių viskas atrodys gerai, bet kai mes patyrinėsime atidžiau, iš karto surasime, kur – tiesą, o kur – melas.

– Dėl to neturėtų kilti sunkumų, – sutiko Tomis. – Sakyčiau, žinodami, jog viena istorija nėra tikra, mes greitai viską išsiaiškinsime.

– Nepastebėjau nieko, dėl ko turėtumėme nerimauti.

– Aš nerimauju dėl merginos, – pasakė Tomis. – Greičiausiai jai teks ištekėti už to jaunuolio, nori ji to ar ne.

– Brangusis, – pasakė Tapens, – nebūk kvailas. Moterys niekada nebūna tokios pašėlusios lošėjos, kaip atrodo. Jei ta mergina nebūtų pasiruošusi tekėti už to malonaus, tačiau tuščio jaunuolio, niekada nebūtų sutikusi su tokiomis lažybų sąlygomis. Tomi, patikėk manimi, ji tekės už jo dar mieliau

ir labiau jį gerbdama, jei jis laimės lažybas, negu jam pasipiršus paprastu būdu.

– Tu visada įsitikinusi, kad viską žinai, – pasakė jos vyras.

– Taip, – atsakė Tapens.

– Na, o dabar imkimės reikalo, – pasakė Tomis arčiau prisitraukdamas popierius. – Pirmiausiai nuotrauka. Hm, visai graži mergina. Ir, sakyčiau, gera nuotrauka. Pakankamai aiški, kad iš jos galima būtų pažinti žmogų.

– Mums reikia dar kelių merginų nuotraukų, – pareiškė Tapens.

– Kam?

– Detektyvai visada taip daro – parodo padavėjui keturias ar penkias nuotraukas, kad jis išrinktų tikrąją, – paaiškino Tapens.

– Manai, kad jie taip daro? – paklausė Tomis. – Turiu omenyje, padavėjai išrenka tikrąją nuotrauką?

– Na, bent jau knygose, – pasakė Tapens.

– Kaip gaila, kad gyvenimas taip skiriasi nuo literatūros, – tarė Tomis. – Na, ką mes dar turime? Taip, čia parašyta, ką ji veikė Londone. Septintą trisdešimt pietavo „Bon Temps". Teatre žiūrėjo „Žydruosius pentinius" – pridėtas nuplėštas bilietas. Vakarieniavo „Savojoje" su ponu Maršantu. Ką gi, siūlau apklausti poną Maršantą.

– Iš to nieko nepešime, – pasakė Tapens. – Jei jis jai padeda, nieko neišduos. Jau dabar galime nekreipti dėmesio į tai, ką jis pasakys.

– Na, tada imamės Torkvėjaus, – tęsė Tomis. – Dvyliktą valandą ji išvyko iš Padingtono stoties. Užkandžiavo vagone-restorane, sąskaitą pridėta. „Castle" viešbutyje apsistojo vienai nakčiai; sąskaita vėl pridėta.

– Man visa tai atrodo labai mėgėjiška, – pasakė Tapens. – Bet kas gali nusipirkti bilietą į teatrą ir nenueiti žiūrėti pjesės. Mergina tiesiog nuvyko į Torkvėjų, o Londonas – apgaulė.

– Jei taip, tai mums nėra kas veikti, – pasakė Tomis. –

Na, aš manau, kad mes vis tiek galime nueiti ir apklausti poną Maršantą.

Ponas Maršantas pasirodė esąs linksmas vaikinas, kuris visai nenustebo juos pamatęs.

– Una kažką sugalvojo, ar ne? – pasiteiravo jis. – Niekada negali žinoti, ką ji rezga.

– Aš supratau, pone Maršantai, – pasakė Tomis, – kad panelė Dreik praėjusį antradienį vakarieniavo su jumis „Savojoje".

– Visiškai teisingai, – atsakė ponas Maršantas. – Žinau, kad tai buvo antradienis, nes Una liepė man įsidėmėti dieną ir privertė mane užsirašyti apie tai į užrašų knygelę.

Didžiuodamasis jis parodė užrašą: „Vakarienė su Una. „Savoja". Antradienis, devyniolikta diena".

– Gal žinote, kur panelė Dreik buvo prieš tai?

– Kažkokiame sumautame spektaklyje „Rausvieji bijūnai" ar panašiai. Absoliutus niekalas. Taip ji man sakė.

– Ar esate tikras, kad ji buvo su jumis tą vakarą?

Ponas Maršantas įsižiūrėjo į jį.

– Kodėl klausiate? Žinoma. Negi nesakiau?

– Gal ji jūsų paprašė taip sakyti? – paklausė Tapens.

– Na, tiesą sakant, ji kažką sakė, kas man pasirodė labai keista. Ji sakė... Ką ji ten sakė? A, „Galvoji, kad vakarieniauji su manimi, Džimi, tačiau iš tikro aš esu už kelių šimtų mylių, Devonšyre". Ar jums tai neatrodo keista? Panašu į astralinius kūnus. Bet keisčiausia, kad mano bičiulis Dikas *Raisas** mano, kad matė ją ten.

– Kas tas ponas Raisas?

– Mano draugas. Jis viešėjo Torkvėjuje pas savo tetą. Tokią seną perekšlę, kuri vis gąsdina, kad mirs ir niekaip nemiršta. Dikis lankė ją kaip pavyzdingas sūnėnas. Jis sakė: „Aną dieną mačiau tą merginą iš Australijos, Uną, ar koks ten jos vardas. Norėjau prieiti ir pasikalbėti, tačiau tetulytė

---

* Rice – ryžiai *(angl.)*

nusitempė mane prie senės, sėdėjusios invalido vežimėlyje". Aš jo paklausiau, kada tai buvo ir jis atsakė: „Antradienį, maždaug apie penkias po pietų". Aš, aišku, pasakiau jam, kad jis apsiriko, tačiau tai vis tiek keista, ar ne? Juk Una irgi užsiminė apie Devonšyrą.

– Tikrai labai keista, – sutiko Tomis. – Sakykite, pone Maršantai, gal kas nors, ką jūs pažįstate, taip pat vakarieniavo „Savojoje" tą vakarą?

– Prie gretimo stalelio sėdėjo Aglanderiai.

– Ar jie pažįsta panelę Dreik?

– O taip. Nors ir nėra jos artimi draugai.

– Na, jei daugiau neturite mums ką papasakoti, pone Maršantai, leiskite jums palinkėti gero ryto.

– Arba tas jaunikaitis yra neįtikėtinai puikus melagis, – jiems išėjus į gatvę pasakė Tomis, – arba jis sako tiesą.

– Tikrai, – pasakė Tapens. – Aš pakeičiau nuomonę. Dabar mane apėmė jausmas, kad Una Dreik tikrai vakarieniavo „Savojoje" tą vakarą.

– Dabar eikime į „Bon Temps", – pasakė Tomis. – Išbadėjusiems sekliams vertėtų užkąsti. Bet pirmiausiai gaukime kelių merginų nuotraukas.

Tai pasirodė sudėtingiau, nei jie manė. Kreipęsi į kelis fotografus jie patyrė fiasko.

– Kodėl visi tie dalykai, kurie knygose būna lengvi ir paprasti, gyvenime tampa sudėtingi, – dejavo Tapens. – Kaip įtariai jie į mus žiūrėjo. Kaip manai – ką jie pagalvojo, kodėl mes prašome tų nuotraukų? Verčiau jau eime pas Džeinę. Pas ją tikrai ką nors rasime.

Tapens draugė Džeinė buvo nusiteikusi padėti ir leido Tapens raustis stalčiuose bei išsirinkti keturių buvusių draugių nuotraukas, kurios buvo nukištos kuo giliau.

Apsiginklavę gražuolių plejada jie patraukė į „Bon Temps", kur jų laukė nauji sunkumai ir nemažos išlaidos. Tomis pasikalbėjo su padavėjais. Kiekvienam atskirai parodė nuotraukų komplektą ir davė arbatpinigių. Iš to

nieko neišėjo. Bent jau trys merginos padavėjų manymu, praėjusį antradienį čia pietavo. Jie grįžo į biurą, ir Tapens vėl pradėjo viską iš pradžių.

– Padingtonas – dvylikta valanda. Torkvėjus – trys trisdešimt penkios. Šiuo traukiniu ji važiavo. Maršanto draugas ponas Seigou ar *Tepiouka**, ar koks ten jo vardas, matė ją Torkvėjuje apie penkias.

– Mes nepatikrinome, ar tai tiesa, – pasakė Tomis. – Jei, kaip tu sakei iš pradžių, Maršantas yra Unos Dreik draugas, jis galėjo išgalvoti visą istoriją.

– Na gerai, mes susirasime tą poną Raisą, – pasakė Tapens. – Nors nujaučiu, kad ponas Maršantas sakė tiesą. Dabar aš štai ką bandau išsiaiškinti. Una Dreik išvyko iš Londono dvyliktos valandos traukiniu. Greičiausiai išsinuomojo kambarį viešbutyje ir buvo išsipakavusi daiktus. Tada ji traukiniu grįžo atgal, kad spėtų į „Savoją". Vienas traukinys iš Torkvėjaus išvyksta keturios keturiasdešimt ir būna Padingtono stotyje dešimt po devynių.

– O kas tada? – paklausė Tomis.

– O tada, – susiraukė Tapens, – viskas darosi sudėtingiau. Vidurnaktį iš Padingtono išvyksta traukinys, tačiau vargu ar ji būtų galėjusi į jį spėti. Buvo per anksti.

– Gal ji važiavo automobiliu? – pakišo mintį Tomis.

– Hm, – pratarė Tapens, – porą šimtų mylių?

– Girdėjau, kad australai beprotiškai vairuoja.

– Na, manau, tai įmanoma, – tarė Tapens. – Ji atvyktų apie septynias ryto.

– Negi manai, kad ji „Castle" viešbutyje būtų įsmukusi į savo lovą nepastebėta? O gal atvažiavo į viešbutį, pasakė, kad svečiavosi visą naktį ir paprašė sąskaitos?

– Tomi, – tarė Tapens, – mes – idiotai. Jai visai nereikėjo grįžti į Torkvėjų. Jai tereikėjo paprašyti kokios nors draugės, kad ji nueitų į viešbutį, surinktų daiktus ir apmokėtų

---

* Kruopos *(angl.)*

sąskaitą. Taip ji gavo čekį.

– Manau, kad mes sugalvojome labai gražią hipotezę, – pasakė Tomis. – Mums belieka rytoj nuvykti į Torkvėjų dvyliktos valandos traukiniu ir ją patikrinti.

Kitą dieną Tomis ir Tapens paėmė merginų nuotraukas ir įlipo į traukinį. Jie važiavo pirmos klasės vagonu.

– Greičiausiai mus aptarnaus ne tie patys padavėjai, – pasakė Tomis. – Negali visada sektis. Įtariu, kad teks į Torkvėjų traukiniu važiuoti ne vieną kartą, kol pagaliau sulauksime tos pačios padavėjų pamainos.

– Tas alibi tikrinimas labai vargina, – pasakė Tapens. – Knygose viskas išsprendžiama per kelias pastraipas. Inspektorius Kasnors atsisėdo į traukinį, važiuojantį į Torkvėjų, apklausė vagono-restorano padavėjus ir taip istorija baigėsi.

Šį kartą jiems pasisekė. Pasirodė, kad padavėjas, atnešęs jiems sąskaitą, dirbo ir praėjusį antradienį. Tai buvo nepaprasta sėkmė, kainavusi jiems dešimt šilingų. Tapens ištraukė nuotraukas.

– Norėčiau sužinoti, – pasakė Tomis, – ar kuri nors iš šių merginų valgė čia priešpiečius praėjusį antradienį?

Kaip būna geriausiuose detektyviniuose romanuose, vyras iš karto parodė į Unos Dreik nuotrauką.

– Taip, sere, aš atsimenu šią ledi ir atsimenu, kad tai buvo antradienis, nes ji pati užsiminė, kad antradienis yra jai laimingiausia savaitės diena.

– Kol kas viskas klostosi puikiai, – pasakė Tapens, kai jie sugrįžo į savo kupe. – Greičiausiai mes sužinosime, kad ji atvyko į viešbutį. Gali būti sunkiau įrodyti, kad ji grįžo atgal į Londoną, bet gal koks nors stoties budėtojas ją prisimins.

Tačiau stotyje jie nieko nepešė, nors apklausė visus bilietų kontrolierius ir budėtojus. Tada, prieš pradėdamas klausinėti, Tomis nutarė duoti po pusę kronos ir du prižiūrėtojai išsirinko kelias nuotraukas, nors menkai teprisiminė, ar tikrai panaši mergina važiavo į Londoną

traukiniu, išvykstančiu keturios keturiasdešimt. Tačiau tai nebuvo Unos Dreik nuotrauka.

– Tai nieko neįrodo, – pasakė Tapens jiems išėjus iš stoties. – Ji galėjo važiuoti traukiniu, tačiau niekas jos nepastebėjo.

– Ji galėjo išvykti iš kitos stoties. Iš Toro.

– Gali būti ir taip, – atsakė Tapens, – bet tuo pasirūpinsime tada, kai patikrinsime viešbutį.

„Castle" buvo didelis, ant jūros kranto stovintis viešbutis. Užsakęs kambarį ir pasirašęs registracijos knygoje, Tomis maloniai pasiteiravo:

– Man atrodo, kad praėjusį antradienį pas jus buvo apsistojusi mūsų draugė panelė Una Dreik.

Registratorė džiugiai nusišypsojo.

– Na taip, žinoma, labai gerai ją atsimenu. Man atrodo, ji iš Australijos.

Tomiui davus ženklą Tapens išsitraukė nuotrauką.

– Šitoje nuotraukoje ji gerai atrodo, ar ne? – paklausė Tapens.

– Tikrai graži, netgi labai. Gana stilinga.

– Ar ji ilgam buvo apsistojusi? – pasiteiravo Tomis.

– Vienai dienai. Kitą rytą ji išvažiavo atgal į Londoną. Lyg ir ilgas kelias vienai nakčiai, tačiau panelėms iš Australijos, matyt, taip neatrodo.

– Ji labai šauni mergina, – pasakė Tomis. – Labai mėgstanti nuotykius. Ar ne čia ji su draugais išsiruošė pietauti, išvažiavo jų automobiliu ir įvažiavo į griovį, iš kurio iki ryto negalėjo išsikapstyti?

– Ak ne, – atsakė mergina. – Panelė Dreik pietavo viešbutyje.

– Tikrai, – pasakė Tomis, – ar esate tuo tikra? Na, turiu omenyje, iš kur tai žinote?

– Aš mačiau ją.

– Aš klausiu todėl, jog maniau, kad ji su draugais pietavo Torkvėjuje, – paaiškino Tomis.

– Ak ne, sere, ji pietavo čia, – nusišypsojo mergina ir paraudo. – Aš atsimenu, kad ji mūvėjo kelnes ir dėvėjo nuostabų ilgą švarką. Šifoninį, gėlėtą, labai madingą.

– Tapens, griuvo visi mūsų planai, – pasakė Tomis, kai jie buvo palydėti į viršų į savo kambarį.

– Tai jau taip, – atsakė Tapens. – Gal registratorė klysta. Mes pasiteirausime padavėjų per pietus. Čia neturėtų būti daug žmonių tokiu metų laiku.

Šį kartą darbo ėmėsi Tapens.

– Gal galėtumėte pasakyti, ar mano draugė buvo čia praėjusį antradienį? – paklausė ji padavėjo meiliai nusišypsojusi. – Panelė Dreik. Ji dėvėjo ilgą švarką ir kelnes. – Tapens išsitraukė nuotrauką. – Štai ji.

Padavėjas iš karto ją pažinęs nusišypsojo.

– Taip, taip, panelė Dreik, aš gerai ją prisimenu. Ji sakė, kad atvyko iš Australijos.

– Ar ji čia pietavo?

– Taip. Tai buvo praėjusį antradienį. Ji dar manęs paklausė, ar mieste galima ką nors nuveikti po pietų.

– Tikrai?

– Aš pasiūliau jai nueiti į teatrą, tačiau galiausiai ji apsigalvojo ir liko čia klausytis mūsų orkestro.

– Po velnių! – išsprūdo Tomiui.

– Gal atsimenate, kokiu laiku ji pietavo?– paklausė Tapens.

– Ji nusileido gana vėlai. Turėjo būti apie aštuonias.

– Velnias, prakeikimas, – tarė Tapens, kai jie su Tomiu išėjo iš restorano. – Tomi, viskas klostosi ne taip. O atrodė, kad tai bus vienas juokas.

– Na, turbūt mums reikėjo nusiteikti, kad nebus lengva.

– Kažin ar yra koks traukinys, kuriuo ji būtų galėjusi vėliau išvažiuoti?

– Nė vieno, su kuriuo ji būtų suspėjusi vakarienei į „Savoją".

– Na, – tarė Tapens, – mano paskutinė viltis – kambarinė.

Una Dreik gyveno tame pačiame aukšte kaip ir mes.

Kambarinė buvo labai šneki. Taip, ji puikiai prisiminė jaunąją ledi. Taip, tai jos nuotrauka. Ji buvo labai miela, linksma ir kalbi, papasakojo apie Australiją ir kengūras. Jaunoji dama paskambino apie pusę dešimtos ir paprašė pūslės su karštu vandeniu. Ji taip pat paprašė pažadinti ją kitą rytą pusę aštuonių ir atnešti kavos, o ne arbatos.

– Kai ją pažadinote, ji dar buvo lovoje? – paklausė Tapens.

– Taip, ponia. Kodėl klausiate?

– Na, galbūt ji mankštinosi, – kas pakliuvo pasakė Tapens. – Labai daug žmonių rytais daro mankštą.

– Na, tai jau skamba pakankamai įtikinančiai, – pasakė Tomis, kai kambarinė išėjo. – Galime daryti tik vieną išvadą: Londono istorija yra išgalvota.

– Ponas Maršantas labiau patyręs melagis, nei manėme, – pasakė Tapens.

– Mes turime vieną būdą patikrinti, ar jis melavo, – tarė Tomis. – Jis sakė, kad prie gretimo stalelio sėdėję žmonės Uną pažįsta iš matymo. Kokia jų pavardė – Aglanderiai, ar ne? Turime juos surasti ir taip pat patikrinti panelės Dreik butą Klargs gatvėje.

Kitą rytą jie susimokėjo už viešbutį ir prislėgti išvyko į Londoną.

Surasti Aglanderius telefonų knygoje buvo visai paprasta. Šį kartą Tapens vaidino iliustruoto žurnalo atstovę. Ji atvyko pas ponią Aglander ir paprašė papasakoti jų šaunaus vakarėlio „Savojoje", kuris vyko praėjusį antradienį, smulkmenas. Ponia Aglander mielai viską išklojo. Jau išeidama Tapens lyg tarp kitko paklausė:

– Sakykite, ar ne panelė Dreik sėdėjo tą vakarą prie gretimo stalelio? Ar tiesa, kad ji susižadėjusi su Perto hercogu? Juk jūs pažįstate tą merginą?

– Aš ją pažįstu iš matymo, – pasakė ponia Aglander. – Mano nuomone, žavinga mergina. Taip, ji sėdėjo prie gretimo stalelio su ponu Maršantu. Mano dukros ją geriau

pažįsta nei aš.

Kita vieta, kurią turėjo aplankyti Tapens, buvo butas Klargs gatvėje. Ją pasitiko panelė Mardžori Lester, panelės Dreik draugė, su kuria ji nuomojosi butą.

– Prašau, pasakykite, kas čia vyksta, – tiesiai šviesiai paklausė panelė Lester. – Una kažką rezga, o aš nieko nesuprantu. Žinoma, kad ji čia nakvojo praėjusį antradienį.

– Ar matėte ją, kai ji sugrįžo?

– Ne, aš jau buvau lovoje. Ji turi savo raktą. Manau, ji sugrįžo apie pirmą nakties.

– Kada ją pamatėte?

– Kitą rytą apie devynias. O ne, buvo jau gerokai po devynių.

Išėjusi iš buto Tapens beveik susidūrė su aukšta liesa moteriške.

– Dovanokite, panele, – atsiprašė ji.

– Ar jūs čia dirbate? – pasiteiravo Tapens.

– Taip, panele. Ateinu čia kiekvieną dieną.

– Kokiu laiku iš ryto jau būnate čia?

– Kaip visada – devintą, panele.

Tapens įbruko jai į ranką pusę kronos.

– Ar praėjusį antradienį panelė Dreik buvo čia, kai jūs atėjote?

– Taip, panele, ji buvo. Ji saldžiai miegojo savo lovoje. Vos prižadinau, kai atnešiau arbatą.

– Ačiū, – pasakė Tapens.

Ji nusiminusi nusileido laiptais. Su Tomiu jie susitiko mažame „Soho" restorane. Užkandę jie palygino savo užrašus.

– Aš kalbėjau su tuo jaunuoliu Raisu. Jis sako, kad tikrai matė Una Dreik Torkvėjuje.

– Na, – pasakė Tapens, – mes nuodugniai patikrinome abu variantus. Duok man pieštuką ir popieriaus lapą, Tomi. Tvarkingai surašykime viską, ką žinome, taip kaip daro tikri detektyvai.

1.30 – Uną Dreik matė traukinio vagone-restorane.
4.00 – ji atvyko į „Castle" viešbutį.
5.00 – ją matė ponas Raisas.
8.00 – ji pietavo viešbutyje.
9.30 – paprašė karšto vandens pūslės.
11.30 – ją matė „Savojos" restorane su ponu Maršantu.
7.30 – ryte ją pažadino kambarinė „Castle" viešbutyje.
9.30 – bute, Klargs gatvėje, ją pažadino tarnaitė.

Jie pasižiūrėjo vienas į kitą.

– Man atrodo, kad „Blanto nuostabieji detektyvai" pateko į aklavietę, – pasakė Tomis.

– Ak, mes negalime pasiduoti, – pasakė Tapens, – kas nors juk tikrai meluoja.

– Keisčiausia, kad man neatrodo, jog kas nors meluotų. Visi, kuriuos mes apklausėme, atrodė labai nuoširdūs ir atviri.

– Tačiau, kažkur juk yra spraga. Mes žinome, kad yra. Aš mąsčiau apie visokius dalykus. Pavyzdžiui, nuosavą sraigtasparnį ir panašiai, tačiau tai nieko nekeičia.

– Aš linkęs pradėti tikėti astraliniais kūnais.

– Na, – pasakė Tapens, – manau, kad geriausia eiti namo miegoti. Kai miegi, veikia pasąmonė.

– Hm, – pasakė Tomis, – jei tavo pasąmonė rytoj ryte pateiks priimtiną atsakymą, aš nukelsiu skrybėlę.

Vakarą jie praleido tyliai. Tapens vėl ir vėl žiūrėjo į valandas, kurias buvo susirašiusi ant lapo. Ji kažką užsirašinėjo ant skiautelių, murmėjo po nosimi ir knisosi traukinių tvarkaraščiuose. Tačiau galų gale nieko neišsprendę jie abu nuėjo miegoti.

– Tai labai slegia, – pasakė Tomis.

– Tai jau tikrai. Tai buvo vienas bjauriausiai mano praleistų vakarų, – atsakė Tapens.

– Geriau jau būtumėme nuėję į miuzikholą. Keli geri juokeliai apie uošves, dvynius ar alaus butelius būtų mus gerokai išblaškę.

– Ne, pamatysi, kad šio vakaro darbas galų gale duos rezultatų, – pasakė Tapens. – Kitas aštuonias valandas mūsų pasąmonė turės, ką veikti.

Jie nuėjo miegoti su viltimi.

– Na, – kitą rytą paklausė Tomis, – ką mums sako pasąmonė?

– Man kilo idėja, – pasakė Tapens.

– Tikrai? Kokia?

– Na, ji gana keista. Ji neturi nieko bendro su tuo, apie ką skaičiau detektyvuose. Tiesą sakant, tai tu ją man pakišai.

– Vadinasi, ji turi būti gera, – įsitikinęs tarė Tomis. – Na, Tapens, klok viską iš eilės!

– Reikės išsiųsti telegramą, kad galėčiau tai patikrinti, – pasakė Tapens. – Nieko tau nesakysiu. Tai gana beprotiška idėja, tačiau ji vienintelė viską paaiškina.

– Gerai, – pasakė Tomis. – Man metas eiti į darbą. Klientų negalima versti laukti. Palieku šią bylą mano gabiai bendradarbei.

Tapens linksmai linktelėjo galvą.

Biure jos nebuvo visą dieną. Kai Tomis grįžo namo apie pusę šešių, rado Tapens belaukiančią jo. Ji buvo labai susijaudinusi.

– Man pavyko, Tomi. Aš išsiaiškinau paslaptį. Mes galime pateikti sąskaitą ponui Montgameriu Džonsui, įtraukę į ją visus šilingus ir puskrones, kuriuos išdalinome, ir pridėję deramą sumą, kuri priklauso mums. Mergina – jo.

– Koks atsakymas? – sušuko Tomis.

– Visiškai paprastas, – atsakė Tapens. – Dvynės.

– Ką tai reiškia – „dvynės"?

– Tik tiek. Aišku, kad tai vienintelis atsakymas. Sakiau, kad tu man pakišai mintį vakar vakare, kai kalbėjai apie uošves, dvynius ir alaus butelius. Aš išsiunčiau telegramą į Australiją ir gavau informaciją, kurios man reikėjo. Una turi dvynę seserį Verą, kuri praėjusį pirmadienį atvyko į Angliją. Štai kodėl ji taip spontaniškai sukirto rankomis. Ji

pagalvojo, kad bus baisiai juokinga. Sesuo nuvažiavo į Torkvėjų, o ji liko Londone.

– Ar manai, kad ji labai liūdės, sužinojusi, jog pralošė? – paklausė Tomis.

– Ne, – atsakė Tapens, – nemanau. Aš gi jau sakiau tau, ką apie tai galvoju. Ji atiduos visą garbę Montgameriui Džonsui. Aš visada maniau, kad sutuoktinio sugebėjimų garbinimas yra tvirtas santuokos pagrindas.

– Esu laimingas, kad keliu tau tokius jausmus, Tapens.

– Klysti, – pasakė Tapens. – Alibi nebuvo toks išradingas, kad jį negėda būtų demaskuoti ir inspektoriui Frenčui.

– Nesąmonė, – pasakė Tomis. – Aš manau, kad rodžiau tas nuotraukas padavėjams būtent taip, kaip tai būtų daręs inspektorius Frenčas.

– Jis nebūtų išleidęs nė pusės pinigų, kuriuos išleidome mes, – tarė Tapens.

– Nesijaudink, – pasakė Tomis. – Mes viską įtrauksime į pono Montgamerio sąskaitą. Įtariu, kad jis džiaugsis kaip tikras idiotas ir sumokės bet kiek.

– Taip ir turi būti, – pasakė Tapens. – Negi „Blanto nuostabieji detektyvai" sėkmingai neišsprendė galvosūkio? Ak Tomi, man atrodo, kad mes esame nepaprastai protingi. Kartais man net baisu darosi.

– Kitą kartą galėsime imtis Rodžerio Šeringemo bylos, o tu, Tapens, būsi pats Rodžeris Šeringemas.

– Turėsiu daug šnekėti, – suabejojo Tapens.

– Tau tai neturėtų būti sunku, – tarė Tomis. – O dabar siūlau atlikti tai, ko negalėjome padaryti praėjusį vakarą. Keliaukime į miuzikholą. Ten turėtume smagiai pasijuokti iš uošvių, alaus butelių ir dvynių.

20. Dvasininko duktė

– Norėčiau, – pasakė Tapens, paniurusi vaikštinėdama po kabinetą, – kad mes susidraugautumėme su dvasininko dukra.

– Kodėl?

– Gal tu ir pamiršai, tačiau aš pati esu dvasininko duktė. Vis dar atsimenu, kaip jaučiausi vaikystėje. Iki šiol jaučiu poreikį rūpintis kitais, elgtis nesavanaudiškai...

– Kaip matau, tu ruošiesi Rodžerio Šeringemo vaidmeniui, – pasakė Tomis. – Mano nuomone, tu kalbi tiek daug, kiek ir jis, tačiau ne taip protingai.

– Priešingai, – atsakė Tapens. – Tu nepajutai mano žodžiuose moteriško subtilumo, *je ne sais quoi**, kurio niekada neįvaldys joks storžievis vyras. Aš turiu sugebėjimų, apie kuriuos mano prototipas nė nenumano. Ar pasakiau „prototipas"? Kartais labai sunku parinkti tinkamą žodį, kartais jie skamba teisingai, tačiau reiškia visą ne tą, ką nori pasakyti.

– Tęskite, – mandagiai paprašė Tomis.

– Aš nutilau, kad galėčiau įkvėpti ir susikaupti. Kadangi turiu tam tikrų sugebėjimų, noriu šiandien padėti dvasininko dukrai. Pamatysi, Tomi. Pirmas žmogus, kuris šiandien kreipsis pagalbos į „Blanto nuostabiuosius detektyvus" bus dvasininko dukra.

– Lažinuosi, kad taip nebus, – pasakė Tomis.

– Sutarta! – pasakė Tapens. – Ša! Greičiau prie mašinėlės. O dangau! Viena jau atėjo.

Ponas Blantas atrodė labai užimtas, kai Albertas atidarė

---

* Aš nežinau, kodėl *(pranc.)*

duris ir pranešė:

– Panelė Monika Dyn.

Liekna, rudaplaukė, gana varganai apsirengusi mergina įėjo į kambarį ir neryžtingai stabtelėjo. Tomis priėjo prie jos.

– Labas rytas, panele Dyn. Gal prisėskite ir papasakokite savo bėdą. Tarp kitko, leiskite man pristatyti savo patikimą sekretorę, panelę Šeringem.

– Labai malonu su jumis susipažinti, panele Dyn, – pasakė Tapens. – Ar jūsų tėvas buvo dvasininkas?

– Taip. Tačiau iš kur jūs žinote?

– Na, mes turime įvairių būdų, – atsakė Tapens. – Nekreipkite dėmesio į mano tarškėjimą. Ponui Blantui patinka, kai aš kalbu. Sako, kad jam tai padeda mąstyti.

Mergina nustebusi spoksojo į ją. Ji buvo labai smulki, ne gražuolė, tačiau kažkaip ilgesingai žavi. Ji turėjo kupetą šviesiai rudų, švelnių plaukų, jos akys buvo tamsiai mėlynos ir labai mielos, tačiau juodi ratilai po jomis išdavė, kad ją kankina nerimas.

– Ar papasakosite, kas jus atvedė pas mus, panele Dyn? – paklausė Tomis.

Mergina nukreipė į jį dėkingą žvilgsnį.

– Tai bus ilga ir padrika istorija, – pradėjo mergina. – Esu Monika Dyn. Mano tėvas buvo „Little Hampsley" parapijos pastorius Safolke. Jis mirė prieš trejus metus, ir mes su mama visai nuskurdome. Aš pradėjau tarnauti guvernante, tačiau mama labai pasiligojo, todėl turėjau grįžti namo, kad galėčiau ją prižiūrėti. Mes vertėmės labai vargingai, kol vieną dieną gavome advokato laišką, kuriame buvo rašoma, kad mano tėvo teta mirė ir viską paliko man. Aš dažnai buvau girdėjusi minint tetą, su kuria tėvas susipyko prieš daugelį metų. Žinojau, kad ji yra turtinga, ir atrodė, kad mūsų bėdoms atėjo galas. Bet taip neatsitiko. Aš paveldėjau namą, kuriame ji gyveno, tačiau sumokėjus mokesčius, mums nieko nebeliko. Spėju, kad ji prarado savo turtą per karą, o gal tiesiog pati išleido visus pinigus.

Tačiau mes vis dar turėjome namą, kurį beveik iš karto galėjome parduoti už priimtiną kainą. Bet turbūt pasielgiau kvailai ir to nepadariau. Iki tol mes turėjome keletą mažų, tačiau puikiai įrengtų kambarių, tačiau aš pagalvojau, kad mamai bus daug jaukiau gyventi „Raudonajame name". Ketinau priimti nuomininkus ir tikėjausi, kad jie padengs mūsų išlaidas.

Nors vienas džentelmenas labai norėjo nusipirkti tą namą ir siūlė už jį viliojančią kainą, aš tvirtai laikiausi savo sprendimo. Mes įsikūrėme ir aš padaviau skelbimą į laikraštį, kad priimame nuomininkus. Kurį laiką viskas klostėsi gerai, mes sulaukėme kelių nuomininkų. Sena tetos tarnaitė liko su mumis ir mes kartu prižiūrėjome namus. Tada pradėjo dėtis neįtikėtini dalykai.

– Kokie?

– Patys keisčiausi dalykai. Atrodė, kad namą kažkas užkerėjo. Paveikslai pradėjo kristi nuo sienų, puodai pradėjo skraidyti ir dužti. Vieną rytą nusileidę į apačią mes pamatėme, kad visi baldai perstatyti. Iš pradžių manėme, kad kažkas sumanė pajuokauti, tačiau vėliau supratome klydę. Kartais, kai visi sėdėdavome prie pietų stalo, viršuje pasigirsdavo baisus trenksmas. Mes užbėgdavome į viršų ir nieko ten nerasdavome, tik kokį nors nutrenktą ant grindų baldą.

– Poltergeistas, – susidomėjusi šūktelėjo Tapens.

– Taip sakė ir daktaras O'Nilas, nors aš ir nežinau, ką tai reiškia.

– Tai tokia pikta dvasia, kuri krečia pokštus, – paaiškino Tapens, kuri iš tikro ne ką teišmanė apie tokius dalykus ir net nebuvo tikra, kad teisingai ištarė žodį.

– Na, šiaip ar taip, padariniai buvo katastrofiški. Mūsų nuomininkai mirtinai išsigando ir kiek galėdami greičiau išsikraustė. Mes priėmėme naujus, tačiau tie irgi išvažiavo. Aš buvau apimta nevilties. Galiausiai dar žlugo kompanija, į kurią buvome investavę likusius pinigus.

– Vargšė mergaitė, – užjaučiančiu balsu pasakė Tapens. – Jums tikrai atėjo sunkūs laikai. Ar norite, kad ponas Blantas imtųsi to „vaiduoklių" reikalo?

– Ne visai. Matote, prieš tris dienas pas mus apsilankė vienas ponas. Jis prisistatė daktaru O'Nilu. Jis pasakė, kad yra Fizinių tyrimų draugijos narys. Jis išgirdo apie keistus nutikimus mūsų name ir tai jį labai sudomino. Jis buvo pasiryžęs nupirkti mūsų namą, kad galėtų jame atlikti įvairių eksperimentų.

– Na, ir kas toliau?

– Iš pradžių aš, aišku, labai apsidžiaugiau. Atrodė, kad tai vienintelis kelias išsivaduoti iš problemų. Tačiau...

– Taip?

– Gal jūs pagalvosite, kad aš trenkta. Gal tokia ir esu. Tačiau esu tikra, kad nesuklydau. Tai buvo tas pats vyras!

– Koks tas pats vyras?

– Tas pats, kuris jau anksčiau norėjo pirkti mūsų namą. Ak, aš esu tikra, kad neklystu.

– Kodėl jūs manote, kad tai galėtų būti tas pats žmogus?

– Jūs nesupratote. Tie du vyrai buvo visiškai skirtingi, skirtingais vardais ir išvaizda. Pirmasis buvo jaunas ir elegantiškas – tamsiaplaukis, maždaug trisdešimties metų. Daktaras O'Nilas yra penkiasdešimtmetis, susikūprinęs, su žila barzda ir su akiniais. Bet kai jis kalbėjo, aš pastebėjau auksinį dantį. Dantis matosi tik tada, kai jis šypsosi. Tas kitas vyras taip pat turėjo auksinį dantį toje pat vietoje. Tada aš apžiūrėjau ausis. Aš buvau įsidėmėjusi to kito vyro ausis, nes jos ypatingos formos – beveik be spenelių. Daktaro O'Nilo ausys buvo tokios pat formos. Juk negali taip viskas sutapti, ar ne? Aš galvojau, galvojau ir galiausiai parašiau jam laišką, kad pranešiu savo sprendimą po savaitės. Prieš kurį laiką aš buvau pastebėjusi pono Blanto skelbimą, tiesą sakant, sename laikraštyje, kuriuo buvo išklotas virtuvės stalčius. Išsikirpau jį ir atvažiavau į miestą.

– Jūs pasielgėte labai teisingai, – pasakė Tapens

energingai linktelėjusi galva. – Šį reikalą reikia išsiaiškinti.

– Labai įdomus atvejis, panele Dyn, – tarė Tomis. – Mes mielai imsimės šio reikalo, ar ne panele... panele Šeringem?

– Būtinai, – atsakė Tapens, – ir viską išsiaiškinsim.

– Kaip supratau, panele Dyn, name gyvenate jūs, jūsų motina ir tarnaitė. Gal galite plačiau apie ją papasakoti?

– Jos pavardė Kroket. Ji tetai tarnavo aštuonerius ar dešimt metų. Tai – pagyvenusi moteriškė. Gana šiurkšti, tačiau gera tarnaitė. Ji išdidoka, nes jos sesuo ištekėjo už kilmingesnio vyro. Kroket turi sūnėną, kuris, kaip ji mums sako, yra „beveik džentelmenas".

– Hm, – pratarė Tomis, nežinodamas ką pridurti.

Tapens įdėmiai apžiūrėjo Moniką ir apsisprendusi pasakė:

– Manau, kad geriausia mums su panele Dyn bus nueiti užkąsti. Dabar kaip tik pirma valanda. Ji papasakos man visas smulkmenas.

– Žinoma, panele Šeringem, – pasakė Tomis. – Puikiai sugalvota.

– Klausykite, – pasakė Tapens, kai jos patogiai įsitaisė prie stalelio šalimais esančiame restoranėlyje, – norėčiau žinoti, ar yra kokia ypatinga priežastis, dėl kurios jūs norite viską išsiaiškinti?

Monika nuraudo.

– Na, suprantate...

– Nebijokite, – padrąsino Tapens.

– Na, na yra du vyrai, kurie norėtų mane vesti.

– Įprasta istorija, ar ne? Vienas turtingas, kitas vargšas, o jums patinka vargšas!

– Nesuprantu, kaip jūs galite žinoti tokius dalykus, – sumurmėjo mergina.

– Tai lyg ir gamtos dėsnis, – paaiškino Tapens. – Taip nutinka visiems. Taip nutiko ir man.

– Suprantate, net jei aš ir parduosiu namą, mums neužteks pinigų pragyvenimui. Džeraldas yra labai mielas,

tačiau jis visiškas vargšas, nors ir labai gabus inžinierius. Jei jis turėtų nors truputį pinigų, firma, kurioje jis dirba, priimtų jį į partnerius. Kitas, ponas Partridžas, labai geras žmogus. Esu tikra, kad ir turtingas. Jei už jo ištekėčiau, baigtųsi visos mano bėdos. Tačiau aš...

– Žinau, – pasakė Tapens užjausdama. – Tai visiškai kitas dalykas. Galite sau sakyti kiek norite, kad jis labai geras žmogus, išgalvoti apie jį visokių teigiamų dalykų, tačiau nieko iš to nebus.

Monika linktelėjo.

– Na, – pasakė Tapens, – manau, kad mums vertėtų apsilankyti pas jus ir ten apsižvalgyti. Koks jūsų adresas?

– „Raudonasis namas", Stourtonas.

Tapens užsirašė adresą.

– Aš nepaklausiau jūsų, – pradėjo Monika, – apie sąlygas... – pabaigė ji ir paraudo.

– Užmokestis priklauso nuo rezultato, – rimtu balsu ištarė Tapens. – Jei „Raudonojo namo" paslaptis bus išaiškinta ir tai duos jums kokios naudos, mes tikėsimės nedidelių procentų. Kitu atveju jūs mums nieko nebūsite skolinga.

– Labai jums ačiū, – dėkingai tarė mergina.

– O dabar, – pasakė Tapens, – dėl nieko nesijaudinkite. Viskas bus gerai. Paskanaukime tuo, ką mums atnešė, ir pakalbėkime apie linksmus dalykus.

21. Raudonasis namas

– Na, – pasakė Tomis žiūrėdamas pro viešbučio „Karūna ir inkaras" langą, – štai mes ir „Bifštekse tešloje", jei taip vadinasi šitas prakeiktas kaimas.

– Geriau dar kartą apgalvokime, ką žinome apie tą keistą namą, kuriame vaidenasi, – pasiūlė Tapens.

– Gerai, – pritarė Tomis. – Pradžiai noriu pasakyti, kad aš įtariu pasiligojusią motiną.

– Kodėl?

– Brangioji Tapens, garantuoju, kad tas poltergeistas yra ne kas kita, kaip kurio nors iš namiškių darbas, sugalvotas tam, kad įtikintų merginą parduoti namą. Mergina sakė, kad kažkas bildėjo tuo metu, kai visi valgė pietus. Jei motina iš tikrųjų labai ligota, ji veinintelė buvo viršuje savo lovoje.

– Tačiau ligonė tikrai negalėtų stumdyti baldų, o tuo labiau vartyti.

– Aha! Tačiau ji visai nėra ligonė. Ji tik apsimeta.

– Kodėl?

– Todėl, – prisipažino Tomis, – kad aš taikau labai populiarų metodą – įtariu mažiausiai įtartiną asmenį.

– Tu visada iš visko šaipaisi, – griežtai pasakė Tapens. – Kažkas juk turi būti, dėl ko tie žmonės taip trokšta įsigyti namą. Ir jei tau tai nerūpi, tai man rūpi. Man patinka ta mergina. Ji labai miela.

Tomis rimtai linktelėjo galva.

– Visiškai su tavimi sutinku. Tačiau niekaip negaliu susilaikyti nepaerzinęs tavęs, Tapens. Žinoma, kažkas ne taip ir kažkam to namo reikia. Kažkas nori jį nupirkti, o tai reiškia, kad jie ruošiasi lupti grindis ir versti sienas. Galbūt

galiniame kieme yra anglies klodai?

– Nenorėčiau, kad ten būtų anglies kasykla. Paslėptos brangenybės būtų daug romantiškiau.

– Hm, – tarė Tomis, – tokiu atveju, manau, man verta apsilankyti vietiniame banke. Valdytojui paaiškinsiu, kad čia ruošiuosi praleisti Kalėdas ir greičiausiai pirksiu „Raudonąjį namą", o tada pasiteirausiu, kaip atsidaryti sąskaitą.

– O ką tai duos?

– Palauk ir pamatysi.

Tomis sugrįžo greičiau nei už pusvalandžio.

– Mes pasistūmėjome į priekį, Tapens. Pokalbis prasidėjo sklandžiai, kaip ir tikėjausi. Tada nerūpestingai paklausiau, ar į banką dažnai atneša auksą, kaip dažnai pasitaiko šiais laikais nedidelių miestelių bankuose. Auksą neša fermeriai, jį sukaupę karo metu. Paskui pradėjome kalbėtis apie kaprizingas senas ponias. Aš papsakojau apie išsigalvotą tetą, kuri prieš pat prasidedant karui automobiliu apvažiavo šimtus parduotuvių ir grįžo su kalnu konservų. Jis iš karto užsiminė apie savo klientę, kuri užsispyrė pasiimti iš banko visus pinigus iki paskutinio cento. Ji norėjo viską, jei įmanoma, gauti auksu. Ji taip pat pareikalavo, kad jai atiduotų visus vertybinius popierius bei akcijas. Aš pasakiau, kad tai buvo visiška kvailystė, o jis man lyg tarp kitko pasakė, kad ta senė – buvusi „Raudonojo namo" šeimininkė. Supratai, Tapens? Ji pasiėmė visus pinigus ir kažkur juos paslėpė. Ar atsimeni, kad Monika Dyn sakė, kaip jos nustebo sužinojusios, jog visas turtas dingo. Taip, ji viską paslėpė „Raudonajame name" ir kažkas apie tai žino. Galiu spėti, kas tai galėtų būti.

– Kas?

– Ką manai apie ištikimąją Kroket? Ji turėtų viską žinoti apie savo šeimininkės keistenybes.

– O kaip tas daktaras O'Nilas su auksiniu dantimi?

– Jis – sūnėnas džentelmenas! Štai kas jis toks. Tačiau

kur ji viską paslėpė? Tu daugiau nusimanai apie senas damas nei aš, Tapens. Kur jos viską slepia?

– Po čiužiniais, suvyniojusios į kojines ir apatinius sijonus.

Tomis linktelėjo.

– Gal tu ir teisi, tačiau ji ten nieko nepaslėpė, nes antraip viskas būtų buvę rasta tada, kai buvo tvarkomi jos daiktai. Štai kas neduoda man ramybės – juk tokia sena dama nebūtų lupusi lentų iš grindų ar kasusi duobių sode. Brangenybės turi būti kur nors „Raudonajame name". Kroket jų nerado, bet ji žino, kad jos ten yra. Kai tik namas taps jų, ji kartu su brangiuoju sūnėnu galės jį apversti aukštyn kojom, kad surastų tai, ko ieško. Mes turime juos aplenkti. Aplankykime „Raudonąją namą", Tapens.

Juos priėmė Monika Dyn. Motinai ir Kroket jie buvo pristatyti kaip būsimieji pirkėjai, kad galima būtų paaiškinti, kodėl jie vedžiojami po namą ir sodą.Tomis neprasitarė Monikai, ką jie išsiaiškino, tačiau klausinėjo įvairiausių dalykų. Jis teiravosi apie drabužius ir asmeninius senosios ponios daiktus ir panašiai. Paaiškėjo, kad kai kas atiteko Kroket, o kai kas – vargšų šeimoms. Viskas buvo patikrinta.

– Ar jūsų teta nepaliko kokių nors dokumentų?

– Rašomojo stalo ir stalo, stovėjusio miegamajame, stalčiai buvo pilni, tačiau tarp jų nebuvo nieko svarbaus.

– Ar išmetėte tuos dokumentus?

– Ne, mano mama neleidžia išmesti senų popierių. Tarp jų yra senų receptų, kurie jai įdomūs.

– Gerai, – tarė Tomis.

Jis parodė į seną vyrą, kuris sode apžiūrinėjo gėles ir pasiteiravo:

– Ar jis dirbo sodininku ir prie jūsų tetos?

– Taip. Jis ateidavo tris kartus per savaitę. Gyvena kaimelyje. Vargšelis jau senas ir iš tikro nieko naudingo negali nudirbti. Vis dar laikome jį, kad nors kiek prižiūrėtų aplinką, tačiau galime mokėti tik už vieną dieną per savaitę.

Tomis mirktelėjo Tapens, kad ji pratęstų pokalbį su Monika, o pats nuėjo prie sodininko. Jis tarė senukui keletą malonių žodžių, pasiteiravo, ar jis dirbo ir prie senosios ponios, o tada lyg netyčia paklausė:

– Jūs vieną kartą užkasėte dėžę, kai senoji ponia jūsų paprašė, ar ne?

– Ne, sere. Aš niekada nieko jos prašomas neužkasiau. Kam jai galėjo to reikėti?

Tomis papurtė galvą ir, suraukęs kaktą, nužingsniavo atgal į namą. Beliko tikėtis, kad senosios ponios dokumentuose pavyks aptikti kokią užuominą. Kitaip bus labai sudėtinga išaiškinti paslaptį. Pats namas buvo senamadiškas, tačiau nebuvo toks senas, kad jame galėtų būti įrengtas slaptas kambarys ar koridorius.

Prieš išeinant Monika jiems padavė didelę perrištą virve kartoninę dėžę.

– Surinkau visus dokumentus, – sušnabždėjo ji. – Jie čia. Aš pagalvojau, kad duosiu jums ją pasiimti su savimi, kad turėtumėte pakankamai laiko peržiūrėti visus tuos popierius, nors esu tikra, kad jie nieko jums neatskleis apie paslaptingus dalykus, kurie dedasi šiame name...

Jos kalbą nutraukė siaubingas trenksmas viršuje. Tomis bėgte pasileido laiptais į viršų. Viename iš kambarių jis rado sudaužytus į šipulius ąsotį ir dubenį. Daugiau tame kambaryje nieko nebuvo.

– Vaiduoklis vėl išdykauja, – šyptelėjęs sumurmėjo jis.

Jis susimąstęs nusileido laiptais.

– Kažin, panele Dyn, ar aš galėčiau pasikalbėti su tarnaite Kroket?

– Žinoma. Tuoj ją pakviesiu.

Monika nuėjo į virtuvę. Ji grįžo su pagyvenusia tarnaite, kurią jie jau matė, kai atėjo.

– Mes planuojame pirkti šį namą, – maloniu balsu pasakė Tomis, – ir mano žmona norėtų žinoti, ar jūs tokiu atveju sutiktumėte likti su mumis?

Garbingame Kroket veide neatsispindėjo jokių jausmų.

– Dėkoju, sere, – pasakė ji. – Aš norėčiau apie tai pagalvoti, jei galima.

Tomis pasisuko į Moniką.

– Man labai patiko namas, panele Dyn. Kiek žinau, jūs turite dar vieną pirkėją. Žinau, kiek jis pasiūlė už namą. Aš mielai duosiu šimtu daugiau. Aš jums siūlau tikrai gerą kainą.

Monika kažką sumurmėjo ir Beresfordai išėjo.

– Aš buvau teisus, – pasakė Tomis jiems einant keliu, – Kroket viską žino. Ar pastebėjai, kad ji vos atgavo kvapą? Tai todėl, kad skubėjo nusileisti į apačią. Tai ji sudaužė ąsotį ir dubenį. Panašu, kad kartais paslapčiomis ji įleisdavo į namą sūnėną ir jis truputį pažaisdavo poltergeistą, ar kaip tu ten tai vadini, kai ji lyg niekur nieko būdavo kartu su šeima. Pamatysi, daktaras O'Nilas pasiūlys naują kainą dar dienai nesibaigus.

Tomio žodžiai išsipildė. Po pietų jie gavo laiškelį. Jis buvo nuo Monikos.

„Aš ką tik mačiausi du daktaru O'Nilu. Jis pakėlė kainą 150 svarų".

– Sūnėnas turbūt yra rimtas vyras, – užsigalvojęs pasakė Tomis. – Žinai, ką tau pasakysiu, Tapens? Laimikis, kurio jis tikisi, turi būti vertingas.

– Ak! Ak! Ak! Kad tik mes jį rastumėm!

– Na, tai imkimės darbo.

Jie pradėjo skaityti dokumentus. Tai buvo varginantis darbas, nes jie buvo labai sumaišyti ir sujaukti, tiesiog netvarkingai sumesti į dėžę. Kas kelias minutes jie vis klausinėjo vienas kito, ar rado ką nors vertingo.

– Ką radai, Tapens?

– Dvi senas sąskaitos, tris nereikšmingus laiškus, nurodymus, kaip ilgiau išlaikyti šviežias bulves, ir citrinos pyrago receptą. O tu?

– Vieną sąskaitą, eilėraštį apie pavasarį, dvi iškarpas iš

laikraščių: „Kodėl moterys perka perlus? Protinga investicija!", „Neįtikėtina istorija – vyras turintis keturias žmonas", ir dar triušienos konservavimo receptą.

– Nuobodybė, – pasakė Tapens.

Jie tęsė knistis po popierius. Galiausiai dėžė liko tuščia ir jie pažvelgė vienas į kitą.

– Šitą atidėjau į šalį, nes jis man pasirodė įdomus, – pasakė Tomis ir parodė sąsiuvinio lapą. – Nors nemanau, kad jis turi, ką nors bendro su tuo, ko ieškome.

– Parodyk. Ak! Koks mielas eilėraštukas! Kaip jie vadinasi? Anagramos, šarados ar kažkaip kitaip.

Ji perskaitė jį:

Pirmąjį padėjai ant karštų anglių;
Į jį sudėjai viską.
Antrasis, tiesą sakant, yra pirmas,
O trečias nekenčia žiemos.

– Taigi, – tarė Tomis, – poetas buvo nelabai vykęs.

– Nesuprantu, kodėl jis tau pasirodė kažkuo ypatingas, – pasakė Tapens. – Prieš kokius penkiasdešimt metų visi turėjo tokių eilėraštukų rinkinių ir skaitė juos žiemą, susėdę prie židinio.

– Aš kalbėjau ne apie tą posmelį. Mane nustebino po juo parašyti žodžiai.

– Šv. Lukas, 11–9, – perskaitė ji.– Juk tai „Naujasis Testamentas"!

– Taigi. Ar tau tai neatrodo keista? Negi sena religinga dama rašytų ką nors švento po šarada?

– Tikrai keista, – sutiko Tapens ir susimąstė.

– Numanau, kad tu, kaip dvasiškio dukra, turi turėti su savimi „Šventąjį Raštą"?

– Tiesą sakant, turiu. Aha! Nesitikėjai. Sekundėlę.

Tapens pasiėmė savo lagaminą, išsitraukė mažą raudoną knygelę ir grįžo prie stalo. Ji greitai vertė lapus.

– Šventasis Lukas, 11 skyrius, 9 eilutė. Ak! Tomi, žiūrėk.

Tomis pasilenkė ir per petį pažvelgė ten, kur Tapens

rodė pirštu.

– „Ieškokite, ir rasite".

– Tai, ko mums reikia, – sušuko Tapens. – Belieka iššifruoti kriptogramą ir lobis mūsų, tiksliau – Monikos.

– Na, tai imkimės tos tavo kriptogramos. „Pirmąjį padėjai ant karštų anglių". Įdomu ką tai galėtų reikšti? O paskui – „Antrasis, tiesą sakant, yra pirmas". Tai tauškalai.

– Iš tikrųjų turėtų būti labai paprasta, – švelniai pasakė Tapens. – Reikia tik turėti šie tiek įgūdžių. Leisk man.

Tomis mielai atidavė lapelį. Tapens patogiai įsitaisė fotelyje ir suraukusi antakius pradėjo sau tyliai skaityti eilutes.

– Tikrai labai paprasta, – sumurmėjo Tomis praėjus pusvalandžiui.

– Nėra ko čia murmėti! Mes ne ta karta. Manau, kad rytoj nuvažiuosiu į miestą ir užsuksiu pas kokią nors senikę. Ji akimirksniu iššifruos tą posmelį.

– Pabandykime dar kartą.

– Nedaug yra dalykų, kuriuos gali padėti ant karštų anglių, – susimąsčiusi pasakė Tapens. – Gali užpilti vandens, kad jas užgesintum, uždėti malkų arba pastatyti virdulį.

– Man atrodo, kad mums reikalingas tik vienas to žodžio skiemuo, ar ne? Arba trumpas žodis. Kaip tau patinka malkos?

– Tačiau į malkas nieko negali įdėti.

– Vanduo irgi netinka, tačiau gal galime pagalvoti ir apie kitokius virtuvinius rakandus?

– Puodai ir keptuvės, – pasiūlė Tapens. – Kaip tau jie patinka? Kokius indus deda į ugnį?

– Molinius, – tarė Tomis, – juos nulipdo ir deda į ugnį. Gal tai ir bus atsakymas?

– Tačiau kitos eilutės netinka. Gal kokie blynai? Ne. Kad tave kur!

Juos nutraukė tarnaitė, atėjusi pranešti, kad pietūs bus paruošti už kelių minučių.

– Ponia Lamli tik nori žinoti, kokių bulvių jūs norėtumėte – keptų ar virtų su lupenomis? Ji turi ir tokių, ir tokių.

– Su lupenomis, – greitai pasakė Tapens. – Aš dievinu bulves...

Ji nutilo ir liko pravira burna.

– Kas nutiko, Tapens? Ar pamatei vaiduoklį?

– Tomi, – sušuko ji, – negi nesupranti? Žodis! Turiu galvoje *bulves**! „Pirmąjį padėjai ant karštų anglių", – tai yra *puodas***. „Į jį sudėjai viską". Skamba logiškai, tiesa? „Antrasis, tiesą sakant, pirmas". Tai A, pirmoji abėcėlės raidė. „O trečias nekenčia žiemos" – tai, žinoma, sušalę kojų *pirštai****.

– Tu teisi, Tapens. Kokia tu protinga! Tačiau bijau, kad mes tuščiai sugaišom daugybę laiko. Bulvės niekaip nesiderina su brangenybėmis. Nors... palauk. Ką tu skaitei, kai mes knisomės tarp popierių? Kažką apie tai, kaip bulves ilgiau išlaikyti šviežias. Gal iš to ką nors suprasime?

Jis pradėjo versti receptų krūvą.

– Štai. „Kaip išlaikyti bulves šviežias: jas reikia sudėti į skardinę ir užkasti jas sode. Net ir vidužiemį jos bus kaip šviežiai iškastos".

– Pagaliau, – sušuko Tapens. – Taip ir yra. Lobis yra užkastas darže skardinėje.

– Bet aš jau sodininko apie tai klausiau. Jis sakė, kad nieko neužkasinėjo.

– Taip, žinau, tačiau jis tau taip pasakė todėl, kad žmonės paprastai niekada negirdi, ko ištikrųjų jų klausiama. Jie atsako tai, kas jiems atrodo. Jis manė, kad tu klausi, ar jis užkasė sode ką nors neįprasto. Rytoj mes jo pasiklausime, kur jis užkasė bulves.

Kita diena buvo Kalėdų išvakarės. Paklausinėję kaime, jie atrado senojo sodininko namus. Tapens po kelių

---

* Potatoes *(angl.)*

** Pot *(angl.)*

*** Toes *(angl.)*

mandagumo frazių užsiminė apie bulves.

– Kaip gerai būtų turėti šviežių bulvių Kalėdoms, – pasakė ji. – Argi nebūtų skanu su kalakutu? Ar žmonės šiose vietose užkasinėja bulves skardinėse? Girdėjau, kad taip jos išlieka šviežios.

– Taip, užkasinėja, – atsakė senukas. – Senoji panelė Dyn iš „Raudonojo namo" kiekvieną vasarą užkasdavo tris skardines ir dažniausiai pamiršdavo jas iškasti!

– Paprastai ji jas užkasdavo prie gėlių, šalia namo, ar ne?

– Ne, prie sienos, šalia eglės.

Gavę norimą informaciją, jie netrukus išėjo, senukui palikę penkis šilingus kaip Kalėdų dovaną.

– O dabar – pas Moniką, – pasakė Tomis.

– Tomi! Tu visai ne romantiškas. Palik tai man. Aš turiu puikų planą. Kaip manai, ar sugebėsi iš kur nors pasiskolinti, pavogti ar išprašyti kastuvą?

Šiaip ar taip, kastuvas buvo gautas ir tą patį vakarą jie nusėlino prie „Raudonojo namo". Vietą, kurią nurodė senasis sodininkas, rasti buvo paprasta, ir Tomis ėmėsi darbo. Netrukus kastuvas atsitrenkė į metalą ir po kelių sekundžių jis atkasė didelę skardinę nuo pyragėlių. Ji buvo apklijuota lipnia juosta, tačiau Tapens Tomio peiliu greitai ją atidarė. Ji aikstelėjo – skardinė buvo pilna bulvių. Ji visas jas išpylė, tačiau skardinėje daugiau nieko nebuvo.

– Kask toliau, Tomi.

Praėjo šiek tiek laiko, kol rado dar vieną skardinę. Tapens vėl perpjovė lipnią juostą.

– Na? – nekantraudamas paklausė Tomis.

– Vėl bulvės!

– Prakeikimas, – tarė Tomis ir kasė toliau.

– Trečias kartas – laimingas! – ramindama jį pasakė Tapens.

– Man atrodo, kad visas šis reikalas tėra iliuzija, – nusiminęs pasakė Tomis, tačiau kasė toliau.

Pagaliau į viršų buvo ištraukta trečioji skardinė.

– Vėl bul... – pradėjo Tapens, bet nutilo. – Ak, Tomi, mes radome! Bulvės tik ant viršaus. Žiūrėk!

Rankoje ji laikė didelę senovišką aksominę rankinę.

– Greičiau grįžk į vidų, – pasakė Tomis. – Lauke siaubingai šalta. Pasiimk tą rankinę. Turiu viską užkasti. Ir trauk tave devynios, jei tu atidarysi ją man nespėjus grįžti.

– Aš elgsiuosi garbingai. Oi, aš sušalau į ragą.

Ji nuskubėjo į viešbutį.

Grįžus jai neilgai teko laukti. Tomis grįžo netrukus, visas sukaitęs nuo kasimo ir skubėjimo.

– Na, – tarė Tomis, – privatiems detektyvams pasisekė. Ponia Beresford, pradėkime.

Rankinės viduje buvo į vaškinį popierių suvyniotas paketas ir kita mažesnė sunki zomšinė rankinė. Ją jie atidarė pirmiausiai. Ji buvo pilna auksinių monetų. Tomis pradėjo skaičiuoti.

– Du šimtai svarų. Manau, kad tai visas auksas, kurį tuomet turėjo bankas. Atidaryk paketą.

Tapens taip ir padarė. Jis buvo pilnas tvarkingai sulankstytų banknotų. Tomis ir Tapens atidžiai juos suskaičiavo. Ten buvo lygiai dvidešimt tūkstančių svarų.

– Na na! – ištarė Tomis. – Argi nepasisekė Monikai, kad mes esame turtingi ir garbingi? O kas ten dar suvyniota?

Tapens išvyniojo mažą pundelį ir ištraukė nuostabų perlų vėrinį. Perlai buvo labai dideli, visi panašaus dydžio.

– Nelabai išmanau apie tokius dalykus, – pasakė Tomis, – tačiau mano nuomone, jie verti bent jau penkių tūkstančių svarų. Tik pažvelk, kokie jie dideli. Dabar supratau, kodėl senoji dama turėjo tą iškarpą iš laikraščio apie perlus ir gerą investiciją. Greičiausiai ji visus vertybinius popierius iškeitė į pinigus ir brangenybes.

– Ak, Tomi, argi tai ne nuostabu? Brangioji Monika dabar ramiai gali ištekėti už to jaunuolio ir laimingai gyventi... Visai kaip aš.

– Tai labai miela, Tapens. Vadinasi, tu esi laiminga su

manimi?

– Tiesą sakant, taip, – atsakė Tapens. – Bet aš nenorėjau to sakyti. Man išsprūdo. Aš taip susijaudinau, o be to, šiandien Kalėdų išvakarės, o ir visa kita...

– Jei tikrai mane myli, – pasakė Tomis, – atsakyk į klausimą.

– Nekenčiu tokių sąlygų, – pasakė Tapens, – bet... tiek to.

– Kaip tu supratai, kad Monika – dvasininko dukra?

– Ak, aš gudravau, – pasakė Tapens patenkinta. – Kai atplėšiau jos laišką ir pamačiau pavardę, atsiminiau, kad ponas Dynas kažkada buvo mano tėvo padėjėjas. Jis turėjo dukrelę Monika, kuri buvo ketveriais ar penkeriais metais už mane jaunesnė.

– Kaip tau negėda? – paklausė Tomis. – O, laikrodis muša dvylika. Sveika sulaukusi Šventų Kalėdų, Tapens!

– Sveikas sulaukęs Šventų Kalėdų, Tomi! Monikai šios Kalėdos tikrai bus laimingos ir viskas – MŪSŲ dėka! Aš tokia laiminga. Vargšelė buvo taip nusiminusi. Žinai, Tomi, man darosi labai graudu, kai apie tai pagalvoju.

– Brangioji Tapens, – pasakė Tomis.

– Brangusis Tomi, – pasakė Tapens. – Kokie mes tapome sentimentalūs!

– Tačiau Kalėdos būna tik kartą per metus, – tarė Tomis. – Taip sakė mano proprosenelė, ir man atrodo, kad ji buvo teisi.

22. Ambasadoriaus batai

– Mano mielas drauguži, – pasakė Tapens ir pamojavo karšta bandele su sviestu.

Tomis įdėmiai žiūrėjo į ją kelias minutes, tada jo veidą nutvieskė plati šypsena ir jis pacitavo:

– „Mes turime būti labai atidūs".

– Teisingai, – patenkinta pasakė Tapens. – Atspėjai. Aš – garsusis daktaras Fortūnas, o tu – inspektorius Belas.

– Kodėl nori būti Redžinaldu Fortūnu?

– Na, todėl, kad šiandien man labai norisi karštų bandelių.

– Tai malonioji dalis, – pasakė Tomis, – bet yra ir kita. Tau teks apžiūrinėti siaubingai sumaitotus lavonų veidus.

Vietoje atsakymo Tapens metė jam laišką. Apžiūrėjęs jį Tomis iš nuostabos net kilstelėjo antakius.

– Randolfas Vilmotas, JAV ambasadorius. Įdomu, ko jam prireikė.

– Sužinosime rytoj vienuoliktą valandą.

Nurodytą valandą ponas Randolfas Vilmotas, Jungtinių Amerikos Valstijų ambasadorius Jungtinėje Karalystėje, buvo palydėtas į pono Blanto kabinetą. Jis krenkštelėjo ir pradėjo lėtai bei apgalvotai kalbėti.

– Aš atėjau pas jus, pone Blantai – tarp kitko, ar jūs ir esate ponas Blantas?

– Taip, – atsakė Tomis, – aš esu Teodoras Blantas, kompanijos vadovas.

– Aš visada mieliau tvarkau reikalus su vadovais, – pasakė ponas Vilmotas. – Taip man priimtiniau. Kaip ruošiausi pasakyti, pone Blantai, tas reikalas mane labai erzina. Tai ne taip rimta, kad trukdyčiau Skotlend Jardą.

Be to, negalvoju, kad jūs prastesni.

Greičiausiai viskas įvyko dėl paprasto apsirikimo. Šiaip ar taip, aš šioje istorijoje nieko nesuprantu. Drįstu pasakyti, kad tai tikrai ne kriminalinė istorija, tačiau vis tiek noriu viską išsiaiškinti. Mane tiesiog siutina, kai ko nors nesuprantu.

– Visiškai su jumis sutinku, – pasakė Tomis.

Ponas Vilmotas kalbėjo toliau. Jis neskubėjo ir išdėstė visas smulkmenas. Pagaliau Tomiui pavyko įsiterpti:

– Vadinasi, – tarė jis, – viskas buvo taip. Prieš savaitę jūs atplaukėte laineriu „Nomadic". Kažkokiu būdu jūs supainiojote savo kuprinę su kito džentelmeno, pono Ralfo Vesterhamo, kurio inicialai yra tokie patys, kuprine. Jūs pasiėmėte jo kuprinę, o jis pasiėmė jūsų. Ponas Vesterhamas iš karto pastebėjo klaidą ir grąžino jūsų kuprinę į ambasadą, o pats pasiėmė savo. Teisingai?

– Kaip tik taip ir buvo. Abi kuprinės buvo panašios. Kadangi inicialai R.V. yra vienodi, lengva buvo apsirikti. Aš pats pastebėjau, kad paėmiau ne savo daiktą tik tada, kai kamerdineris man nepranešė, jog ponas Vesterhamas – senatorius ir labai mano gerbiamas žmogus – atsiuntė mano kuprinę ir pasiėmė savąją.

– Tada aš nesuprantu...

– Tuoj suprasite. Tuo istorija tik prasideda. Vakar visai netikėtai aš sutikau senatorių Vesterhamą ir pajuokavau apie mūsų kuprines. Didžiam mano nustebimui jis atrodė nesuprantąs, apie ką aš kalbu, o kai papasakojau visą istoriją, jis viską neigė. Jis nebuvo paėmęs mano kuprinės, tiesą sakant, tarp jo bagažo kuprinės iš viso nebuvo.

– Neįtikėtina!

– Pone Blantai, tai tikrai yra neįtikėtinas dalykas. Atrodo, kad čia nėra jokios logikos. Jei kas nors norėjo pavogti mano kuprinę, galėjo lengvai tą padaryti nesigriebdamas jokių gudrybių. Ir, šiaip ar taip, kuprinės niekas nepavogė. Man ją grąžino. Kita vertus, jei kas nors ją paėmė, kodėl pasinaudojo senatoriaus vardu? Keistas

reikalas, bet iš smalsumo aš esu pasiryžęs viską išsiaiškinti iki galo. Tikiuosi, kad jums tai ne per daug trivialu?

– Visiškai ne. Tai labai intriguojantis reikalas. Iš pirmo žvilgsnio viskas atrodo labai paprasta, tačiau kažkas čia slypi. Pirmiausia reiktų išsiaiškinti, kodėl buvo sukeistos kupronės, jeijos iš tiesų buvo sukeistos. Ar jūsų kuprinėje nieko netrūko, kai ji buvo grąžinta?

– Tarnas sakė, kad ne. Jis turėtų žinoti.

– Gal galėčiau sužinoti, kas joje buvo?

– Daugiausiai batai.

– Batai, – nusivylęs pasakė Tomis.

– Taigi, – pasakė ponas Vilmotas. – Batai. Keista, ar ne?

– Atleiskite, kad klausiu, – pasakė Tomis, – bet ar jūs nesivežėte kokių nors slaptų dokumentų ar ko nors panašaus, kurie buvo paslėpti po batų vidpadžiais ar netikruose kulnuose?

Atrodė, kad ambasadorių toks klausimas pralinksmino.

– Tikiuosi, kad slaptoji diplomatija tuo neužsiima.

– Tik literatūroje, – atsakydamas Tomis pasistengė mandagiai nusišypsoti. – Tačiau suprantate, reikia gi kaip nors paaiškinti šią istoriją. Kas atėjo pasiimti tos kitos kuprinės?

– Spėju, kad vienas iš Vesterhamo tarnų. Tai buvo paprastas, tylus vyras. Mano kamerdineris nepastebėjo nieko įtartino.

– Gal žinote, ar ši kuprinė buvo išpakuota?

– Negaliu pasakyti. Manau, kad ne. Tačiau gal jūs apie tai norėtumėte pasiteirauti mano tarno? Jis galės apie tai daugiau papasakoti.

– Manau, kad taip bus geriausiai, pone Vilmotai.

Ambasadorius ant savo vizitinės kortelės užrašė keletą žodžių ir padavė ją Tomiui.

– Mano nuomone, verčiau apsilankykite ambasadoje ir pasikalbėkite su kamerdineriu. Jei negalite, aš atsiųsiu jį pas jus, beje, jo vardas Ričardsas,.

– Dėkoju, pone Vilmotai. Aš apsilankysiu ambasadoje.

Ambasadorius atsistojo ir pasižiūrėjo į laikrodį.

– Vaje, pavėluosiu į susitikimą. Na, pone Blantai, viską palieku jūsų rankose. Geros jums dienos.

Jis išskubėjo. Tomis pasižiūrėjo į Tapens, kuri visą tą laiką uoliai užsirašinėjo savo bloknote, kas buvo kalbama, kaip tikra panelė Robinson.

– Ką manai apie tai, brangioji? – paklausė jis. – Ar šioje istorijoje įžvelgi kokia klastą?

– Absoliučiai jokios, – linksmai atsakė Tapens.

– Na, pradžia visai nebloga! Tai reiškia, kad čia kažkas slypi.

– Tu taip manai?

– Tai paplitusi hipotezė. Ar atsimeni Šerloką Holmsą ir istoriją apie prasmegusį petražolėse sviestą, tai yra atvirkščiai. Aš visada beprotiškai norėjau sužinoti viską apie tą bylą. Galbūt Vatsonas kada nors, peržiūrėjęs savo užrašus, ištrauks ją į dienos šviesą? Tada aš mirčiau iš laimės! Bet mes turime imtis darbo.

– Tikrai, – pasakė Tapens, – garbingasis Vilmotas nelabai nuovokus vyras, tačiau tvirtas.

– Ji pažįsta žmones, – tarė Tomis apie Tapens, – ar turėčiau pasakyti jis pažįsta žmones? Viskas tampa per sudėtinga, kai tu vaidini vyriškos lyties detektyvą.

– Mano mielas drauguži!

– Mažiau kalbų, – Tapens, – daugiau darbų.

– Tu per dažnai tai kartoji, – oriai pasakė Tapens.

– Verčiau suvalgyk bandelę, Tapens, – švelniai tarė Tomis.

– Tik jau ne vienuoliktą valandą ryto, labai tau dėkui. Kvaila byla. Batai. Ką pasakysi? Kodėl batai?

– Na, o kodėl gi ne? – pasakė Tomis.

– Viskas labai keista. Batai, – ji papurtė galvą. – Kažkas čia ne taip. Kam gali prireikti kito žmogaus batų? Beprotybė.

– Gal buvo paimtas ne tas krepšys, – pratarė Tomis.

– Galbūt. Jei kas nors ieškojo dokumentų, turėjo imti

kurjerio krepšį. Dokumentai yra vienintelis vertingas dalykas, kurį gali pavogti iš ambasadoriaus.

– Batai gali palikti atspaudus, – susimąstęs pasakė Tomis.

– Gal jiems reikėjo ambasadoriaus pėdų atspaudų?

Tapens pagalvojo ir papurtė galvą.

– Tai nesąmonė, – pasakė ji. – Manau, kad turime pripažinti, jog batai čia niekuo dėti.

– Kitas mūsų žingsnis, – atsidusęs pasakė Tomis, – apklausti Ričardsą. Gal jis padės atskleisti paslaptį.

Tomis pateikė ambasadoriaus vizitinę kortelę ir jį įleido į ambasadą. Netrukus prie jo priėjo išblyškęs, gerų manierų jaunuolis, kalbantis prislopintu balsu. Jis buvo pasirengęs apklausai.

– Aš esu Ričardsas, sere. Pono Vilmoto kamerdineris. Kaip supratau, jūs norėjote su manimi pasikalbėti.

– Taip, Ričardsai. Ponas Vilmotas šį rytą buvo užėjęs pas mane ir pasiūlė susitikti su jumis, kad užduočiau keletą klausimų. Noriu pasiteirauti apie kuprinę.

– Poną Vilmotą, sere, ši istorija labai sunervino. Tačiau nesuprantu kodėl, nes niekas neprapuolė. Iš vyro, atėjusio pasiimti tos kitos kuprinės, sužinojau, kad ji priklauso senatoriui Vesterhamui, tačiau aš, aišku, galėjau suklysti.

– Kaip jis atrodė?

– Vidutinio amžiaus. Žilais plaukais. Sakyčiau, atrodė kaip labai padorus žmogus. Maniau, kad jis – senatoriaus Vesterhamo kamerdineris. Jis paliko pono Vilmoto kuprinę ir pasiėmė savo pono kuprinę.

– Ar jūs ją buvote išpakavę?

– Kurią, sere?

– Na, aš kalbu apie tą, kurią jūs pasiėmėte iš laivo. Tačiau norėčiau sužinoti ir tai, ar, jūsų nuomone, buvo išpakuota pono Vilmoto kuprinė?

– Sakyčiau, kad ne, sere. Ji buvo užsegta taip, kaip aš ją užsegiau laive. Sakyčiau, kad ponas, kas jis bebūtų, atsegė ją, suprato, kad ji – ne jo, ir vėl užsegė.

– Ar nieko netrūko? Jokio menkniekio?

– Nemanau, sere. Tiesą sakant, esu tikras, kad nieko netrūko.

– O kaip kita kuprinė? Ar jūs buvote ją išpakavę?

– Aš kaip tik rengiausi ją išpakuoti, sere, tuo metu, kai atvyko senatoriaus Vesterhamo tarnas. Spėjau ją tik atsegti.

– Ar jūs atidarėte ją?

– Atidariau ją kartu su kito pono tarnu, sere, kad patikrinčiau, ar šį kartą nieko nesupainiojome. Tas vyras pasakė, kad viskas vietoje, užsegė ją ir išsinešė.

– O kas buvo viduje? Taip pat batai?

– Ne, sere. Sakyčiau, kad ten buvo kūno priežiūros reikmenys. Atsimenu, kad mačiau jūros druskos indą.

Tomis nutarė daugiau į tai nesigilinti.

– Ar nematė, kad kas nors būtų lindęs į jūsų pono kajutę, kai plaukėte laivu?

– O ne, sere.

– Nieko įtartino?

"Įdomu, ką gi aš noriu išgirsti?" – pats sau pagalvojo Tomis.

Vyras, stovintis prieš jį, delsė.

– Dabar, kai gerai pagalvojau...

– Taip, – nekantrai paklausė Tomis. – Kas tai buvo?

– Nemanau, kad tai gali būti kaip nors susiję. Tačiau laive buvo viena jauna ledi.

– Tikrai? Sakote, jauna ledi? Ir kas?

– Ji nualpo, sere. Labai miela jauna ledi. Panelė Eilyn O'Hara. Puošeiva, neaukšto ūgio, juodais plaukais. Atrodė kaip užsienietė.

– O kas toliau? – dar labiau susidomėjęs paklausė Tomis.

– Kaip sakiau, jai pasidarė blogač kai ėjo pro pono Vilmoto kajutę. Ji paprašė manęs pakviesti daktarą. Aš palydėjau ją iki sofos ir išėjau ieškoti daktaro. Aš šiek tiek užtrukau, kol jį radau, o kai mes sugrįžome, jaunoji ledi buvo jau beveik atsigavusi.

– Štai kaip! – ištarė Tomis.

– Ar jūs manote, sere, kad...

– Sunku pasakyti, ką ir galvoti, – išsisukinėdamas atsakė Tomis. – Ar ta panelė O'Hara laivu keliavo viena?

– Taip, sere, aš taip manau.

– Ar išlipęs iš laivo jos nebematėte?

– Ne, sere.

– Na, – pasakė Tomis, kelias minutes mąstęs, – manau, kad tai viskas. Dėkoju jums, Ričardsai.

– Dėkoju jums, sere.

– Ką apie tai manai, Tapens?

– Ak, mielas mano dauguži, mes, daktarai, visada labai įtariai žiūrime, kai netikėtai apalpstama! Eilyn ir dar O'Hara. Ar nemanai, kad tai jau per daug airiška?

– Na, bent jau turime už ko užsikabinti. Ar žinai, ką ketinu daryti, Tapens? Duosiu skelbimą, kad ieškau ledi.

– Ką?

– Taip, ruošiuosi parašyti skelbimą, kad džiaugsiuosi gavęs nors kokią informaciją apie Eilyn O'Harą, tokią ir tokią dieną keliavusią tokiu ir tokiu laineriu. Jei toks asmuo iš tikrųjų egzistuoja, ji atsilieps pati, o jei ne – gali atsiliepti kas nors kitas ir apie ją papasakoti. Kol kas tai viskas, ką galime padaryti.

– Atmink, kad tuo skelbimu gali susidomėti nusikalteliai.

– Na, – pasakė Tomis, – kartais reikia rizikuoti.

– Aš vis tiek nesuprantu, kokiam tikslui jie sukeitė tas kuprines, – susiraukusi pasakė Tapens. – Jei niekšų gauja kelias valandas turėjo ambasadoriaus kuprinę, o paskui ją grąžino, kokia jiems iš to nauda? Nebent ten buvo dokumentai, kuriuos jie norėjo nukopijuoti, nors ponas Vilmotas sako, kad nieko panašaus neturėjo.

Tomis susimąstęs žiūrėjo į ją.

– Tu pakišai man mintį, Tapens, – pagaliau ištarė jis.

Praėjo dvi dienos. Tapens buvo išėjusi užkąsti. Tomis, likęs vienas šaltame pono Teodoro Blanto kabinete skaitė

ką tik išleistą sensacingą trilerį.

Atsidarė kabineto durys ir pasirodė Albertas.

– Pas jus atėjo jauna ledi, sere. Panelė Sesilė Marč. Ji sako, kad atėjo dėl skelbimo.

– Tuoj pat kviesk ją vidun, – sušuko Tomis grūsdamas romaną į stalčių.

Po minutėlės Albertas atvedė į kabinetą jaunąją ledi. Tomiui ši šviesiaplaukė mergina pasirodė nepaprastai graži.

Staiga durys, pro kurias ką tik išėjo Albertas, dar kartą su triukšmu atsidarė. Jose stovėjo aukštas, tamsaus gymio, pietietiškos išvaizdos vyras su ryškiu raudonu kaklaraiščiu. Jo veidas buvo iškreiptas pykčio, o rankoje jis laikė pistoletą.

– Tai štai kur pono užimtojo Blanto kabinetas, – kandžiai pasakė jis puikia anglų kalba. Jo balsas buvo labai žemas. – Rankas aukštyn arba šausiu!

Tomio rankos paklusniai pakilo aukštyn. Mergina prigludo prie sienos ir iš siaubo šūktelėjo.

– Jaunoji ledi eis su manimi, – pasakė vyras. – Taip, mieloji, eisime kartu. Jūs manęs nepažįstate, bet tai nesvarbu. Neleisiu, kad mano planus sužlugdytų kvaila mergiūkštė. Atrodo, kad panelė plaukė laineriu „Nomadic". Kišate nosį, kur nereikia! Neleisiu jums atskleisti paslapties ponui Blantui. Labai jau gudrus tas ponas Blantas ir jo keisti skelbimai. Beje, aš irgi moku skaityti skelbimus. Štai kaip sužinojau apie jūsų išdaigas.

– Jūs nepaprastai mane sudominote, – tarė Tomis. – Gal galėtumėte tęsti?

– Įžūlumas jums nepadės, pone Blantai. Dabar mes turėsime jus omeny. Meskite šį tyrimą ir mes paliksime jus ramybėje. Kitaip – jums tegali padėti Dievas. Mirtis greitai suranda tuos, kurie drįsta griauti mūsų planus.

Tomis neatsakė. Jis žiūrėjo pro įsibrovėlio pečius taip, lyg būtų pamatęs vaiduoklį.

Tiesą sakant, jis matė tai, kas kėlė jam daugiau baimės, negu būtų sukėlęs koks nors vaiduoklis. Iki šiol jis visai

negalvojo, kad gali sulakti pagalbos iš Alberto. Jis net neabejojo, kad paslaptingas nepažįstamasis jau buvo su juo susidorojęs. Jam atrodė, kad Albertas greičiausiai parblokštas tyso ant priimamojo grindų.

Dabar jis pamatė, kad Albertas stebuklingu būdu nepažįstamasis Alberto nepastebėjo. Tačiau vietoj to, kad kaip logiškai mąstantis britas būtų išskubėjęs kviesti į pagalbą policijos, Albertas nutarė veikti pats. Už nepažįstamojo nugaros be garso atsidarė durys ir ant slenksčio pasirodė Albertas su virvės ritiniu.

Tomis protestuodamas riktelėjo, tačiau jau buvo vėlu. Kupinass entuziazmu Albertas užmetė virvės kilpą ant įsibrovėlio kaklo ir pargriovė jį. Pistoletas iššovė ir Tomis pajuto kaip kulka, pralėkusi pro pat jo ausį, paliko sienoje skylę.

– Sučiupau jį, sere, – triumfuodamas sušuko Albertas. – Ne veltui, sere, laisvu laiku praktikavausi su lasu. Gal galėtumėte man padėti? Jis labai įtūžęs.

Tomis nuskubėjo savo ištikimam ginklanešiui į pagalbą sau žadėdamas, kad Albertas daugiau niekada neturės laisvo laiko.

– Prakeiktas mulki, – pasakė jis. – Kodėl neiškvietei policijos? Dėl tavo kvailų žaidimų vos negavau kulkos į kaktą. Niekada nebuvau taip arti mirties!

– Užmečiau jam virvę akimirksniu, tikrai, – pasakė Albertas nė kiek nepraradęs entuziazmo. – Kaip daro tie vaikinai prerijose, sere.

– Tai jau tikrai, – atsakė Tomis, – tačiau mes ne prerijose, o labai civilizuotame mieste.

– O dabar, brangusis sere, – kreipėsijis į savo parklupdytą priešininką, – ką su jumis darysime?

Vietoje atsakymo Tomis išgirdo užsienietiškų keiksmažodžių srautą.

– Ša, – pasakė Tomis, – nesupratau nė žodžio, iš to ką pasakėte, tačiau ir taip aišku, kad tai ne ta kalba, kuria

galima kalbėti girdint damai. Tikiuosi, jūs dovanosite jam panele... Žinote, šitoj sumaišty aš visai užmiršau jūsų vardą.

– Marč, – ištarė mergina.

Ji buvo išbalusi ir vis dar virpėjo. Ji priėjo prie Tomio ir pasižiūrėjo į gulintį nepažįstamąjį.

– Ką jūs ruošiatės su juo daryti?

– Aš galiu iškviesti policiją, – pasiūlė Albertas.

Tomis pažvelgė į merginą ir pamatė, kad ji papurto galvą, ir nutarė elgtis taip, kaip ji pageidavo.

– Šį kartą jį paleisime, – pasakė jis. – Tačiau neatsisakysiu malonumo ir nuspirsiu jį nuo laiptų, kad pamokyčiau, kaip reikia elgtis damų akivaizdoje.

Jis nuėmė virvę, pastatė auką ant kojų ir išgrūdo pro duris. Pasigirdo riksmas ir galiausiai bumbtelėjimas. Tomis sugrįžo iškaitęs, bet šypsodamasis.

Mergina spoksojo į jį išplėstomis akimis.

– Ar jūs... ar jūs nesužeidėte jo?

– Tikiuosi, kad taip, – pasakė Tomis. – Tačiau pietiečiai pripratę pradėti verkti dar prieš užsigaudami, taigi negaliu būti tikras. Gal eime į mano kabinetą, panele Marč, ir pratęskime nutrauktą pokalbį? Nemanau, kad mus dar kas nors sutrukdys.

– Jeigu kas, aš laikysiu lasą paruošęs, sere, – pasakė paslaugusis Albertas.

– Padėk jį kuo toliau, – griežtai tarė Tomis.

Jis palydėjo merginą į savo kabinetą ir atsisėdo už stalo, o ji – į priešais stovinčią kėdę.

– Nelabai žinau, nuo ko pradėti, – pasakė mergina. – Kaip jau girdėjote tą vyrą sakant, aš plaukiau laineriu „Nomadic". Ta ledi, dėl kurios davėte skelbimą, panelė O'Hara, taip pat plaukė tuo laivu.

– Būtent, – pasakė Tomis. – Tą mes jau žinome, tačiau aš įtariu, kad jūs žinote kažką daugiau, nes kitaip tas tipas nebūtų taip skubėjęs įsiterpti.

– Papasakosiu jums viską, ką žinau. Laivu plaukė

Amerikos ambasadorius. Vieną dieną aš ėjau pro jo kajutę ir pastebėjau viduje moterį. Ji elgėsi taip keistai, kad aš stabtelėjau pasižiūrėti. Rankoje ji laikė vyrišką batą...

– Batą? – susijaudinęs šūktelėjo Tomis. – Dovanokite, panele Marč, pasakokite, kas buvo toliau.

– Žirklutėmis ji įkirpo vidpadį. Tada kažką į ten įgrūdo. Kaip tik tuo metu koridoriuje pasirodė daktaras ir dar vienas vyras. Ji tuoj krito ant sofos ir pradėjo dejuoti. Aš palaukiau, ir iš to, ką jie kalbėjo, supratau, kad ji apsimetė, jog buvo apalpusi. Pasakiau apsimetė, nes, kai pastebėjau ją kajutėje, ji visai nebuvo praradusi sąmonės.

Tomis linktelėjo.

– O paskui?

– Na, man nelabai smagu pasakoti, kas buvo toliau. Man buvo smalsu. Aš skaitau visokias kvailas knygas ir man buvo įdomu sužinoti, ar į pono Vilmoto batą ji neįdėjo kokios bombos, užnuodytos adatos ar dar ko nors? Žinau, kad gali pasirodyti labai kvaila, tačiau aš taip pagalvojau. Šiaip ar taip, kai kitą kartą ėjau pro šalį ir pamačiau, kad kajutė tuščia, įsmukau vidun ir apžiūrėjau tą batą. Iš vidpadžio aš ištraukiau lapelį. Staiga išgirdau ateinantį padavėją ir išlėkiau iš kajutės, kad manęs nepastebėtų. Popieriaus lapelį išsinešiau su savimi. Perskaičiau jį savo kajutėje. Pone Blantai, ten tebuvo kelios eilutės iš Biblijos.

– Biblijos eilutės? – suintriguotas paklausė Tomis.

– Na, bent jau taip man pasirodė. Aš nieko nesupratau, bet pamaniau, kad jas parašė koks nors religinis maniakas. Kaip ten bebūtų, aš pamaniau, kad tą raštelį neverta padėti atgal. Pasilikau tą popieriaus lapą ir apie jį pamiršau. Tačiau vakar aš maudžiau savo mažąjį sūnėną ir sulankstėiau iš to lapo jam laivelį. Popierius sušlapo ir aš pamačiau atsiradusius ant jo keistus ženklus. Greitai ištraukiau jį iš vandens ir išlyginau. Vanduo išryškino paslėptą informaciją. Jame buvo nukopijuotas kažkoks brėžinys, kuriame matėsi lyg ir uostas. Paskui iš karto aš perskaičiau jūsų skelbimą.

Tomis pašoko nuo kėdės.

– Tai nepaprastai svarbu. Dabar aš viską supratau. Tas brėžinys – tai greičiausiai kokio nors svarbaus uosto gynybos planas. Ta moteris jį pavogė. Ji išsigando, kad yra sekama ir, nedrįsdama paslėpti jo tarp savo daiktų, sugalvojo paslėpti ambasadoriaus kuprinėje. Vėliau jai pavyko gauti kuprinę su batais, tačiau ji pamatė, kad brėžinio nebėra. Sakykite, panele Marč, ar atsinešėte tą brėžinį su savimi?

Mergina papurtė galvą.

– Jis yra mano darbe. Turiu grožio saloną Bond gatvėje. Iš tikrųjų aš esu Niujorko firmos „Ciklamenas" agentė. Plaukiau tuo laivu darbo reikalais. Otą brėžinį užrakinau seife, nes pamaniau, kad tai gali būti svarbus dokumentas. Ar nereikėtų apie tai pranešti Skotlend Jardui?

– Žinoma, būtinai.

– Tai gal eime į mano darbą, pasiimsime tą dokumentą ir nuvešime jį į Skotlend Jardą?

– Šią popietę aš labai užsiėmęs, – pasakė Tomis, vėl pradėjęs vaidinti profesionalą, ir pasižiūrėjo į laikrodį. – Londono arkivyskupas nori, kad aš jam padėčiau šį tą išsiaiškinti. Labai opi problema, susijusi su bažnytiniais rūbais ir keliais vikaro padėjėjais.

– Tokiu atveju, – atsistojusi pasakė panelė Marč, – aš eisiu viena.

Tomis protestuodamas pakėlė ranką.

– Aš kaip tik rengiausi pasakyti, – tarė jis, – kad arkivyskupas palauks. Paliksiu žinutę Albertui. Esu įsitikinęs, panele Marč, kad kol dokumentas nebus saugiai perduotas Skotlend Jardui, jūsų gyvybei grės pavojus.

– Jūs tikrai taip galvojate? – abejodama paklausė mergina.

– Aš taip negalvoju – esu įsitikinęs. Atleiskite.

Jis užrašė keletą žodžių ant priešais gulėjusio bloknoto, o lapą išplėšė ir sulankstė. Paskui paėmė skrybėlę ir lazdelę ir išėjo su mergina. Priimamajame jis, nutaisęs labai rimtą veido išraišką, padavė Albertui sulenktą popieriaus lapą.

– Manęs laukia neatidėliotini reikalai. Paaiškink tai jo šviesybei, kai jis ateis. O čia mano nurodymai panelei Robinson.

– Puiku, sere, – prisijungė Albertas prie žaidimo, – o ką darysime su grafienės perlų byla?

Tomis susierzinęs pamojavo ranka.

– Tai taip pat turės palaukti.

Jis ir panelė Marč išskubėjo. Pusiaukelėje ant laiptų jie susitiko Tapens. Tomis jai papriekaištavo:

– Vėl vėluojate, panele Robinson. Manęs laukia neatidėliotini reikalai.

Tapens kaip įbesta sustojo ant laiptų ir žiūrėjo jiems įkandin. Tada užlipo į biurą.

Kai jie išėjo į gatvę, prie jų privažiavo taksi. Tomis jau norėjo stabdyti automobilį, tačiau paskutinę akimirką apsigalvojo.

– Gal geriau pasivaikščiokime, panele Marč? – rimtu tonu paklausė jis.

– Kodėl klausiate? Ar ne geriau būtų buvę važiuoti taksi? Būtų daug greičiau.

– Greičiausiai jūs nepastebėjote, tačiau vairuotojas ką tik atsisakė paimti keleivį. Jis laukė mūsų. Priešai nesnaudžia. Jei galite, geriau jau einame į Bond gatvę pėstute. Pilnose žmonių gatvėse jie nieko nedarys.

– Puiku, – abejodama pasakė mergina.

Jie patraukė vakarų kryptimi. Gatvėse, kaip Tomis ir sakė, buvo daug žmonių, todėl jie ėjo lėtai. Tomis atidžiai dairėsi aplinkui. Kartkartėmis jis skubiai prisitraukdavo merginą arčiau savęs, nors ji nieko įtartino nepastebėdavo.

Staiga, pažvelgus į ją, Tomį apėmė didelis gailestis.

– Vargšelė, jūs labai prastai atrodote. Tas vyras labai jus išgąsdino. Užeikime į kokią kavinę ir išgerkime po didelį puodelį stiprios kavos. O gal neatsisakysite gurkšnelio brendžio?

Mergina vos vos nušypsojo, bet papurtė galvą.

– Tada užteks kavos, – pasakė Tomis. – Manau, galime nebijoti, kad ji bus užnuodyta.

Kurį laiką jie mėgavosi kava, o paskui skubesniu žingsniu nuėjo toliau.

– Jie mūsų nebeseka, – pasakė Tomis, pasižiūrėjęs sau per petį.

„Ciklamenas" buvo nedidelis grožio salonas Bond gatvėje. Viduje kabojo rausvos taftinės užuolaidos, o vitriną puošė didelis indas kremo ir muilo gabalas.

Sesilė Marč įėjo į saloną ir Tomis nusekė jai iš paskos. Viduje buvo nedaug vietos. Kairėje matėsi stiklinė lentyna, kurioje stovėjo kosmetika ir kūno priežiūros reikmenis. Prie lentynos stovėjo vidutinio amžiaus žilaplaukė dama puikia veido oda. Ji linktelėjo, kai Sesilė Marč įėjo į vidų, ir toliau kalbėjosi su kliente, kurią aptarnavo.

Lankytoja buvo neaukšta juodaplaukė moteris. Ji sėdėjo nugara į juos, jos veido nebuvo matyti. Ji kalbėjo lėtai, laužyta anglų kalba. Dešinėje stovėjo sofa, kelios kėdės ir stalelis su ant jo išdėliotais žurnalais. Čia sėdėjo du vyrai. Akivaizdu, kad tai buvo nuobodžiaujantys sutuoktiniai, belaukiantys savo žmonų.

Sesilė Marč nuėjo prie kambario durų ir jas atidarėš Ji leido Tomiui įeiti pirmam. Tuo metu klientė sušuko: „O, man atrodo, kad tai mano *amico**„ ir nuskubėjo paskui juos. Ji įkišo koja į tarpdurį, kad durys neužsidarytų. Tą pačią akimirką du kiti vyrai atsistojo. Vienas įėjo į kambarį paskui moterį, o kitas nubėgo prie darbuotojos ir ranka užspaudė beprasiveržiantį šūksnį.

Viskas įvyko akimirksniu. Tomiui įėjus pro duris prie burnos jam buvo prispausta servetėlė ir šleikštus kvapas užgulė nosį. Tačiau greitai servetėlė buvo nuimta ir pasigirdo moters klyksmas.

---

* Draugas (*It.*)

Tomis, mirksėdamas ir kosėdamas, apsidairė aplinkui. Jo dešinėje vienas iš nuobodžiaujančių sutuoktinių dėjo antrankius prieš porą valandų matytam nepažįstamajam. Tiesiai priešais jį Sesilė Marč tuščiai grūmėsi su lankytoja, kuri laikė ją tvirtai suspaudusi. Kai pastaroji pasuko galvą į Tomį, vualis nuslydo jai nuo galvos ir pasirodė gerai pažįstamas Tapens veidas.

– Puikiai padirbėjai, Tapens, – pasakė Tomis žengdamas į priekį. – Leisk tau padėti. Jūsų vietoje, panele O'Hara – o gal jūs norėtumėte vadintis panele Marč – aš nesipriešinčiau.

– Labai džiaugiuosi sugavęs šį džentelmeną, – pasakė inspektorius rodydamas į areštuotąjį. – Jis jau seniai buvo ieškomas. Tačiau niekada neįtarėmė šitą vietą. Čia juk grožio salonas!

– Suprantate, – mandagiai paaiškino Tomis, – mes visada turime būti labai atidūs! Kam galėjo prireikti ambasadoriaus kuprinės kelioms valandoms? Aš uždaviau sau kitokį klausimą. Man pasirodė, kad svarbesnė kita kuprinė. Kažkas norėjo, kad ji kelias valandas priklausytų ambasadoriui. Juk diplomatinis bagažas muitinėje netikrinamas. Įtariau kontrabandą. Tačiau ką buvo norėta nelegaliai įvežti? Kažką, kas užima nedaug vietos. Aš iš karto pagalvojau apie narkotikus. Nusikaltėliai pamatė mano skelbimą laikraštyje ir nusprendė nukreipti mano paieškas kita linkme, o jei tai nepavyktų – iš viso mane pašalinti.Tada mano biure buvo suvaidinta ta spalvinga komedija. Tačiau aš pastebėjau siaubo kupiną išraišką žaviosios ledi akyse, kai Albertas užmetė kilpą. Tai visai neatitiko jai patikėto vaidmens. Buvo suplanuotač kad nepažįstamojo užpuolimas užtikrins mano pasitikėjimą ja. Aš supratau šį žaidimą ir visomis galiomis stengiausi suvaidinti patiklų seklį – prarijau jos neįtikėtiną istoriją, leidausi atviliojamas čia, tačiau palikau nurodymus, kaip reikia elgtis. Tyčia ją čia vedžiau taip ilgai, kad jūs turėtumėte pakankamai laiko pasirengti.

Sesilė Marč į jį žiūrėjo lediniu žvilgsniu.

– Jūs visai išprotėjote. Ką tikitės čia rasti?

– Prisiminkime, kad Ričardsas kuprinėje matė jūros druskos indą. Gal nuo to ir pradėkime, inspektoriau?

– Puiki idėja, sere.

Jis paėmė vieną iš elegantiškų rausvų indų ir jo turinį išbėrė ant stalo. Mergina nusijuokė.

– Ar taitikri kristalai?– paklausė Tomis.– Tik sodos karbonatas?

– Pabandykime seifą, – pasiūlė Tapens.

Kampe buvo mažas sieninis seifas. Raktas buvo spynoje. Tomis pasuko jį ir iš pasitenkinimo švilptelėjo. Seifo gale matėsi didelė niša, kurioje buvo išrikiuoti tokie pat elegantiški indai su jūros druska. Jų ten buvo daugybė. Tomis paėmė vieną ir atsuko dangtelį. Ant viršaus buvo tie patys rausvi kristalai, tačiau po jais – balti milteliai.

Inspektorius šūktelėjo.

– Jūs laimėjote, sere. Panašu, kad indelis pilnas kokaino. Žinojome, kad kažkur netoliese, šalia Vest Endo platinamas kokainas, tačiau nesugebėjome išsiaiškintič kas tai daro. Labai sėkmingas ėjimas, sere.

– Tikras triumfas „Blanto nuostabiųjų detektyvų" triumfas, – pasakė Tomis Tapens, kai jie kartu išėjo į gatvę. – Kaip puiku turėti žmoną. Tavo pamokos nenuėjo veltui. Tu mane pagaliau išmokei pažinti peroksidą. Auksiniai plaukai turi būti natūralūs, kad aš jais susižavėčiau. Mes sukursime dalykišką laišką ambasadoriui ir informuosime, kad sėkmingai išaiškinome šį reikalą. O dabar, mielas drauguži, ką manai apie arbatą su daugybe karštų sviestinių bandelių?

23. Vyras Nr. 16

Tomis ir Tapens tarėsi su šefu jo kabinete. Pokalbis buvo šiltas ir nuoširdus.

– Jums puikiai sekasi. Jūsų dėka mes pričiupome penkis labai įdomius veikėjus, iš kurių sugebėjome išgauti daug vertingos informacijos. Tuo tarpu labai patikimas šaltinis informavo mane, kad Maskva yra susirūpinusi dėl savo agentų. Manau, kad, nežiūrint visų atsargumo priemonių, kurių ėmėmės, jie pradėjo įtarti, kad vadinamajame paskirstymo centre – pono Teodoro Blanto tarptautinėje detektyvų agentūroje – vyksta kažkas negero.

– Na, – tarė Tomis, – manau, kad jie anksčiau ar vėliau turėjo tai suprasti.

– Kaip sakote, to reikėjo laukti. Tačiau aš nerimauju dėl ponios Tomi.

– Aš puikiai sugebu ja pasirūpinti, sere, – pasakė Tomis, o Tapens tarė:

– Aš pasirūpinsiu savimi.

– Hm, – tarė ponas Karteris, – jūs abu perdaug pasitikite savimi. Tačiau negaliu suprasti kodėl – ar manote, kad turite antžmogišką protą, ar dėl toč kad jums nuolat šypsosi sėkmė. Jūs ir patys žinote, kad sėkmė gali jus palikti. Tačiau dėl to nesiginčysime. Aš gerai pažįstu poniąTomi ir manau, kad visiškai beprasmiška prašyti jos nesirodyti agentūroje savaitę ar dvi.

Tapens energingai papurtė galvą.

– Vadinasi, man belieka jums viską papasakoti. Mes turime priežasčių manyti, kad į mūsų šalį atvyksta specialus agentas iš Maskvos. Nežinome, kokia pavarde prisidengęs

jis keliauja ir kada atvyks. Tačiau šį tą apie jį žinome. Tai vyrukas, dėl kurio turėjome nemažai problemų karo metu, jis tarsi visur esantis žmogus, pasirodantis ten, kur jo mažiausiai laukia. Jis tikras rusas, bet turi neprilygstamų lingvistinių sugebėjimų. Jis gali apsimesti dar šešių skirtingų tautybių atstovu, taip pat ir anglu. Jis yra persirenginėjimo meistras. Labai protingas. Tai jis sugalvojo kodą su 16 numeriu.

Kada ir kuo persirengęs jis pasirodys, aš nežinau. Mes žinome, kad jis asmeniškai nebuvo pažįstamas su ponu Teodoru Blantu. Mano manymu, jis ketina ateiti į jūsų biurą ir paprašyti imtis kokios nors bylos. Tokiu būdu jis pabandys išsiaiškinti situaciją pasinaudodamas slaptažodžiais. Pirmasis slaptažodis, kaip žinote – skaičiaus šešiolika. Į jį reikia atsakyti sakiniu, kur būtų paminėtas tas pats skaičius. Antras slaptažodis, apie kurį mes ką tik sužinojome, yra pasiteiravimas apie tai, ar jūs kada nors buvote anapus Lamanšo. Atsakymas į jį skamba taip: „Aš buvau Berlyne praėjusio mėnesio 13 dieną". Tai tiek mums pavyko sužinoti. Aš patarčiau laikytis instrukcijų ir užsitarnauti jo pasitikėjimą. Jei tik galėsite, mulkinkite jį. Tačiau nors jis ir atrodys visiškai suklaidintas, būkite budrūs. Mūsų draugas labai įžvalgus ir gali žaisti dvigubą žaidimą taip pat gerai kaip jūs, o gal net ir geriau. Bet kokiu atveju aš tikiuosi, kad jūs padėsite man jį sučiupti. Nuo šios dienos mes ypatingai jus saugosime. Praėjusią naktį jūsų biure buvo įtaisytas diktofonas. Mūsų žmogus sėdi aukštu žemiau ir girdi viską, kas vyksta jūsų biure. Taip aš iš karto sužinosiu, jei kils kokių nesusipratimų ir galėsiu imtis reikiamų saugumo priemonių, o kartu galėsiu sučiupti ir ieškomą žmogų.

Išklausę dar keletą instrukcijų ir aptarę bendrą veiksmų planą, jaunuoliai atsisveikino ir kuo skubiau nuėjo į „Blanto nuostabiųjų detektyvų biurą".

– Jau vėlu, – pasakė Tomis pasižiūrėjęs į laikrodį. – Beveik dvylika. Ilgai užtrukome pas šefą. Tikiuosi, kad

nepražiopsojome kokios pikantiškos istorijos.

– Apskritai, – tarė Tapens, – mes padirbėjome visai neprastai. Aną dieną aš peržvelgiau rezultatus. Mes išsiaiškinome keturias paslaptingas žmogžudystes, sučiupome pinigų padirbinėtojų gaują, o taip pat ir kontrabandininkus...

– Tiesą sakant, kelias kontrabandininkų gaujas, – įsiterpė Tomis. – Mes tikrai tai padarėme! Aš labai patenkintas. Žodis „gauja" skamba taip profesionaliai.

Tapens kalbėjo toliau lenkdama pirštus:

– Išaiškinome vieną brangenybių vagystę, užkirtome kelią dviem žmogžudystėm, radome prapuolusią damą, metančią svorį, draugiškai padėjome jaunai panelei, sėkmingai išsprendėme alibi paslaptį, tačiau, deja, yra viena byla, kurioje mes visiškai apsikvailinome. Bet viską susumavus, mes tikrai puikiai padirbėjome! Manau, kad mes esame labai protingi.

– Teisingai, – pasakė Tomis, – tu visada taip manei. Nors aš slapčia jaučiu, kad kelis kartus mums tiesiog velniškai pasisekė.

– Nesąmonė, – tarė Tapens. – Viskas buvo atlikta pasitelkus pilkąsias ląsteles.

– Na, bent jau vieną kartą tai man tikrai pasisekė, – pasakė Tomis. – Tada, kai Albertas pademonstravo savo sugebėjimus su lasu! Tačiau tu taip kalbi, Tapens, lyg viskas būtų baigta.

– Taip ir yra, – atsakė Tapens. Ji prabilo tyliau. – Tai bus mūsų paskutinė byla. Visi didieji detektyvai pasitraukia į užtarnautą poilsį ir imasi bičių priežiūros ar daržovių auginimo, kai sučiumpa garsųjį šnipą. Taip būna visada.

– Pavargai, mažyte, ką?

– Taip, manau, kad taip. Kita vertus, mums labai sekėsi, o sėkmė gali nusisukti.

– Tai kas dabar kalba apie sėkmę? – triumfuodamas paklausė Tomis.

Tuo metu jie pasiekė įėjimą į pastatą, kuriame buvo tarptautinė detektyvų agentūra, ir Tapens pavyko išvengti atsakymo.

Albertas neleido laiko veltui. Jis, pastatęs ant nosies liniuotę, stengėsi išlaikyti pusiausvirą.

Metęs į jį griežtą smerkiantį žvilgsnį, didysis ponas Blantas nužygiavo į savo kabinetą. Nusivilkęs paltą ir nusiėmęs skrybėlę jis priėjo prie knygų lentynos kurioje, gulėjo jo mėgstami klasikiniai detektyvai.

– Liko nedaug pesonažų, kuriuos galėčiau pasirinkti, – sumurmėjo jis. – Ką gi šiandien aš galėčiau įkūnyti?

Jį privertė atsisukti Tapens balsas.

– Tomi, – paklausė ji, – kokia šiandien diena?

– Leisk pagalvoti... vienuolikta. O kodėl klausi?

– Pasižiūrėk į kalendorių.

Ant sienos kabantis kalendorius rodė, kad dabar yra sekmadienis, 16 diena, nors iš tikrųjų buvo pirmadienis.

– Dievaži, labai keista. Greičiausiai Albertas netyčia nuplėšė iš karto kelis lapelius. Na ir neatsargus tas mūsų velniūkštis.

– Netikiu, kad jis būtų taip padaręs, – pasakė Tapens, – bet mes jo paklausim.

Kai jo šito paklausė, Albertas atrodė labai nustebęs. Jis prisiekė, kad nuplėšė tik du lapelius – šeštadienio ir sekmadienio. Įrodamas tai jis parodė į du lapelius, gulinčius ant židinio. Kiti nuplėšti lapeliai buvo tvarkingai įmesti į šiukšlių dėžę.

– Tvarkingas ir metodiškas nusikaltėlis, – pasakė Tomis. – Ar šį rytą buvo atėjęs koks nors klientas?

– Tik vienas, sere.

– Kaip jis atrodė?

– Tai buvo moteris. Ligoninės seselė. Labai nusiminusi. Ji nekantravo susitikti su jumis. Sakė, kad palauks, kol ateisite. Aš leidau jai palaukti 'Tarnautojų" kabinete, nes ten šilčiau.

– O iš ten ji galėjo įeiti į mano kabinetą, žinoma, tau nė nepastebėjus. Ar seniai ji išėjo?

– Prieš kokį pusvalandį, sere. Sakė, kad vėl ateis šiandien po pietų. Ji buvo tokia miela, atrodė kaip rūpestinga motina.

– Rūpestinga motina, – kur gi ne, Albertai. Geriau dink iš čia.

Albertas įsižeidęs išėjo.

– Keista pradžia, – pasakė Tomis. – Nesuprantuč kodėl ji tai padarė. Bet būsime budresni. Tikiuosi, kad židinyje nerasiu paslėptos bombos ar ko nors panašaus.

Jis įsitikino, kad taip nėra, o tada atsisėdo už stalo ir kreipėsi į Tapens:

– *Mon ami*, – tarė jis, – tai nepaprastai svarbus reikalas. Tikriausiai atsimeni vyrą Nr.4, kurį su sprogdinau, *bien etendu**. Tačiau iš tikrųjų jis nemirė. O ne! Tie garsūs nusikaltėliai niekada nemiršta. Tai bus tas pats vyras. Bet dar daugiau, jei galiu taip pasakyti, dabar jis – Nr. 4, padaugintas keturis kartus. Kitaip tariant, jis – Nr.16. Ar supratai, mano drauge?

– Puikiausiai, – pasakė Tapens. – Tu – didysis Erkiulis Puaro.

– Teisingai. Ūsų aš neturiu, tačiau turiu pakankamai pilkųjų ląstelių.

– Jaučiu, – tarė Tapens, – kad ši byla vadinsis „Hastingso triumfas"

– Na, jau ne, – pasakė Tomis. – To niekada nebus. Jei jau mūsų draugas yra mulkis, tokiu ir liks. Tokiais atvejais reikia laikytis profesinės etikos. Tarp kitko, mon ami, ar negalėtum pasidaryti sklastymo per vidurį? Sklastymas šone atrodo labai nesimetriškai.

Ant Tomio stalo nuskambėjo skambutis. Tomis jį paspaudė ir tarpduryje pasirodė Albertas su vizitine kortele.

– Princas Vladirovskis, – tyliai perskaitė Tomis. Jis

* Žinoma (*pranc.*)

pažvelgė į Tapens. – Įdomu... Kviesk jį į vidų, Albertai.

Įėjęs elegantiškas vyras šviesia barzda buvo vidutinio ūgio, gerų manierų ir maždaug trisdešimt penkerių metų amžiaus.

– Ponas Blantas? – pasiteiravo jis. Jo anglų kalba buvo be priekaištų. – Man jus labai rekomendavo. Ar imsitės mano bylos?

– Jei teiktumėtės išdėstyti man, kas...

– Žinoma. Atėjau papasakoti, kas atsitiko mano draugo dukrąi, šešiolikmetei merginai. Tikiuosi, jūs suprantate, kad mes nenorime viešumo.

– Brangusis sere, – pasakė Tomis, – šis verslas klesti jau šešiolika metų tik dėl to, kad mes griežtai laikomės konfidencialumo.

Tomiui pasirodė, kad kliento akys akimirksnį žybtelėjo.

– Ar jūs turite atstovybę ir anapus Lamanšo?

– Na taip, žinoma. Tiesą sakant, – apgalvodamas kiekvieną žodį pasakė Tomis, – aš lankiausi Berlyne praėjusio mėnesio 13–tą dieną.

– Tokiu atveju, – tarė nepažįstamasis, – manau, jog neverta toliau apsimetinėti. Pamirškime apie draugo dukterį. Jūs žinote, kas aš toks... Beje, matau, kad apie mano vizitą jūs buvote įspėti.

Jis galva parodė į ant sienos kabantį kalendorių.

– Visiškai teisingai, – pasakė Tomis.

– Draugai, aš atvykau sužinoti, kas čia dedasi?

– Išdavystė, – tarė Tapens, daugiau nebegalėjusi tylėti.

Rusas kilstelėjo antakius ir pažvelgė į ją.

– Aha, štai kaip. Taip ir galvojau. Ar tai buvo Sergejus?

– Mes taip manome, – net neparaudusi tarė Tapens.

– Manęs tai nenustebino. Tačiau ar jūsų pačių niekas neįtaria?

– Nemanau. Suprantate, mes imamės nemažai *bona fide** reikalų.

---

* Tikras *(pranc.)*

Rusas linktelėjo.

– Protinga. Šiaip ar taip, manau, man verčiau čia daugiau nesirodyti. Šiuo metu aš esu apsistojęs viešbutyje „Blitz". Mes su Marisa, tikiuosi jūs esate Marisa, eisime kartu.

Tapens linktelėjo.

– O kaip ją vadina čia?

– Panele Robinson.

– Puiku, panele Robinson, mes kartu nueisime į „Blitz" ir papietausime. Visi susitiksime štabe trečią valandą. Aišku?

– Visiškai aišku, – atsakė Tomis, mąstydamas, kur, po paraliais, galėtų būti tas štabas.

Jis spėjo, kad ponas Karteris kaip tik ir norėjo surasti tą štabą.

Tapens atsistojo ir užsivilko juodą ilgą paltą leopardo odos apykakle. Tada ji nuolankiai tarė, kad yra pasiruošusi lydėti princą.

Jie išėjo, o Tomis liko kabinete apimtas prieštaringų jausmų.

O jei kas nors nutiko diktofonui? O jei paslaptingoji seselė kažkokiu būdu apie jį sužinojo ir sugadino?

Jis griebė telefoną ir surinko numerį. Po kelių neramių akimirkų pasigirdo gerai pažįstamas balsas:

– Viskas gerai. Iš karto eikite į viešbutį „Blitz".

Po penkių minučių Tomis ir ponas Karteris susitiko viešbučio „Palmių" salėje. Pastarasis buvo nusiteikęs ryžtingai.

– Jūs puikiai viską atlikote. Princas ir ledi pietauja restorane. Du mano vyrai dirba tenai kaip padavėjai. Ar jis ką įtars, ar ne – o aš esu tikras, kad jis nieko neįtaria – visai nesvarbu, mes turime jį savo rankose. Du vyrai viršuje prižiūri jo kambarį, kiti budi lauke, kad galėtų sekti iš paskos, jei jis kur eitų. Nesijaudinkite dėl savo žmonos. Mes jos neišleidžiame iš akių. Aš nekitinu rizikuoti.

Kartkartėmis prie jų prieidavo slaptosios tarnybos

agentas, kad praneštų apie tai, kas vyksta. Pirmą kartą tai buvo padavėjas, priėmęs užsakymą atnešti kokteilių, antrą kartą – madingai apsirengęs jaunuolis abejingu veidu.

– Jie išeina iš restorano, – pasakė ponas Karteris. – Pasislėpkime už kolonos, gal jie norės čia prisėsti, nors, manau, jis vesis ją į viršų, į savo kambarį. Aha, kaip ir sakiau.

Tomis matė kaip rusas ir Tapens koridoriumi nuėjo prie lifto ir įlipo.

Praėjo kelios minutės ir Tomis pradėjo nerimauti.

– Ar jums neatrodo, sere. Na, turiu omenyje, ji viena su juo kambaryje...

– Tame kambaryje yra ir vienas iš mano vyrukų – pasislėpęs po sofa. Jums nėra dėl ko jaudintis, žmogau.

Koridoriuje prie pono Karterio priėjo padavėjas.

– Gavau signalą, kad jie kyla į viršų, sere, tačiau jie iš lifto neišlipo. Ar nieko baisaus?

– Ką?– ponas Karteris apsidairė aplink. – Aš pats mačiau, kaip jie įėjo į liftą. Kaip tik, – jis pažiūrėjo į laikrodį, – prieš keturias su puse minutės. Ir jie neišlipo...

Jis nuskubėjo prie lifto, kuris tą akimirką kaip tik vėl nusileido, ir kreipėsi į liftininką:

– Prieš kelias minutes į antrą aukštą jūs kėlėte džentelmeną šviesia barzda ir jauną ledi.

– Ne į antrą aukštą, sere. Džentelmenas prašė pakelti į trečią aukštą.

– Ak! – bosas šoko į liftą ir mostelėjo Tomiui sekti iš paskos.

– Prašau pakelti mus į trečią aukštą.

– Nieko nesuprantu, – tyliai murmėjo jis. – Tačiau nusiraminkite. Visi viešbučio išėjimai yra stebimi, o trečiame aukšte taip pat yra mano žmogus. Tiesą sakant, jie budi visuose aukštuose. Šį kartą aš nenoriu rizikuoti.

Lifto durys atsidarė trečiame aukšte. Jie skubiai iššoko ir pasileido bėgti koridoriumi. Pusiaukelėje juos pasitiko padavėju apsirengęs vyras.

– Viskas gerai, šefe. Jie 318-me numeryje.

Karteris lengviau atsiduso.

– Gerai. Ar iš ten nėra kito išėjimo?

– Tai kelių kambarių numeris, tačiau ten yra tik šios dvejos durys. Jie neišvengiamai praeiti pro mus, kai norės išeiti.

– Tada viskas gerai. Paskambinkite į registratūrą ir sužinokite, kas gyvena šitame numeryje.

Padavėjas sugrįžo po kelių minučių.

– Ponia Kartland van Snaider iš Detroito.

Ponas Karteris susimąstė.

– Įdomu, ar ta van Snaider yra bendrininkė, ar ...

Jis nebaigė sakinio.

– Ar girdėjote kambario viduje kažkokį triukšmą? – staiga paklausė jis.

– Absoliučiai nieko. Tačiau per tokias duris vargu ar galima ką išgirsti.

Ponas Karteris nutarė veikti ryžtingai.

– Man nepatinka šis reikalas. Einame į vidų. Ar turite raktą?

– Žinoma, sere.

– Pakvieskite Evansą ir Klaideslį.

Sustiprinę savo pajėgas dar dviem vyrais jie priėjo prie kambario durų. Durys be garso atsivėrė tik pasukus raktą.

Jie atsidūrė nedideliame prieškambaryje. Dešinėje matėsi praviros vonios kambario durys, o priešais buvo svetainė. Kairėje buvo uždarytos durys ir pro jas girdėjosi kažkoks silpnas garsas, atrodė lyg kvėpuotų astma sergantis žmogus. Ponas Karteris atidarė duris ir įėjo į vidų.

Tai buvo miegamasis. Ant plačios dvigulės lovos, ant įmantrios rožinės lovatiesės, papuoštos aukso raštais, surištomis kojomis ir rankomis bei užkimšta burna gulėjo madingai apsirengusi vidutinio amžiaus dama, kurios akys, atrodė, tuoj iššoks iš pasipiktinimo ir skausmo.

Pono Karteris liepė vyrams apžiūrėti likusius kambarius. Į miegamąjį įėjo tik Tomis ir šefas. Kai Karteris

pasilenkė prie lovos, norėdamas atlaisvinti virves, jo akys neramiai apžiūrėjo kambarį. Be nesuskaičiuojamų tikrai amerikietiškai įspūdingo dydžio lagaminų, kambaryje daugiau nieko nebuvo. Taip pat ruso ir Tapens.

Netrukus į miegamąjį atskubėjo padavėjas ir pranešė, kad kituose kambariuose nieko nėra. Tomis priėjo prie lango, bet tuoj pat nuo jo atsitraukė ir papurtė galvą. Balkono nebuvo, langas žvelgė tiesiai į gatvę.

– Ar jūs tikras, kad jie įėjo į šitą kambarį? – griežtai paklausė Karteris.

– Visiškai. O, be to ... – vyras parodė į ant lovos gulinčią moterį.

Peiliu popieriui pjaustyti Karteris perpjovė šaliką, kuris ją dusino.

Kai ponia išliejo savo pasipiktinimą, ponas Karteris mandagiai jos paprašė:

– Gal galėtumėte tiksliai papasakoti, kas atsitiko, iš pat pradžių?

– Manau, kad paduosiu viešbutį į teismą. Tai siaubinga. Aš ieškojau vaistų buteliuko, kai iš už nugaros ant manęs užšoko vyras ir tiesiai man prieš nosį sudaužė vaistų buteliuką. Dar nespėjusi susigaudyti, kas atsitiko, aš praradau sąmonę. Kai atsigavau, supratau, kad guliu surišta ir vienas Dievas težino, kas nutiko mano brangenybėms. Spėju, kad jis jas visas pasiėmė.

– Manau, kad jūsų brangenybėms nieko nenutiko, – sausai pasakė ponas Karteris. Jis apsisuko ir kažką pakėlė nuo grindų. – Ar jūs stovėjote toje vietoje, kur aš dabar stoviu, kai jis užpuolė jus?

– Taip, – sutiko ponia van Snaider.

Nuo grindų ponas Karteris pakėlė plono stiklo šukę. Jis pauostė ją ir padavė Tomiui.

– Etilo chloridas, – sumurmėjo jis. – Užmigdo akimirksniu, tačiau labai trumpam. Jis turėjo dar būti kambaryje, kai jūs atsibudote, ponia van Snaider, ar ne?

– Argi aš to jums nesakau? Ak! Galima buvo išprotėti matant, kad jis dingsta, o aš negaliu nei šaukti, nei pajudėti.

– Dingsta? – pasiteiravo ponas Karteris. – Pro kur jis išėjo?

– Pro tas duris, – ji parodė į duris sienoje. – Su juo kartu buvo mergina, bet ji atrodė kažkokia suglebusi, greičiausiai irgi buvo apsvaiginta.

Karteris pasižiūrėjo į savo vyruką tarsi norėdamas kažką paklausti.

– Jos veda į greta esantį numerį. Tai dvigubos durys, jos turėjo būti užsklęstos iš abiejų pusių, – atsakė šis.

Ponas Karteris atidžiai apžiūrėjo duris. Tada jis atsisuko į tą pusę, kur stovėjo lova.

– Ponia van Snaider, – tyliai pasakė jis, – ar jūs vis dar esate įsitikinusi, kad vyras išėjo pro jas?

– Žinoma. Kodėl gi ne?

– Todėl, kad durys šioje pusėje yra užsklęstos, – sausai atsakė ponas Karteris. Kalbėdamas jis pasukiojo rankeną.

Ponia van Snaider atrodė nusebusi.

– Nebent kažkas atidarė jam duris, – pasakė ponas Karteris, – kitaip jis negalėjo pro čia išeiti.

Jis kreipėsi į Evansą, kuris tik ką įėjo į kambarį.

– Ar jų tikrai nėra šiame numeryje? Ar čia daugiau nėra durų?

– Ne, sere, tikrai nėra.

Karteris apieškojo kambarį: atidarė spintą, pasižiūrėjo po lova, už židinio ir už užuolaidų. Galiausiai nepaisydamas ponios van Snaider protesto šauksmų atidarė milžinišką lagaminą ir pažvelgė vidun.

Staiga Tomis, kuris vis dar apžiūrinėjo kambarius jungiančias duris, šūktelėjo.

– Ateikite čia, sere, ir pasižiūrėkite. Jie tikrai pro jas išėjo.

Skląstis buvo pritrauktas taip arti durų krašto, jog atrodė, kad jos buvo uždarytos iš vidaus.

– Durys neatsidaro todėl, kad jos uždarytos iš kitos pusės, – paaiškino Tomis.

Kitą minutę jie jau buvo koridoriuje, ir padavėjas rakino gretimo numerio duris. Šiame numeryje niekas negyveno. Priėję prie kambarius jungiančių durų, jie suprato, kad jos buvo užsklęstos iš šitos pusės. Tačiau numeryje nebuvo Tapens ar ruso šviesia barzda, o be to, čia nebuvo daugiau durų, išskyrus tas, kurios vedė į koridorių.

– Tačiau aš nemačiau, kaip jie išėjo, – nieko nesuprasdamas pasakė padavėjas. – Aš juos pastebėčiau. Galiu prisiekti, kad jų nemačiau.

– Prakeikimas, – sušuko Tomis. – Juk negalėjo jie tiesiog išgaruoti!

Karteris pradėjp mąstyti.

– Paskambinkite į registratūrą ir sužinokite, kas paskutinį kartą buvo apsistojęs šiame numeryje ir kada tai buvo.

Evansas pakluso. Netrukus jis padėjo telefono ragelį.

– Ligotas prancūzas, mesjė Polis de Varezas. Su juo kartu buvo seselė. Jie šį rytą išvyko.

Padavėju persirengęs slaptosios tarnybos agentas šūktelėjo. Jis mirtinai išbalo.

– Ligotas berniukas ir seselė, – išlemeno jis.– Aš... jie praėjo pro mane. Negalėjau net pagalvoti... Aš dažnai matydavau juos.

– Ar jūs tikras, kad tai buvo jie? – suriko ponas Karteris. – Ar esate tikras, jaunuoli? Ar gerai juos apžiūrėjote?

Vyras papurtė galvą.

– Aš vos pažvelgiau į juos, nes laukiau kitų. Supraskite, aš laukiau vyro su barzda ir merginos.

– Na žinoma, – suriaumojo Karteris, – jie taip ir suplanavo.

StaigaTomis šūktelėjo ir kažką ištraukė iš po lovos. Tai buvo mažas juodas ryšulėlis. Tomis jį išvyniojo ir iš jo iškrito keletas daiktų. Į ilgą juodą paltą, kurį tą dieną dėvėjo Tapens, buvo suvyniota jos suknelė, skrybėlaitė ir ilga, šviesi barzda.

– Viskas aišku, – karčiai tarė jis. – Jie sučiupo ją, jie

sučiupo Tapens. Rusiškas velnias išsprūdo mums iš rankų. Seselė ir jaunuolis buvo bendrininkai. Jie pragyveno viešbutyje kelias dienas, kad personalas prie jų priprastų. Greičiausiai tas vyras per pietus suprato, kad įkliuvo į spąstus, ir nutarė veikti. Matyt, jis tikėjosi, kad gretimas kambarys bus tuščias, nes kaip buvo tada, kai jis apžiūrėjo sklendes. Šiaip ar taip, jam pavyko nutildyti abi moteris – Tapens ir aną, iš gretimo kambario. Tada jis atvilko Tapens čia, perrengė ją berniukiškais drabužiais, persirengė pats ir drąsiai išėjo pro duris. Drabužius jis buvo iš anksto paruošęs. Vieno dalyko nesuprantu – kaip jis privertė Tapens paklusti.

– O aš suprantu, – pasakė ponas Karteris. Nuo grindų jis pakėlė kažkokį blizgantį daiktą. – Tai švirkšto detalė. Jai buvo suleista narkotikų.

– O Dieve! – suriaumojo Tomis. – Ir jis ramiausiai išėjo!

– To mes dar nežinome, – greitai pasakė Karteris. – Atminkite, kad visi išėjimai stebimi.

– Visi laukia vyro ir merginos, o ne pasiligojusio berniuko su sesele. Jie jau bus išėję iš viešbučio.

Apklausus vyrus paaiškėjo, kad taip ir buvo. Seselė ir jos pacientas prieš kokias penkias minutes nuvažiavo su taksi.

– Klausykite, Beresfordai, – pasakė ponas Karteris, – dėl Dievo meilės, susiimkite. Juk žinote, kad nenusiraminsiu, kol nesurasiu jūsų žmonos. Aš nedelsdamas vykstu į biurą ir po penkių minučių visos departamento pajėgos pradės jos ieškoti. Mes juos sučiupsime.

– Tikrai, sere? Tas rusas labai jau gudrus. Tik pagalvokite, koks tai buvo išradingas manevras. Žinau, kad darysite viską, ką galite. Tik, meldžiu Dievo, kad nebūtų per vėlu. Šį kartą jie mus apmovė.

Jis išėjo iš viešbučio „Blitz" ir be tikslo vaikštinėjo gatvėmis. Jis jautėsi visiškai bejėgis. Kur ieškoti? Ką daryti?

Jis nuėjo į parką ir atsisėdo ant suolelio. Net

nepastebėjo, kaip kažkas prisėdo šalia ir labai nustebo išgirdęs gerai pažįstamą balsą:

– Jums leidus, sere, jei drįsčiau...

Tomis atsisuko.

– Sveikas, Albertai, – silpnu balsu tarė jis.

– Aš viską žinau, sere, tačiau nesijaudinkite taip.

– Nesijaudinti...– jis nusijuokė. – Lengva pasakyti, ar ne?

– Ak, sere, geriau pagalvokite. Juk „Blanto nuostabieji detektyvai" niekada nepasiduoda! Atleiskite, sere, bet aš girdėjau apie ką jūs su ponia šnekėjote šį rytą. Jūs kalbėjotės apie mesjė Puaro ir pilkąsias ląsteles. Nagi sere, kodėl nesinaudojate pilkosiomis ląstelėmis? Gal sugalvotumėte ką nors.

– Mano mielasis, knygose viskas lengviau negu realiame gyvenime.

– Na, – užsispyręs pasakė Albertas, – netikiu, kad kas nors galėtų sulaikyti ponią. Juk jūs žinote, kokia ji – kaip tie guminiai kaulai šunyčiams – nesunaikinama.

– Albertai, – tarė Tomis, – tu tikrai mane pralinksminai.

– Tai tada pamiklinkite pilkąsias ląsteles, sere.

– O tu tikrai užsispyręs, Albertai. Iki šiol mums neblogai sekėsi kvailioti. Pabandykime dar. Metodiškai ir tvarkingai viską išsiaiškinkime. Lygiai dešimt po dviejų mūsų auka įlipo į liftą. Praėjus penkioms minutėms mes pasikalbėjome su liftininku ir, išklausę jį, pakylome į trečią aukštą. Tarkime, devyniolika po dviejų mes įėjome į ponios van Snaider numerį. Ir ką ten pastebėjome?

Jis nutilo, nes nieko ypatingo negalėjo sugalvoti.

– Gal kambaryje buvo lagaminas? – nušvito Alberto akys.

– Mon ami, – tarė Tomis, – tu nesupranti amerikietės, ką tik sugrįžusios iš Paryžiaus, psichologijos. Sakyčiau, kad ji turėjo gal devyniolika lagaminų.

– Aš norėjau pasakyti, kad į lagaminą galima paslėpti lavoną... Na, aš nesakau, kad ji yra mirusi.

– Mes apžiūrėjome kelis didelius lagaminus, kokiose

galima būtų paslėpti kūną.

– Jūs praleidote vieną faktą – ponia su tuo sesele persirengusiu tipu praėjo pro padavėją.

– Tai turėjo būti prieš pat mums pakylant liftu, – pasakė Tomis. – Jie turėjo labai mažai laiko, kad nesusidurtų su mumis akis į akį. Aš...

Jis nutilo.

– Kas nutiko, sere?

– Patylėk, mon ami. Man į galvą šovė mintis – grandiozinė, stulbinanti, tokia, kokia anksčiau ar vėliau ateiną į galvą Erkiuliui Puaro. Tačiau jei tai tiesa... O, Dieve, tikiuosi, kad suspėsiu laiku.

Jis pasileido bėgti. Albertas vos spėjo iš paskos ir neatgaudamas kvapo klausinėjo:

– Kas atsitiko, sere? Aš nieko nesupratau.

– Viskas gerai, – pasakė Tomis. – Tau ir nereikia suprasti. Hastingsas niekada nesuprasdavo. Kaip manai, ar man smagu būtų žaisti šį žaidimą, jei tavo pilkosios ląstelės nebūtų daug prastesnė už mano? Aš kalbu bjaurius dalykus, bet nieko negaliu sau padaryti. Tu šaunus vaikinas, Albertai. Dabar supranti, ko verta Tapens – ji verta tuzino tokių, kaip tu ir aš.

Neatgaudamas kvapo Tomis pasiekė „Blitz" viešbutį. Jis sutiko Evansą ir nusitempė jį į šalį norėdamas pasakyti keletą žodžių. Abu vyrai įžengė į liftą, Albertas – jiems iš paskos.

– Trečias aukštas, – pasakė Tomis.

Jie sustojo prie 318 kambario durų. Evansas turėjo atsarginį raktą. Be jokio įspėjimo jie įžengė į ponios van Snaider miegamąjį. Ledi vis dar gulėjo ant lovos, tačiau dabar vilkėjo lengvą chalatėlį, kuris jai labai tiko. Ji nustebusi į juos spoksojo.

– Dovanokite, kad pamiršau pasibelsti, – maloniai tarė Tomis. – Tačiau aš ieškau savo žmonos. Gal galėtumėte pasikelti nuo lovos.

– Turbūt visiškai išprotėjote, – sušuko ponia van Snaider.

Tomis palenkė galvą ir susimąstęs pasižiūrėjo į ją.

– Jūs gera aktorė, – tarė jis, – tačiau tai nepadės. Mes patikrinome po lova, bet pačios lovos netikrinome. Atsimenu, kad būdamas mažas mėgdavau slėptis po pagalvėmis. Tą puikų didelį lagaminą paruošėte išgabenti kūnui. Tačiau mes pasirodėmė per greitai. Jūs turėjote laiko tik užmigdyti Tapens ir pakišti ją po pagalvėmis, tada bendrininkai surišo jus ir užkimšo burną. Pripažįstu, kad mes viskuo kaip kvailiai patikėjome. Tačiau dar kartą viską logiškai apgalvojau ir supratau, kad per penkias minutes neįmanoma apsvaiginti merginos, perrengti berniuko drabužiais, surišti kitą moterį ir užkimšti jai burną ir pačiam persirengti. Tai neįmanoma fiziškai. Seselė ir berniukas buvo paprasčiausias masalas, kad nusektume jų pėdsakais. O ponia van Snaider apsimetė vargšele auka. Evansai, padėkite ledi atsikelti. Ar jūsų šautuvas užtaisytas? Puiku.

Spiegianti ponia van Snaider buvo nutempta nuo lovos. Tomis nutraukė užtiesalą, numetė pagalves ir rado Tapens. Ji gulėjo išblyškusi ir užmerkusi akis. Akimirką Tomį apėmė siaubas, tačiau jis pamatė, kad jos krūtinė kilnojasi. Ji buvo apsvaigusi, tačiau gyva.

Jis kreipėsi į Albertą ir Evansą.

– O dabar, monsinjorai, – dramatiškai tarė jis, – pažvelkite!

Netikėtai jis griebė už gražios ponios van Snaider šukuosenos. Plaukai liko jo rankoje.

– Kaip ir tikėjausi, – pasakė Tomis. – 16 numeris!

Po pusvalandžio Tapens atmerkė akis ir pamatė prie jos palinkusius gydytoją ir Tomį.

Apie tai, kas vyko kitas penkiolika minučių, verčiau kukliai nutylėsime, tačiau vėliau gydytojas užtikrinęs, kad viskas gera, išėjo

– Mon ami, Hastingsai, – meiliai tarė Tomis. – Kaip aš džiaugiuosi, kad tu gyvas. Ar mes sučiupome 16 numerį?

– Aš jį dar kartą sunaikinau. Kitaip tariant, jis Karterio

rankose. Pilkosios ląstelės! Tarp kitko, aš padidinau Albertui atlyginimą.

– Tuoj pat man viską papasakok.

Tomis su įkvėpimu papasakojo apie viską, kas įvyko, tačiau nepraleido nė menkiausios smulkmenos.

– Ar tu nebuvai paklaikęs iš siaubo besijaudindamas dėl manęs?– silpnu balsu paklausė Tapens.

– Nelabai. Juk reikia išlaikyti blaivų protą.

– Melagis! – pasakė Tapens. – Tu atrodai labai iškankintas.

– Na, tarkime, kad aš truputėlį nerimavau, brangioji. Kaip manai, gal meskime viską. Ką?

– Žinoma.

Tomis lengviau atsiduso.

– Taip ir galvojau, kad pradėsi blaiviau mąstyti po tokio šoko...

– Tai ne šokas. Pats žinai, kad tokie nuotykiai man nė motais.

– Guminis kaulas nesunaikinamas, – sumurmėjo Tomis.

– Aš užsiimsiu įdomesne veikla, – tęsė Tapens. – Labiau jaudinančia. Veiksiu tai, ko iki šiol dar nebuvau dariusi.

Tomis pažvelgė į ją susidomėjęs.

– Aš tau draudžiu, Tapens.

– Tu negali to uždrausti, – pasakė Tapens. – Tai – gamtos dėsnis.

– Ką čia paistai, Tapens?

– Aš kalbu, – pasakė Tapens, – apie mūsų kūdikį. Šiomis dienomis žmonos nebešnabžda. Jos rėkia: MŪSŲ KŪDIKIS! Tomi, argi tai ne puiku?

AGATA KRISTI

Agata Kristi (Agatha Christie) pasaulyje išgarsėjo kaip nusikaltimų karalienė. Jos knygos parduotos daugiau nei milijardo egzempliorių tiražu anglų kalba ir dar milijardo egzempliorių tiražu kitomis keturiasdešimt keturiomis kalbomis. Ji plačiausiai leidžiama visų laikų rašytoja, ją lenkia tik Biblija ir Šekspyras. Ji yra 79 kriminalinių romanų ir trumpų apsakymų rinkinių, 19 pjesių ir 6 romanų, pasirašytų Marijos Vestmekot (Mary Westmecott) vardu, autorė.

Agata Kristi gimė Torkvėjuje. Jos pirmasis romanas „Paslaptinga afera Stailse" buvo parašytas baigiantis Pirmajam pasauliniam karui, kurio metu ji tarnavo medicinos sesele. Tada ji ir sukūrė Erkiulį Puaro, mažąjį belgų seklį, kuriam buvo lemta tapti po Šerloko Holmso populiariausiu kriminalinių romanų sekliu. Romanas buvo išleistas tik 1920 m. „Bodley Head" leidykloje.

Nuo 1920 iki 1926 m. Agata Kristi kasmet išleisdavo po vieną knygą. 1926 m. ji parašė savo šedevrą „Rodžerio Ekroido nužudymas". Tai buvo pirmoji jos knyga, išleista „Harper Collins" leidykloje. Taip prasidėjo autorės ir šios leidyklos bendradarbiavimas, kuris tęsėsi ištisus penkiasdešimt metų. Ši leidykla išleido per septyniasdešimt Agatos Kristi knygų. „Rodžerio Ekroido nužudymas" tapo pirmąja inscenizuota Agatos Kristi knyga. „Alibi" pavadinimu ji ilgai buvo rodoma Vest Endo scenoje. „Pelėkautai" – įžymiausia jos pjesė, ilgiausiai vaidinama pjesė teatro istorijoje.

1971 m. Agata Kristi apdovanota Britų imperijos ordinu. Paskutinės jos knygos buvo: „Užuolaida: paskutinė Puaro byla" (1975 m.) ir „Miegantis žudikas" (1976 m.). Abi knygos tapo bestseleriais. Agata Kristi taip pat parašė keturis nebeletristinius darbus, tarp jų – autobiografiją ir žavingąją knygą „Ateik, pasakyk man, kaip tu gyveni", šlovinančią ekspedicijas, kuriose ji daug kartų dalyvavo su savo vyru archeologu seru Maksu Melovanu.

TOS PAČIOS AUTORĖS

ABC žudikai
Bertramo viešbutyje
Blogis po saule
Didysis ketvertas
Drambliai gali prisiminti
Dilema Polensos kurorte
Drevė
Erkiulio darbai
Erkiulio Puaro Kalėdos
Helouvyno vakarėlis
Hikori Dikori Dok
Ir tada ten nieko nebuvo
Įdūrimas į mano nykštį
Jie atvyko į Bagdadą
Jie daro tai su veidrodžiais
Judantis pirštas
Kalėdų pudingas
Kaminų paslaptis
Karibų paslaptis
Katinas tarp balandžių
Kelionė į Frankfurtą
4.50 iš Pedingtono
Kibirkščiuojantis cianidas
Kodėl jie nepaklausė Evans
Kortos ant stalo
Kreivasis namas
Kvailas liudininkas
Laikrodžiai
Lavonas bibliotekoje
Likimo vartai
Link nulio
Listerdeilo paslaptis
Miegantis žudikas
Miršta lordas Edžveras
Mirties šuo
Mirtis debesyse
Mirtis ant Nilo
N ar M?
Nekaltojo kankinimas
Nemezidė
Nesibaigianti naktis
Nežinomas tikslas
Numirėlio pokštas
Nusikaltimo bendrininkai
Nužudymų grandis
Palšas žirgas
Paskelbta žmogžudystė
Paskui ateina mirtis
Paskutinės ponios Marpl bylos
Paslaptinga afera Stailse
Paslaptingasis misteris Kvinas
Pavojus End Hause
Penki maži paršiukai
Perskilęs veidrodis
Pilna kišenė rugių
Pirmosios Puaro bylos
Po laidotuvių
Ponios Maginti mirtis
Potvynio nunešti
Rodžerio Ekroido nužudymas
Sitafordo paslaptis
Slaptas priešininkas
Susitikimas su mirtimi
Tamsusis kiparisas
Tiria Parkeris Painas
Tiria Puaro
Trečioji mergina
Trijų veiksmų tragedija
Trylika uždavinių
Užuolaidos: paskutinė Puaro byla
Viens, du, užsek man batus
Vyras rudu kostiumu
Žydrojo traukinio paslaptis
Žmogžudystė klebonijoje
Žmogžudystė Mesopotamijoje
Žmogžudystė Miūjyje
Žmogžudystė Rytų ekspresе
Žudyti lengva

Mary Westmacott slapyvardžiu
Dukters duktė
Nebuvęs pavasarį
Našta
Milžino duona
Rožė ir medis
Nebaigtas portretas

Agatha Christie Mallowan
Ateik, pasakyk man, kaip tu gyveni
Žvaigždė virš Betliejaus

Autobiografija
Agata Kristi: autobiografija

Agata Kristi

NUSIKALTIMO BENDRININKAI

Romanas

Redagavo Elena ŠIMKEVIČIŪTĖ
Dailininkė Daiva STAŠKEVIČIENĖ
Maketavo Danielius SAMULEVIČ

2000. Užs. Nr. 1092 Leidėjas „Sirokas"
Spausdino UAB „Ergos spaustuvė"
P.Vileišio g. 18, 2055 Vilnius

NUSIKALTIMO BENDRININKAI

Tornis ir Tapens Beresfordai buvo ištroškę nuotykių, ir kai jiems buvo pasiūlyta perimti tarptautinę Blanto detektyvų agentūrą, nedelsdami griebėsi darbo. Po to, kai jie pergalingai išsiaiškino perlų dingimo paslaptį, intriguojančių bylų nebegalėjo atsiginti. Jie išaiškino žmogžudystę Saningdeilo golfo aikštyne, atskleidė paslaptingo skelbimo laikraštyje prasmę ir sužinojo, kas siuntė užnuodytų šokoladinių saldainių dėžutę.

Ši knyga – tai puiki tuzino literatūrinių seklių parodija: nuo Šerloko Holmso iki Erkiulio Puaro, kurį sukūrė Agata Kristi.

9 789986 833192